

03074 L:1.

BIBLIOTEKA
IZBY PRZE-
MYSŁOWO-
HANDLOWEJ
W KRAKOWIE

Sp. L.in.2759.

LOWEJ I PRZEMYSŁOWEJ
WIE. XIX.

SPRAWOZDANIE
Z CZYNNOŚCI
I Z PUBLICZNYCH POSIEDZEŃ
IZBY HANDLOWEJ I PRZEMYSŁOWEJ
W KRAKOWIE
ROCZNIK XIII.
za rok 1906.

KRAKÓW.

NAKŁADEM IZBY HANDLOWEJ I PRZEMYSŁOWEJ.
DRUK W. KORNECKIEGO I K. WOJNARA.

1907.

BIBLIOTEKA IZBY
PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ
W KRAKOWIE

WYDAWNICTWA IZBY HANDLOWEJ I PRZEMYSŁOWEJ
W KRAKOWIE. XIX.

SPRAWOZDANIE
Z CZYNNOŚCI
I Z PUBLICZNYCH POSIEDZEŃ
IZBY HANDLOWEJ I PRZEMYSŁOWEJ

W KRAKOWIE

ROCZNIK XIII.

za rok 1906.

KRAKÓW.

NAKŁADEM IZBY HANDLOWEJ I PRZEMYSŁOWEJ.

DRUK W. KORNECKIEGO I K. WOJNARA.

1907.

WYDAWNICTWA
IZBY HANDLOWEJ I PRZEMYSŁOWEJ
w Krakowie.

- I. Memoriał Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie w sprawie monopolu spirytusowego. Kraków, 1894.
 - II. Sprawozdanie za rok 1894. Kraków, 1895.
 - III. Sprawozdanie za rok 1895. Kraków, 1896.
 - IV. Memoriał Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie w sprawie podwyższenia podatku od spirytusu. Kraków, 1896.
 - V. Sprawozdanie z obrad Izby za r. 1896. Kraków, 1897.
 - VI. Sprawozdanie z obrad Izby za r. 1897. Kraków, 1898.
 - VII. Memoriał Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie w sprawie podwyższenia ceny kart korespondencyjnych. Kraków, 1898.
 - VIII. Memoriał Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie w sprawie żeglugi parowej na Wiśle. Kraków, 1898.
 - IX. Zbiór ustaw i rozporządzeń, dotyczących organizacji i zakresu działania Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie. Kraków, 1898.
 - X. Sprawozdanie za rok 1898. Kraków, 1899.
 - XI. Sprawozdanie za rok 1899. Kraków, 1900.
 - XII. Sprawozdanie za rok 1900. Kraków, 1901.
 - XIII. Die Ein- und Ausfuhr von Holz und Holzwaren in den wichtigsten Staaten sammt den einschlägigen Zolltarifen. Wiedeń, 1902.
 - XIV. Sprawozdanie za rok 1901. Kraków, 1902.
 - XV. Sprawozdanie za rok 1902. Kraków, 1903.
 - XVI. Sprawozdanie za rok 1903. Kraków, 1904.
 - XVII. Sprawozdanie za rok 1904. Kraków, 1905.
 - XVIII. Sprawozdanie za rok 1905. Kraków, 1906.
 - XIX. Sprawozdanie za rok 1906. Kraków, 1907.
 - XX. Sprawozdanie za rok 1907. W druku.
-

SPIS RZECZY.

Prezydyum Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie oddaje niniejszem w ręce krajowej publiczności trzynasty z rzędu rocznik sprawozdań Izby, obejmujący rok 1906.

Rocznik ten zastosowany jest w rozkładzie do poprzednich wydawnictw Izby.

Prezydyum Izby handlowej i przemysłowej:

Prezydent:
Maurycy Dattner.

Sekretarz:
Dr. Artur Benis.

SPIS RZECZY.

	Strona
Absolutoryum kasowe za rok 1905	78
Adresy firm	20, 50, 88, 106, 151, 194
Ajenci handlowi, ulgi paszportowe	7, 50, 88, 106, 151, 194
Ajentów podróżnych karty legitymacyjne	7, 19, 49, 65, 87, 105, 150, 193
Anczyc Waclaw, złożenie mandatu członka Izby	69
Antoniowa, utworzenie stacyi telegraficznej	174
Artystycznych oszkleń wykonywanie, charakter przemysłowy	239
Asekuracyjne zakłady, projekt ustawy	130
Asesorowie, Jasło	70, 89
" Kraków	107, 195
" Rzeszów	71, 195
" Tarnów	153
" Wadowice	195
Austryacka Izba handlowa w Paryżu	123
Automatyczna centrala, Kraków	119
Badanie kas ogniotrwałych, rzeczoznawcy	44
Bankowi cenzorzy, Jasło	196
" " Kraków	196
" " Rzeszów	196
" " Tarnów	197
Benzyny uwolnienie od podatku spożywczego	6, 20, 50, 88, 106, 151, 194
Betonowych i cementowych rur i płyt wyrób	176
" towarów wyrób, charakter przemysłowy	238
Bezpośrednie stawki dla transportów bydła z Grzegórzek	110
Bezpośrednia taryfa do południowej Francyi	34
Bielenie rodzynek siarką	128
Bielsko-Żywiec, połączenie międzymiastowe	214

Biura i kantory, odpoczynek niedzielny	120
„ Izby, interpelacya w sprawie rozmieszczenia	51
„ podróży w Krakowie	219
„ sprawozdanie z czynności 1, 19, 49, 65, 87, 105, 193,	150
Biuro meldunkowe w Dyrekcyi policyi	132
„ wywiadowcze dla spraw taryfowych	14
Blumenfeld Adolf, budżet na rok 1906	52
„ „ referat w sprawie krajowych składów publicznych w Krakowie	156
„ „ zamknięcie rachunków za rok 1905	76
Buczkowice-Łodygowice, kolej lokalna	215
Budowa dróg wodnych	113, 207
„ „ „ sprawozdanie z Rady przemysłowej	71
„ gmachu	51
„ kolei lokalnej Łodygowice-Buczkowice	215
„ nowego dworca kolejowego w Krakowie	206
„ telefonów	119
Budżet na rok 1906	52
Bydła transporty, bezpośrednie stawki z Grzegórzek	110
Całodzienna służba telegraficzna, Trzebinia	59
Celny magazyn, podwyższenie składowego	207
Celuloidowe korale, cło rosyjskie	129
Cementowych i betonowych rur i płyt wyrób, charakter przemysłowy	176
Cementowe wyroby, charakter przemysłowy	122
Cen stosowności poświadczenia . 20, 50, 88, 105, 151,	194
Cennik targowy w Krakowie	179
Centrala automatyczna w Krakowie	119
Cenzorzy bankowi, Jasło	196
„ „ Kraków	196
„ „ Rzeszów	196
„ „ Tarnów	197
Cenzorzy dla krakowskiej kasy targowej	70
Certyfikaty paszportowe 7, 50, 88, 106, 151,	194
„ pochodzenia 4, 20, 50, 88, 105, 150,	193
Charakter przemysłowy kopiowania zapomocą światła	177
„ „ kucia drzwi i okien	40
„ „ wykonywania oszkleń artystycznych	239
„ „ wykonywania ozdób na nagrobkach	177
„ „ wykuwania napisów na nagrobkach	239
„ „ wymiany pieniędzy	122
„ „ wypiekania placków z serem	122

Charakter przemysłowy wyrobu cukrów tureckich . . .	177
„ „ wyrobu kompotów i konserw . . .	239
„ „ wyrobu rur i płyt cementowych i betonowych	176
„ „ wyrobu towarów z betonu . . .	238
„ „ zakładu wyrobów cementowych . . .	122
Chlewnej trzody import	41
Chów i handel nierogaczyny w kraju	158
Ciężkich olejów mineralnych użycie do popędu motorów	236
Cło na książki polskie do Rosyi	128
Cło rosyjskie na korale	129
Cłowe ulgi na maszyny . . . 2, 20, 50, 88, 106, 151,	194
Cukrów tureckich wyrób, charakter przemysłowy . . .	177
Cukru uwolnienie od podatku spożywczego	151
Czarnego pieczywa piekarze, stowarzyszenie przemysłowe	95
Czas wyładowania na stacyi w Rzeszowie	35
Czernichówek, przemysł domowy wypiekania placków z serem	122
Czerniowce-Kraków, drugi wagon III klasy	212
Członków Izby wybory uzupełniające	21
„ korespondentów wybór	30
„ podróże, zwrot kosztów	134
„ Rady kolejowej wybór	83
Czynności biura, sprawozdanie 1, 19, 49, 65, 87, 105, 150,	193
Dattner Maurycy, sprawozdanie z konferencji Izb w spra- wie reformy wyborczej	89
„ „ sprawozdanie z państwowej Rady kole- jowej	30, 107, 200
„ „ wybór do państwowej Rady kolejowej . . .	83
„ „ wybór na delegata	23
Delegacye członków Izby, zwrot kosztów	134
Delegaci do szkół zawodowych	29
Delegaci, wystawa jubileuszowa	197
Dębowiec, stacya telegraficzna	60
Dodatkowy kredyt na budowę i urządzenie gmachu . . .	133
Dodatki nadzwyczajne do gazet, taryfa	36
Domy składowe, zmiana ustawy	94
Doręczanie poczty w Krakowie, niedogodności	66
„ późne przesyłek pieniężnych	68
„ przesyłek i próbek zagranicznych	118
„ telegramów przez stacye w Krakowie i Oświę- cimiu	58
Dostaw i sprzedaży ogłoszenia . . . 20, 50, 89, 106, 152,	194
Dostawa narzędzi kolejowych	213

Dostaw publicznych uregulowanie	74
Dowód uzdolnienia, dyspenzy	12
„ „ w lakiernictwie	178
Drogi wodne, budowa	113, 207
„ „ sprawozdanie z Rady przemysłowej	72
Drugi wagon III klasy Kraków-Czerniowce	212
Drzwi i okien kucie, charakter przemysłowy	40
Duplikaty listów przewozowych, nadanie charakteru papierów przenośnych	92
Dworca kolejowego budowa, Kraków	206
Dyety i koszty podróży członków Izby	134
Dyrekcya kolejowa w Krakowie, służba komercyalna	33
Dyrekcya policyi, biuro meldunkowe	132
Dyspenzy od dowodu uzdolnienia	12
Emigracyjne biura, podania o koncesye	219
Eksport owoców strączkowych, nadużycia	40
Eksportowa taryfa na jaja via Kocmyrzów	211
Epstein Juliusz, wybór do państwowej Rady kolejowej	83
Fachowi sędziowie, Jasło	70, 89
„ „ Kraków	107, 195
„ „ Rzeszów	71, 195
„ „ Tarnów	153
„ „ Wadowice	195
Federowicz Jan Kanty, wybór na skarbnika	69
Ferye, upoważnienie prezydium	135
Filii pocztowej w Tarnowie przeniesienie	174
Firm adresy	20, 50, 88, 106, 151, 194
„ protokolacje, zmiany w roku 1906	240
„Flaszki opieczętowane“ określenie pojęcia w handlu napojami spirytusowymi	124
Flaszkowa sprzedaż napojów spirytusowych	78
Fořt Dr Józef, odwiedziny w Izbie	138
Fotograficznego przemysłu wykonywanie w sposób wędrowny	179
Frachtowe zniżki dla agentów podróźnych 7, 19, 49, 65, 105, 150, 193	87
Francya południowa, bezpośrednia taryfa	34
Frysztak, podwyższenie opłat targowych	186
Fryzyerski przemysł, spoczynek niedzielny	176
Fundusz na cele zawodowego wykształcenia	152
Gabinet nowy, powitanie członków	133
Generalne oferty przy sprzedaży starego żelaza kolejowego	123
Gmach Izby, kredyt dodatkowy na budowę i urządzenie	133

Gmachu budowa	51
„ Izby otwarcie z okazji odwiedzin ministra handlu	138
„ otwarcia upamiętnienie	152
„ zarząd, stworzenie komisji	23
Goetz-Okocimski Jan, powitanie ministra handlu	138
„ „ „ wybór do Rady przybocznej dla opodatkowania piwa	70
„ „ „ wybór na wiceprezesa	23
Gotowych podków sprzedaż	238
Granicy rosyjskiej otwarcie dla nierogacizny	41
Grzegórzki, bezpośrednie stawki dla przewozu bydła	110
Hamburg, nadużycia w eksporcie owoców strączkowych	40
Handel towarów korzennych a kolonialnych	238
Handel towarów norymberskich, uprawnienia	178
Handel zbożem, mąką i nasionami, rzeczoznawcy	44
Handlowa polityka, cło rosyjskie na korale celuloidowe	129
„ „ „ cło rosyjskie na książki polskie	128
Handlowe przemysły, odpoczynek niedzielny w kantorach i biurach	120
Handlowe stosunki, służba informacyjna	221
Handlowe zwyczaje	45, 186
Holzer Izak, delegat do wystawy prac terminatorów w Rzeszowie	39
Holzer Maurycy, rzeczoznawca dla zakupna wiktuałów	71
Import, poświadczenia celu	3
Import trzody chlewnej	41
Indosowanie duplikatów listów przewozowych	92
Informacyjna służba o stosunkach handlowych	221
Instalatorów stowarzyszenie przemysłowe	39
Interpelacya r. Judkiewicza, kompetencye komisji	187
„ w sprawie gmachu Izby	51
Inżynierów tytuł, sprawozdanie z Rady przemysłowej	73
Izba, budżet na rok 1906	52
„ delegaci do szkół zawodowych	29
„ interpelacya w sprawie gmachu	51
„ interpelacye w sprawie kompetencji komisji	187
„ kredyt dodatkowy na budowę i urządzenie gmachu	133
„ otwarcie nowego gmachu z okazji odwiedzin ministra handlu	138
„ stworzenie komisji zarządu gmachu i prezydyalnej	23
„ upoważnienie komisji zarządu gmachu	52
„ upoważnienie prezydyum na czas feryj	135

Izba, wybór członków korespondentów	30
„ wybór prezydium	23
„ wybór skarbnika	69
„ wynik wyborów uzupełniających	21
„ zamknięcie rachunków za rok 1905	76
„ zwrot kosztów za podróże członków	134
Izba handlowa w Paryżu	123
Izby otwarcie, stworzenie funduszu pamiątkowego	152
Jaja, taryfa eksportowa via Kocmyrzów	211
Jarmarki w Niepołomicach	98
Jasło, asesory	70, 89
Jubileuszowa wystawa, delegaci	197
Judkiewicz Jakób, interpelacya w sprawie kompetencji komisji	187
„ „ rzeczoznawca dla zakupna żywności	107
„ „ wniosek w sprawie budowy nowego dworca kolejowego	206
Kanałów budowa	113, 207
„ „ sprawozdanie z Rady przemysłowej	72
Kantory i biura, odpoczynek niedzielny	120
Karty legitymacyjne agentów podróżnych	7, 19, 49, 65, 87, 105, 150, 193
Kas ogniotrwałych badanie, rzeczoznawcy	44
Kasa targowa, wybór cenzorów	70
Kasowe szkondrum	76
Kilku przemysłów równoczesne wykonywanie	60
Kocmyrzów, taryfa eksportowa na jaja	211
Kodyfikacya prawno-prywatnych stosunków żeglugi rzecznej	110
Kolej lokalna Łodygowice-Buczkowice	215
„ „ Zakopane-Świnnica	172
„ północna, podwyższenie składowego	207
Kolejowa Rada państwowa, projekt reorganizacyi	201
„ „ „ wybór członków	83
„ „ sprawozdanie	30, 107
„ stacya Słotwina, zmiana nazwy	213
„ taryfa eksportowa na jaja via Kocmyrzów	211
Kolejowe zniżki dla agentów podróżnych	7, 19, 49, 65, 87, 105, 150, 193
Kolejowego dworca budowa, Kraków	206
Kolejowych narzędzi dostawa	213
Kolonialnych a korzennych towarów handel	238
Komercyalna służba Dyrekcyi kolejowej	33
Komisya dla zarządu gmachu	23
„ koncesyjna i osobista, utworzenie	197

Komisya prezydyalna	23
„ zarządu gmachu, upoważnienia	52
Komisye izbowe, interpelacya r. Judkiewicza	187
Komisyi i sekcyi wybory	23
Komiwojażerów karty legitymacyjne	7, 19, 49, 65, 87 105, 150, 193
Kompetencye komisyi, interpelacya r. Judkiewicza	187
Kompotów i konserw wyrób, charakter przemysłowy	239
Koncesyje na biura podróży	219
Koncesyjna i osobista komisya, utworzenie	197
Konfekcyjnych wyrobów rzeczoznawcy	58
Konferencya Izb handlowych w sprawie reformy wyborczej	89
Kongres Izb handlowych, rezolucya w sprawie dróg wodnych	113
Konserw i kompotów wyrób, charakter przemysłowy	239
Konsularne urzędy	223
Kontrakt ubezpieczenia, projekt ustawy	130
Kopowanie zapomocą światła, charakter przemysłowy	177
Korale celuloidowe, cło rosyjskie	129
Korespondentów członków wybór	30
Korzennych a kolonialnych towarów handel	238
Koszta podróży i diety członków Izby	134
Krajowe składy publiczne w Krakowie	156
Kraków, asesorzy	107, 195
„ biuro meldunkowe w Dyrekcyi policyi	132
„ budowa nowego dworca kolejowego	206
„ cennik targowy	179
Kraków-Czerniowce, drugi wagon III klasy	212
Kraków doręczanie telegramów przez stacyę kolei północnej	58
„ majsterski kurs dla stolarzy, subwencya	39
„ niedogodności telefoniczne	91
„ „ w ruchu pocztowym	66
„ podwyższenie składowego w magazynie celnym	207
„ publiczne składy krajowe	156
„ spóźnione doręczanie przesyłek pieniężnych	68
„ subwencye na kursa szewskie i krawieckie	122
Kraków-Warszawa, połączenie kolejowe	108
Kraków, wybór cenzorów do kasy targowej	70
Kram towarów mieszanych, zakres uprawnień	98
Krawieckie i szewskie kursa w Krakowie, subwencye	122
Kredyt dodatkowy na budowę i urządzenie gmachu Izby	133
Krótkoterminowych przekazów kupieckich stemplowanie	233
Książki polskie, cło do Rosyi	128
Kucie drzwi i okien, charakter przemysłowy	40

Kufry ajentów podróźnych, zniżki za przewóz	7, 19, 49, 65, 87, 105, 150, 193
Kupieckich przekazów krótkoterminowych stemplowanie	233
Kupieckie weksle, termin płatności	45
Kurs majsterski dla stolarzy w Krakowie, subwencya	39
Kursa majsterskie dla szewców i krawców w Krakowie, subwencye	122
Kursa majsterskie dla szewców w Tarnowie, subwencya	122
Kwiatów sprzedaź, spoczynek niedzielny	175
Lakiernictwo, dowód uzdolnienia	178
Legitymacyjne karty ajentów podróźnych	7, 19, 49, 65, 87, 105, 150, 193
Liberzec, rezolucya kongresu Izb w sprawie dróg wodnych	113
„Lichtpausverfahren“, charakter przemysłowy	177
Linia międzymiastowa Żywiec—Bielsko	214
Lipnica murowana, podwyższenie, opłat targowych	186
„Litewska starka“, znaczenie terminu	186
Listonoszów przerzucanie, niedogodności pocztowe	66
Listów przewozowych duplikaty, indosowanie	92
Lodu dostarczanie do przewozu mleka, Rada kolejowa	108
Lokal na biura Izby, interpelacya	51
Lokalna kolej Łodygowice—Buczkowice	215
„ „ Zakopane—Świnnica	172
Lord Feliks, wybór na członka korespondenta	30
Lubień, podwyższenie opłat targowych	186
Lwów, memoriał gminy import nierogacizny	41
Wiedeń, pociągi pospieszne	108
Ławnicy handlowi, Jasło	70, 89
„ „ Kraków	107, 195
„ „ Rzeszów	71, 195
„ „ Tarnów	153
„ „ Wadowice	195
Łączenie przemysłów	60
Łodygowice—Buczkowice, kolej lokalna	214
Magazyn celny, podwyższenie składowego	207
Majsterski kurs dla stolarzy w Krakowie, subwencya	39
„ „ „ szewców w Tarnowie, subwencya	122
Majsterskie kursa dla szewców i krawców w Krakowie, subwencye	122
Mandatu złożenie, Waclaw Anczyc	69
Mandel Dawid, referat w sprawie chowu i handlu nierogacizny	160

Mandel Dawid, wniosek w sprawie niedogodności przy sprzedaży marek	214
Manipulacyjnych należytości podwyższenie	31
Marek pocztowych sprzedaż, niedogodności	214
Marki ochronne 9, 19, 49, 65, 87, 105, 150,	193
Maszyny, ulgi cłowe 2, 20, 50, 88, 106, 151,	194
Mąką handel, rzeczoznawcy	44
Meldunkowe biuro w Dyrekcji policyi	132
Mendelsburg Albert, urlop	154
„ „ wybór na prezesa	23
Mendelsburg Zygmunt, rzeczoznawca dla badania kas ogniotrwałych	44
Merz Wilhelm, wybór na członka korespondenta	30
Mieszanych towarów kram, zakres uprawnień	98
Międzymiastowe połączenie Nowego Sącza z Krakowem, Krynicią i Szczawnicą	36
Międzymiastowe połączenie Żywca z Bielskiem	214
Mineralnych olejów opodatkowanie, wybór członków do Rady przybocznej	70
Mineralnych olejów opodatkowanie, zmiana ustawy	236
Ministra handlu odwiedziny	138
Ministrów nowych powitanie	133
Mleka transport, wagony z lodem, Rada kolejowa	108
Modlnica murowana, utworzenie urzędu telegraficznego	36
„Mosiężników“ wypiekanie, charakter przemysłowy	122
Myślenice, podwyższenie opłat targowych	186
Nadużycia w eksporcie owoców strączkowych	40
Nadzwyczajne dodatki do gazet, taryfa	36
Nagrobki, wykonywania ozdób, charakter przemysłowy	177
„ „ wykuwanie napisów	239
Należytości manipulacyjnych podwyższenie	31
„ „ pocztowych i telegraficznych podwyższenie	169
Napisów na nagrobkach wykuwanie, charakter przemysłowy	239
Napojami spirytusowymi handel, pojęcie „opieczętowanych flaszek“	124
Napojów spirytusowych sprzedaż we flaszkach	78
Narzędzi kolejowych dostawa	213
Nasionami handel, rzeczoznawcy	44
Niedogodności przy doręczaniu przesyłek i próbek	118
„ „ sprzedaży marek pocztowych	214
„ „ ruchu towarowego na stacji w Rzeszowie	35
„ „ telefoniczne w Krakowie	91
„ „ w ruchu pocztowym	66

Niedogodności w ruchu towarowym w Rzeszowie	35
Niedzielny spoczynek na pocztach	234
„ „ w kantorach i biurach	120
„ „ w przemyśle fryzjerskim	176
„ „ w przemyśle sprzedaży kwiatów	175
Niepołomice, jarmarki	98
Niepołomice, podwyższenie opłat targowych	186
Nierogaczny chów i handel w kraju	158
„ import	41
Nieruchomości szacowanie, stopa procentowa	169
Norymberskich towarów handel, uprawnienia	60, 178
Notowanie cen targowych w Krakowie	179
Nowego Sącza połączenie telefoniczne z Krakowem, Kry- nicą i Szczawnicą	36
Nowotny Feliks, rzeczoznawca dla badania kas ognio- trwałych	44
Nowy Sącz, rozszerzenie stacyi	108
Ochronne marki 9, 19, 49, 65, 87, 105, 150,	193
Odpoczynek niedzielny na pocztach	234
„ „ w kantorach i biurach	120
Odsetek ustawowych zniżenie	214
Odwiedziny ministra handlu, otwarcie gmachu	138
Oferty generalne przy sprzedaży starego żelaza kolejowego	123
Ogłoszenie dostaw i sprzedaży 20, 50, 89, 106, 152,	194
Ogniotrwałych kas badanie, rzeczoznawcy	44
Okien i drzwi kucie, charakter przemysłowy	40
Olejów mineralnych opodatkowanie, wybór członków do Rady przybocznej	70
Olejów mineralnych opodatkowanie, zmiana ustawy	236
Opalenie motorów naftą	236
„Opieczętowane flaszki“ w handlu napojami spirytusowymi	124
Opłat manipulacyjnych podwyższenie	31
„ pocztowych i telegraficznych podwyższenie	169
„ targowych podwyższenie	186
Opłata za nadzwyczajne dodatki do gazet	36
Opodatkowanie olejów mineralnych, zmiana ustawy	236
„ piwa, spirytusu i olejów mineralnych, wy- bór członków Rad przybocznych	70
Osobiste i koncesyjne sprawy, utworzenie komisji	197
Oszkleń artystycznych wykonywanie, charakter przemysłowy	239
Oświęcim, doręczanie telegramów przez stację kolei pół- nocnej	58
Otwarcia gmachu upamiętnienie	152

Otwarcie granicy rosyjskiej dla importu nierogacizny . . .	41
„ nowego gmachu Izby z okazji odwiedzin ministra handlu	138
Owoców strączkowych eksport, nadużycia	40
Ozdób na nagrobkach wykonywanie, charakter przemysłowy	177
Oznaczenie stopy procentowej dla szacowania nieruchomości	169
Państwo, prowadzenie robót publicznych we własnym zarządzie	154
Państwowa Rada kolejowa, sprawozdanie	30, 107
„ „ „ wybór członków	83
„ „ przemysłowa, sprawozdanie	71
Paryż, austriacka Izba handlowa	123
Paryż-Lyon-Morze Śródziemne, stworzenie bezpośrednich stawek z Austryą	34
Paszportowe certyfikaty	7, 50, 88, 106, 151, 194
Perlberger Joachim, wybór na członka Rady przybocznej dla opodatkowania spirytusu	70
Pieczywa czarnego piekarze, stowarzyszenie przemysłowe	95
Pieniądzy wymiana, charakter przemysłowy	122
Pieniężne przesyłki, spóźnione doręczanie	68
Piwa opodatkowanie, wybór członków do Rady przybocznej	70
Placków z serem wypiekanie, charakter przemysłowy	122
Pochodzenia certyfikaty	4, 20, 50, 88, 105, 150, 193
Pocztowe niedogodności przy doręczaniu przesyłek i próbek	118
„ schowki, brak w Krakowie	67
Pocztowy ruch, niedogodności	66
Pocztowe zlecenia wykształcenie instytucji	117
Pocztowych i telegraficznych należitości podwyższenie	169
Poczty, odpoczynek niedzielny	234
Podatek spożywczy, uwolnienia	5, 20, 50, 88, 106, 151, 194
Podków gotowych sprzedaż	238
Podniesienie handlu i chowu nierogacizną w kraju	158
Podróże członków Izby, zwrot kosztów	134
Podróżnych agentów karty legitymacyjne	7, 19, 49, 65, 87, 105, 150, 193
Podróży biura w Krakowie, podania o koncesyje	219
Podwyższenie należitości manipulacyjnych	31
„ „ pocztowych i telegraficznych	169
„ opłat targowych	186
„ składowego w magazynie celnym	207
Pojęcie „opieczętowanych flaszek“ w handlu wódek	124
Policyjne biuro meldunkowe w Krakowie	132

Przemysłowy charakter wykonywania ozdób na nagrobkach	177
„ „ wymiany pieniędzy	122
„ „ wypiekania placków z serem	122
„ „ wyrobu cukrów tureckich	177
„ „ wyrobu rur i płyt cementowych i betonowych	176
„ „ zakładu wyrobów cementowych	122
Przemysłu fotograficznego wykonywanie w sposób wędrowny	179
Przemysły rękodzielnicze, dyspenzy od dowodu uzdolnienia	12
Przeniesienie filii pocztowej w Tarnowie	174
Przerzucanie listonoszów w Krakowie, niedogodności pocztowe	66
Przesyłek i próbek doręczanie, niedogodności pocztowe	118
Przesyłki pieniężne, spóźnione doręczanie	68
Przewozowych listów duplikaty, indosowanie	92
Przyboczne Rady dla opodatkowania piwa, spirytusu i olejów mineralnych, wybór członków	70
Publiczne składy krajowe w Krakowie	156
Publicznych dostaw uregulowanie	74
„ robót prowadzenie przez państwo	154
Rachunki Izby, budżet na rok 1906	53
Rachunki za rok 1905, zamknięcie	76
Rada kolejowa, projekt reorganizacji	201
„ „ sprawozdanie	30, 107, 200
„ „ państwowa, wybór członków	83
„ przemysłowa, sprawozdanie	71
Rady przyboczne dla opodatkowania piwa, spirytusu i olejów mineralnych, wybór członków	70
Reforma służby informacyjnej o stosunkach handlowych	221
Reforma wyborcza, rezolucja Izby	89
Rejestrowanie marek ochronnych 9, 19, 49, 65, 87, 105, 150,	193
„ wzorów przemysłowych 11, 19, 49, 65, 88,	105, 150, 193
Reorganizacja Rady kolejowej	201
Resch Zygmunt, rzeczoznawca dla zakupna żywności	107
Rezolucja w sprawie budowy dróg wodnych	113
„ „ reformy wyborczej	89
Rękodzielnicze przemysły, dyspenzy od dowodu uzdolnienia	12, 178
„ „ dowód uzdolnienia	178
Robót publicznych prowadzenie przez państwo	154
Rodzynek bielenie siarką	128

Ropczyce, podwyższenie opłat targowych	189
Rosyjskie cło na korale	126
„ „ „ książki polskie	128
Rosyjskiej granicy otwarcie dla importu nierogaczyny	41
Rozgraniczenia przemysłów 40, 60, 78, 98, 177, 178, 179	238, 239
Rozszerzenie stacji w Nowym Sączu, Rada kolejowa	108
Równoczesne trudnienie się kilkoma przemysłami	60
Ruch pocztowy, niedogodności	66
Rur i płyt cementowych i betonowych wyrób	176
Rzeczoznawcy dla badania kas ogniotrwałych	44
„ „ handlu zbożem, mąką i nasionami	44
„ „ wyrobów konfekcyjnych	58
„ „ zakupna środków żywności	71, 107
Rzeszów, asesorzy	195
„ niedogodności w ruchu towarowym	35
„ wybór ławnika	71
„ wystawa prac terminatorów	39
Salzburg, Izba handlowa, bielenie rodzynek siarką	128
Sąd polubowny Izby, wybór	69
Schaitter Józef, rzeczoznawca dla zakupna wiktuałów	71
Schächter Samuel, rzeczoznawca wyrobów konfekcyjnych	58
Schowki pocztowe, brak w Krakowie	67
Schwarz Henryk, przewodniczący ze starszeństwa	21
„ „ rzeczoznawca wyrobów konfekcyjnych	58
Seeling de Saulenfels Ludwik, wybór na członka korespondenta	30
Sekcyi i komisji wybory	23
Sędziowie fachowi, Jasło	70, 89
„ „ Kraków	107, 195
„ „ Rzeszów	71, 195
„ „ Tarnów	153
„ „ Wadowice	195
Siarką bielenie rodzynek	128
Skarbnika Izby wybór	23, 69
„Skład i wyłączne zastępstwo“ znaczenie nagłówka	45
Skład sekcyi i komisji	26
Składowe domy, zmiana ustawy	94
Składowego podwyższenie w magazynie celnym	207
Składy publiczne krajowe w Krakowie	156
Słotwina, zmiana nazwy kolejowej	213
Służba informacyjna o stosunkach handlowych	221
Służba komercyjna dyrekcji kolejowej	33

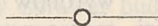
Służba telegraficzna całodzienna, Trzebinia	59
Soli uwolnienie od podatku spożywczego	5
Solnogród, Izba handlowa, bielenie rodzynek siarką	128
Spirytus, uwolnienie od podatku spożywczego	5
Spirytusowych napojów sprzedaż we flaszkach	78
Spirytusowymi napojami handel, pojecie „opieczętowanych flaszek“	124
Spirytusu opodatkowanie, wybór członków do Rady przy- bocznej	70
Spczynek niedzielny w przemyśle fryzyerskim	176
„ „ w przemyśle sprzedaży kwiatów	175
Spółek protokolacje, zmiany w r. 1906	242
Spożywczy podatek, uwolnienia, 5, 20, 50, 88, 106, 151, 194	
Sprawozdanie z czynności biura 1, 19, 49, 65, 87, 105, 150, 193	
„ z konferencji Izb w sprawie reformy wy- borczej	89
Sprawozdanie z państwowej Rady przemysłowej	71
„ z Rady kolejowej	30, 107, 200
Sprzedaż flaskowa napojów spirytusowych	78
„ gotowych podków	238
„ kwiatów, spoczynek niedzielny	175
„ marek pocztowych, niedogodności	214
„ starego żelaza przez Dyrekcyje kolejowe	123
„ wyrobów norymberskich, uprawnienia	60
Sprzedaży i dostaw ogłoszenia	20, 152, 194
Stacya kolejowa Słotwina, zmiana nazwy	213
„ telegraficzna w Dębowcu	60
„ „ w Węgierskiej Górze	60
„ w Rzeszowie, niedogodności ruchu towarowego	35
„ kolejowe Oświęcim-Kraków, doręczanie telegramów	58
„ „ zaprowadzenie aparatów telefonicznych	109
„ telegraficzne w Antoniowie i Przegini duchownej	174
Stacyi w Nowym Sączu rozszerzenie	108
Stacyjnych opłat podwyższenie	31
Starego żelaza sprzedaż przez Dyrekcyje kolejowe	123
„Starka litewska“ znaczenie terminu	186
Stawiarski Waleryan, wybór na członka Rady przybocznej dla opodatkowania olejów mineralnych	70
Stawki bezpośrednio do południowej Francyi	34
Stemplowanie krótkoterminowych przekazów kupieckich	233
Stolarski kurs w Krakowie, subwencya	39
Stopa procentowa dla szacowania nieruchomości	169
Stopy ustawowej procentowej żniżenie	215

Stosowności cen poświadczenia	20, 50, 88, 105, 151,	194
Stosunki handlowe, służba informacyjna		221
Stowarzyszenie przemysłowe instalatorów		39
„ przemysłowe piekarzy czarnego pieczywa		95
Strączkowych owoców eksport, nadużycia		40
Strzyżów, podwyższenie opłat targowych		186
Stworzenie funduszu na cele zawodowego wykształcenia		152
Subwencya na kurs majsterski dla stolarzy w Krakowie		39
„ na kurs szewski w Tarnowie		122
„ na kursa majsterskie dla szewców i krawców w Krakowie		122
Sułkowice, Towarzystwo kowali, dostawa narzędzi kolejowych		213
Szacowanie nieruchomości, stopa procentowa		169
Szarski Dr. Henryk, referat w sprawie podwyższenia nale- żytości pocztowych i telegraficznych		169
„ rzeczoznawca dla badania kas ognio- trwałych		44
„ wniosek w sprawie podwyższenia skła- dowego		207
„ wybór na członka Rady przybocznej dla opodatkowania spirytusu		70
Szewskie i krawieckie kursa w Krakowie, subwencye		122
„ kursa w Tarnowie, subwencya		122
Szkoły zawodowe, delegaci Izby		29
Szkontrum kasowe		76
Środków żywności zakupno, rzeczoznawcy		107
Świadcstwa pochodzenia	4, 20, 50, 88, 105, 150,	193
Świnnica-Zakopane, kolej lokalna		172
Świń chów i handel w kraju		158
Targi w Niepołomicach		98
Targowa kasa w Krakowie, wybór cenzorów		70
Targowy cennik w Krakowie		179
Targowych opłat podwyższenie		186
Tarnów, asesorowie		153
„ przeniesienie filii pocztowej		174
„ subwencya na kurs szewski		122
Taryfa bezpośrednia do południowej Francji		34
„ dla nadzwyczajnych dodatków do gazet		36
„ eksportowa na jaja via Kocmyrzów		211
Taryfowe biuro wywiadowcze		14
Telefon w Wadowicach		37
„ z Nowego Sącza do Krakowa, Krynicy i Szczawnicy		36
„ Żywiec—Bielsko		214

Telefoniczna centrala, Kraków	119
Telefonów budowa	119
Telefony na stacjach kolejowych	109
„ w Krakowie	91
Telegraficzna stacja w Dębowcu	60
„ stacja w Węgierskiej Górze	60
Telegraficzne stacje w Antoniowie i Przegini duchownej	174
Telegraficzny urząd Modlnica murowana	36
„ urząd w Trzebini, całodzienna służba	59
Telegraficznych i pocztowych należytości podwyższenie .	169
Telegramów doręczanie przez stacje w Krakowie i Oświęcimiu	58
Termin płatności weksli kupieckich	45
Terminatorów wystawa, Rzeszów	39
Towarzystwa ubezpieczeń, projekt ustawy	130
Towarzystwo kowali w Sułkowicach, dostawa narzędzi kolej.	213
Trzebinia, całodzienna służba telegraficzna	59
Trzody chlewnej chów i handel w kraju	158
„ „ import	41
Tureckich cukrów wyrób, charakter przemysłowy	177
Tytuł inżynierów, sprawozdanie z Rady przemysłowej . . .	73
Ubezpieczeń zakłady, projekt ustawy	130
Uderski Edward, referat w sprawie prowadzenia robót publicznych przez państwo	154
„ „ wybór do państwowej Rady kolejowej	83
Ulgi cłowe na maszyny 2, 20, 50, 88, 106, 151, 194	
„ frachtowe za przewóz kufrów 7, 19, 49, 65, 87, 105	
„ „ „ 150, 193	
„ od podatku spożywczego 5, 20, 50, 88, 106, 151, 194	
„ paszportowe 7, 50, 88, 106, 151, 194	
Upamiętnienie otwarcia gmachu	152
Upoważnienia komisji zarządu gmachu	52
„ prezydium na czas feryi	135
Uprawnienia przemysłowe, opinie Izby 40, 60, 78, 98, 122, 176	
„ „ „ 177, 178, 179, 238, 239	
Uregulowanie dostaw publicznych	74
Uregulowanie prawno-prywatnych stosunków żeglugi rze- cznej	110
Urlop prez. Mendelsburga	154
Urządzenia konsularne	223
Ustawa o zakładach ubezpieczeń	130
Ustawowej stopy procentowej znizzenie	215
Ustawy o opodatkowaniu olejów mineralnych, zmiana . . .	236
Utworzenie komisji koncesyjnej i osobistej	197

Wykonywanie ozdób na nagrobkach, charakter przemysłowy	177
Wykuwanie napisów na nagrobkach, „ „ „	239
Wykształcenie instytucji zleceń pocztowych	116
„ „ zawodowe, fundusz pamiątkowy Izby	152
Wyładowania czas, stacya w Rzeszowie	35
Wymiana pieniędzy, przemysłowy charakter	122
Wynagrodzenie pracy więźniów	221
Wypiekanie „mosiężników“, charakter przemysłowy	122
Wyrobow cementowych charakter przemysłowy	122
Wyrób cukrów tureckich, „ „ „	177
„ „ kompotów i konserw, charakter przemysłowy	239
„ „ rur i płyt cementowych i betonowych	176
„ „ towarów z betonu, charakter przemysłowy	238
Wystawa jubileuszowa, delegaci	197
„ „ prac terminatorów w Rzeszowie	39
Wywiadowcze biuro dla spraw taryfowych	14
Wzory przemysłowe 11, 19, 49, 65, 88, 105, 150, 193	
Zagranicznych próbek doręczanie	118
Zakłady ubezpieczeń, projekt ustawy	130
Zakopane-Świnnica, kolej lokalna	172
Zakres działania komisji prezydyjalnej i zarządu gmachu	23
„ „ uprawnień kramu towarów mieszanych	98
„ „ „ sprzedaży wódek we flaszkiach	78
„ „ „ „ wyrobów norymberskich	60
Zakupno środków żywności, rzeczoznawcy	107
Zakupno wiktuałów, rzeczoznawcy	71
Zaliczkowanie towarów przez domy składowe	94
Zamknięcie rachunków za rok 1905	76
Zaprowadzenie drugiego wagonu III klasy Kraków-Czer- niowce	212
Zaprowadzenie telegrafu w Dębowcu	60
„ „ telegrafu w Węgierskiej Górcie	60
Zarząd gmachu, stworzenie komisji	23
„ „ gmachu, upoważnienia komisji	52
Zawiązanie stowarzyszenia przemysłowego instalatorów	39
Zawodowe szkoły, delegaci Izby	29
„ „ wykształcenie, fundusz pamiątkowy Izby	152
Zbożem handel, rzeczoznawcy	44
Zieleniewski Edmund, budowa dróg wodnych	207
„ „ „ sprawozdanie z państwowej Rady przemysłowej	71
Zins Dawid, wybór na członka Rady przybocznej dla o- datkowania olejów mineralnych	70

Zleceń pocztowych wykształcenie instytucji	116
Złożenie mandatu, Wacław Anczyc	69
Zmiana nazwy stacji kolejowej Słotwina	213
„ ustawy o domach składowych publicznych	94
„ „ o opodatkowaniu olejów mineralnych	236
Zmiany w protokolacji firm	240
Znaczenie nagłówka „skład i wyłączne zastępstwo“	45
„ terminu „starka litewska“	186
Znawcy sądowi dla handlu zbożem, mąką i nasionami	44
„ „ „ wyrobów konfekcyjnych	58
Zniżenie ustawowej stopy procentowej	215
Zniżki frachtowe dla agentów podróźnych 7, 19, 49, 65, 87	
105, 150, 193	
Zwinięcie krajowych składów w Krakowie	156
Zwyczaje handlowe	45, 186
Żegluga rzeczna, uregulowanie stosunków prawno-prywatnych	110
Żelaza starego sprzedaż przez Dyrekcyje kolejowe	123
Żywiec—Bielsko, telefon	214
Żywności zakupno, rzeczoznawcy	107

I.

Sprawozdanie z czynności biura za lata 1905 i 1906.

1. Sprawy bieżące.

Ze spraw natury bieżącej wymienia się tylko następujące, które oświetlają charakterystycznie wzrost agend Izby w ubiegłych dwóch latach :

	w r. 1903	1904	1905	1906
Załatwiono ogółem spraw:	5745	6424	7016	7871
Wysłano pism do stron i władz:	7205	7517	9379	13380
Sesji plenarnych odbyła Izba			7	8
Stałe sekcye Izby odbyły posiedzeń			43	44
a mianowicie :				
Komisyja połączonych sekcyi			10	12
Komisyja budżetowa			1	9
Komisyja dla komunikacji kolejowych i wodnych			3	3
Komitet budowy gmachu Izby			17	1
Subkomitet budowy gmachu Izby			11	1
Komisyja zarządu gmachu Izby			—	13
Komisyja dla spraw koncesyjnych i osobistych .			—	2

W roku 1905 odbyły się nadto konferencye Prezydów Izb galicyjskich w sprawie propinacyjnej i w sprawie organizacji Izb krajowych celem stałego współdziałania.

W roku 1906 zbierał się dwukrotnie specjalny komitet dla wydania opinii o projekcie zwyczajów płodami rolniczymi w Krakowie.

2. Ulgi cłowe na maszyny.

W myśl postanowień traktatu handlowego z Niemcami oraz opartych na zasadzie największego uprzywilejowania traktatów handlowych, zawartych z innymi państwami, przysługują od dnia 1 marca 1906 pewnym maszynom, sprowadzonym dla użytku w tutejszych zakładach przemysłowych, niżki celne, wyszczególnione w tabeli umieszczonej przy punkcie 13. ogólnych postanowień do klasy XL. taryfy cłowej.

Przepisy te ograniczyły znacznie ulgi celne, przyznane importowi maszyn przez poz. 287 dawnej taryfy cłowej.

Uzyskanie ulgi zależy od potwierdzenia przez Izbę handlową i przemysłową faktu, że maszyna jest przeznaczona do użytku we własnym zakładzie przemysłowym osoby prowadzącej maszynę.

W następującej tabeli, ułożonej wedle przepisów dawnych postanowień celnych, przedstawiony jest import obcokrajowych maszyn, sprowadzonych o traktatowo niższym cłem do bezpośredniego użytku zakładów przemysłowych, położonych w okręgu tej Izby:

Rodzaj maszyn	1902	1903	1904	1905	1906
	Waga w kilogramach brutto:				
Maszyny do dzielenia ciasta	—	210	843	—	—
Maszyny introligatorskie	—	—	1.873	—	—
Maszyny do przedzenia i grępl. Przędzalnice i krosna*)	38.195	1.050	—	12.897	44.723
Inne maszyny dla przemysłu tkackiego i przędzalniczego*)	—	—	35.776	41.201	—
Maszyny dynamo-elektryczne	4.973	—	1.634	2.474	—
Maszyny młynarskie i młyny walcowe	4.180	4.604	16.680	7.449	—
Młyny na inne cele	6.938	5.833	354	16.861	12.590
Maszyny i kotły okrętowe	—	—	7.045	25.098	—
Prasy i maszyny ceramiczne	23.276	1.814	76.709	56.085	473.909
Wentylatory	—	1.009	—	—	2.824
Do przeniesienia	77.562	14.520	166.657	162.065	534.046

*) Maszyny te mieszczą się w zestawieniach za lata 1902 i 1903 w rubryce: Maszyny do przedzenia i gręplowania.

Rodzaj maszyn	1902	1903	1904	1905	1906
	Waga w kilogramach brutto				
Z przeniesienia	77.562	14.520	166.657	162.065	534.046
Maszyny do fabrykacji papieru	—	—	—	1.215	—
Maszyny do wyrobu musztardy	—	—	—	—	2.102
Maszyny do wyrobu beczek	—	—	—	—	3.138
Maszyny do przemysłu górnicz.	—	—	—	—	5.477
Maszyny drukarskie	—	—	—	—	5.430
Maszyny blacharskie	—	—	—	—	345
Maszyny tokarskie	—	—	—	—	7.201
Maszyny ślusarskie	—	—	—	—	2.365
Pompa parowa	—	—	—	—	609
Maszyny dla przemysłu żelazn.	—	—	—	—	3.063
Razem	77.562	14.520	166.657	163.280	563.776

Maszyny wprowadzono w ubiegłych dwóch latach przede wszystkim z Niemiec. Z Anglii pochodziły dwie maszyny, jedna dla przemysłu tkackiego (w r. 1905) i jedna dla przemysłu chemicznego (w r. 1906).

Nadto sprowadzono w r. 1906 jedną maszynę dla wyrobu cegieł z Szwajcaryi i jedną (używaną) dla przemysłu tkackiego z Serbii.

3. Poświadczenia, dotyczące celu importu. (Verwendungsnachweis).

Poświadczeń, dotyczących celu importu (Verwendungsnachweis), na towary przywiezione do Austrii, wystawiono w r. 1905 — 49, w roku 1906 — 7.

Poświadczenia dotyczyły odpadków spodyum, martwego węgla kostnego i czerzyny, sprowadzanych z Rosyi do wyrobu nawozów sztucznych względnie fabrykacji czerzyny na obuwie.

Poniższa tabelka daje obraz ruchu za ostatnie 5 lat:

Rok	Ilość zwolnień	Waga w kg.
1902	6	73.235
1903	6	99.168
1904	17	193.701
1905	49	601.965
1906	7	97.141

4. Certyfikaty pochodzenia.

Izba zaopatruje przesyłki pewnych artykułów, wysyłanych do Rosyi, Francyi, Anglii, Hiszpanii, Serbii i Kanady w certyfikaty pochodzenia, celem dostarczenia dowodu, że odnośny towar jest proweniencji austro-węgierskiej.

W ostatnich 5-u latach wystawiono świadectw dla przesyłek zawierających:

	1902	1903	1904	1905	1906
	Ilość				
cynk	—	—	—	3	4
gumowe węże	—	—	1	—	—
kłódki	7	3	—	—	—
latarnie sygnałowe	2	2	—	—	—
maszyny	3	2	3	1	—
meble	—	—	2	—	7
odlewy metalowe	—	—	1	—	—
parafinowe łuski	—	—	2	—	—
śliwovicę	1	2	1	2	1
wino	—	—	1	—	—
żelazne wyroby	4	2	1	1	—
żółtko płynne	—	—	1	3	1
bibułkę do papierosów	—	—	—	9	—
żywicę	—	—	—	1	—
likiery	—	—	—	1	2
skóry	—	—	—	—	1
zamki	—	—	—	—	1
odpadki i wyroby ze skór	—	—	—	—	1
Razem	17	11	13	21	18

Waga przesyłek, dla których wydała Izba świadectwa pochodzenia, była następująca:

Zawartość przesyłki:	Waga w kg. netto				
	1902	1903	1904	1905	1906
cynk	—	—	—	30.019	39.988
gumowe węże	—	—	82	—	—
kłódki	800	394	—	—	—
latarki sygnałowe	9.135	146	—	—	—
maszyny	16.523	211	3.235	96	—
Do przeniesienia	26.458	751	3.313	30.115	39.988

Zawartość przesyłki:	1902	1903	1904	1905	1906
	Waga w Kg. netto				
Z przeniesienia . . .	26.458	751	3.313	30.115	39.988
meble	—	—	549	—	22.266
odlewy metalowe	—	—	20	—	—
parafinowe łuski	—	—	10.060	—	—
śliwowica	121	190	123	322	135
wino	—	—	45	—	—
żelazne wyroby	205	163	4.723	56	—
żółtko płynne	—	—	210	370	570
bibułki do papierosów	—	—	—	81.462	—
żywica	—	—	—	570	—
likieri	—	—	—	48	128
skóry	—	—	—	—	307
zamki	—	—	—	—	100
odpadki i wyroby ze skór	—	—	—	—	19
Razem	26.784	1.104	19.047	112.943	63.513

5. Uwolnienia od podatku spożywczego.

Poświadczeń na uwolnienie spirytusu, eteru siarczanego, cukru, soli i olejów mineralnych, do celów przemysłowych (pędzenie motorów, ekstrakcja tłuszczów i t. p.) od państwowego podatku spożywczego, wystawiono w r. 1905 — 44, w roku 1906 — 57.

Poniższe dwie tabele dają szczegółowy obraz ruchu uwolnień za ostatnie 5 lat:

Wydano poświadczeń na uwolnienie		Ilość w latach				
		1902	1903	1904	1905	1906
spirytusu	do wyrobu politory	—	1	—	—	—
	do fabrykacji perfum	1	—	—	—	—
	do wyrobu octu	1	1	1	3	2
	do wyrobu mydła gliceryn.	1	—	—	—	—
cukru	do wyrobu wódek	—	—	1	—	—
eteru siarczanego	do czyszczenia materyi wełnianych	—	1	—	—	—
soli	do czyszczenia nafty	—	—	1	—	1
Do przeniesienia		3	3	3	3	3

Wydano poświadczeń na uwolnienie		Ilość w latach				
		1902	1903	1904	1905	1906
Z przeniesienia		3	3	3	3	3
petroliny	do popędu motorów	2	—	3	—	—
gazoliny	do popędu motorów	—	—	—	1	—
benzyny	do celów ekstrakcyjnych	4	3	2	2	—
	do czyszczenia materyi wełnianych i jedwabnych	1	—	1	2	2
	do popędu motorów	21	18	25	34	49
	do rozcieńczania farb	—	—	—	1	—
	do fabrykacji rurek szklan.	—	—	—	1	—
	do wyrobu pasty na obuwie	—	—	—	—	1
	do wyrobu papierków synapizmowych	—	—	—	—	1
	do wyrobu sukna	—	—	—	—	1
Razem		31	24	34	44	57

Rozkładając uwolniony spirytus i oleje mineralne wedle sprowadzonej ilości, otrzymujemy następujący obraz :

Ilość sprowadzona		miara wzgl. waga	w latach				
			1902	1903	1904	1905	1906
spirytusu	do wyrobu politory	w hektolitrach	—	600	—	—	—
	do fabrykacji perfum		10	—	—	—	
	do wyrobu octu		180	30	30	125	280
	do wyrobu mydła gliceryn.		50	—	—	—	—
Razem			240	630	30	125	280
petroliny	do popędu motorów	w cetnarach metrycznych	83	—	288	—	—
gazoliny	do popędu motorów		—	—	—	24	—
benzyny	do celów ekstrakcyjnych		790	290	90	675	250
	do czyszczenia materyi wełnianych i jedwabnych		50	—	50	25	102
	do popędu motorów		2.165	1.574	2.308	2.939	4.453
	do rozcieńczania farb		—	—	—	40	—
	do fabryk. rurek szklanych		—	—	—	10	—
	do wyrobu pasty na obuwie	—	—	—	—	60	
Do przeniesienia			3.088	1.864	2.736	3.713	4.865

Ilość sprowadzona		miara wzgl. waga	w latach				
			1902	1903	1904	1905	1906
Z przeniesienia			3.088	1.864	2.736	3.713	4.865
benzyny	do wyrobu papierków syntetycznych	w cetnarach metrycznych	—	—	—	—	25
	do fabrykacji sukna		—	—	—	—	5
<u>Razem</u>			<u>3.088</u>	<u>1.864</u>	<u>2.736</u>	<u>3.713</u>	<u>4.895</u>
cukru	do wyrobu wódek		—	—	30	—	—
eteru siarczan.	do czyszczenia materii włókiennych		—	150	—	—	—
soli	do czyszczenia nafty		—	—	100	—	—

6. Certyfikaty paszportowe.

Firmom protokołowanym okręgu Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie, wysyłającym swych agentów do Rosyi, wydano paszportowych certyfikatów :

Rok	Ilość certyfikatów
1902	15
1903	15
1904	15
1905	12
1906	20.

7. Karty legitymacyjne dla podróżnych agentów.

W myśl rozporządzenia ministerstwa kolei żelaznych z dnia 21. listopada 1905 r. L: 55048/16 wydaje Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie dla agentów podróżnych, wysyłanych przez hurtownicze firmy swego okręgu, karty legitymacyjne, uprawniające komiwojażerów do przewozu próbek towarowych za opłatą 0.2 halerzy za każde 10 kilogramów wagi i każdy kilometr jazdy.

Rozkładając ilość wydanych kart wedle towarów, na które wydane zostały, otrzymuje się następujący obraz :

Towary	1902	1903	1904	1905	1906
Akcesorya dla podróżnych . . .	2	3	2	—	—
Bawełniane wyroby	—	—	—	1	—
Bielizna	2	1	2	—	—
Bławatne wyroby	17	27	34	30	36
Chustki	—	—	—	—	2
Cukry	2	2	3	3	4
Czapki i kapelusze	6	6	7	8	7
Dywany	—	—	—	1	—
Farby malarskie	1	1	1	4	3
Futra	—	—	—	1	—
Galanteryjne wyroby	5	7	9	11	23
Herbata i towary kolonialne . .	1	1	—	—	—
Jubilerskie wyroby	4	6	6	5	8
Keramiczne wyroby	—	—	—	1	—
Konfekcye	5	6	12	12	6
Koszykarskie wyroby	1	1	1	1	1
Krótkie towary	3	—	1	6	3
Leczniczne przetwory	1	—	—	—	—
Masarskie wyroby	—	—	—	—	1
Metalowe wyroby	1	2	—	1	1
Mleczarskie maszyny	—	—	—	—	1
Modne towary	6	5	14	15	11
Norymberskie towary	7	12	17	17	13
Obuwie	2	4	4	6	6
Papier i przybory do pisania . .	3	5	3	5	4
Platerowane wyroby	3	2	—	—	—
Perfumy, mydełka	1	1	1	—	—
Płócienne towary	1	1	1	1	2
Pończochy, trykoty	1	1	1	—	—
Pugilaresy	1	—	—	—	—
Sukna i wyroby sukienne	4	3	4	7	6
Szczotki i pędzle	10	13	11	11	7
Szkła i lampy	2	5	2	2	1
Wódki	1	1	—	—	—
Wełniane wyroby	—	—	—	1	2
Włóczkowe wyroby	—	—	—	—	1
Wełna sztuczna	2	1	1	2	—
Zegary, zegarki	2	2	2	5	7
Razem	97	119	142	157	156

Następująca tabelka przedstawi ilość kart legitymacyjnych wedle siedziby firmy wysyłającej:

	1902	1903	1904	1905	1906
Kraków i okolica .	71	91	94	110	110
Andrychów	1	1	—	1	1
Biała	8	7	11	10	7
Dębniaki	—	1	1	—	—
Nowy Sącz	2	1	5	8	7
Nowy Targ	1	—	—	—	—
Oświęcim	1	—	1	2	2
Podgórze	—	2	1	—	—
Radomyśl	1	—	—	—	—
Rzeszów	1	1	7	6	11
Tarnów	11	15	20	20	17
Wieliczka	—	—	2	—	1
Razem	97	119	142	157	156

8. Marki ochronne.

Ruch marek ochronnych przedstawia się jak następuje :

Marek przeznaczonych na towary	zarejestrowano w latach				
	1902	1903	1904	1905	1906
Bawełniane	4	1	1	2	2
Bieliznę	—	—	—	—	2
Bibułki i tutki cygaretowe	4	4	30	20	14
Bławatne towary	1	—	—	—	—
Chemiczne produkty	—	—	1	12	3
Cukier	—	1	—	—	—
Cygarniczki	—	—	1	1	—
Cykoryę	4	—	—	—	—
Czapki	—	—	—	—	1
Czekoladę	—	—	6	—	—
Farby	—	—	—	1	—
Farbkę do bielizny	—	1	—	1	—
Fezy	—	—	17	8	1
Galanteryjne towary	—	1	—	1	9
Herbatę	4	7	16	10	9
Jaja	—	—	—	2	—
Kawę	—	—	1	2	—
Kolonialne	—	—	—	—	2
Korzenne	—	—	—	2	3
Do przeniesienia	17	15	73	62	46

	1902	1903	1904	1905	1906
Z przeniesienia	17	15	73	62	46
Konserwy	—	—	—	—	1
Krótkie towary	—	1	—	9	—
Krochmal	—	—	—	1	—
Lecznicze i kosmetyczne środki	15	9	2	9	1
Likiery i wódki	15	17	5	10	—
Mąkę	—	—	10	—	—
Masło	—	—	1	6	—
Maszyny rolnicze	—	—	—	—	1
Mydło	9	10	3	2	1
Naftę	—	1	—	2	1
Norymberskie	—	—	—	1	2
Papę dachową	—	—	1	2	—
Papier i materyały do pisania	1	7	2	2	1
Pasty do czyszczenia metali	—	1	—	—	2
Pasy maszynowe	1	—	1	1	—
Powroźnicze wyroby	—	1	—	—	—
Pieczywo zbytłowne i cukry	3	—	1	—	—
Pieczywo zwykłe	1	—	—	—	—
Piwo	3	—	8	—	1
Przybory wojskowe	—	—	—	—	1
Spirytus	—	—	—	—	1
Ser	—	—	—	—	2
Sukno i wyroby sukienne	—	—	—	—	2
Surogaty kawy	1	4	3	10	11
Świece	2	—	—	4	—
Szczotki i pędzle	—	1	—	—	—
Tłuszcz roślinne	—	—	—	—	4
Wełniane wyroby	2	—	—	6	—
Wino	—	1	1	—	—
Wodę sodową	—	—	—	1	—
Zapałki	—	—	—	—	3
Zegarki kieszonkowe	1	—	4	7	—
Żelazne i stalowe wyroby	—	—	2	—	—
Razem	71	68	117	135	80

9. Wzory przemysłowe.

Ruch wzorów przedstawia się jak następuje:

Wzorów przeznaczonych na:	zarejestrowano w latach				
	1902	1903	1904	1905	1906
Automaty do smarowania	—	—	1	—	—
Bibułki	—	—	—	—	4
Biczyska	—	—	1	—	—
Blacharskie wyroby	—	—	—	3	1
Bloki do rysowania	—	—	1	—	—
Cukrowych wyrobów opakowanie . .	5	—	1	—	—
Czapki i inne kuśnierskie wyroby . .	2	—	—	—	1
Gumowe wyroby	—	—	1	—	—
Herbatę	—	—	1	—	—
Karty korespondencyjne z widokami .	—	55	—	—	2
Krawaty	—	—	—	—	4
Konfekcję męską	—	3	—	—	—
Krawieckie wyroby	1	—	—	—	—
Leczniczych i kosmetycznych środków opakowanie	2	—	—	4	—
Metalowe modele	—	8	—	4	1
Makaty	13	—	—	—	—
Obrazki symboliczne	2	—	2	—	—
Opaski na wąsy	—	1	—	—	—
Papierowe wyroby	—	—	1	12	1
Peleryny damskie	—	—	1	—	—
Podpalaczki	—	2	—	—	12
Puder płynny	—	—	1	—	—
Pugilaresy metalowe	2	—	—	—	—
Ramy tkackie	1	—	—	—	—
Reklamy	—	—	1	—	—
Rybnych konserw opakowanie	2	4	8	1	—
Skórzane wyroby	—	5	4	—	—
Surogatów kawy opakowanie	—	2	—	—	—
Szklane cygarniczki	—	—	—	1	—
Wełniane wyroby (sukna)	5	26	5	—	3
Wódek i likierów opakowanie	1	1	—	5	—
Zegarki	—	—	2	—	—
Żelazne wyroby i konstrukcje	—	—	1	1	3
Razem	36	107	32	31	32

10. Dyspenzy od dowodu uzdolnienia.

Opinii w kierunku udzielenia dyspenzy od złożenia formalnych świadectw na uzdolnienie w przemysłach rękodzielniczych, udzielono w roku 1905 w 29, w roku 1906 w 24 wypadkach.

Poniżej przedstawia się ruch dyspenz od dowodu uzdolnienia za ostatnie 5 lat.

Prośby o dyspenzy od dowodu uzdolnienia w przemyśle:	Ilość w latach				
	1902	1903	1904	1905	1906
Blacharskim	1	—	—	—	1
Cholewkarskim	2	—	—	—	—
Ciast cukierniczych, wypiekania	—	1	—	1	—
Czapnickim	—	—	—	1	—
Fryzyerskim i golarskim	—	2	—	1	—
Garbarskim	1	—	—	—	—
Introligatorskim	1	1	2	—	—
Jubilerskim i złotniczym	—	—	1	—	—
Kaflarskim	—	—	—	—	1
Kapeluszniczym	1	—	—	—	—
Kominiarskim	—	—	—	1	—
Kołder wyrobu	—	—	—	—	1
Kowalskim	2	—	—	—	—
Krawieckim	—	2	1	1	2
Kuśnierskim	—	1	—	—	—
Malarskim	—	1	2	1	2
Masarskim	1	2	3	3	2
Pasków i torb ceratowych wyrobu	—	1	—	—	—
Piekarskim	—	—	4	2	2
Piwniarskim	—	—	—	1	—
Pokrywania dachów łupkiem i da- chówką	2	1	—	—	—
Pudełek wyrobu	—	—	1	—	—
Rzeźniczym	3	4	4	7	4
Rzeźbiarskim	—	—	—	1	1
Rysowniczym	—	—	—	—	1
Ślusarskim	1	1	—	—	1
Stolarskim	1	—	—	2	1
Studniarskim	—	—	—	1	—
Szewskim	1	—	—	4	3
Szklarskim	1	—	1	—	1
Szlierskim	—	1	—	—	—
Tapicerskim	—	—	—	1	1
Zegarmistrzowskim	—	2	1	1	—
Razem	18	20	20	29	24

Na poszczególne powiaty przypada następująca ilość dyspenz:

Powiat	Ilość w latach				
	1902	1903	1904	1905	1906
białski	3	—	—	1	1
brzeski	—	—	—	—	1
chrzanowski	—	—	—	2	—
dąbrowski	—	—	—	1	—
gorlicki	—	1	—	—	—
jasielski	—	1	—	—	—
kolbuszowski	—	2	5	5	4
Kraków miasto	4	4	3	5	7
krakowski	5	5	3	2	2
limanowski	—	—	1	1	1
mielecki	—	—	1	—	—
myślenicki	—	—	1	1	1
niski	—	—	—	1	—
nowosądecki	—	1	—	—	—
podgórski	1	2	—	1	—
przeworski	—	1	—	—	2
ropczycki	—	—	—	1	2
rzeszowski	1	—	1	—	2
strzyżowski	—	—	—	1	1
tarnobrzesci	—	—	—	1	—
tarnowski	3	3	3	6	—
żywiecki	1	—	2	—	—
Razem	18	20	20	29	24

Z wykazanej w poprzedzającej tabeli ilości dyspenz przypadają na miasta powiatowe następujące cyfry:

Miasto	Ilość w latach				
	1902	1903	1904	1905	1906
Biała	1	—	—	—	—
Chrzanów	—	—	—	1	—
Dąbrowa	—	—	—	1	—
Jasło	—	1	—	—	—
Kolbuszowa	—	1	2	2	2
Kraków	4	4	3	5	7
Myślenice	—	—	1	—	—
Nisko	—	—	—	1	—
Do przeniesienia	5	6	6	10	9

Powiat	1902	1903	1904	1905	1906
Z przeniesienia	5	6	6	10	9
Nowy Sącz	—	1	—	—	—
Przeworsk	—	—	—	—	1
Podgórze	1	—	—	1	—
Rzeszów	—	—	1	—	1
Tarnów	3	3	1	1	—
Żywiec	1	—	1	—	—
Razem	10	10	9	12	11

Z przedstawionego wyżej cyfrowego materiału wynika, iż ilość dyspenz udzielonych w okręgu Izby przez przeciąg ostatnich pięciu lat, obraca się w tychsamych prawie granicach. Jest ona w stosunku do ilości kart przemysłowych, wydanych w tym samym czasie na rękodzieła na podstawie dowodu uzdolnienia, znikająco mała i wykazuje dowodnie, jak bezpodstawnie są podnoszone w kołach rękodzielniczych z tego tytułu skargi, i jak nikłym jest argument, że zbyt liberalne udzielanie dyspenz stanowić ma przeszkodę w normalnym rozwoju stanu rękodzielniczego. Większość dyspenz tyczyła rękodzielników, którzy naukę i praktykę odbywali za granicami Austrii, głównie w Królestwie Polskiem.

11. Biuro wywiadowcze dla spraw taryfowych przy Izbie.

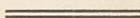
Od 1 października 1904 istnieje przy Izbie Biuro wywiadowcze dla spraw taryfowych.

Poniższa tabelka podaje podział udzielonych w latach 1905 i 1906 stawek frachtowych wedle rodzaju towarów i ilości relacyi.

Towar	Ilość relacyi	
	1905	1906
Blacha czarna	11	—
Cukier	10	—
Dachówka	2	—
Drzewo okr. do 2·5 m.	1	—
Drzewo okr. ponad 2·5 m.	—	1
Kapusta	—	2
Maszyny żelazne	1	—
Nawozy	13	146
Do przeniesienia	38	149

Towar	Ilość relacyi	
	1905	1906
Z przeniesienia	38	149
Papier do pakowania	5	—
Produkty chemiczne	—	25
Stearyna	—	8
Trawa morska	2	—
Węgiel kamienny	1	—
Wosku odpadki	—	6
Zboże	6	21
Żelazo i wyroby żelazne	69	—
Ziemniaki	11	—
Razem	132	209

Zainteresowanie się stron czynnością Biura taryfowego wzrasta, jak z powyższego zestawienia wynika, bardzo powoli.

**IZBA
HANDLOWA I PRZEMYSŁOWA W KRAKOWIE.**

SPRAWOZDANIE

z publicznego posiedzenia

IZBY HANDLOWEJ i PRZEMYSŁOWEJ w KRAKOWIE

z dnia 16 stycznia 1906 roku.

TREŚĆ.

I.

**Sprawozdanie z czynności biura za czas
od ostatniego posiedzenia.**

1. Sprawy bieżące. Str. 19.
2. Karty legitymacyjne. Str. 19.
3. Marki ochronne. Str. 19.
4. Wzory przemysłowe. Str. 19.
5. Świadczenia pochodzenia. Str. 20.
6. Poświadczenia stosowności cen. Str. 20.
7. Ulgi cłowe. Str. 20.
8. Ulgi podatkowe. Str. 20.
9. Ogłoszenia dostaw i sprzedaży. Str. 20.
10. Adresy firm. Str. 20.

II.

Wybory.

11. Wynik wyborów uzupełniających do Izby. Str. 21.
12. Wybór prezydium i skarbnika. Str. 23.
13. Wybory sekcji i komisji. Str. 23.
14. Wybór delegatów do szkół zawodowych. Str. 29.
15. Wybór członków-korespondentów Izby. Str. 30.

III.

Komunikacje.

16. Sprawozdanie z ostatniej sesji państwowej Rady kolejowej.
Str. 30.
17. Podwyższenie należytości manipulacyjnych. Str. 31.
18. Służba komercyjna Dyrekcyi kolejowej. Str. 33.
19. Taryfa bezpośrednia do południowej Francyi. Str. 34.
20. Niedogodności w ruchu towarowym na stacyi w Rzeszowie.
Str. 35.
21. Utworzenie urzędu telegraficznego w Modlnicy murowanej.
Str. 36.
22. Taryfa dla nadzwyczajnych dodatków do gazet. Str. 36.
23. Połączenia międzymiastowe Nowego Sącza z Krakowem, Kry-
nicą i Szczawnicą. Str. 36.
24. Telefon w Wadowicach. Str. 37.

IV.

Sprawy przemysłowe.

25. Wystawa prac terminatorów w Rzeszowie. Str. 39.
26. Subwencya na kurs majsterski dla stolarzy w Krakowie. Str. 39.
27. Stowarzyszenie przemysłowe instalatorów. Str. 39.
28. Charakter przemysłowy kucia drzwi i okien. Str. 39.

V.

Sprawy handlowo-polityczne.

29. Nadużycia w eksporcie owoców strączkowych. Str. 42.
30. Import trzody chlewnej. Str. 43.

VI.

Wybór rzeczoznawców.

31. Rzeczoznawcy dla badania kas ogniotrwałych. Str. 44.
32. Rzeczoznawcy dla handlu zbożem, mąką i nasionami. Str. 44.

VII.

Zwyczaje handlowe.

33. Znaczenie nagłówka „skład i wyłączne zastępstwo“. Str. 45.
 34. Termin płatności weksli kupieckich. Str. 45.
-

I.

Sprawozdanie z czynności biura za czas od ostatniego posiedzenia.

1. Sprawy bieżące.

W czasie od ostatniej sesji 21 listopada 1905 do dnia 16 stycznia 1906 załatwiono 1263 spraw, które pociągnęły za sobą potrzebę wysłania 1778 pism do stron i władz.

2. Karty legitymacyjne.

Kart legitymacyjnych dla agentów podróżnych wydano 78, a mianowicie 24 na wyroby bławatne, 9 na galanterye, 7 na szczotki, 6 na kapelusze, 6 na towary modne, 5 na obuwie, 5 na konfekcyę, 4 na wyroby srebrne i złote, 3 na wyroby norymberskie, po 2 na papier, sukno i towary krótkie, po 1 na wyroby mleczarskie, koszykarskie i na zegarki.

3. Marki ochronne.

Mark ochronnych zaprotokołowano 12, a mianowicie 5 na bibułki i tutki do papierosów, po jednej na środki lecznicze, farby, cykoryę, masło, płótno, towary kolonialne i norymberskie.

4. Wzory przemysłowe.

Wzorów przemysłowych zaprotokołowano 8, a mianowicie 5 na opakowanie środków leczniczych, 2 na wyroby blacharskie, 1 na wyroby z drzewa.

5. Świadczenia pochodzenia.

Świadczeń pochodzenia wydano 5, mianowicie 2 na bibułki, 1 na likiery, 1 na płyty cynkowe, 1 na meble gięte.

6. Poświadczenia stosowności cen.

Władzom wojskowym wydano 35 poświadczeń stosowności cen.

7. Ulgi cłowe.

Wydano 6 certyfikatów na ulgi cłowe przy sprowadzaniu maszyn z zagranicy, a mianowicie: 1 na młyn kulowy, 1 na maszynę do fabrykacji papieru, 3 na maszyny ceglarskie, 1 na młynek do wyrobu farb.

Certyfikatów na ulgi cłowe przy sprowadzaniu rosyjskich odpadków z kości dla fabrykacji sztucznego nawozu wydano 7.

8. Ulgi podatkowe.

Opinii w sprawie uwolnienia od podatku konsumcyjnego benzyny, przeznaczonej dla celów przemysłowych, wydano 8.

9. Ogłoszenia dostaw i sprzedaży.

Ogłoszono w dziennikach dostawy na deski, cegły, cement, szuter porfirowy, wyroby żelazne i powroźnicze, obuwie dla armii, płótno dla obrony krajowej, materiały dla telegrafu i telefonu itd., oraz licytację na roboty budowlane dla Dyrekcyi kolei państwowej.

10. Adresy firm.

Władzom oraz stronom prywatnym podano adresy:

Bandażystów,

Eksporterów mięsa,

„ maszyn,

„ włósia,

„ drzewa,

Fabryk szczotek,
 Handlarzy konopi,
 „ jaj,
 „ słomianek,
 „ żelaza,
 „ nasion olejnych,
 „ delikatesów,
 „ jelit,
 Kopalni i rafinerii nafty,
 Garbarni,
 Hotelu i restauracji,
 Szklarzy,
 Tartaków.

Posiedzeń komisyjnych odbyła Izba cztery, mianowicie: 3 pełnego komitetu budowy i 1 subkomitetu budowy gmachu Izby.

C. k. komisarz rządowy, delegat J.E. ministra handlu Dr. Adam Fedorowicz powołuje do objęcia przewodnictwa najstarszego wiekiem członka Izby, p. radcę ces. Henryka Schwarza, który po skonstatowaniu kompletu otwiera posiedzenie o godzinie 4-tej popołudniu.

II.

Wybory.

11. Wynik wyborów uzupełniających do Izby.

Przed przystąpieniem do porządku dziennego podaje c. k. komisya wyborcza dla Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie do wiadomości wynik wyborów uzupełniających do Izby.

Wybory przeprowadziła komisya w dniach 20 i 21 grudnia 1905.

Wybranymi zostali:

W SEKCYI HANDLOWEJ:

K a t e g o r y a I.

- PP. Adolf Blumenfeld
Tadeusz Epstein
Jakób Bober
Jan Kanty Federowicz
Zygmunt Holzer.

K a t e g o r y a II.

- PP. Jan Kwiatkowski
Dawid Mandel
Zygmunt Resch.

K a t e g o r y a III.

- PP. Gustaw Gerson Bazes
Norbert Wasserberg.

W SEKCYI PRZEMYSŁOWEJ:

K a t e g o r y a I.

- PP. Michał Ader
Wacław Anczyc
Maurycy Dattner
Joachim Szymon Perlberger
Waleryan Stawiarski.

K a t e g o r y a II.

- PP. Adolf Falter
Maksymilian Schmeja.

K a t e g o r y a III.

- PP. Władysław Liban
Leon Schwanenfeld.

Powyższe wybory ratyfikowała komisya wyborcza i na tem zakończyła swe czynności.

13. Wybór prezydium i skarbnika.

Przewodniczący zarządza wybór prezesa, wiceprezesa, delegata Izby do prezydium oraz skarbnika, powołując na skrutatorów pp. Maksymiliana Ehrenpreisa i Jana Kwiatkowskiego.

Przy głosowaniu kartkami wybiera Izba:

33 głosami na 33 głosujących prezesem p. Alberta Mendelsburga ;

33 głosami na 34 głosujących wiceprezesem p. Jana Götza Okocimskiego ;

34 głosami na 36 głosujących delegatem Izby do Prezydium p. Maurycego Dattnera,

oraz 35 głosami na 36 głosujących skarbnikiem Izby p. Wacława Anczyca.

Przy wyborze wiceprezesa oddano 1 kartkę białą. Przy wyborze delegata do prezydium oddano 1 głos na p. r. Kwiatkowskiego, oraz 1 kartkę białą.

Po dokonaniu powyższych wyborów obejmuje przewodnictwo prezes, p. radca ces. Albert Mendelsburg.

14. Wybory sekcji i komisji.

Imieniem prezydium stawia szef biura Dr. Benis wniosek o wybór oprócz już istniejących, dwóch nowych komisji, a mianowicie: 1) komisji dla zarządu gmachu i 2) prezydialnej.

Dotychczas istniały w Izbie komisje: budżetowa, połączonych sekcji, kolejowa, przemysłowa i handlowa a zakres ich działania określony jest regulaminem Izby.

Zakres działania utworzyć się mającej komisji dla zarządu gmachu ma obejmować: konserwację budynku, wynajem lokali i rozmieszczenie biur Izby. Sprawy te, jako wymagające działania doraźnego, załatwia komisja zarządu gmachu Izby samodzielnie, bez odwoływania się do pełnej Izby.

Charakter komisji prezydialnej ma być doradczy. Do jej zakresu działania należeć mają wszystkie owe sprawy, które w myśl regulaminu załatwia prezes pod własną odpo-

wiedzialnością. Nadto należeć mają do zakresu działania tej komisji sprawy, które w myśl uchwały pełnej Izby z dnia 3 października 1905 r., stanowiąc będą przedmiot kooperacji wszystkich Izb galicyjskich.

Prezes otwiera dyskusję nad powyższym wnioskiem.

R. Epstein Tad. podziela zdanie prezydium co do potrzeby utworzenia nowych komisji. Zdaniem mowcy komisja prezydyalna stwarzając większą styczność między prezydium a Izbą, nie może nietylko szkodzić, ale wprost jest bardzo wskazaną i brak jej dawał się oddawna odczuwać.

Co do jej zakresu działania, sądzi mowca, iż komisja prezydyalna ma być ciałem doradczem dla prezesa. Chodzi o to, aby sprawy, które dotąd załatwiał sam prezes, przyszy pod obrady kilku członków.

Mowca stawia następujące propozycje odnośnie do liczby członków poszczególnych komisji:

komisja budżetowa		członków	10
„ kolejowa	„		11
„ poł. sekcyi	„		19
„ handlowa	„		20
„ przemysłowa	„		20
„ zarządu gmachu	„		3
„ prezydyalna	„		6

R. Uderski jako członek komitetu budowlanego sprzeciwia się utworzeniu komisji dla zarządu gmachu Izby. Mandat udzielony przez Izbę komitetowi do wynajmu lokali, trwa nadal i wobec wyboru sekcyi zarządzającej gmachem, mogłaby powstać dwoistość w zarządzie.

Należy tedy albo tej komisji wcale nie wybierać, albo poczekać z jej ukonstytuowaniem, dopóki dawny komitet budowlany nie dostanie absolutorium.

R. Judkiewicz popiera wniosek prezydium, gdyż zdaniem jego administracya gmachu Izby nie ma nic wspólnego z komitetem budowy, skoro gmach już został ukończony. Prezydium stawiając wniosek o utworzenie komisji dla zarządu gmachem Izby, ma na myśli powołanie do życia

organu, któryby się zajął administracją gmachu, wynajmem lokali i rozdzieleniem tychże na ubikacje biurowe.

Sekretarz Dr. Benis wyjaśnia, iż prezydium proponując utworzenie komisji prezydyalnej miało na myśli §. 8 regulaminu o organizacyi i zakresie działania Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie, który brzmi :

„Sprawy należące do zakresu działania Izby załatwia się albo na posiedzeniu plenarnem, albo też wprost przez prezydium.

„Na sesyi plenarnej nie muszą być traktowane przedmioty, których załatwienie jest w sposób niewątpliwy wskazane dotychczasową praktyką Izby lub obowiązującymi ustawami. Prezes, wiceprezes lub sekretarz zawiadamiają Izbę na najbliższem pełnem posiedzeniu o sprawach załatwionych ex praesidio“.

Otóż za wszystko, czego nie uchwali pełna Izba, albo komisya na podstawie specjalnego od pełnej Izby upoważnienia, odpowiada tylko prezydium. Komisya prezydyalna, jako jest zresztą we większej części Izb austriackich, miałaby tylko za zadanie współdziałać z prezydium przy załatwianiu tych spraw, które dotychczas sam prezes załatwiał i za które on sam pozostaje nadal odpowiedzialny. Komisya prezydyalna niema żadnych atrybucyi, jest ona tylko rodzajem pomocy, którą Izba daje prezesowi w załatwianiu spraw nagłych.

Zwłaszcza przy kooperacyi Izb handlowych galicyjskich zachodzić będą sprawy, wymagające nagłych decyzyi, gdzie będzie chodziło o szybkie wypracowanie wspólnych odpowiedzi rządowi. W takich właśnie wypadkach będzie komisya prezydyalna współdziałać z prezesem Izby.

R. Epstein Jul. przychyła się do wniosku prezydium. Komisya prezydyalna ma racyę bytu, i jako rada przyboczna prezesa przyniesie tylko korzyść Izbie. Jeżeli chodzi o jej atrybucye, wskazać można na przykład Rady miejskiej. Prezydent miasta nie jest związany zdaniem komisji prezydyalnej. W nagłych tylko wypadkach, o ile chce, dzieli się z nią swojemi prawami.

W zarządzeniem przez prezesa głosowaniu przyjmuje Izba wniosek prezydium w sprawie utworzenia komisji dla zarządu gmachem Izby i komisji prezydyalnej.

Po zamknięciu dyskusji przystępuje Izba do wyboru komisji, który daje następujący rezultat:

Komisja prezydyalna:

- Anczyc Waclaw
- Bazes Gustaw
- Dattner Maurycy
- Ehrenpreis Maksymilian
- Epstein Tadeusz
- Federowicz Jan Kanty
- Judkiewicz Jakób
- Szarski Dr. Henryk.

Komisja budżetowa:

- Anczyc Waclaw
- Bazes Gustaw
- Blumenfeld Adolf
- Dattner Maurycy
- Holzer Izak
- Holzer Zygmunt
- Kwiatkowski Jan
- Schwarz Henryk
- Wachtel Bernard
- Wasserberg Norbert.

Komisja dla komunikacji kolejowych i wodnych:

- Dattner Maurycy
- Epstein Juliusz
- Judkiewicz Jakób
- Kwiatkowski Jan
- Liban Bernard
- Liban Władysław
- Mandel Dawid

Resch Zygmunt
 Schwanenfeld Leon
 Uderski Edward
 Wachtel Bernard.

Komisya połączonych sekcji:

Bazes Gustaw
 Blumenfeld Adolf
 Dattner Maurycy
 Ehrenpreis Maksymilian
 Epstein Juliusz
 Epstein Tadeusz
 Falter Adolf
 Federowicz Jan Kanty
 Holzer Zygmunt
 Jawornicki Józef
 Judkiewicz Jakób
 Kamsler Herman
 Kwiatkowski Jan
 Mandel Dawid
 Resch Zygmunt
 Rimler Henryk
 Schwarz Henryk
 Sulikowski Aleksander
 Dr. Szarski Henryk
 Uderski Edward
 Wasserberg Norbert
 Zieleniewski Edmund.

Sekcja handlowa:

Bazes Gustaw
 Blumenfeld Adolf
 Bober Jakób
 Epstein Juliusz
 Epstein Tadeusz

Federowicz Jan Kanty
 Holzer Izak
 Holzer Zygmunt
 Jawornicki Józef
 Judkiewicz Jakób
 Kwiatkowski Jan
 Mandel Dawid
 Mendelsburg Albert
 Resch Zygmunt
 Schwarz Henryk
 Steinhaus Bogusław
 Dr. Szarski Henryk
 Wachtel Bernard
 Wasserberg Norbert
 Zins Dawid

Sekcja przemysłowa:

Ader Michał
 Anczyc Waław
 Dattner Maurycy
 Ehrenpreis Maksymilian
 Epstein Tadeusz
 Falter Adolf
 Götz-Okocimski Jan
 Judkiewicz Jakób
 Kamsler Herman
 Liban Bernard
 Liban Władysław
 Perlberger Joachim Szymon
 Rimler Henryk
 Schmeja Maksymilian
 Schwanefeld Leon
 Stawiarski Waleryan
 Sulikowski Aleksander
 Uderski Edward
 Zieleniewski Edmund
 Zipser Erwin

Komisya dla zarządu gmachem Izby:

Bazes Gustaw
 Judkiewicz Jakób
 Uderski Edward.

14. Wybór delegatów do szkół zawodowych.

Delegatami Izby do kuratoryi Akademii handlowej w Krakowie wybrani zostali:

PP. Mendelsburg Albert
 Dr. Benis Artur
 Blumenfeld Adolf.

Jako delegatów do wydziału subwencyonowanych przez Izbę szkół przemysłowych uzupełniających, wybrano następujące osoby:

Biała	Zipser Erwin
Brzesko	Götz-Okocimski Jan
Chrzanów	Dr. Keppler Zygmunt
Gorlice	Stawiarski Waleryan
Jasło	Steinhaus Bogusław
Nowy Sącz	Dattner Maurycy
Podgórze	Liban Bernard
Rzeszów	Holzer Izak
Stary Sącz	Ader Michał
Tarnobrzeg	Resch Zygmunt
Tarnów	Zins Dawid
Żywiec	Kożeśnik, Radca Dworu.

Do wydziału czterech zawodowych szkół rękodzielniczych wyznaczeni zostali jako delegaci:

Dla szkoły ceramicznej w Podgórzu:

Ehrenpreis Maksymilian.

Dla szkoły stolarskiej w Kalwaryi:

Dattner Maurycy.

Dla szkoły kowalskiej w Sułkowicach:

Dr. Benis Artur.

Dla szkoły ślusarskiej w Świątnikach:

Dr. Benis Artur.

15. Wybór członków korespondentów Izby.

Del. Dattner odczytuje § 5. ust. 2. ustawy z dnia 29 czerwca 1868 Dzpp. L. 85. o organizacyi Izb handlowych i przemysłowych, który traktuje o członkach korespondentach Izby i proponuje wybór następujących członków korespondentów: pp. Lorda Feliksa w Krakowie, Merza Wilhelma w Krakowie i Seelinga de Saulenfels Ludwika w Izdebniku.

Izba dokonuje wyboru jednością głosów.

III.

Komunikacje.

16. Sprawozdanie z ostatniej sesyi państwowej Rady kolejowej.

Delegat Izby do państwowej Rady kolejowej, p. Maurycy Dattner zdaje sprawę z ostatniej sesyi Rady.

Z licznych spraw podniesionych przez mówcę na wniosek sfer interesowanych, pewna część znalazła uwzględnienie.

Poruszana już kilkakrotnie sprawa utworzenia telefonu na stacyi w Podgórzu-Płaszowie, jakoteż na stacyi krakowskiej, stanowiąca przedmiot wniosku p. Juliusza Epsteina, traktowaną była i tym razem na Radzie kolejowej. Wniosek powyższy został o tyle rozszerzony, iż zażądano utworzenia stacyi telefonicznych także i na innych stacyach kolejowych. Mimo ciągłych obietnic telefony te dotychczas nie zostały urządzone.

Pomyślnego załatwienia doczekała się natomiast sprawa urządzenia na dworcu w Jaśle poczekalni I. klasy.

Postulat o urządzenie rampy ładunkowej w Bystrej, nie dał się ze względów technicznych urzeczywistnić.

Sprawy połączeń kolejowych do Chyrowa, Drohobycza, Stryja, oraz połączenia Warszawy z Krakowem i Wiednia ze Lwowem, załatwiono pomyślnie. Ulepszony rozkład ruchu ma być zaprowadzony w maju 1906 r.

Uwzględnione również zostały petycje, wniesione z Gorlic, Jasła i Sanoka o pomnożenie pociągów jakoteż prośba miasta Białej o polepszenie połączeń na kolei północnej.

R. Anczyc wyraża uznanie del. Dattnerowi za wyjednanie lepszych połączeń Krakowa z Warszawą. Należałoby jednakowoż czynić dalsze zabiegi w tym kierunku, aby jazda z Granicy do Krakowa nie trwała 5-ciu godzin i aby zaprowadzono nowy pociąg między Trzebinią a Granicą.

Mowca porusza dalej konieczną potrzebę zaprowadzenia przy pociągach większej liczby wagonów dla niepalących. Powinniśmy i pod tym względem pójść za wzorem Niemiec, gdzie przy każdym pociągu połowa wagonów przeznaczoną jest dla niepalących. Podobnie urządzone są także pociągi w Anglii.

Izba przyjmuje sprawozdanie del. Dattnera do wiadomości.

17. Podwyższenie należitości manipulacyjnych.

Bierny opór personalu służbowego i podurzędników kolejowych, który zakończył się znacznem podwyższeniem poboru funkcjonariuszy kolejowych, zmusił rząd do zastanowienia się nad zyskaniem nowych źródeł dochodu z ruchu kolejowego. Wybór padł na należitości manipulacyjne, które do powyższego celu o tyle się lepiej nadają, niż podwyższenia poszczególnych kategorii stawek frachtowych, że obciążają wszystkie bez wyjątku rodzaje transportów. Podnoszono również ze strony rządu okoliczność, iż należitości manipulacyjne, które od lat 40-u w Austrii żadnej nie uległy zmianie, wobec znacznego podrożenia kosztów roboczych najsluszniej nadają się do podwyższenia.

Zamierzona przez rząd reforma opłat manipulacyjnych wywołała we wszystkich sferach interesowanych żywe zaniepokojenie. Argumenty podnoszone w państwowej Radzie kolejowej zwracały się głównie przeciwko obciążeniu kosztów przewozu dla węgla i innych dóbr masowych, gdyż podwyższenie to stanowiłoby znaczne utrudnienie dla wielu ga-

łęzi produkcyi i trafiłoby dotkliwie konsumpcyę szerokich warstw ludności.

W pewnym stopniu uspokajająco działało zapewnienie rządu, iż podwyższenie należytości nie będzie stosowaniem do przesyłek eksportowych.

Celem zajęcia stanowiska wobec projektu rządowego wybrała państwowa Rada kolejowa specjalny komitet, w którego skład wszedł także delegat Izby krakowskiej, p. Maurycy Dattner.

Ważność sprawy wymagała szczególnie dokładnego zapoznania się z życzeniami sfer interesowanych w ruchu kolejowym. Izba zwołała tedy na dzień 9 grudnia 1905 ankietę interesentów poszczególnych gałęzi handlu i przemysłu, w której wzięli także udział reprezentanci sfer rolniczych. Wobec konieczności uzyskania nowych dochodów z ruchu kolejowego nie występowali zebrani na ankiecie zasadniczo przeciwko podwyższeniu należytości manipulacyjnych. Ze strony producentów podniesiono jednak konieczność uwolnienia od podwyżki węgla, jako artykułu o niskiej stosunkowo wartości przy wielkiej objętości. Tu podwyższenie opłat trafiłoby dotkliwie zwłaszcza przemysł fabryczny. Podobnie oświadczone się za zatrzymaniem dotychczasowych opłat dla transportów zboża, wapna i nawozów.

Jednomyślne stanowisko sfer interesowanych w całej powyższej sprawie nie pozostało bez rezultatu. W oświadczeniu, które złożył reprezentant rządu w Komitecie specjalnym Rady kolejowej, zgodził się rząd na podwyższenie opłaty manipulacyjnej dla węgla zamiast o 2 hal., tylko o 1 hal.; podobnie zmniejszoną została podwyżka opłaty manipulacyjnej dla nawozów i buraków z dwóch na jednego halerza. Doniosłość tej zmiany okazuje się z jej wyniku finansowego; dochód z podwyższenia opłat zmniejsza się o przeszło milion koron, którąto cyfra obciążałaby w przeciwnym razie dotkliwie zarówno sfery produkujące, jak i konsumujące.

18. Służba komercyjalna Dyrekcyi kolejowej.

Z Dyrekcyi kolei państwowych w Krakowie otrzymała Izba komunikat następującej treści z prośbą o rozpowszechnienie w kołach interesowanych:

„Celem zadośćuczynienia wielokrotnie wyrażonym życzeniom sfer handlowych, przemysłowych oraz rolniczych, co do ściślejszego kontraktu urzędów i władz krajowych ze stronami, wydało ministerstwo kolejowe rozporządzenie, według którego urzędnicy oddziału dla spraw komercyjnych c. k. Dyrekcyi kolei państw. będą w pewnych oznaczonych i naprzód ogłoszonych terminach (co 6 lub 8 tygodni) objeżdżać ważniejsze pod względem komercyjnym, oraz odleglejsze od siedziby Dyrekcyi stacje kolejowe, celem bezpośredniego porozumiewania się z miejscowymi przemysłowcami, kupcami oraz rolnikami co do ich życzeń i ewentualnych zażaleń w sprawach ściśle komercyjnych, dotyczących się bądź-to taryf, bądź transportu kolejowego na liniach c. k. austr. kolei państwowych, oraz celem udzielania stronom na miejscu potrzebnych w tym względzie wyjaśnień i wskazówek, jak również celem dokładnego zaznajomienia się z miejscowymi stosunkami i potrzebami ekonomicznymi.

W przeprowadzeniu tego rozporządzenia będzie Dyrekcyja kolei państw. w Krakowie posyłać swoich funkcyjnarjuszów do następujących, ważniejszych stacji kolejowych swojego okręgu a mianowicie: 1). Tarnowa, 2). Rzeszowa, 3). Nadbrzezia, 4). Nowego Sącza, 5). Gorlic, 6). Jasła, 7). Krosna, 8). Sanoka i 9). Żywca.

Dzień przyjazdu wydelegowanego w tym celu urzędnika do wymienionych stacji będzie wraz z dokładnem oznaczeniem lokalu urzędowania dość wczesnie podawany do publicznej wiadomości w dziennikach, ogłoszeniami na stacjach i t. d.

Interesentów grawitujących do stacji w Krakowie, Podgórzu-Płaszowie, Podgórzu-Bonarce oraz w Wieliczce uprasza się, ze względu na małą odległość, by przedstawiali swoje

żądania powyższej treści wprost w biurze komercyjnym Dyrekcji kolei państw. w Krakowie, podczas urzędowych godzin.

C. k. Zarząd kolei państw. w nadziei, że powyższe zarządzenie spotka się z należytą oceną i ogólnym zadowoleniem, uprasza interesowane sfery, w szczególności zaś koła przemysłowe, handlowe i rolnicze o usilne poparcie jego intencji i zamiarów w tym kierunku, gdyż tylko przy takim poparciu będzie mógł ku ogólnemu zadowoleniu odpowiedzieć zadaniom, które ma spełnić jako instytucja, mająca na oku w pierwszym rzędzie pomyślny rozwój ekonomicznych stosunków krajowych i państwowych“.

19. Taryfa bezpośrednia do południowej Francji.

Dla obrotu towarowego pomiędzy Austryą a południową Francją brak jest dotychczas taryf bezpośrednich, a ruch wywozowy i przywozowy w tych relacjach cierpi dotąd pod koniecznością uciążliwych i kosztownych przekartowań. Czyniąc zadość objawianym niejednokrotnie z kół interesowanych życzeniom, wdrożyło ministerstwo kolei żelaznych akcyę w celu stworzenia podstaw dla bezpośredniego obrotu towarowego między stacyami austriackich kolei państwowych, a stacyami linii francuskiej Paryż - Lyon - Morze Śródziemne.

Sprawa ta posiada i dla okręgu Izby krakowskiej doniosłe znaczenie. Wprawdzie obrót towarowy między Galicyą a południową Francją nie zdołał się jeszcze rozwinąć na większą skalę i odbywa się dotychczas przeważnie drogą morską przez Hamburg lub Tryest, niemniej jednak mogłoby wprowadzenie bezpośrednich stawek taryfowych dostarczyć możności eksportu dla całego szeregu artykułów, produkowanych w okręgu Izby. W pierwszym rzędzie wymienić tu należy naftę, benzynę i wosk ziemny w relacji do stacji francuskich: Paryż, Nancy, Chalons, Lyon, Orléans i Dijon. Bezpośrednie stawki okazują się dalej potrzebnymi dla wywozu pierza, jaj, konserw i preparatów z jaj, skór i futer, mebli giętych, sukna kolorowego, drobiu i dziczyzny, zboża,

drzewa, bibułki, wreszcie owoców strączkowych w ruchu tranzytowym z Rosyi, względnie przy użyciu Krakowa jako stacji reekspedycyjnej.

Stworzenie bezpośrednich stawek taryfowych między wschodnimi liniami kolei austriackich a stacyami kolei francuskiej Paryż - Lyon - Morze Śródziemne, przyczynić się może w wysokim stopniu do ożywienia stosunków handlowych kraju naszego i podnieść szanse eksportu do południowej Francyi.

20. Niedogodności w ruchu towarowym na stacyi w Rzeszowie.

Na prośbę znaczniejszego grona kupców rzeszowskich poparła Izba podanie, wniesione do Dyrekcji kolei państwowych w Krakowie w sprawie usunięcia niedogodności w ruchu towarowym na stacyi kolei państwowych w Rzeszowie.

Petenci rzeszowscy żalą się, iż skrócenie do 48-u godzin czasu odebrania towarów z magazynów kolejowych, naraża świat kupiecki na dotkliwe straty. Czas ten jest stanowczo za krótki na załatwienie czynności wyładowniczych; nadto musi kupiec po nadejściu towaru postarać się o możliwość odpowiedniego umieszczenia go w swym lokalu przemysłowym. Petenci wyrażają życzenie, aby przywróconym został dotychczasowy czasokres 4 dni do odbioru towarów z magazynu.

Interesenci skarżą się następnie na natłok, panujący przy kasie frachtowej, który powoduje znaczną stratę czasu dla personalu, zajętego wykupywaniem towarów. Zdarza się często, że zanim strona przesyłkę wykupi, upływa 6-godzinny czas do wyładowania, co naraża kupca zupełnie bez jego winy na grzywnę za zatrzymanie wagonu. Niedogodnościom tym możnaby zdaniem interesentów zapobiedz jedynie przez urządzenie drugiej kasy towarowej, a żądanie to okazuje się zupełnie usprawiedliwionem wobec wzrastającego nieustannie ruchu towarowego w mieście Rzeszowie.

21. Utworzenie urzędu telegraficznego w Modlnicy murowanej.

Izba oświadczyła się na zapytanie Dyrekcyi poczt i telegrafów we Lwowie za utworzeniem urzędu telegraficznego w gminie Modlnica murowana, ze względu na potrzeby lokalne tej miejscowości.

22. Taryfa dla nadzwyczajnych dodatków do gazet.

W celu łatwiejszego rozpowszechniania kupieckich reklam i ogłoszeń zniżyło ministerstwo handlu należność za przesyłanie nadzwyczajnych dodatków do gazet, czyniąc w ten sposób zadość życzeniom kół interesowanych, zwłaszcza zaś przemysłu drukarskiego.

Opłata wynosić będzie obecnie :

za każdy dodatek wagi od 1—10 gr.	$\frac{1}{3}$ hal.
„ „ „ „ nad 10—20 „	$\frac{2}{3}$ „
„ „ „ „ „ 20—30 „	1 „

W obrębie pocztowym państwa niemieckiego przybrało wysyłanie dodatków do gazet niezwykle rozmiary. W r. 1903 rozesłano ogółem 233 milionów dodatków, tak iż każda piąta gazeta zaopatrzona była w dodatek.

Zniżenie taryfy za przesyłanie dodatków umożliwi także światowi kupieckiemu w Austrii korzystanie w szerszej mierze z tego taniego i dogodnego środka reklamy.

23. Połączenia międzymiastowe Nowego Sącza z Krakowem, Krynica i Szczawnicą.

Dyrekcyi poczt i telegrafów dla Galicyi we Lwowie oświadczyła Izba, iż uważa włączenie Nowego Sącza do sieci telefonicznej międzymiastowej przez wybudowanie połączeń do Krakowa, Krynicy i Szczawnicy za istotnie potrzebne i ze wszech miar uzasadnione. Nowy Sącz posiada obok całego szeregu instytucji publicznych (starostwo, sąd obwodowy, sąd powiatowy, filia banku austro-węgierskiego itd.), liczne zakłady przemysłowe i kredytowe i połączony jest z Krakowem bardzo silnymi węzłami gospo-

darczymi, które czynią telefoniczne połączenie tych miast oddawna nieodzowną koniecznością.

Połączenie z Krynica i Szczawnicą ma przedewszystkiem dla Nowego Sącza, jako najbliższego węzła kolejowego bardzo doniosłe znaczenie i ułatwiłoby w wysokim stopniu ruch handlowy z temi znacznymi miejscami konsumcyi.

Z drugiej strony przedstawia wciągnięcie do sieci między-miastowej niezwykłą korzyść dla tych dwóch pierwszorzę-dnych miejsc kąpielowych Galicyi, zwłaszcza wobec okoli-czności, że zarówno Krynica jak i Szczawnica pozbawione są dotychczas połączenia z siecią kolei żelaznych, a ich stosunki pocztowe wiele pozostawiają do życzenia. Przez włączenie Krynicy i Szczawnicy do międzymiastowej sieci telefonicznej odpowiedziałby zarząd poczt i telegrafów od-czuwanej od długiego czasu i ze znaczną siłą potrzebie komunikacyjnej, która powstaje przez znaczne nagromadzenie gości kąpielowych podczas letniego sezonu.

24. Telefon w Wadowicach.

Dyrekcya poczt i telegrafów we Lwowie przesłała Izbie do zaopiniowania projekt zaprowadzenia lokalnej sieci telefoni-cznej w Wadowicach, jakoteż włączenia tej miejscowości do sieci międzymiastowej. Utworzenie sieci miejscowej czyni Dy-rekcya zależnem od zgłoszenia się conajmniej 15 abonentów. Jako warunku budowy linii międzymiastowej, mającej pro-wadzić przez Andrychów i Kęty do Białej, żąda lwowska Dy-rekcya przyczynienia się interesentów kwotą 5000 koron, jako 30% udziałem w kosztach nowego połączenia.

Utworzenie miejscowej sieci telefonicznej w Wadowicach odpowie z pewnością długo odczuwanej potrzebie sfer han-dlowych i przemysłowych tego miasta, której Izba niejedno-krotnie dawała wyraz w pismach, wystosowanych tak do Dyrekcyi lwowskiej, jak i do ministerstwa handlu. Przy znacznem stosunkowo zaludnieniu są Wadowice przedewszyst-kiem siedzibą całego szeregu urzędów publicznych (staro-stwo, sąd obwodowy, sąd powiatowy, dyrekcya okręgu

skarbowego itd.). W mieście samem i najbliższej okolicy znajduje się pokaźna ilość większych zakładów przemysłowych, między innymi fabryka papieru, dwie fabryki mąki kościanej, wapienniki, browary itp. Gdy nadto i ruch handlowy w ostatnich czasach znacznie się rozwinął, odda urządzenie lokalnej sieci telefonicznej poważne usługi życiu gospodarczemu tego miasta.

Co do sprawy włączenia Wadowic do międzymiastowej sieci telefonicznej przez wybudowanie linii, idącej z Wadowic przez Kęty i Andrychów do Białej, może Izba wyrazić tylko swe zadowolenie, iż kwestya ta wkroczyła wreszcie w stadyum prac przedwstępnych. Konieczność rozszerzenia międzymiastowych połączeń zachodniej Galicyi jest dzisiaj powszechnie przez wszystkie czynniki przyznawana. Projektowana przez Dyrekcyę trasa stworzy dla przeciętych nią powiatów możność komunikacji telefonicznej z Krakowem i Wiedniem z jednej strony, podczas gdy z drugiej połączy je z Białą, najsilniej rozwiniętem centrem przemysłowem Galicyi zachodniej, co zwłaszcza dla Andrychowa, jako siedziby kwitnącego przemysłu tkackiego i farbiarskiego może mieć wybitną doniosłość gospodarczą.

Izba uważa natomiast warunek przyczynienia się interesentów do kosztów budowy w wysokości 30%, za niezasadniony. Zarządzenie to przedstawiłoby się jako krzywdzące interesentów prywatnych, mających w tak znacznej mierze ponosić koszt urządzenia publicznego środka komunikacyjnego, który pozostanie przecież nadal własnością państwa i utrzymywany będzie ze świadczeń stron.

Oświadczając się za koniecznością wprowadzenia w życie projektowanych sieci telefonicznych, dała Izba wyraz zapamiętaniu, że koszt budowy poniesione być winny ze środków publicznych, bez obciążania interesentów przemysłowych i handlowych.

IV.

Sprawy przemysłowe.**25. Wystawa prac terminatorów w Rzeszowie.**

Do sądu konkursowego wystawy prac uczniów rękodzielniczych, urządzonej staraniem Towarzystwa Muzeum przemysłowego w Rzeszowie, uchwaliła Izba wydelegować swego członka, radcę ces. Izaka Holzera.

26. Subwencya na kurs majsterski dla stolarzy w Krakowie.

Izba uchwaliła wyznaczyć dwa stypendya po 120 koron dla frekwentantów dwumiesięcznego kursu zawodowego dla stolarzy, urządzonego staraniem gminy miasta Krakowa.

27. Stowarzyszenie przemysłowe instalatorów.

Magistrat jako władza przemysłowa zwrócił się do Izby o udzielenie opinii, czy ze względu na stosunki miejscowe zachodzi potrzeba zawiązania stowarzyszenia przemysłowego instalatorów wodociągu, gazu i elektryczności w Krakowie.

Wedle zestawienia urzędowego, dostarczonego przez Magistrat, dochodzi cyfra samodzielnych przedsiębiorców instalatorskich w Krakowie do 40-tu. Liczba ta mogłaby zdaniem Izby wystarczyć do stworzenia zdolnej do życia organizacji stowarzyszeniowej.

Przyszłe stowarzyszenie obejmować ma nadto rękodzielników jednej gałęzi i jako stowarzyszenie zawodowe, złączone wspólnymi potrzebami swego przemysłu, okazać może większą żywotność, niż czysto formalne i na literze prawa oparte stowarzyszenia przemysłowe, rozciągające się na rozmaite gałęzie rękodzieł.

W opinii swej oświadczyła Izba tedy, iż z jej stanowiska nie zachodzą żadne zasadnicze przeszkody przeciw zamierzonemu utworzeniu stowarzyszenia przemysłowego instalatorów gazu, wodociągu i elektryczności w Krakowie.

28. Charakter przemysłowy kucia drzwi i okien.

Na zapytanie Starostwa w Łańcucie odpowiedziała Izba, iż kucie drzwi i okien przy użyciu części żelaznych, wyrobionych fabrycznie lub przez ślusarzy sposobem rękodzielniczym, należy także do atrybucji przemysłu stolarskiego.

V.

Sprawy handlowo-polityczne.

29. Nadużycia w eksporcie owoców strączkowych.

Z Konsulatu jeneralnego w Hamburgu otrzymała Izba przez ministerstwo handlu wiadomość, jakoby się w ostatnich czasach mnożyły skargi kupiectwa hamburskiego przeciwko eksporterom owoców strączkowych z Galicyi i Bukowiny. Eksporterom naszym zarzucanem bywa niedotrzymywanie kontraktowych warunków dostawy. Kupcy galicyjscy zawierają z odbiorcami w Hamburgu kontrakty na dostawę owoców strączkowych w oznaczonych ściśle terminach i po umówionych cenach. Wedle informacji Konsulatu jeneralnego korzystają oni ze zmian w konjunkturze względnie z podnoszenia się cen owoców strączkowych w ten sposób, iż albo odmawiają w zupełności wypełnienia umowy albo żądają zapłaty po cenach znacznie wygórowanych. Postępowanie to narażać ma kupców hamburskich na przykrości i straty, gdyż licząc na dopełnienie zawartych kontraktów, towar dalej sprzedają.

Niezadowolenie z powodu rzekomych nadużyć kupców galicyjskich miało dojść w ostatnich czasach do tego stopnia, że interesenci hamburscy zamierzają bojkotować galicyjskich i bukowińskich eksporterów. Większość firm w Hamburgu nawiązała już stosunki z innymi krajami jak Kanadą, Chile, państwami bałkańskimi i t. d.

Podobne zażalenia na eksporterów galicyjskich wpłynęły według doniesień ministerstwa handlu także z Kolonii.

Sprawa organizacji handlu owocami strączkowymi nie po raz pierwszy przychodzi pod obrady Izby. W r. 1903 otrzymała Izba komunikat podobnej treści z muzeum han-

dłowego we Wiedniu, jednakowoż dochodzenia przeprowadzone w tej kwestyi wykazały w znacznej części bezpodstawność rekryminacji importerów hamburskich. Skonstatowano przeciwnie, że skargi kupców galicyjskich, handlujących owocami strączkowymi, na różne szykany odbiorców niemieckich, mnożą się nieustannie.

Izba uchwała wdrożyć w powyższej sprawie szczegółowe dochodzenia i udzielić na ich podstawie odpowiedzi ministerstwu.

30. Import trzody chlewnej.

Namiestnictwo we Lwowie udzieliło Izbie pod dniem 11 grudnia 1905 L. 173.488 do wydania opinii następujące podanie reprezentacji miasta Lwowa, wystosowane do ministerstwa spraw wewnętrznych :

„Chów trzody chlewnej w Galicyi jest podstawą bytu wielkiej części ludności, a rozwój tego chowu przyczynia się znakomicie do podniesienia bogactwa kraju. Niestety na podstawie dat statystycznych daje się stwierdzić okoliczność, że chów trzody chlewnej w Galicyi upada z roku na rok, a upadek ten powoduje podrożenie cen mięsa wieprzowego we wszystkich miastach galicyjskich i w stolicy kraju.

Gdy w r. 1901 — 1 kg. mięsa wieprzowego kosztował 96 hal., kosztuje w listopadzie 1905 — 1 K. 80 hal. Drożyzna mięsa, trzody chlewnej i bydła rzeźnego niepokoi coraz bardziej szerokie warstwy ludności i zniewała do szukania powodów drożyzny i środków zaradczych do jej usunięcia. Wiadomem jest, że ostatnie lata zapisały się w bilansie ekonomicznym Galicyi bardzo ujemnie, klęski nieurodzaju, powodzi i posuchy, stałe nawiedzały nasz kraj. Obok mięsa, bydła i trzody chlewnej, podrożały wszystkie artykuły żywności; ludność w kraju i stolicy podupadająca ekonomicznie wskutek nieprzychylnych konjunktur handlowych, gospodarczych, przemysłowych, wysokich podatków i t. p. widzi się zagrożoną w swej egzystencji, zaś najuboższe sfery społeczeństwa, odżywiające się najgorzej, są skłonne do chorób, rodzących się z nędzy. Inicyatywa pojedynczych

obywateli i grup społeczeństwa, starania reprezentacji miejskich i stowarzyszeń nie zaradzą same złemu bez wydatnego i doniosłego w skutkach poparcia ze strony czynników i sfer decydujących. Wysoki Rząd może i jest obowiązany w tem wyjątkowym położeniu niemal wszystkich krajów koronnych przyjść z pomocą mieszkańcom miast, a to z pożytkiem dla żywotnych interesów całego państwa i krajów.

Jednym z najpilniejszych środków zaradczych jest zdaniem reprezentacji stoł. król. m. Lwowa otwarcie granicy rosyjskiej dla importu trzody chlewnej, tj. pozwolenie sprowadzania nierogacizny z Rosyi i wyładowywania wprost do rzeźni miejskiej na Gabryelówce na rzeź, celem aprowizacji miasta w mięso. Stać się to może przy równoczesnem uchyleniu zakazu sprowadzania i przewozu trzody chlewnej z Rosyi i Królestwa Polskiego, wydanego przez Namieśtnictwo we Lwowie wskutek rozporządzenia Wysokiego Ministerstwa z 3 października 1885 L. 15087, w wykonaniu § 5 ustawy z 29 lutego 1880 Dzup. Nr. 35 o zaraźliwych chorobach zwierzęcych. Obawa zawleczenia zarazy pomoru świń z krajów ościennych, ściśle stosowanie obowiązujących przepisów weterynaryjno-policyjnych, w szczególności obecnie już zmienionego rozporządzenia cesarskiego z 2 maja 1899 i 15 września 1900 Dzup. Nr. 81 i 154, wybijanie świń w wielkiej ilości itd. pozbawiło nasz kraj materiału rozplodowego, a powstającego ubytku nie można uzupełnić przybytkiem z zewnątrz kraju, owszem, równoczesny stały eksport trzody chlewnej zagranicę powiększa tem bardziej brak jej w kraju. Obrót handlowy żywego towaru jest w wysokim stopniu utrudniony wskutek znacznych kosztów weterynaryjnych i wskutek obawy zawleczenia i rozszerzenia zarazy, jeżeli się weźmie pod uwagę, że skonstatowany choćby sporadyczny wypadek pomoru świń, pociąga za sobą nie tylko zamknięcie gminy, w której stwierdzono zarazę, ale także i okolicznych powiatów dla wolnego obrotu handlowego, dalej postępowanie administracyjne i opóźnianie przewozu towaru.

Gdy postanowienia powyższej ustawy z r. 1880 i do-

tychczasowe ograniczenia obrotu nierogaczyny osiągnęły jako środek prewencyjny, chroniący chów trzody chlewnej w kraju przed zawleczeniem pomoru świń, pożądane rezultaty, a wiadomem jest, że prowincye rosyjskie, graniczące z prowincjami austro-węgierskiej monarchii są wolne od dłuższego czasu od wyżej wspomnianej choroby, upraszam na mocy uchwały reprezentacyi miasta z 10 listopada 1905 dodatkowo do petycyi Rady miejskiej z dnia 5 października 1905 do L. 96718/05, Wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych raczy w uwzględnieniu wyżej przytoczonych okoliczności celem zapobieżenia panującej drożyznie trzody chlewnej i mięsa wieprzowego nie tylko w mieście Lwowie lecz także w całym państwie i kraju, zarządzić w drodze właściwej, ile możności najrychlej zniesienie zakazu importu trzody chlewnej z Rosyi i Królestwa polskiego i dozwolnić sprowadzania nierogaczyny z powyższych krajów po przeładowaniu w stacyi granicznej, bez dalszego wyładowywania w kraju wprost do rzeźni miejskiej na Gabryelówce na rzeź, celem aprowizacyi miasta w mięso“.

Izba uchwaliła wystosować w powyższej sprawie do Namiestnictwa odpowiedź następującej treści:

„Pojawiające się z wielu stron wnioski o zniesienie zakazu importu trzody chlewnej do Austrii mają swe jedyne źródło w istotnie niezwykłej drożyznie mięsa, która nader szkodliwie wpływa na cały sposób życia i odżywiania się, zwłaszcza uboższych warstw ludności. Nagłe podniesienie cen najważniejszego artykułu żywności, jakim jest mięso, przy pozostawieniu dotychczasowej skali zarobkowej uniemożliwia ludności uboższej, szczególnie robotniczej, zakupienie środków żywności w potrzebnej jakości i ilości. Z tego punktu widzenia uważa Izba zniesienie zakazu importu trzody chlewnej do Austrii za wskazane jedynie w tych wypadkach, w których takie zarządzenie usprawiedliwione jest brakiem trzody chlewnej w kraju i zbyt wysokimi cenami mięsa. Ocena odnośnych stosunków, która się winna stać potem podstawą do wydania orzeczenia władzy administracyjnej, zależy zupełnie od zachodzących okoliczności

a w szczególności od ceny trzody na targowicach publicznych. Ponieważ celem importu jest jedynie zapobieżenie drożyznie mięsa, należałoby dozwolnić ze względów weterynaryjnych wprowadzania trzody chlewnej tylko w ilości ograniczonej do rzeczywistej potrzeby i to za przykładem Niemiec tylko wprost do rzeźni, posiadającej własne tory przemysłowe, z wyłączeniem wprowadzania nierogacizny obcej do wolnego obrotu“.

VI.

Wybór rzeczoznawców.

31. Rzeczoznawcy dla badania kas ogniotrwałych.

Jako rzeczoznawców dla badania kas ogniotrwałych dla galicyjskich urzędów pocztowych zaproponowała Izba naczelnika straży pożarnej p. Feliksa Nowotnego oraz pp. Dra Henryka Szarskiego, Henryka Szatkowskiego i Zygmunta Mendelsburga.

32. Rzeczoznawcy dla handlu zbożem, mąką i nasionami.

Sądowi krajowemu cywilnemu w Krakowie zostali poleceni jako rzeczoznawcy dla handlu zbożem, mąką i nasionami, pp.:

Baranowski Łucyan
 Bincer Dawid
 Birnbaum Maksymilian
 Eichhorn Łazarz
 Freege Emil
 Freund Salo
 Konopka Stanisław
 Landau Józef mł.
 Macheles Jakób
 Schlesinger Samuel
 Sercarz Zygmunt
 Woynarowski Franciszek
 Reiner Wilhelm.

VII.

Zwyczaje handlowe.**33. Znaczenie nagłówka „skład i wyłączne zastępstwo“.**

Na zapytanie sądu powiatowego wydała Izba opinię w tym kierunku, że umieszczenie na papierze firmowym nagłówka: „skład i wyłączne zastępstwo“ oznaczać może zarówno prawo sprzedaży na rachunek zastąpionego, jak i na rachunek własny i nie daje zazwyczaj podstawy do oceny, jaki stosunek prawny zachodzi między firmą zastępczą a domem zastąpionym. W wątpliwych wypadkach rozstrzygającym jest zatem tylko zawarty między stronami układ pisemny lub ustny.

34. Termin płatności weksli kupieckich.

Na zapytanie sądu krajowego w Krakowie uchwalono odpowiedzieć, że nie istnieje ogólny zwyczaj handlowy co do terminu płatności, na jaki mają być wypełnione w braku umowy, weksle dawane in bianco przez kupca za towar od drugiego kupca otrzymany. W każdym poszczególnym dziale towarowym istnieją inne zwyczajowe terminy zapłaty za towar, które się zwykle wahają pomiędzy 30 dniami a 6 miesiącami. Najczęstsze terminy zapłaty opiewają na 3—4 miesiące. W niektórych gałęziach wypełnia się weksle na taki okres, jaki jest zwyczajowo obowiązujący przy płaceniu otwartych rachunków; w innych wypełnia się weksle na pewien czas po upływie terminu płatności otwartego rachunku.

Bez znajomości interesu, o który chodzi, nie można oznaczyć, jaki termin w danym wypadku odpowiada zwyczajowi handlowemu.

**IZBA
HANDLOWA I PRZEMYSŁOWA W KRAKOWIE.**

SPRAWOZDANIE

z publicznego posiedzenia

IZBY HANDLOWEJ i PRZEMYSŁOWEJ W KRAKOWIE

z dnia 13 lutego 1906.

TREŚĆ:

I.

Sprawozdanie z czynności biura.

- 35. Sprawy bieżące. Str. 49.
- 36. Karty legitymacyjne. Str. 49.
- 37. Marki ochronne. Str. 49.
- 38. Wzory przemysłowe. Str. 49.
- 39. Świadczenia pochodzenia. Str. 50.
- 40. Poświadczenia stosowności cen. Str. 50.
- 41. Ulgi cłowe. Str. 50.
- 42. Ulgi paszportowe. Str. 50.
- 43. Ulgi podatkowe. Str. 50.
- 44. Ogłoszenia dostaw. Str. 50.
- 45. Adresy firm. Str. 50.

II.

Budowa gmachu Izby.

- 46. Interpelacja w sprawie gmachu Izby. Str. 51.
- 47. Upoważnienia dla komisji administracyjnej gmachu Izby. Str. 52.

III.

- 48. Budżet na rok 1906. Str. 52.

IV.

49. Znaczący sądowi dla wyrobów konfekcyjnych. Str. 58.

V.

Komunikacje.

50. Przyjmowanie i doręczanie telegramów prywatnych przez stacje kolei północnej w Krakowie i Oświęcimiu. Str. 58.
51. Całodzienna służba telegraficzna przy urzędzie pocztowym i telegraficznym w Trzebini. Str. 59.
52. Stacja telegraficzna przy urzędzie pocztowym w Dębowcu. Str. 60.
53. Stacja telegraficzna przy urzędzie pocztowym w Węgierskiej Górze. Str. 60.

VI.

Sprawy przemysłowe.

54. Równoczesne trudnienie się kilkoma przemysłami. Str. 60.
55. Zakres uprawnienia przemysłowego sprzedaży wyrobów ślusarskich i norymberskich. Str. 60.

I.

Sprawozdanie z czynności biura za czas od ostatniego posiedzenia.

35. Sprawy bieżące.

W czasie od ostatniej sesji do dnia 13 lutego 1906 załatwiono 553 aktów, które pociągnęły za sobą potrzebę wysłania 613 pism do stron i władz.

36. Karty legitymacyjne.

Kart legitymacyjnych dla podróżnych wydano 22, a mianowicie 7 na towary galanteryjne, 5 na towary norymberskie, 3 na towary bławatne, 2 na zegarki, po 1 na obu-
wie, szkło, cukry, szczotki i farby.

37. Marki ochronne.

Mark ochronnych zaprotokołowano 8, a mianowicie po jednej na wyroby płócienne, tutki, towary norymberskie, bibułki, młynki ręczne, tłuszcze roślinne i 2 na towary ko-
lonialne.

38. Wzory przemysłowe.

Wzorów przemysłowych zaprotokołowano 8, a miano-
wicie 1 na młynek do mielenia zboża, po 2 na tutki i bibułki
do papierosów.

39. Świadczenia pochodzenia.

Świadczeń pochodzenia wydano 2, jedno na meble gięte do Francji, oraz jedno na wyroby ślusarskie do Serbii.

40. Poświadczenia stosowności cen.

Władzom wojskowym wydano 14 poświadczeń stosowności cen.

41. Ulgi cłowe.

Wydano 6 certyfikatów na ulgi cłowe przy sprawdzaniu maszyn z zagranicy, a mianowicie 4 dla maszyn ceglarskich, 1 dla młynka kulowego, oraz 1 dla maszyny drukarskiej.

42. Ulgi paszportowe.

Wydano dwa poświadczenia, celem doznania ulg paszportowych przy wyjeździe do Rosji.

43. Ulgi podatkowe.

Wydano jedną opinię w sprawie uwolnienia od podatku konsumcyjnego benzyny, przeznaczonej dla celów przemysłowych.

44. Ogłoszenia dostaw.

Ogłoszono w dziennikach dostawę mundurów dla straży wojskowo-policyjnej w Krakowie i dostawę artykułów telegraficznych dla ekonomatu poczt we Wiedniu.

45. Adresy firm.

Władzom oraz stronom prywatnym podano adresy: handli maszyn rolniczych, sztucznych nawozów, nasion, jaj i galwanizowanych wyrobów metalowych; fabryk cukru i cukierków, czekolady i kakao, ekstraktu drzewa sosnowego i kasztanowego.

Posiedzeń komisyjnych odbyła Izba 7, a mianowicie 3 posiedzenia zarządu gmachu, 3 posiedzenia komisji budżetowej, 1 posiedzenie komitetu budowy gmachu Izby.

II.

Budowa gmachu.**46. Interpelacya w sprawie gmachu Izby.**

Sekretarz p. Dr. Benis odczytuje interpelacyę w sprawie rzekomego samowolnego zmniejszenia przez komisję zarządu gmachu Izby lokalu przeznaczonego na biura Izby i wynajęcia części tego lokalu na mieszkanie prywatne.

Interpelacyę, wniesioną przed posiedzeniem pisemnie na ręce prezesa, podpisało 11 członków Izby.

Następnie odczytuje sekretarz odpowiedź udzieloną przez prezydium na powyższą interpelacyę. W odpowiedzi zaznaczyło prezydium, iż komisya zarządu gmachu Izby wybraną została na pełnem posiedzeniu Izby w dniu 16-go stycznia 1906. Wówczas określonym został zakres działania tej komisyi w następujący sposób: „Zakres działania komisyi zarządu gmachu Izby ma obejmować: konserwacyę budynku, wynajem lokali i rozmieszczenie biur Izby. Sprawy te, jako wymagające działania doraźnego, załatwia komisya zarządu gmachu Izby samodzielnie, bez odwoływania się do pełnej Izby“.

Komisya zarządu gmachu powzięła następnie w ramach powyższego upoważnienia uchwały, dotyczące wynajmu części lokalu na I p. Uchwały te, jako powzięte w granicach uprawnień przysługujących komisyi, zostały następnie też wykonane.

Nad odpowiedzią prezydium otwartą została dyskusya, po wyczerpaniu której przedłożył p. r. Wacław Anczyc następujący wniosek, poparty przez 11 członków Izby: „Pozostawia się lokal, przeznaczony pierwotnie w programie budowy do dyspozycji Izby, nadal na wyłączne cele Izby handlowej i przemysłowej“.

Przy głosowaniu wniosek ten nie uzyskał większości.

Następnie uchwaliła Izba wniosek, uczyniony przez panów Tadeusza Epsteina i Aleksandra Sulikowskiego, iż Izba przyjmuje do wiadomości odpowiedź na interpelacyę w sprawie lokalu Izby i uprasza prezydium,

aby na najbliższym posiedzeniu przedłożyło regulamin dla komisji administracyjnej gmachu Izby.

47. Upoważnienia dla komisji administracyjnej gmachu Izby.

P. r. Jan Kanty Federowicz podnosi, iż na ostatnim plenarnym posiedzeniu Izby nie wybrano komisji budowlanej. Tymczasem wymaga postęp w wykończeniu gmachu Izby pewnych zarządzeń, które muszą mieć legalną podstawę i upoważnienie ze strony Izby. Komisja budowlana jednak nie funkcjonuje, administracyjna zaś nie jest do tego upoważniona. Zdaniem mówcy należałoby na razie upoważnić do tego prezydium Izby łącznie z komisją administracyjną, ażeby w granicach zakresu działania komitetu budowlanego, do najbliższego plenarnego posiedzenia Izby, na którym ma być przedłożony regulamin komisji administracyjnej, były czynione pewne niezbędne wydatki i zarządzenia, które z normalnego toku budowy wyniknąć muszą.

Mowca stawia następujący wniosek nagły, którego meritum Izba po przyjęciu nagłości uchwała: „Izba upoważnia prezydium, aby na razie, aż do przedłożenia regulaminu komisji zarządu gmachu na najbliższym posiedzeniu Izby, poczyniło wraz z komisją administracyjną w granicach kredytu budowlanego, najpotrzebniejsze a postępowaniem budowy konieczne wymagane zarządzenia“. Wniosek jednomyślnie uchwalono.

Równocześnie uchwaliła Izba powiększyć liczbę członków komisji administracyjnej do 5-ciu, powołując do niej pp. Jana Kwiatkowskiego i Bernarda Wachtla.

III.

48. Budżet na rok 1907.

P. r. Adolf Blumenfeld przedkłada projekt budżetu na rok 1906 oraz wnioski uchwalone na posiedzeniu komisji budżetowej w dniu 19 stycznia 1906. Projekt ten opiewa jak następuje:

Projekt budżetu na rok 1906.

	Wydatki na rok 1905	1906
Koron		
I. Pensye, dyurna i posługi.		
1. Pensya sekretarza	6.000	6.000
2. Kwaterowe (na rok 1906 w naturze)	2.000	2.000
3. Pięciolecie	600	600
4. Pensya koncypisty	2.000	2.000
5. Dodatek aktywalny	400	400
6. Pensya oficyała I.	2.400	2.400
7. Dodatek aktywalny	400	400
8. Pięciolecie	240	240
9. Pensya oficyała II.	2.000	2.000
10. Dodatek aktywalny	400	400
11. Pięciolecie	200	200
12. Zasluga woźnego prowiz.	960	960
13. Kwaterowe „ „	—	300
14. Liberya „ „	—	100
15. Liberya stróża	—	100
16. Dodatek drożyzniany noworoczny dla urzędników manipul. za rok 1906 .	520	520
17. Dyurna	3.700	4.900
18. Dodatek noworoczny dla dyurnistów i służby	466	586
19. Podatek pensyjny	300	300
	Razem K. 22.586	24.406
Koron		
II. Wydatki kancelaryjne.		
20. Utrzymanie katastru przemysłowego	1.500	1.500
21. Potrzeby kancelaryjne	1.000	1.400
22. Podróże	600	600
23. Koszta druku	1.600	1.600
24. Portorya, telegraf, telefon	800	1.000
25. Książki i introligator	700	700
26. Opał, oświetlenie i woda	500	1.500
27. Wydatki prezydyalne	600	600
	Razem K. 7.300	8.900

III. Subwencye.	Koron	
28. Wyższa szkoła handlowa Kraków	4.000	4.000
29. Szkoła handlowa uzupeł. Biała	400	400
30. „ przemysł. „ Biała	400	400
31. „ „ „ Brzesko	200	200
32. „ „ „ Chrzanów	200	200
33. „ „ „ Gorlice	300	300
34. „ „ „ Jasło	200	200
35. „ „ „ Podgórze	200	200
36. „ „ „ Rzeszów	200	200
37. „ „ „ Nowy-Sącz	200	200
38. „ „ „ Stary-Sącz	200	200
39. „ „ „ Tarnobrzeg	200	200
40. „ „ „ Tarnów	300	300
41. „ „ „ Żywiec	200	200
42. Niedzielna szkoła handlowa Kon- gregacyi kupieckiej w Krakowie	—	300
43. Szkoła zawodowa stolarska Kalwarya	400	400
44. „ „ ceglarska Podgórze	600	400
45. „ „ kowalska Sułkowice	400	400
46. „ „ ślusarska Świątniki	500	500
47. Kursa zawodowe	1.300	1.300
48. Wystawy rękodzielnicze	—	300
49. Wystawa metalowa 2. rata	500	—
50. Centr. Związek gal. przem. fabrycznego	200	200
51. Stowarzyszenie przemysłowe Biała	400	400
52. Stowarzyszenie kupców i młodzieży handlowej katolickiej	300	300
53. Stow. młodzieży handlowej izraelic.	300	300
54. Stow. opieki nad terminatorami izr.	400	400
55. „ „ „ uwoln. więźniami	50	50
56. Izba handlowa w Konstantynopolu	50	50
57. „ „ w Aleksandryi	50	50
58. Fundusz jubileuszowy dla akademii handlowej w Krakowie	3.000	3.000
Razem	15.650	15.550

IV. Wydatki nadzwyczajne.	Koron	
59. Ogólne	1.000	1.000
60. Rezerwa na wydatki wyborcze . . .	1.800	—
61. Datek z łaski dla emeryt woźnego .	150	150
	Razem .	2.950 1.150

V. Fundusz emerytalny.	Koron	
62. Dodatek z powodu emerytur niepo- krytych dochodami tego funduszu	1.100·00	600·00
63. Dodatek 5% od kwoty budżetowej	2.479·30	2.530·30
	Razem .	3.579·30 3.130·30

VI. Dodatek do rachunku gmachu Izby. Dopłata do całorocznej należitości annui- tetowej Kasy Oszczędności miasta Krako- wa oraz do administracji gmachu (w tem spłata kapitału pożyczkowego w kwocie Koron 1.950·66)	K.	4.462·88
--	----	----------

Zestawienie wydatków.	W porównaniu z r. 1905	
I. Pensye i dyurna . . K.	24.406·00	więcej o K. 1.820·00
II. Wydatki kancelaryjne „	8.900·00	„ „ 1.600·00
III. Subwencye „	15.550·00	mniej „ 100·00
IV. Wydatki nadzwycz. „	1.150·00	„ „ 1.800·00
V. Fundusz emerytalny „	3.130·30	„ „ 449·00
VI. Rachunek gm. Izby „	4.462·88	więcej „ 4.462·88
	K.	57.599·18

Ogółem w porównaniu z r. 1905 więcej o K. 5.533·88

Pokrycie.

Dochody.

5% składka przeciętnie z 3-ch lat ostatnich	K.	63.611
Dochód z marek, wzorów i kart legitymacyjnych	1.000	K. 64.611

łożeniu przez szkoły sprawozdania za rok szkolny 1905/06 oraz zamknięcia rachunkowego za tenże rok“.

W przyszłości natomiast będą przyznawane subwencje jedynie owym szkołom, które z początkiem roku szkolnego wniosą o nie należycie udokumentowane podania do Izby, na ręce delegata Izby do Wydziału szkolnego.

Delegat Izby zaopatrzy podanie swą opinią i przedłoży następnie komisji budżetowej do rozstrzygnięcia.

O niniejszej uchwale należy zawiadomić wszystkie szkoły, pobierające subwencje od Izby.

3) Z poz. budżetu 47 przyznać na razie następujące subwencje:

Dla kursów majsterskich dla stolarzy w Krakowie 240 Kor. z przeznaczeniem na 2 stypendya dla frekwentantów tego kursu.

Na kursa buchalteryjne Stowarzyszenia krawców, szewców, stolarzy, blacharzy i malarzy w Krakowie po 50 Kor.

Na kurs zawodowy malarski 50 Kor.

4) Z kredytu, objętego poz. 48 budżetu, przyznać na wystawę rękodzielniczą w Rzeszowie subwencję w kwocie 150 Kor.

5) Do poz. 58 budżetu:

a) przekazać z dniem 1 marca 1906 gminie m. Krakowa cały majątek funduszu Akademii handlowej, wynoszący w gotówce i papierach wartościowych Kor. 29.432.065;

b) przesunąć plan amortyzacyjny pożyczki 30.000 Kor., zaciągniętej przez gminę m. Krakowa, o jeden rok w ten sposób, iż pierwszy annuitet w kwocie 3.000 Kor. płatnym będzie w dniu 1 listopada 1906;

c) wypłacić z kwoty 3.000 Kor., wstawionej do budżetu Izby na r. 1905, tytułem annuitetu, taką kwotę, jaka potrzebna jest do uzupełnienia kwoty pod a) do sumy Kor. 30.000.

Referent dodaje, że po uchwaleniu budżetu komisja administracyjna wynajęła część lokali izbowych na I. p., wobec czego budżet ulegnie zmianie o tyle, że dochody z realności zwiększą się o dochód czynszowy, uzyskany od

wynajemcy p. r. Maurycego Dattnera, natomiast zmniejszy się o dochód czynszowy, przypadający z mieszkania p. Maryana Drapelli, który to lokal Izba od 1 kwietnia ma objąć na własne potrzeby. Odnośne zwiększenie dochodów Izby znajdzie swój wyraz w zamknięciu rachunków za 1906 r.

Przewodniczący otwiera dyskusję nad sprawozdaniem budżetowym.

Na wniosek p. r. Maksymiliana Ehrenpreisa uchwalono subwencję dla szkoły ceglarskiej w Podgórzu, proponowaną przez komisję budżetową w wysokości 400 Kor., podwyższyc do kwoty 600 Kor.

Izba uchwała wnioski i budżet wedle projektu z poprawką p. r. Maksymiliana Ehrenpreisa oraz uchwała pozostawienie dodatku na Izbę w dotychczasowej wysokości 5% od powszechnego podatku zarobkowego od osób, posiadających czynne prawo wyboru Izby, oraz od podatku zarobkowego, opłacanego przez przedsiębiorstwa, obowiązane do publicznego składania rachunków.

IV.

49. Znaczący sądowi dla wyrobów konfekcyjnych.

Izba podała c. k. Sądowi krajowemu karnemu w Krakowie jako znaczących dla handlu wyrobami konfekcyjnymi pp.: Samuela Schächtera i radcę ces. Henryka Schwarza.

V.

Komunikacje.

50. Przyjmowanie i doręczanie telegramów prywatnych przez stacje kolei północnej w Krakowie i Oświęcimiu.

Wedle dotychczasowego zarządzenia obowiązane są stacje kolei północnej w Krakowie i Oświęcimiu przyjmować i doręczać telegramy prywatne od godziny 8-mej rano do 9-tej wieczorem.

Obecnie Dyrekcyja kolei północnej, nie uchylając się nadal od obowiązku przyjmowania wszelkich telegramów prywa-

nych do odtelegrafowania, wniosła do ministerstwa handlu prośbę o zmianę charakteru stacyi kolejowej, a mianowicie o zniesienie obowiązku doręczania telegramów prywatnych poza obręb budynku kolejowego w Krakowie i Oświęcimiu. Dyrekcyja kolei uzasadnia swą prośbę tem, że obowiązek ten spełniać może wyłącznie urząd pocztowy i telegraficzny, znajdujący się w obrębie dworca kolejowego.

Wobec tego zwróciła się Dyrekcyja poczt i telegrafów dla Galicyi do Izby z prośbą o wydanie opinii, czy i z jakich względów zmiana charakteru służbowego stacyi kolejowych w Krakowie i Oświęcimiu byłaby niekorzystną dla świata handlowego i dla tamtejszych mieszkańców.

W odpowiedzi swej zaznaczyła Izba, że proponowana zmiana nie przedstawia się dla świata handlowego jako niekorzystna wobec okoliczności, iż kolej północna nie uchyla się i nadal od obowiązku odtelegrafowania depesz prywatnych, a doręczanie stronom telegramów skutecznie będzie odnośny urząd pocztowo-telegraficzny.

51. Całodzienna służba telegraficzna przy urzędzie pocztowym i telegraficznym w Trzebini.

Na zapytanie Dyrekcyi poczt i telegrafów dla Galicyi we Lwowie odpowiedziała Izba, iż uważa zaprowadzenie całodzienniej służby telegraficznej przy urzędzie pocztowym i telegraficznym Nr. 2 w Trzebini (dworzec), jako ze wszech miar pożądaną i potrzebną.

W okolicy dworca w Trzebini położone są wielkie zakłady przemysłowe (huta cynkowa Dra Lowitscha i Spki; fabryka armatur, pomp i odlewnia żelaza i metali inż. Karola Rudolphiego i Spki; pierwsza galicyjska fabryka impregnowania drzewa hr. Edwarda Mycielskiego i Spki i inne), które przerwę w urzędowaniu służby telegraficznej przy urzędzie pocztowym na dworcu oraz jej ukończenie już o godzinie 6 wieczorem, odczuwają w sposób najdotkliwszy.

Przykry ten stan dał Izbie jeszcze w r. 1904 powód do wniosku o zaprowadzenie całodzienniej służby przy

urzędzie telegraficznym Trzebinia—dworzec. Wniosek ten znalazł wyraz w memoryale Izby do ministerstwa handlu z dnia 27 lipca 1904, L. 3700.

52. Stacja telegraficzna przy urzędzie pocztowym w Dębowcu.

Izba oświadczyła się za utworzeniem stacji telegraficznej przy urzędzie pocztowym w Dębowcu (powiat Jasło), ile że miejscowość ta, licząca przeszło 1.500 mieszkańców, należy do bardzo ruchliwych pod względem handlowym i przemysłowym oraz odznacza się silnie rozwiniętym przemysłem domowym wyrobu szat kościelnych i liturgicznych.

53. Stacja telegraficzna przy urzędzie pocztowym w Węgierskiej Górcze.

Dzięki staraniom Izby zezwoliło ministerstwo handlu reskryptem z dnia 4 stycznia 1906 L. 68.139 na urządzenie stacji telegraficznej przy urzędzie pocztowym w Węgierskiej Górcze.

VI.

Sprawy przemysłowe.

54. Równoczesne trudnienie się kilkoma przemysłami.

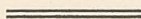
Na zapytanie Starostwa w Gorlicach oświadczyła Izba, iż, zdaniem jej, nie zachodzi ustawowa przeszkoda do udzielenia osobie, posiadającej koncesję na przemysł tandeciarSKI, uprawnienia na równoczesne wykonywanie przemysłu sprzedaży nowych gotowych ubrań.

55. Zakres uprawnienia przemysłowego sprzedaży wyrobów norymberskich.

Na zapytanie Namiestnictwa we Lwowie oświadczyła Izba, iż uprawnienie do sprzedaży towarów norym-

berskich mieści w sobie także prawo do sprzedaży papieru listowego.

Powszechnie znaną jest rzeczą, iż handel u nas, a zwłaszcza po małych miasteczkach, nie jest ściśle zróżniczkowany do poszczególnych rodzajów towarów, ale obejmuje w sobie zazwyczaj wszelkie pokrewne artykuły handlowe, a do takich należy, zdaniem Izby, w lokalnych warunkach papier listowy w odniesieniu do towarów norymberskich i galanteryjnych.

TRZĘC.

I.

Sprawozdanie z czynności biura.

- 1. Sprawy biurowe Str. 65
- 2. Sprawy administracyjne Str. 66
- 3. Sprawy sądowe Str. 67
- 4. Sprawy gospodarskie Str. 68

II.

- 5. Nieopłacony w rachunku podatkowym Str. 69

III.

Wybory.

- 6. Wybory do Izby Str. 70
- 7. Wybory do Rady Str. 71
- 8. Wybory do Rady miejskiej Str. 72
- 9. Wybory do Rady miejskiej dla opodatkowania Str. 73
- 10. Wybory do Rady miejskiej dla opodatkowania Str. 74
- 11. Wybory do Rady miejskiej dla opodatkowania Str. 75
- 12. Wybory do Rady miejskiej dla opodatkowania Str. 76
- 13. Wybory do Rady miejskiej dla opodatkowania Str. 77
- 14. Wybory do Rady miejskiej dla opodatkowania Str. 78
- 15. Wybory do Rady miejskiej dla opodatkowania Str. 79
- 16. Wybory do Rady miejskiej dla opodatkowania Str. 80
- 17. Wybory do Rady miejskiej dla opodatkowania Str. 81
- 18. Wybory do Rady miejskiej dla opodatkowania Str. 82

IZBA
HANDLOWA I PRZEMYSŁOWA W KRAKOWIE.

SPRAWOZDANIE
z publicznego posiedzenia
IZBY HANDLOWEJ i PRZEMYSŁOWEJ W KRAKOWIE
z dnia 27 marca 1906 roku.

TREŚĆ.

I.

Sprawozdanie z czynności biura.

- 56. Sprawy bieżące. Str. 65.
- 57. Karty legitymacyjne. Str. 65.
- 58. Marki ochronne. Str. 65.
- 59. Wzory przemysłowe. Str. 65.

II.

- 60. Niedogodności w ruchu pocztowym. Str. 66.

III.

Wybory.

- 61. Złożenie mandatu. Str. 69.
- 62. Wybór skarbnika. Str. 69.
- 63. „ Sądu polubownego Izby. Str. 69.
- 64. „ członków do Rad przybocznych dla opodatkowania piwa, spirytusu i olejów mineralnych. Str. 70.
- 65. Wybór dwóch cenzorów dla krakowskiej kasy targowej. Str. 70.
- 66. Wybór ławnika dla Sądu obwodowego w Jaśle. Str. 70.
- 67. „ „ „ „ „ w Rzeszowie. Str. 71.
- 68. Rzeczoznawcy dla zakupna wiktuałów. Str. 71.

IV.

69. Sprawozdanie z państwowej Rady przemysłowej. Str. 71.

V.

70. Zamknięcie rachunków za rok 1905 i szkontrum kasowe.
Str. 76.

VI.

71. Sprzedaż flaszkowa napojów spirytusowych. Str. 78.

TRESC

I.

Sprawozdanie z czynności biuro.

66. Sprawy biurowe. Str. 66.
67. Karty rejestracyjne. Str. 67.
68. Marki ochronne. Str. 68.
69. Wzrost przemysłowy. Str. 69.

II.

60. Niechodności w ruchu postowym. Str. 60.

III.

Wybory.

61. Złotenie mandatów. Str. 61.
62. Wybór skarbnika. Str. 62.
63. Sędzią postępowego sądu. Str. 63.
64. Członkowie do Rady przytocznicy dla opodatkowania
piwa, spirytanu i olejów mineralnych. Str. 64.
65. Wybór dwóch członków dla krakowskiej kasy ratowniczej. Str. 65.
66. Wybór ławnika dla sądu obwodowego w Jasku. Str. 66.
67. w Krasowie. Str. 67.
68. Kierownicy dla zarządu wiktoriałów. Str. 68.

Prezes p. Albert Mendelsburg konstatuje wobec p. komisarza rządowego, c. k. radcy dworu Adama Fedorowicza komplet i otwiera posiedzenie Izby o godzinie 4 popołudniu.

I.

Sprawozdanie z czynności biura za czas od ostatniego posiedzenia.

56. Sprawy bieżące.

W czasie od dnia 13 lutego 1906 do dnia 27 marca 1906 załatwiono 895 spraw, które pociągnęły za sobą potrzebę wysłania 1.141 pism do władz i stron.

57. Karty legitymacyjne.

Kart legitymacyjnych dla podróżnych agentów wydano 12, a mianowicie po dwie na farby, towary wełniane, papier i sukno, po jednej na towary galanteryjne, modne, bławatne i na druki.

58. Marki ochronne.

Marek ochronnych zaprotokołowano 9, a mianowicie na sukno dwie, na tłuszcze roślinne, bibułki, tutki, naftę, towary norymberskie, pastę do obuwia, towary kolonialne oraz papier i przybory do pisania, po jednej.

59. Wzory przemysłowe.

Wzorów przemysłowych zaprotokołowano 3 na krawaty męskie.

II.

60. Niedogodności w ruchu pocztowym.

R. Judkiewicz zabiera głos w sprawie niedogodności w funkcjonowaniu poczt. Izba jeszcze w 1904 r. wniosła w tej sprawie bardzo obszerny memoriał do ministerstwa handlu, w którym podała dokładny spis wszystkich braków, na jakie Kraków pod tym względem jest narażony. Mimo upływu blisko dwóch lat niektóre tylko niedogodności usunięte zostały, a kupiectwo i nadal narażone jest na różne przykrości i szkody.

Kupcy i inne strony, oddalone o 25—30 minut od głównego urzędu pocztowego, otrzymują ranną pocztę o godzinie 11, względnie 11¹/₂, co oczywiście narazić ich musi na znaczne przykrości, wobec tego, że w stosunkach handlowych zachodzi często konieczność natychmiastowego wykonania dyspozycji klientów.

Interesenci, którzy nie mogli doczekać się doręczenia listów, gromadzili się od pewnego czasu około gmachu głównej poczty. Zarząd poczt na to nie pozwolił, gdyż wydawanie listów na ulicy rzeczywiście manipulację komplikuje i naraża zarówno listonoszów jak i publiczność na niewygody. Zarząd poczt idzie jednak w tym względzie jeszcze dalej, gdyż były wypadki, że kupcom nie chciano doręczyć listów na progu ich własnego domu, ale musiano iść z listonoszem aż do biura, położonego na piętrze.

Dzielnice o największym ruchu, Stradom i Kazimierz, są poprostu stacją doświadczalną dla listonoszów. Każdy nowozaciężny listonosz przydzielonym bywa do tych dzielnic, aby się na kupcach nauczyć doręczania listów. Należałoby przypuszczać, że skoro nabędzie tam odpowiedniej wprawy, zostawi go zarząd w tymsamym rejonie. Tymczasem przenosi się tych ludzi do innych, mniej handlowych dzielnic, gdzie mieszkają urzędnicy, profesorowie, ludzie prywatni, dla których doręczanie poczty nie jest kwestyą tak żywotną, jak

dla kupiectwa. Jasną jest rzeczą, że porządek powinien być w tym względzie odwrotny.

Dla częściowego usunięcia tych trudności widział się zarząd zniewolony, urządzić w hali głównej poczty pewną liczbę schowków, które za opłatą 24 K. rocznie zastrzegają dzierżawcy wyłączne prawo ich używania. Zdawałoby się, że zarząd pocztowy, któremu schowki te sownie się opłacają, starać się będzie o dostarczenie ich w jak największej liczbie interesentom. W rzeczywistości liczba schowków została niezmienną od kilku lat, a zgłaszający się kupcy czekają na załatwienie podań bardzo długi czas.

Ilość skrzynek na próbki nie pozostaje zgoła w żadnym stosunku do liczby mieszkańców. Na 100.000 ludności mamy dwie skrzynki na próbki, z których jedna umieszczona jest w Sukiennicach, druga na Kleparzu.

Rzucone w ostatnich latach hasło uprzemysłowienia kraju i podniesienia handlu i przemysłu, napotykać musi na największe przeszkody z powodu istnienia tak bardzo niedogodnych stosunków pocztowych.

R. Zieleniewski podnosi, że i w innych dzielnicach miasta doręczanie listów, nadeszłych o godz. 6-tej rano, odbywa się dopiero o 11-tej przedpołudniem. Na zażalenia doradza zarząd poczt nabycie schowku, co wobec przedsiębiorstwa, dostarczającego państwu dość znacznych dochodów przez portorya, wygląda conajmniej dziwnie.

R. Wachtel wskazuje na to, iż listy nadane we Wiedniu po godzinie 8 wieczorem, doręcza się w Krakowie na drugi dzień rano. Natomiast z wszystkich pośrednich stacy począwszy od Przerowa, Bogumina i t. d. przychodzi poczta dopiero na drugi dzień w południe.

Rozmówienie się telefonem połączone jest w Krakowie z coraz większymi trudnościami. Manipulantki opaźniają niejednokrotnie połączenie, twierdząc, jakoby odnośna stacy była zajęta. Wystarczy zapytać potem abonenta, aby przekonać się, że linia była wolną. Powodem takich anomalii jest tylko niedbałość w obsłudze telefonów.

R. Blumenfeld omawia zarządzenie lwowskiej Dyrekcyi poczt, która zamierza oddalić większą ilość prowizorycznych listonoszów w Krakowie i zastąpić ich funkcjonaryuszami, nadesłanymi ze Lwowa. Zarządzenie to jest wprost lekceważeniem publiczności i skłania mowcę do poruszenia myśli, aby starano się o uzyskanie dla zarządu poczt w Krakowie większej samodzielności.

Najspieszniejszej reformy wymaga urząd pocztowy na dworcu, gdzie manipulacya i umieszczenie biur wykazują stosunki, niedające się utrzymać.

W dalszym toku dyskusyi podnoszą mowcy nader niekorzystne innowacye w doręczaniu przesyłek i listów pieniężnych. Dotychczas doręczało się stronom pocztę pieniężną równocześnie z pocztą listową. Obecnie otrzymują strony przesyłki pieniężne, nadchodzące pociągami rannymi, zwłaszcza z Galicyi (o godz. 6.45 rano), dopiero popołudniem albo wieczorem. Na stosunki te użalają się głównie firmy kupieckie, położone w wielkiej ilości w dzielnicach VII. i VIII. Spóźnione doręczanie przesyłek pieniężnych narazić może kupca na niepowetowane szkody, jeżeli np. gotówki, która rano nadeszła, nie może użyć do wykupienia weksli. Powoduje to wniesienie protestu i wpłynąć może szkodliwie na stosunki kredytowe przedsiębiorstwa. Zdarza się także bardzo często, że mieszkający poza Krakowem dłużnik, zaskarżony o dłużną pretensyę przez krakowskiego wierzyciela, wysłał pieniądze w dniu poprzedzającym rozprawą sądową, spodziewając się, że przesyłka dojdzie ranną pocztą adresata, który wobec tego w sądzie się nie zjawi. Przy dzisiejszych stosunkach ponosić musi skarżący koszta wyroku zaocznego i stempli, gdyż dłużnik, który pieniądze na czas wysłał, do zwrotu kosztów nie jest obowiązany.

Izba uchwała jednogłośnie przedstawiony przez p. r. Judkiewicza wniosek następującej treści:

„Biuro Izby zbada w jak najkrótszym czasie dokładnie wszystkie niedogodności i krzywdy, na jakie kupiectwo krakowskie z powodu złego funkcjonowania poczt jest narażone i przedstawi je ministerstwu handlu

w memoryale, którego odpisów udzieli się zarządowi poczt w Krakowie i Krajowej Dyrekcji poczt i telegrafów we Lwowie“.

III.

Wybory.

61. Złożenie mandatu.

Do prezydyum Izby wpłynęło pismo, w którym p. Waclaw Anczyc zawiadamia o złożeniu mandatu członka Izby.

Pismo to zostanie przedłożone do regulaminowego traktowania przez Izbę, skoro nadejdą akta wyborcze, przesłane Namiestnictwu we Lwowie.

62. Wybór skarbnika.

Wskutek rezygnacji p. Waclawa Anczyca opróżnionym został urząd skarbnika Izby.

W zarządzonej przez prezesa głosowaniu wybiera Izba jednogłośnie skarbnikiem p. radcę Jana Kantego Federowicza, posła na Sejm krajowy.

63. Wybór Sądu polubownego Izby.

W myśl reskryptu ministerstwa handlu z dnia 13 maja 1898 L. 24392 ustanowiony jest przy Izbie Sąd polubowny, którego czynności spełnia odrębne kolegium sędziów polubownych, złożone z 20 członków. Członków Sądu polubownego wybiera Izba z grona zwyczajnych swych członków, ławników handlowych oraz właścicieli i wspólników firm sądownie protokołowanych w okręgu Izby.

Wybory sędziów polubownych odbywają się co trzy lata na pierwszym posiedzeniu po wyborach uzupełniających.

W przedsięwziętem przez prezesa głosowaniu wybrani zostali jako członkowie Sądu polubownego Izby pp.:

Bincer Dawid

Bober Ignacy

Blumenfeld Adolf

Epstein Juliusz

Falter Adolf	Schmeja Maksymilian
Federowicz Jan Kanty	Stawiarski Waleryan
Holzer Izak	Dr. Szarski Henryk
Kamsler Herman	Uderski Edward
Kwiatkowski Jan	Wachtel Bernard
Liban Władysław	Wasserberg Norbert
Mandel Dawid	Zieleniewski Edmund
Perlberger Norbert	Zins Dawid.

64. Wybór członków do Rad przybocznych dla opodatkowania piwa, spirytusu i olejów mineralnych.

Do Rady przybocznej dla opodatkowania piwa wybiera Izba p. wiceprezesa Jana Goetza Okocimskiego jako członka, jako zastępcę p. Juliusza Wagnera, zarządcę browaru arcyksiążęcego w Żywcu.

Członkiem Rady przybocznej dla opodatkowania spirytusu obrany został p. Dr. Henryk Szarski jako członek, p. Joachim Perlberger jako zastępca.

Do Rady przybocznej dla opodatkowania olejów mineralnych obrano p. Dawida Zinsa jako członka, p. Waleryana Stawiarskiego jako zastępcę.

65. Wybór dwóch cenzorów dla krakowskiej kasy targowej.

Prezydyum miasta wezwało Izbę w myśl § 53 regulaminu, normującego porządek krakowskiej kasy targowej, o zaproponowanie dwóch cenzorów dla miejskiej kasy targowej. Ponieważ nominacja natrafia na przeszkody, gdyż więksi handlarze są zarazem interesentami kasy, upoważnia Izba prezydyum, aby po przeprowadzeniu odnośnych dochodzeń, w porozumieniu z komisją prezydyalną, bezpośrednio propozycję odnośną uskuteczniło.

66. Wybór ławnika dla Sądu obwodowego w Jaśle.

Na wezwanie Sądu obwodowego w Jaśle uchwała Izba przedstawić następujących kandydatów na urząd sędziów fachowych:

Henryka Machera, właściciela kopalni ropy,
 Stefana Przyłęckiego, właściciela apteki
 i Michała Rappaporta, prokurzystę Tow. kredytowego,
 zamieszkałych w Jaśle.

67. Wybór ławnika dla Sądu obwodowego w Rzeszowie.

Prezydium Sądu obwodowego w Rzeszowie uchwalono zaproponować jako kandydatów na urząd sędziego fachowego: dotychczasowego ławnika p. Eustachego Karpińskiego, właściciela apteki w Rzeszowie, oraz pp. Bernarda Hirschhorna, przedsiębiorcę i Ignacego Zakrzewskiego, właściciela składu węgla w Rzeszowie.

68. Rzeczoznawcy dla zakupu wiktuałów.

C. i k. Intendanturze 10. korpusu w Przemyślu przedstawiła Izba jako rzeczoznawców dla zakupu artykułów spożywczych na r. 1906, pp. Maurycego Holzera, właściciela dóbr w Rzeszowie i Józefa Schaittera, kupca w Rzeszowie.

IV.

69. Sprawozdanie z państwowej Rady przemysłowej.

Delegat Izby do państwowej Rady przemysłowej, p. r. Zieleniewski, przedkłada sprawozdanie z ostatniej sesji Rady.

Ze spraw, które znalazły miejsce na porządku dziennym Rady, ma pewną ważność i dla Galicyi rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych, dotyczące ochrony przed wypadkami w przemyśle. Stanowi ono oczekiwany oddawna rodzaj regulatywu dla władz przemysłowych I. instancyi i inspektorów przemysłowych, który zapobiegać ma dotychczasowej dowolności władz w pojmowaniu tego, co dla każdego przemysłu jest wskazane. O ile w tym kierunku należałoby rozporządzenie to powitać z radością, nie da się zaprzeczyć, że niektóre jego części są bardzo elastyczne i że w możliwości różnorodnego ich interpretowania kryje się poważne niebezpieczeństwo dla przemysłu.

W przemowie, którą obecny kierownik ministerstwa handlu zagaił sesję Rady, podniósł także zapowiedzianą sprawę podwyższenia taryf pocztowych. Urzędnicy pocztowi i służba pocztowa wystąpili z żądaniem podwyższenia płacy, a żądania te uznane zostały w ministerstwie za zupełnie uzasadnione. Koszta potrzebnej w tym celu podwyżki spadną na nas w formie podwyższenia opłat pocztowych.

Wspomniał również minister o ważnej dla nas sprawie kanałów i podniósł, że jakkolwiek starać się będzie wszelkimi siłami o przyspieszenie robót, to jednak na razie plany, preliminarze i projekty, nie są jeszcze tak dalece przygotowane, aby można było już myśleć o rozpoczęciu robót. Próbny natomiast przyrząd do dźwigania statków jest już w projekcie gotowy i będzie wkrótce wykonany. Nie od rzeczy będzie wspomnieć, że opinia naukowa w ostatnich czasach zaczyna ulegać zmianie co do korzyści mechanicznego przyrządu podnoszenia statków, przyczem jest charakterystycznym, że przewodniczący komitetu budowy, tajny radca profesor Riedler, który w swoim czasie właśnie jako inżynier budowy maszyn niezwykle silnie się zaangażował, doradzając budowy mechanicznego przyrządu, obecnie zaczyna agitować przeciwko tej metodzie. Nadmienić tu muszę, że wogóle między inżynierami wodnymi zachodzi w tym względzie poważna różnica zdań. Podczas gdy wszyscy mechanicy twierdzą że przy środkach, jakimi dzisiaj rozporządzamy, podnoszenie mechaniczne statków jest zupełnie pewne i niezawodne, to inżynierowie wodni stoją wprost przeciwnie na stanowisku konieczności uzyskania różnicy w poziomach kanału za pomocą śluz. Stanowisko inżynierów maszyn wstrząśnięte zostało wystąpieniem prof. Riedlera, który oświadcza się za podnoszeniem statków, jednak zapomocą systemu wprowadzania ich do pewnego naczynia suchego.

Na uwagę zasługuje w dalszym ciągu sprawa zmiany regulaminu dla Rady przemysłowej. Rada składała się dotychczas z trzech oddziałów, z których każdy liczył kilkudziesięciu członków, wskutek czego sprawy na nich traktowane, nieustannie się przewlekły. Obecnie propo-

dzono 6 sekcji, z których każda składa się z 15-tu członków. Wszyscy członkowie polscy w sekcjach tych znaleźli miejsce.

Sprawa subwencyonowania Lloydu i marynarki handlowej zasługuje na uwagę z tego względu, iż równocześnie podniesione zostały żądania materialnego poparcia zakładów budowy statków, których w Austrii jest zaledwie 2 lub 3. Ponieważ rozchodzi się tu o bardzo znaczne sumy, bo 75 milionów koron, rozłożonych na 15 lat, i to udzielić się mających tak nielicznej grupie przemysłowej, wypada podnieść analogię ze stosunkami naszymi, gdzie nie mamy odwagi żądać pomocy dla całego naszego przemysłu.

Z przedstawień tak poważnej osoby, jak prezydenta Neumanna, mieliśmy sposobność przekonania się, że skargi na niekupieckie traktowanie spraw pocztowych i ogromne braki w organizacji tej gałęzi środków komunikacyjnych, rozlegają się także i w innych prowincjach Austrii. Wnioski Rady zwracały się głównie przeciw niejednolitości w pobieraniu opłaty budowlanej przy urządzaniu telefonów. Rezultatu bardzo wymownych obietnic ze strony zastępców rządu należy dopiero odczekać.

Czysto stanowa kwestya walki między inżynierami o studiach akademickich a absolwentami szkół średnich, którzy na podstawie studyów i pracy zawodowej domagają się tytułu inżynierów, jest dla nas interesującą z tego względu, że przeważna ilość przemysłowców naszych bardzo chętnie korzysta z prac uczniów szkół przemysłowych i zależy jej musi na tem, aby ta kategoria technicznych sił pomocniczych istotnie była zadowoloną. Sprawa ma właściwie znaczenie akademickie; rozchodzi się o to, czy należy umożliwić uczniom szkół przemysłowych po odbyciu pewnej ilości lat praktyki i wykazaniu się na podstawie istotnie wykonanych prac pewnym zasobem wiedzy, osiągnięcie tytułu inżynierów. Uniemożliwienie im osiągnięcia tego celu wywołać musi z jednej strony niezadowolenie pewnej kategorii urzędników, z drugiej podrożenie sił pomocniczych, jeżeli będziemy musieli używać w biurach naszych wyłącznie sił o akademickiem wykształceniu.

Ciągnąca się od r. 1898 sprawa uregulowania dostaw publicznych i tym razem ostatecznie załatwioną nie została. Chodzi o to, aby rozpisywanie dostaw publicznych uregulowano przy uwzględnieniu trzech zasad, jakimi są: 1) równorzędność między dostawcą a odbiorcą, 2) ochrona krajowej produkcji, wreszcie 3) zapobiegnięcie dzikiej konkurencji przez odpowiednią stylizację warunków.

Ostatecznie i stylistycznie załatwiono sposób rozdawnictwa, postępowanie przy rozpisywaniu dostaw, formę ofert i postępowanie przy ocenie wniesionych ofert. Przy 4. dziale „przyznanie dostaw“, wyłoniły się dwa różne a zasadniczo przeciwne zapatrywania: większości komitetu, które streszczało się w żądaniu, aby dostawa została przyznana temu oferentowi, którego oferta jest „bestbilligst“, i zapatrywanie mniejszości, które żąda, aby dostawę przyznano temu oferentowi, który przedłoży ceny najniższe. Uregulowanie tej kwestyi ustawą, mającą ważność dla całego państwa, jest dla naszego kraju niezwykle wielkiej wagi. Pod tym względem panowała u nas dotychczas dowolność, którą my osobiście bardzo ciężko odczuwaliśmy. Sprawa ta obecnie u nas jest częściowo załatwioną, mianowicie regulatywem, wydanym przez Wydział krajowy, który normuje sposób rozpisywania dostaw dla Wydziału krajowego. Sposób, w jaki Wydział sprawę tę uregulował, wywołał bardzo silną agitację i protesty po stronie organizacji przemysłowych w innych prowincjach. Już sama ta okoliczność, że tak ostro wystąpiono przeciwko sposobowi, w jaki u nas w kraju załatwiono sprawę rozpisywania dostaw publicznych, daje najlepszą miarę, jaką ważność ma dla nas rozstrzygnięcie tej sprawy odpowiednio do naszych miejscowych potrzeb. Nasze władze dotychczas nie kierowały się żadną stałą normą; rozpisywanie ofert było zupełnie dowolne i rozstrzygnięcie leżało zawsze w ingerencji podrzędniejszych władz i organów, częstokroć ku szkodzie producentów galicyjskich, przeciwko którym panowało dotychczas pewne uprzedzenie. Oferty nasze natomiast, przedkładane władzom centralnym, właśnie wskutek

braku wszelkiego regulatywu, mogły być przez te władze pomijane.

Pierwsze zapatrywanie stoi na stanowisku, że nie może rozstrzygać tylko cena, ale także jakość dostaw, pewność, czy dostawca dotrzyma warunków i czy dostawa jego będzie odpowiadała tym wszystkim wymogom, jakie władza rozpisująca przedstawia. Druga zasada nie chce przyznawać pojedynczym organom władz swobody w rozstrzyganiu, czy oferent jest godny zaufania, czy nie. Wystarczy, jeżeli zostawia się władzy możliwość wystylizowania żądań i wyeliminowania pojedynczych ofert, jako nie odpowiadających, czy to ze względów formalnych, czy dla braku zaufania do pojedynczych przemysłowców. System ten pozostawia władzy rozpisującej dostawę możliwość wyboru pomiędzy ofertami, które odpowiadać muszą pewnym ogólnym warunkom. Rozstrzygnięcie nastąpić może w tym wypadku tylko na korzyść ukwalifikowanego już oferenta.

Mowca przychyliła się do opinii większości i sądzi, że należy oddać dostawę temu oferentowi, który przy spełnieniu wszystkich innych warunków daje ofertę najtańszą. Ten system rozstrzygnięć ma zastosowanie i w innych państwach. W Prusiech otrzymuje dostawę ta oferta pomiędzy trzema najniższymi, która przy zapewnieniu sumiennosci dostawy była najkorzystniejszą, a decyzja pozostawioną jest rozpisującej władzy. Anglia jest jedynym krajem, w którym zostawia się zupełnie swobodę w rozstrzygnięciu rozpisującemu czynnikowi. Francya i Belgia mają system oddawania dostaw najniższym oferentom. W Szwajcaryi eliminuje się te wszystkie oferty, których wysokość nie sięga 90% średniej arytmetycznej wszystkich ofert. Po wyeliminowaniu tych wszystkich ofert dostawę otrzymuje najniższy oferent.

Wskutek różnic w zapatrywaniach członków Rady, uchwalono sprawę oddać ponownie do rozpatrzenia komisji, która ma przyjść z wnioskiem na plenum.

Izba przyjmuje sprawozdanie p. r. Zieleniewskiego do wiadomości.

V.

70. Zamknięcie rachunków za rok 1905 i szkcontrum kasowe.

P. r. Adolf Blumenfeld, jako referent komisji budżetowej, zdaje sprawę z przeprowadzonej rewizji ksiąg rachunkowych i funduszków Izby. Komisja znalazła zgodnie z przedłożonymi jej rachunkami:

W stanie czynnym:

A. Zapas gotówki	K.	3.941·65
B. Salda Conti:		
a) Pocztowa kasa czekowa	K.	1.254·47
b) Kaucya telefoniczna	„	130·00
c) Zaliczki urzędników	„	1.003·50
„ dyurnistów	„	290·50
d) Spis przemysłów	„	442·52
e) Kasa Oszczędności m. Krakowa:		
Fundusze Izby	„	86.951·48
Kaucye budowl. i czynsz.	„	10.645·88
f) Powiatowa Kasa Oszczędności:		
Kaucye budowlane	K.	700·00
	K.	101.418·35
C. Rachunek efektów:		
Papiery fund. emerytaln.	„	73.000·00
„ „ Akademii	„	29.000·00
„ kaucyjne	„	12.000·00
	„	114.800·00
Razem	K.	220.160·00

W stanie biernym:

A. Fundusz budowy, saldo	K.	76.134·35
B. „ bieżący Izby, saldo	„	13.817·19
C. „ emerytalny	„	74.570·53
D. „ Akademii	„	29.432·65
E. Salda Conti:		
1. Kaucye budowlane	K.	20.345·88
2. „ czynszowe	„	3.800·00
Rachunek administr. domu	„	2.059·40
	„	26.205·28
Razem	K.	220.160·00

Fundusz bieżący wykazuje:

W dochodach:

Remanent z d. 1 stycznia 1905 K.	6.017·56	
Składka „	60.824·02	
Odsetki od złożonych kapit. „	747·49	
Marki i wzory „	1.433·00	
Komorne. „	3.048·00	
Drobne dochody „	169·76	K. 72.239·83

W wydatkach:

Pensye K.	16.640·00	
Zasługi „	972·00	
Dyurna „	3.674·00	
Remuneracye „	520·00	
Dodatek drożyzniany . . „	570·00	
Podatek za urzędników. . „	383·09	
Kataster przemysłowy . . „	2.269·90	
Potrzeby kancelaryjne . . „	1.857·75	
Podróże „	1.167·00	
Druki „	2.405·00	
Biblioteka „	943·36	
Opał i oświetlenie . . . „	683·20	
Wydatki prezydyalne. . . „	200·00	
Portorya, telegramy, telefon „	861·90	
Subwencye za rok bieżący. „	8.950·00	
Wydatki nadzwyczajne . . „	3.854·85	
Fundusz emerytalny . . . „	3.118·84	
Komorne „	2.704·00	
Subwencye za rok 1904 . . „	6.647·75	
Remanent z d.31 grudnia 1905 „	13.817·19	
Razem K.	72.239·83	

BILANS

funduszu bieżącego daje następujący rezultat:

Remanent z dniem 31 grudnia 1905 . . . K. 13.817·19

Niewypłacone subwencje:

Akademia handlowa . . .	K.	2.000·00
Szkoła ślusarska w Świątnikach „	„	400·00
Dodatek do funduszu jubileusz. Akademii handlowej . . .	„	850·00
Stan czynny saldo . . .	„	10.567·19

 K. 13.817·19

Imieniem komisji budżetowej wnosi sprawozdawca:
 „Udziela się za rok 1905 absolutorium kasowego i rachunkowego prezydium, skarbnikowi i rachmistrzowi, p. Jachniewiczowi“.

Izba wniosek ten uchwała jednogłośnie.

VI.

71. Sprzedaż flaszkowa napojów spirytusowych.

Namiestnictwu we Lwowie uchwalono wydać w sprawie uprawnienia do sprzedaży napojów spirytusowych w zamkniętych naczyniach, następującą zasadniczą opinię:

Zdaniem Izby, postanowienie rozporządzenia ministerjalnego z d. 7 października 1904 L: 121 D. p. p. o handlu drobnym palonymi napojami wysokowymi ma to znaczenie, iż na przyszłość sprzedaż napojów spirytusowych we flaszkach ma w Galicyi być przemysłem koncesyonowanym, że atoli postanowienie to zupełnie nie narusza dotychczas nabytych praw. O ile więc chodzi o uprawnienia przemysłowe, nabyte przed mocą obowiązującą powołanego rozporządzenia, należy się trzymać przepisów dekretu powszechnej kancelaryi nadwornej z d. 31 maja 1839 L: 23627, ogłoszonego w prowincjonalnym zbiorze ustaw z r. 1839, któryto dekret w myśl ustawy z dnia 23 czerwca 1881 L: 62 D. p. p., tudzież orzeczenia Trybunału administracyjnego z dnia 9 grudnia 1882 L: 2399, stanowi część obecnie obowiązujących przepisów propinacyjnych. Te zatem przepisy ustawowe stanowią dotychczas podstawę prawną przy określeniu rozciągłości praw sprzedawców napojów spirytu-

sowych w zamkniętych naczyniach oraz przy określeniu stosunku tych praw sprzedaży do prawa propinacyi.

Wedle powyższego dekretu przysługuje zatem w Galicyi prawo sprzedaży napojów w zamkniętych naczyniach wszędzie handlarzom towarów kolonialnych „Spezereiwarenhändler“, a poza obrębem miast „auf dem Lande“ także posiadaczom handli towarów mieszanych. Powołany dekret nadworny rozróżnia więc uprawnienia handlarzy towarów kolonialnych, które są równe w całej Galicyi, oraz uprawnienia posiadaczy handli towarów mieszanych, które są różne wedle siedziby interesu. Handlom towarów mieszanych w miastach wedle powyższego dekretu nie przysługuje prawo sprzedaży napojów flaszkowych, podczas gdy prawo to przysługuje handlom towarów mieszanych na wsi „auf dem Lande“. Kramarze chociażby sprzedawali towary mieszane, byli w ogólności wyłączeni od prawa sprzedaży napojów spirytusowych we flaszkach. Zdaniem Izby, samo posiadanie karty przemysłowej na handel towarów mieszanych z czasu przed 25 października 1904 nie uprawnia ipso iure do sprzedawania palonych napojów wysokowych we flaszkach w obrębie miast. Jeżeli dotyczący handel faktycznie nosi na sobie charakter takiego interesu, który za panowania poprzedniej ustawy przemysłowej uchodził za „befugte Spezereiwarenhandlung“, należy sprzedaż flaszkowa wódek do rzędu uprawnień, przysługujących takiemu przedsiębiorstwu. Jeżeli zaś dotyczący handel przedstawia typ zwykłego handlu towarów mieszanych, wówczas w obrębie miast nie przysługuje mu prawo sprzedawania wódek we flaszkach.

**IZBA
HANDLOWA I PRZEMYSŁOWA W KRAKOWIE.**

SPRAWOZDANIE

z publicznego nadzwyczajnego posiedzenia

IZBY HANDLOWEJ i PRZEMYSŁOWEJ w KRAKOWIE

z dnia 9 kwietnia 1906 roku.

TREŚĆ.

I.

72. Wybór dwóch członków i dwóch zastępców do państwowej Rady kolejowej. Str. 83.

Prezes Izby p. Albert Mendelsburg konstatuje wobec komisarza rządowego, Radcy Dworu Adama Fedorowicza komplet i otwiera posiedzenie o godzinie 12 w południe.

I.

72. Wybór dwóch członków i dwóch zastępców do państwowej Rady kolejowej.

Ministerstwo kolei żelaznych wezwało Izbę reskryptem z dnia 30 marca 1906 L: 445 E. M. o zaproponowanie dwóch członków i ich zastępców dla następnego 3-letniego okresu urzędowania państwowej Rady kolejowej.

Prezes p. Albert Mendelsburg zarządza głosowanie, w którym wybrani zostali 22-ma głosami na 23 głosujących:

1) Maurycy Dattner, delegat Izby do prezydium, współwłaściciel firmy Falter i Dattner w Krakowie, jako członek;

Inż. Edward Uderski, członek Izby, jako jego zastępca;

2) Juliusz Epstein, właściciel domu bankowego i przemysłowiec w Krakowie, jako członek Rady;

Bernard Wachtel, członek Izby, szef firmy H. Mendelsohn w Krakowie, jako jego zastępca.

IZBA

HANDLOWA I PRZEMYSŁOWA W KRAKOWIE.

SPRAWOZDANIE

z publicznego posiedzenia

IZBY HANDLOWEJ I PRZEMYSŁOWEJ W KRAKOWIE

z dnia 1 maja 1906.

TREŚĆ:

I.

Sprawozdanie z czynności biura.

- 73. Sprawy bieżące. Str. 87.
- 74. Karty legitymacyjne. Str. 87.
- 75. Marki ochronne. Str. 87.
- 76. Wzory przemysłowe. Str. 88.
- 77. Ulgi podatkowe. Str. 88.
- 78. Ulgi cłowe. Str. 88.
- 79. Ulgi paszportowe. Str. 88.
- 80. Świadczenia pochodzenia. Str. 88.
- 81. Poświadczenia stosowności cen. Str. 88.
- 82. Adresy firm. Str. 88.
- 83. Ogłoszenia dostaw. Str. 89.

II.

- 84. Wybór asesora handlowego dla Jasła. Str. 89.

III.

- 85. Sprawozdanie z konferencji izb handlowych w sprawie reformy wyborczej. Str. 89.

IV.

Komunikacje.

86. **Telefony w Krakowie.** Str. 91.
 87. **Nadanie charakteru papierów przenośnych duplikatom listów przewozowych.** Str. 92.

V.

88. **Zmiana ustawy o domach składowych publicznych.** Str. 94.

VI.

Sprawy przemysłowe.

89. **Stowarzyszenie przemysłowe piekarzy czarnego pieczywa.**
 Str. 95.
 90. **Zakres uprawnień kramu towarów mieszanych.** Str. 98.
 91. **Jarmarki w Niepołomicach.** Str. 98.

Prezes p. Albert Mendelsburg konstatuje komplet wobec komisarza rządowego, Rady Dworu Dra Adama Fedorowicza i otwiera posiedzenie o godz. 4 popołudniu.

I.

Sprawozdanie z czynności biura za czas od ostatniego posiedzenia.

73. Sprawy bieżące.

W czasie od dnia 27 marca 1906 do dnia 1 maja 1906 załatwiono 679 spraw, które pociągnęły za sobą potrzebę wysłania 665 pism do władz i stron.

74. Karty legitymacyjne.

Kart legitymacyjnych dla agentów podróźnych wydano 8, a mianowicie :

- 1 na cukierki
- 1 na konfekcyę.
- 1 na obuwie
- 2 na towary galanteryjne
- 1 na towary norymberskie
- 1 na towary włóczkowe
- 1 na wyroby jubilerskie

75. Marki ochronne.

Mark ochronnych zaprotokołowano 10, a mianowicie: na herbatę 7, na mydło 1, na wyroby chemiczne 2.

76. Wzory przemysłowe.

Wzorów przemysłowych zaprotokołowano 4 na wyroby blacharskie.

77. Ulgi podatkowe.

Opinii w sprawie uwolnienia od podatku konsumcyjnego benzyny i spirytusu, przeznaczonych dla celów przemysłowych, wydano 9.

78. Ulgi cłowe.

Wydano 6 certyfikatów na ulgi cłowe przy sprowadzaniu maszyn z zagranicy, a mianowicie :

- 1 certyfikat na prząsnicę pierścieniową
- 1 „ „ maszynę tokarską
- 2 certyfikaty na maszyny ślusarskie
- 1 certyfikat „ szlifiarkę
- 1 „ „ nożyce do krajania blachy.

79. Ulgi paszportowe.

Firmom protokołowanym, wysyłającym agentów do Rosyi, wydano 4 certyfikaty, celem doznania ulg paszportowych.

80. Świadczenia pochodzenia.

Wydano jedno świadectwo pochodzenia na likiery, wysłane do Rosyi.

81. Poświadczenia stosowności cen.

Władzom wojskowym wydano 16 poświadczeń stosowności cen.

82. Adresy firm.

Władzom oraz stronom prywatnym podano adresy :
 drukarni
 eksporterów masła
 eksporterów siatek na włosy

eksporterów wędlin i smalcu
 fabryk czekolady i kakao
 fabryk krochmalu ziemniaczanego
 fabryk maszyn i budowy wagonów
 rafinerii oleju skalnego.

83. Ogłoszenia dostaw.

Ogłoszono w dziennikach dostawy szutru, smarów, żywności dla szpitala, olejów mineralnych i węgla. Ogłoszono również licytacje na budowę linii kolejowej Brzeżany—Podhajce, na budowę jadalni dla robotników, rozpisaną przez Dyрекcyę kolei państw. we Lwowie, oraz na budowę koszar dla artylerii korpusnej w Krakowie, wreszcie na budowę magazynu towarowego w Brodach.

Posiedzeń komisyjnych odbyła Izba 3, a mianowicie: 1 komisji zarządu gmachu, a 2 komisji połączonych sekcji.

II.

84. Wybór asesora handlowego dla Jasła.

Z pomiędzy zaproponowanych przez Izbę kandydatów na urząd sędziego fachowego przy Sądzie obwodowym w Jasle, odmówił przyjęcia funkcji ławniczych p. Michał Rappaport.

W miejsce powyższego uchwalono przedstawić Sądowi p. Jakóba Aleksandrowicza, właściciela fabryki wody sodowej w Jasle.

III.

85. Sprawozdanie z konferencji prezydów Izb handlowych w sprawie reformy wyborczej.

Del. Dattner zdaje sprawę z obrad konferencji austriackich Izb handlowych, zwołanej celem zajęcia przez Izby stanowiska wobec zamierzonej zmiany systemu wyborczego w Austrii. Spowodowane rozgrywającymi się w całej Europie wypadkami politycznymi wniesienie przez

rząd reformy systemu wyborczego w Austrii, zmusiło także Izby handlowe do wyrażenia poglądów swych w tej sprawie. Na zaproszenie Izby wiedeńskiej zebrały się w dniu 27 marca br. prezydya Izb austriackich, jakoteż przeważna część reprezentantów Izb w Radzie państwa, na wspólną konferencyę. Wszyscy prawie delegaci oświadczyli się za rozciągnięciem prawa wyborczego na szerokie warstwy społeczne. Jedynie co do równości prawa wyborczego okazała się pewna różnica zdań, gdyż Izba praska żądała zaprowadzenia w mniejszych okręgach wyborczych proporcjonalnego prawa wyborczego.

Reprezentanci Izb dali natomiast jednogłośnie wyraz zapatrywaniu, że przemysł i handel, które dotychczas miały zapewnione zastępstwo w Izbie posłów, powinny w razie przyjęcia reformy wyborczej we formie przedłożenia rządowego, otrzymać odpowiednie zastępstwo w Izbie Panów.

Według projektowanej przez prezydenta ministrów reorganizacyi Izby Panów, mieliby reprezentanci handlu i przemysłu otrzymać w tym celu prawodawczem około 40 głosów. Świat gospodarczy zyskałby zatem możność wywarcia wpływu na ustawodawcze normowanie ważniejszych kwestyi ekonomicznych.

Po dyskusyi, w której zabierają głos członkowie Izby pp. Epstein Juliusz, Kwiatkowski, Mandel i Resch, przyjmuje Izba jednogłośnie przedstawioną przez del. Dattnera rezolucyę następującej treści :

„Izba wita z żywym zadowoleniem zawartą w projekcie reformy wyborczej konieczną ideę rozszerzenia praw politycznych na szerokie warstwy ludności, które dotychczas praw tych nie posiadały, sądzi atoli, że w razie zniesienia opartych na reprezentacyi interesów kuryi wyborczych, Izbom handlowym należy się w interesie życia gospodarczego, od którego zawisł dobrobyt państwa, odpowiednie zastępstwo w Izbie Panów. Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie solidaryzuje się w tej mierze z krokami, wdrożonymi przez inne Izby austriackie, uchwała wnieść na ręce prezydenta ministrów odpowiednią petycyę i wziąć przez swoje prezy-

dyum udział w zbiorowej deputacyi Izb handlowych austriackich, która w stosownym czasie sprawę tę osobiście ma przedstawić rządowi“.

IV.

Komunikacje.

86. Telefony w Krakowie.

Od szeregu lat czynią wszystkie interesowane czynniki, w pierwszym rzędzie Izba handlowa i przemysłowa, usilne starania, aby usunięto niedogodności w urządzeniu i funkcjonowaniu sieci telefonicznej w Krakowie.

Z żalem jednak skonstatować wypada, że stosunki na tem polu wcale nie wykazują polepszenia.

Administracya telefonów nie liczy się zupełnie z potrzebami świata kupieckiego i grzeszy takim brakiem przeorności, że nie może być w ogóle mowy o prowadzeniu telefonów w sposób, odpowiadający interesom publiczności.

Wystarczy przytoczyć fakt, iż strony, które proszą o przyjęcie do lokalnej sieci telefonicznej, otrzymują od zarządu telefonów odpowiedź, że wszystkie aparaty, jakimi zarząd rozporządza, są już zajęte i stworzenie nowych połączeń nie jest możliwem przed upływem dwóch lat.

O ustawienie publicznych rozmownic na dworcach kolejowych toczą się przez długie lata bezskuteczne pertraktacje.

Także i funkcjonowanie samej centrali telefonicznej w Krakowie pozostawia bardzo wiele do życzenia.

Izba uważała za swój obowiązek podnieść wobec ministerstwa handlu, że wszystkie sfery, biorące udział w życiu gospodarczem, odczuwają w niesłychanie przykry sposób czysto biurokratyczną, często wprost weksatoryjną formę administracyi telefonów, która nie posiada najmniejszego zrozumienia dla potrzeb ruchu handlowego.

Nieustannie podnoszą się skargi, że w sprawach, dotyczących telefonów, zajmuje zarząd poczt małosłowne sta-

nowisko fiskalne, nawet jeżeli rozchodzi się o kwoty bardzo drobne. Administracja telefonów kieruje się jedynie bezwzględnie i jak najdalej idącą oszczędnością, nie zwracając zupełnie uwagi na właściwy i ostateczny cel urządzenia telefonicznego, jakim jest w pierwszej linii popieranie możliwości zarobkowej świata gospodarczego.

Nadto objawia się w postępowaniu zarządu telefonów w niemiły sposób tendencja, aby interesentów z wszystkimi życzeniami i zażaleniami odsyłać na drogę pisemnych podań. Formalistycznymi względami i zbyt ścisłym interpretowaniem instrukcji utrudnia zarząd telefonów publiczności osiągnięcie tych korzyści, które jej zapewnić powinna odpowiednia gestya tej gałęzi publicznych komunikacji.

Izba przedstawiła powyższy stan rzeczy w obszernym memoriale ministerstwu handlu i wyraziła życzenie, aby wreszcie położono kres tym stosunkom, które odbijają się bardzo niekorzystnie na biegu życia gospodarczego w okręgu Izby.

87. Nadanie charakteru papierów przenośnych duplikatom listów przewozowych.

Subkomitet państwowej Rady kolejowej, wybrany dla zrewidowania międzynarodowej konwencji dla ruchu towarowego, obradował na wniosek wiedeńskiej Izby handlowej nad kwestyą, czyby nie należało nadać duplikatom listów przewozowych charakteru papierów przenośnych przez indos.

Ze względu na wielką doniosłość zamierzonej zmiany, ograniczył się subkomitet do wezwania rządu, aby przeprowadził studia w kierunku, czy zrównanie duplikatów listów frachtowych z konosamentami morskimi nie da się przeprowadzić przede wszystkim w skombinowanym ruchu kolejowo - wodnym, oczywiście bez naruszenia interesów ruchu wewnętrznego.

W wykonaniu tej uchwały zwróciło się ministerstwo handlu pod dniem 8 kwietnia 1905 L: 25421/03 do Izby o objawienie zdania co do kwestyi, poruszonej przez Radę kolejową. Po przeprowadzeniu dochodzeń z interesowanymi, uchwalono na wniosek komisji połączonych sekcji, przedstawiony przez p. r. Wachtla, objawić ministerstwu opinię, że zdaniem Izby wprowadzenie przenośnych przez indos listów przewozowych względnie duplikatów listów przewozowych przyniosłoby zwłaszcza dla handlu towarami masowymi, bardzo wielkie korzyści. Przenoszenie własności towaru przez umieszczenie indosu na duplikacie listu przewozowego umożliwi nadawcy rychłe spieniężenie towaru, względnie otrzymanie zaliczki na towar, wskutek czego podniosłaby się szybkość obrotu towarowego w wysokim stopniu.

Indosowanie dokumentu przewoźnego stanowić będzie znaczne udogodnienie, przedewszystkiem w obrocie tymi artykułami, których sprzedaż następuje według próbek lub na podstawie stałych typów, jak to ma miejsce w przeważnej ilości towarów masowych, surowców i t. d. Nadto stanowią przenośne duplikaty listów frachtowych bardzo dogodny środek pomocniczy w skombinowanym ruchu lądowo-morskim np. w ruchu z Lewantą. W tej kategorii ruchu transportowego zachodzą wszystkie warunki czystego konosamentu morskiego.

Zdaniem Izby mógłby zarząd kolejowy w ten sposób spełnić słuszne życzenia kupiectwa, gdyby przyjął system fakultatywnej przenośności. Należałoby stworzyć nowy typ dokumentów przewozowych, dający się rozróżnić na pierwszy rzut oka i nadać mu zdolność obrotu żyrowego. Byłoby natenczas rzeczą przewożącego, czy zechce użyć zwykłego listu przewozowego z wszystkimi prawami i zobowiązaniami, jakie z niego wypływają, czy też dokumentu, dającego się przenosić przez indos. W tym ostatnim wypadku zdawać sobie musi nadawca sprawę z wszystkich następstw użycia dokumentu przenośnego.

Nadawca towaru przenieść wtedy może przez zwykłe żyro prawo własności przesyłki na indosatariusza, który dla wy-

konania swego prawa żadnej legitymacyi więcej nie potrzebuje.

V.

88. Zmiana ustawy o domach składowych publicznych.

Obowiązująca obecnie ustawa o domach składowych publicznych z dnia 28 kwietnia 1889 Dzpp. L: 64 nie zdołała odpowiedzieć nadziejom, jakie świat kupiecki łączył z ustawowem unormowaniem czynności domów składowych.

Przyczyny tego zjawiska szukać należy w postanowieniu § 12 ustawy o domach składowych, który pod utratą koncesyi zabrania przedsiębiorstwom publicznych składów prowadzenia na własny rachunek handlu towarami, kwalifikującymi się wedle swej istoty do przechowywania w domach składowych, względnie udzielania pożyczek na towary, złożone w domu składowym.

Tak daleko idące ograniczenie działalności domów składowych publicznych nie odpowiada ani potrzebom handlu, ani nowożytnym stosunkom obrotu towarowego. W przeciwieństwie do publicznych składów, prosperują znakomicie przedsiębiorstwa prywatnych domów składowych, przede wszystkim z powodu możności pośredniego i bezpośredniego zaliczkowania towarów.

Przepisy § 12 ustawy o domach składowych osiągnęły wprawdzie ten skutek, że domy składowe publiczne posiadają charakter niezwyklej solidności i pewności, lecz równocześnie uniemożliwiły dopięcie właściwego ich celu, którym jest spotęgowanie obrotów w ruchu towarowym.

Stosunki te spowodowały, że Izba handlowa i przemysłowa we Wiedniu poruszyła w ministerstwie handlu myśl zreformowania ustawy o domach składowych przez zniesienie zawartego w § 12 zakazu zaliczkowania towarów przez domy składowe publiczne. Izba krakowska wezwana została przez ministerstwo handlu o wydanie opinii w powyższym kierunku.

Komisya połączonych sekcji, która powierzyła referat w tym przedmiocie p. Dyr. Blumenfeldowi, uznała w zupełności słuszność podniesionych przez Izbę wiedeńską w tej sprawie momentów. Objęty paragrafem 12 zakaz zaliczkowania towarów jest warunkiem bardzo uciążliwym, gdyż skromny dochód ze składowego wystarcza zaledwie na pokrycie kosztów administracyjnych domów składowych. Dla kupiectwa stan ten również przedstawia znaczne niedogodności; otrzymanie bowiem zaliczki na towar, złożony w domu składowym, połączone jest z wielkimi trudnościami. Składy wydają dzisiaj tylko warranty, na które dopiero instytucje finansowe po zbadaniu jakości towaru udzielają zaliczek.

Na wniosek referenta uchwała Izba przedstawić w tej sprawie ministerstwu handlu wniosek pośredni, tak, aby z jednej strony nie została naruszona solidność i zaufania godny charakter domów składowych, z drugiej zaś, aby składający towar otrzymać mógł możliwie wysoką zaliczkę, względnie pożyczkę, odpowiadającą wartości targowej złożonego zapasu towarów.

W myśl powyższych wywodów zaproponowała Izba ministerstwu zmianę § 12 ustawy z dnia 28 kwietnia 1889 Dzpp. L: 64 w tym kierunku, aby pozwolono domom składowym zaliczkowania umieszczonych na składzie towarów, jednakowoż tylko na cudzy rachunek. Udzielanie pożyczek na własny rachunek winno i nadal podlegać zakazowi § 12 ustawy.

VI.

Sprawy przemysłowe.

89. Stowarzyszenie przemysłowe piekarzy czarnego pieczywa.

Magistrat m. Krakowa zwrócił się do Izby pod dniem 27 lutego 1906 L. 11303/06 III. o wydanie po myśli § 106 ust. przem. opinii w sprawie zamierzonego zorganizowania

piekarzy czarnego pieczywa w osobne stowarzyszenie przemysłowe.

Po przesłuchaniu interesowanych i przeprowadzeniu szczegółowych dochodzeń, uchwaliła Izba odpowiedzieć Magistratowi, że organizacyjny podział majstrów piekarskich na piekarzy białego i czarnego pieczywa miał swojego czasu uzasadnienie w rzeczywistych stosunkach produkcji. Obecnie jest atoli zupełnie bezprzedmiotowy, a nawet wprost nieuchwytny.

Podział ten jest w obecnej ustawie nieuzasadniony, gdyż ustawa zna tylko jeden jednolity przemysł piekarski. Nie jest on dalej uzasadniony w rzeczywistych stosunkach produkcji, gdyż przeważna większość piekarzy krakowskich wypieka tak chleb jakoteż i bułki, a więc to, co się powszechnie nazywa pieczywem czarnem, względnie białem, aczkolwiek i co do chleba zachodzą tutaj różnice, gdyż niektóre gatunki chleba liczą się do pieczywa białego, inne do czarnego. Wobec braku ustawowej i faktycznej różnicy pomiędzy piekarzami, wypiekającymi t. zw. pieczywo białe i pieczywo czarne, nie widzi Izba nawet formalnej możności utworzenia dwóch stowarzyszeń, t. j. stowarzyszenia piekarzy białego i stowarzyszenia piekarzy czarnego pieczywa. Stowarzyszenia te musiałyby się bowiem odróżniać od siebie pewnym obiektywnym kryterium, pewną rzeczową różnicą w zakresie uprawnień przemysłowych. Różnica taka między piekarzami t. zw. białymi i piekarzami t. zw. czarnymi nie zachodzi ani pod względem prawnym, ani pod względem faktycznym. Stworzenie takich dwóch stowarzyszeń piekarskich sprawdziłoby tedy zamęt i kompletną dezorganizację, gdyż brak jest obiektywnej różnicy, pozwalającej osądzić, do którego stowarzyszenia poszczególne majster piekarski, posiadający kartę przemysłową na piekarstwo, ma należeć i do którego ma wpisywać swoich czeladników, w jakim stowarzyszeniu ma swoich uczniów wyzwać itd.

Istniejący obecnie podział na piekarzy białego i czarnego pieczywa jest podziałem wyłącznie wyznanio-

wym. Obecne stowarzyszenia piekarzy białego i czarnego pieczywa nie są stowarzyszeniami w rozumieniu ustawy przemysłowej. Są to związki, w których się zachowały jeszcze szczątki dawnej organizacji cechowej. Stowarzyszenie piekarzy białego pieczywa nosi na sobie charakter wyłącznie wyznaniowo-chrześcijański, a stowarzyszenie piekarzy pieczywa czarnego ma charakter wyłącznie wyznaniowo-izraelicki. Gdy zaś wyznanie majstrów obecnie nie może stanowić zasady organizacyjnej w stowarzyszeniach przemysłowych, uważa Izba proponowane stworzenie dwóch takich stowarzyszeń piekarskich za ustawowo wprost niedopuszczalne.

Organizacja piekarzy jest w Krakowie od lat zupełnie zaniedbaną. Rezultatem tego jest, że nie tylko niema organu do spełniania owych bardzo ważnych społecznych i gospodarczych zadań, które ustawa przemysłowa przekazuje stowarzyszeniom, ale co gorzej, cierpi pod tem wykształcenie zawodowe rękodzielniczej młodzieży piekarskiej. Wszak doszło już do tego, że w Krakowie prawie że niema czeladników i uczniów piekarskich, są tylko młodociani i starsi robotnicy, wobec których przedsiębiorca piekarski oczywiście całkiem inne zajmuje stanowisko, niż majster wobec swojego czeladnika i terminatora. Również spotyka się z tych właśnie powodów młodzież piekarska z niezwykłymi utrudnieniami przy uzyskaniu uprawnienia na samodzielne wykonywanie piekarstwa, gdyż obydwie stowarzyszenia, zupełnie zdezorganizowane, nie wykonują przepisów ustawy przemysłowej co do wpisu uczniów, czasu nauki, świadectw nauki i pracy, wyzwolin etc.

Izba musi zasadniczo zająć stanowisko, że obowiązkiem władzy przemysłowej I. instancyi jest ściśle i czysto obiektywne wykonywanie ustawy przemysłowej. Stowarzyszenie piekarskie, którego potrzebę w Krakowie Izba uznaje, musi być oparte na tych zasadach, jakie ustawa dla stowarzyszeń przemysłowych w ogólności przepisuje. Temu ustawowemu wymogowi uczynić się może zadość tylko w ten sposób, że w Krakowie powstanie jedno stowarzyszenie piekarskie, obejmujące wszystkich majstrów piekarskich, którzy

posiadają karty przemysłowe na piekarstwo. O ileby zaś władza przemysłowa I. instancyi była zdania, że utworzenie jednego stowarzyszenia piekarskiego natrafia na niepokonane przeszkody, należałoby utworzyć dwa stowarzyszenia piekarskie, n. p. stowarzyszenie piekarzy grupy I. i stowarzyszenie piekarzy grupy II., przyczem atoli należałoby wyszukać pewną obiektywną i ustawowo dopuszczalną cechę.

Nieznanego ustawie przemysłowej różniczkowania zawodu piekarskiego na piekarzy pieczywa białego i czarnego, Izba żadną miarą popierać nie może“.

90. Zakres uprawnień „Kramu towarów mieszanych“.

Na podstawie pewnego konkretnego wypadku wezwało Namiestnictwo Izbę o objawienie zdania, czy właściciel kramu towarów mieszanych uprawnionym jest do sprzedaży gotowego obuwia.

W opinii udzielonej przez Izbę podniesiono, że zawarte w dekrete nadwornym z dnia 20 lutego 1822 L: 259 wyliczenie artykułów, których sprzedaż dozwoloną jest kramom mieszanym, okazuje się dziś zupełnie przestarzałem. Obecna ustawa przemysłowa nie odgranicza uprawnień kramu towarów mieszanych od uprawnień handlu towarów mieszanych. Towary mieszane obejmują zaś wszystkie artykuły wolnego obrotu, do których sprzedaży nie jest wymaganiem osobne zezwolenie (koncesya).

Wobec tego uprawnionym jest, zdaniem Izby, właściciel kramu towarów mieszanych także do sprzedaży gotowego obuwia.

91. Jarmarki w Niepołomicach.

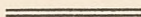
Gmina Niepołomice zwróciła się do Namiestnictwa z prośbą o przełożenie miesięcznych targów i jarmarków w Niepołomicach z wtorków na środy.

Gmina uzasadnia swą prośbę okolicznością, że frekwencya targów i jarmarków w Niepołomicach cierpi pod

konkurencją targów, odbywających się również w dni wtorkowe we Wieliczce, Podgórzu i Krakowie.

Dochodzenia przeprowadzone przez Izbę wykazały, że przełożenie terminu jarmarków w Niepołomicach z wtorków na środy nie zdołałoby sprowadzić polepszenia w istniejących obecnie stosunkach. W razie bowiem takiego przełożenia jarmarków w Niepołomicach powstałyby nowe kolizje z interesami Dobczyc, gdzie targi odbywają się w środy, i Bochni, gdzie dniem targowym jest czwartek.

Z tych powodów oświadczyła się Izba przeciwko prośbie gminy Niepołomice.

TRZĘSC.

Sprawy z cywilnej sfery.

- 17. Sprawy z cywilnej sfery. Str. 105
- 18. Sprawy z cywilnej sfery. Str. 106
- 19. Sprawy z cywilnej sfery. Str. 107
- 20. Sprawy z cywilnej sfery. Str. 108
- 21. Sprawy z cywilnej sfery. Str. 109
- 22. Sprawy z cywilnej sfery. Str. 110
- 23. Sprawy z cywilnej sfery. Str. 111
- 24. Sprawy z cywilnej sfery. Str. 112
- 25. Sprawy z cywilnej sfery. Str. 113
- 26. Sprawy z cywilnej sfery. Str. 114
- 27. Sprawy z cywilnej sfery. Str. 115
- 28. Sprawy z cywilnej sfery. Str. 116
- 29. Sprawy z cywilnej sfery. Str. 117
- 30. Sprawy z cywilnej sfery. Str. 118
- 31. Sprawy z cywilnej sfery. Str. 119
- 32. Sprawy z cywilnej sfery. Str. 120

II

Sprawy

- 33. Sprawy z cywilnej sfery. Str. 121
- 34. Sprawy z cywilnej sfery. Str. 122

**IZBA
HANDLOWA I PRZEMYSŁOWA W KRAKOWIE.**

SPRAWOZDANIE

z publicznego zwyczajnego posiedzenia

IZBY HANDLOWEJ I PRZEMYSŁOWEJ W KRAKOWIE

z dnia 26 czerwca 1906 roku.

TREŚĆ.

I.

Sprawozdanie z czynności biura.

- 92. Sprawy bieżące. Str. 105.
- 93. Karty legitymacyjne. Str. 105.
- 94. Marki ochronne. Str. 105.
- 95. Wzory przemysłowe. Str. 105.
- 96. Świadcstwa pochodzenia. Str. 105.
- 97. Poświadczenia cen. Str. 105.
- 98. Ulgi cłowe. Str. 106.
- 99. Ulgi paszportowe. Str. 106.
- 100. Ulgi podatkowe. Str. 106.
- 101. Adresy firm. Str. 106.
- 102. Ogłoszenia dostaw. Str. 106.

II.

Wybory.

- 103. Asesorzy handlowi dla Krakowa. Str. 107.
- 104. Rzecznicy dla zakupu środków żywności. Str. 107.

III.

Komunikacje.

105. Sprawozdanie z ostatniej sesji państwowej Rady kolejowej. Str. 107.
 106. Uregulowanie prawno-prywatnych stosunków żeglugi rzecznej. Str. 110.
 107. Budowa dróg wodnych. Str. 113.
 108. Wykształcenie instytucji zleceń pocztowych. Str. 116.
 109. Doręczanie przesyłek i próbek zagranicznych. Str. 118.
 110. Budowa telefonów. Str. 119.

IV.

Sprawy przemysłowe.

111. Niedzielny spoczynek w kantorach i biurach. Str. 120.
 112. Subwencja na kursa majsterskie. Str. 122.
 113. Charakter przemysłowy zakładu wyrobów cementowych. Str. 122.
 114. Charakter przemysłowy wypiekania placków z serem. Str. 122.
 115. „ „ wymiany pieniędzy. Str. 122.]

V.

Sprawy handlowe.

116. Austriacka Izba handlowa w Paryżu. Str. 123.
 117. Sprzedaż starego żelaza przez dyrekcje kolejowe. Str. 123.
 118. Określenie pojęcia opieczętowanych flaszek w handlu napojami spirytusowymi. Str. 124.
 119. Bielenie rodzynek siarką. Str. 128.

VI.

Sprawy handlowo-polityczne.

120. Cło na książki polskie w Rosyi. Str. 128.
 121. Cło rosyjskie na korale. Str. 129.

VII.

Sprawy ogólnogospodarcze.

122. Projekt ustawy o zakładach ubezpieczeń i kontrakcie ubezpieczenia. Str. 130.
 123. Biuro meldunkowe w Dyrekcji policyi. Str. 132.

VIII.

124. Powitanie nowych członków gabinetu. Str. 133.
 125. Kredyt dodatkowy na budowę i urządzenie gmachu Izby.
 Str. 133.
 126. Dyety i koszty podróży członków Izby. Str. 134.
 127. Upoważnienie prezydium na czas ferji. Str. 135.

Sprawy Izby z urzędem Izby na rok
 od ostatniego posiedzenia.

91. Sprawy Izby.

W czasie ostatniej sesji do dnia 26 czerwca 1937,
 zgłoszono 1145 składek, które podlegają za sobą podatku
 wysłania 1209 plus do czasu i wadze.

92. Karty legitymacyjne.

Karty legitymacyjne dla członków podrzędnych wydano
 14, a mianowicie na towary wycieczkowe 3, na wyprawy 2,
 na towary biawane 3, na polski na towary muzealno,
 artystyczne, sztukę i sport.

93. Karty ochronne.

Karty ochronnych zaprotokolowano 14, a mianowicie:
 5 na biawane i wady cygarowe, na polski na towary,
 kawy, czekolady, towary kolonialne, biawane, wędzliny,
 kawy, herbaty, herbatki do stołowej i deserki.

94. Karty przemysłowe.

Karty przemysłowych zaprotokolowano 3, a mianowicie:
 2 na kawy i czekolady 1 na herbatki deserki.

95. Świadectwa podatkowe.

Świadectwa podatkowe wydano 8, a mianowicie: dwa
 na wady do magazynu kawy do Niemiec, dwa na towary górn,
 przemysłowe do Francji, jedno na kawy do Rosji i jedno
 na wady wysłane do Hiszpanii.

96. Podawanie wiadomości.

Wiadomości podawano wyprac 140 podatkowych
 składek 120.

Sprawozdanie z czynności biura za czas od ostatniego posiedzenia.

92. Sprawy bieżące.

W czasie od ostatniej sesji do dnia 26 czerwca 1907, załatwiono 1146 aktów, które pociągnęły za sobą potrzebę wysłania 1209 pism do stron i władz.

93. Karty legitymacyjne.

Kart legitymacyjnych dla agentów podróжных wydano 13, a mianowicie na towary norymberskie 3, na zegarki 2, na towary bławatne 3, po jednej na towary modne, galanteryjne, cukierki, sukna i szczotki.

94. Marki ochronne.

Marek ochronnych zaprotokołowano 14, a mianowicie: 5 na bibułki i tutki cygaretowe, po jednej na pasty, kawę słodową, towary kolonialne, bławatne, mieszane, korzenne, herbatę, farbkę do bielizny i zatrzaski.

95. Wzory przemysłowe.

Wzorów przemysłowych zaprotokołowano 3, a mianowicie: 2 na karty z widokami i 1 na krawaty męskie.

96. Świadcstwa pochodzenia.

Świadcstw pochodzenia wydano 6, a mianowicie: dwa na walce do maszyn idące do Niemiec, dwa na meble gięte, przeznaczone do Francji, jedno na skóry do Rosji i jedno na żółtko, wysłane do Hiszpanii.

97. Poświadczenia stosowności cen.

Władzom wojskowym wydano 140 poświadczeń stosowności cen.

98. Ulgi cłowe.

Wydano 26 certyfikatów na ulgi cłowe przy sprowadzaniu maszyn z zagranicy. Poświadczenia te dotyczyły maszyn do wyrobu towarów blacharskich i ślusarskich, dla kopalni nafty i węgla, jakoteż do fabrykacji cegieł i gwoździ, wreszcie maszyn do wyrobu papieru.

Certyfikatów na ulgi cłowe przy sprowadzaniu z Rosyi odpadków z kości dla fabrykacji sztucznego nawozu, wydano 2.

99. Ulgi paszportowe.

Firmom protokołowanym okręgu Izby wydano 5 poświadczeń, celem uzyskania ulg paszportowych przy wyjeździe do Rosyi.

100. Ulgi podatkowe.

Opinii w sprawie uwolnienia od podatku spożywczego benzyny, przeznaczonej dla celów przemysłowych, wydano 10.

101. Adresy firm.

Władzom oraz stronom prywatnym podano adresy:

- fabryk cementu,
- „ mebli giętych,
- „ pędzli,
- „ przyborów rysunkowych,
- garbarni,
- handlarzy lycopodium,
- „ parafiny,
- „ raków,
- „ wosku ziemnego,
- kapeluszników,
- zakładów uniformów wojskowych.

102. Ogłoszenia dostaw.

Ogłoszono w dziennikach rozpisanie dostaw na materiały budowlane, koks, owies, węgle i żyto, oraz licytację

na roboty budowlane dla inżynierii wojskowej w Krakowie i dla Dyrekcyi kolei państwowych w Krakowie.

Posiedzeń komisyjnych odbyła Izba siedm, a mianowicie: 3 posiedzenia komisji połączonych sekcji, 2 zarządu gmachu, jedno komisji prezydyalnej i jedno komisji budżetowej.

Prezes p. Albert Mendelsburg konstatuje wobec komisarza rządowego, c. k. radcy dworu Adama Federowicza komplet i otwiera posiedzenie o godzinie 4-tej popołudniu.

II.

Wybory.

103. Asesorzy handlowi dla Krakowa.

Prezydyum c. k. Sądu krajowego w Krakowie uchwalono zaproponować jako kandydatów na urząd sędziów fachowych zawodu kupieckiego: pp. Jana Fischera młodszego, Karola Krupińskiego, Józefa Strzyżowskiego i Zdzisława Zdanowicza.

104. Rzecznawcy dla zakupna środków żywności.

C. i k. Intendanturze I. korpusu w Krakowie uchwalono przedstawić jako delegatów do komisji wojskowej dla zakupna żywności, członków Izby pp. Jakóba Judkiewicza, współwłaściciela młyna parowego firmy „Fogelstrauch i Wasserberg“ w Bieńczycach i Zygmunta Rescha, właściciela domu spedycyjnego „Goldlust i Ska.“ w Krakowie.

III.

Komunikacje.

105. Sprawozdanie z ostatniej sesji państwowej Rady kolejowej.

Delegat Izby do państwowej Rady kolejowej, p. Maurycy Dattner, zdaje sprawę z ostatniej sesji Rady.

W poruszonej przez hr. Mycielskiego sprawie dostarczenia przez koleje prywatne wagonów z lodem dla przewozu mleka, przyrzekło ministerstwo przeprowadzić potrzebne studia. Jest nadzieja, że kwestya ta, z którą łączy się możliwość zaopatrywania w porze letniej większych miast w świeże mleko, zostanie przez rząd załatwioną po myśli wnioskodawcy.

Rozszerzenie stacyi kolejowej w Nowym Sączu, którego interesenci oddawna się domagają, ma być w krótkim czasie przez ministerstwo kolejowe dokonane. Wedle wyjaśnień, jakie reprezentant ministerstwa kolejowego złożył na Radzie, są odnośne plany już w całości wygotowane.

Nieustanne zażalenia na wagony restauracyjne będą wedle zapewnień rządu bardzo szczegółowo badane. Ministerstwo kolejowe zamierza postąpić z towarzystwem wagonów restauracyjnych ściśle według przepisów kontraktu.

W sprawie pociągu wieczornego Lwów - Wiedeń nie jest wprawdzie okręg Izby bezpośrednio interesowany, zaprowadzenie jednakowoż nowego połączenia pospiesznego wedle życzeń interesentów lwowskich ma o tyle dla nas znaczenie, iż krakowski pociąg wieczorny, odchodzący w kierunku do Wiednia, doznałby znacznej ulgi i nie wykazywałby takiego przepełnienia, jakie obecnie z reguły ma miejsce.

W przedmiocie ulepszenia połączeń kolejowych Warszawy z Krakowem, interweniował p. sprawozdawca bezpośrednio u jeneralnego dyrektora kolei północnej, od którego otrzymał zapewnienie, że z dniem 1-go maja przyszłego roku będą życzenia obustronnych interesentów w jak najdalszej mierze uwzględnione.

Rzeczą Izby będzie sprawa tej, która od szeregu lat stanowi przedmiot skarg interesowanego kupiectwa, i nadal z oka nie spuszczać.

Pewną doniosłość także dla naszych stosunków przedstawiają zamierzone przez zarząd kolei udogodnienia w sprawie kart wstępu na perony kolejowe, dotychczasowe bowiem opłaty za karty peronowe stanowią znaczne obciążenie.

żenie kupiectwa. Ministerstwo zgodziło się na to, aby na próbę wydawać miesięczne karty abonentowe, uprawniające do wstępu na peron za ryczałtową opłatą kor. 4.

W sprawie ostatecznego przerachowania taryf kolei północnej ma być w krótkim czasie zwołaną ankietą interesentów, któraby tę nadzwyczaj ważną kwestyę w sposób odpowiadający potrzebom ruchu załatwiła.

Rada kolejowa zajmowała się w dalszym ciągu przedstawionym przez delegata Izby krakowskiej wnioskiem o zaprowadzenie aparatów telefonicznych na wszystkich większych stacjach kolei państwowych. Wniosek ten rozszerzony został następnie na koleje prywatne. Ministerstwo kolei uznało w zupełności słuszność tego żądania i przyrzekło wydać odpowiednie zarządzenia wobec poszczególnych dyrekcji kolejowych. Sprawa ta jest o tyle skomplikowaną, że wprowadzenie urządzeń telefonicznych należy do ministerstwa handlu, podczas gdy dyrekcje kolejowe podległe są ministerstwu kolei.

P. wnioskodawca stanął jednakowoż na stanowisku, iż jest obowiązkiem zarządu kolejowego zaprowadzić u siebie stacje telefoniczne i oddać je do użytku stron prywatnych, które się z koleją w rozmaitych sprawach transportowych porozumiewać muszą.

Wedle norm obowiązujących mieliby interesowani przyczynić się pewnym drobnym udziałem do pokrycia kosztów tych urządzeń. Po porozumieniu się ministerstw kolei i handlu ma nastąpić w krótkim czasie ostateczne załatwienie tej sprawy.

Z inicjatywy członka Izby p. Perlbergera uczyniono wniosek, aby dla stacji w Wieliczce ustanowioną została specjalna maszyna kolejowa t. zw. Verschubmaschine, któraby towary nadchodzące z Galicyi mogła z Bierzanowa odstawiać zaraz do Wieliczki. Z przeprowadzonych dochodzeń okazało się, że towary przychodzące z Wiednia zostają szybko odstawiane i tylko przesyłki z Galicyi doznają często znacznego bardzo opóźnienia.

Ponieważ jednakowoż rozmiary ruchu frachtowego w kierunku do Wieliczki nie uzasadniają potrzeby zaprowadzenia osobnej maszyny, musiano odstąpić od tego żądania i zadowolić się przyrzeczeniem zarządu kolejowego, iż w ramach urzędzeń obecnych starać się będzie zaspokoić interesentów wielickich.

Dla transportu bydła niesprzedanego na centralnej targowicy na Grzegórkach, żądano stworzenia bezpośrednich stawek z pierwotnego miejsca wysyłki do Wiednia. Życzeniu temu nie mogło ministerstwo kolejowe uczynić zadość, gdyż kolej północna wskazywała na znaczne trudności przy skonstatowaniu, skąd pochodzi transport bydła, zbierającego się w Krakowie z różnych stacji kolejowych.

Firma M. Langrock poruszyła w piśmie zwróconem do Izby sprawę przedłużenia do 8 miesięcy terminu reeks-pedycyjnego dla jaj na granicznych stacjach galicyjskich. Ponieważ żądaniu temu sprzeciwiono się z innych stron, przyrzekło ministerstwo kolei wysłać w przyszłym miesiącu delegata, który sprawę tą ma zbadać na miejscu w Podwołoczyskach.

Po dłuższej dyskusyi, w której zabierają głos: pp. Anczyc, Kwiatkowski i Mandel i po udzieleniu wyjaśnień przez delegata, przyjmuje Izba sprawozdanie powyższe do wiadomości.

106. Uregulowanie prawno-prywatnych stosunków żeglugi rzecznej.

Towarzystwo żeglugi rzecznej na Łabie w Uściu (Aus-sig) zwróciło się do ministerstwa sprawiedliwości z obszernym memoriałem, w którym wskazuje na nagłą potrzebę wydania ustawy o prawno-prywatnych stosunkach żeglugi rzecznej, na wzór niemieckiej ustawy państwowej z dnia 15. czerwca 1895 roku.

Memoriał przytacza nieliczne postanowienia ustawowe, które służyć mają dzisiaj do uregulowania prawno-prywatnych stosunków żeglugi w Austrii i uskarża się zwłaszcza

na brak norm, dotyczących nabycia prawa własności okrętów i uzyskania prawa zastawu na okrętach. W dalszym ciągu podnosi memoriał brak przepisów o uprawnieniu kapitana okrętu do zawierania wiążącej właściciela umowy o przewóz, następnie brak przepisów, określających roszczenia stron w wypadkach niedotrzymania terminu załadowania lub wyładowania towaru i t. p.

Braki te wychodzą szczególnie na jaw przy transporcie węgla na wodach czeskich, gdzie starano się zastąpić je dobrowolnie przyjętymi zwyczajami handlowymi.

Niemieccy poddani, pozostający pod ochroną specjalnej ustawy o żegludze z roku 1895 występują wobec austriackich interesentów zwyczajnie w charakterze zobowiązanych, nie odczuwają tedy braku tych przepisów w takim stopniu, jak to ma miejsce u kupców i żeglarzy w Austrii.

Już samo kupno okrętu połączone być musi z tradycją t. j. oddaniem z ręki do ręki, gdyż patent okrętowy nie stanowi prawnego dowodu nabycia własności, a rejestru okrętowego dla żeglugi międzyładowej dotąd w Austrii nie zaprowadzono.

Towarzystwo żeglugi na Łabie zauważa w końcu, że kwestya ta stanie się jeszcze bardziej piekącą wobec zamierzonej budowy dróg wodnych i regulacji rzek spławnych w Austrii.

Ministerstwo handlu przesłało Izbie wzmiankowane podanie z wezwaniem do oświadczenia się, czy ze stanowiska interesów ruchu żegluznego w Galicyi zachodniej zachodzi rzeczywiście potrzeba wydania żądanych przepisów ustawowych.

Jakkolwiek udoskonalenie techniczne naturalnych dróg spławnych w zachodniej Galicyi (Wisła, Przemsza, Dunajec, Wisłoka, San i inne) nie doprowadziło w obecnej chwili jeszcze do takiego rozwoju ruchu żegluznego, aby kodyfikacja prawno-privatnych stosunków była potrzebą nagłą, nieda się zaprzeczyć, iż ruch wodny okręgu Izby powoli lecz stale wykazuje tendencyę rozwojową. Izba krakowska oświadczyła się tedy za wprowadzeniem w życie odnośnych

przepisów prawnych, zwłaszcza iż niedogodności w stosunkach żeglugi i spławu zachodniej Galicyi stały się od szeregu lat zjawiskiem notorycznym.

Do obecnej chwili nie istnieją dla żeglugi względnie spławu na wymienionych poprzednio rzekach galicyjskich wogóle żadne postanowienia ustawowe lub administracyjne. Wystarczy wskazać tu na okoliczność, że sprawy dotyczące właściwej żeglugi na Wiśle, na której krążą nawet parowce rządowe i prywatne, opierają się dotąd na postanowieniach Kongresu wiedeńskiego.

Jeszcze dawniejsze przepisy dotyczą kwestyi przewozu na Wiśle. Opierają się one bowiem na istniejących od XVIII. wieku uprawnieniach kilku dóbr dominikalnych, leżących na brzegu Wisły, które po zniesieniu praw patrymonialnych, noszą na sobie charakter prawno-prywatny. Wszak policya rzeczna na Wiśle jest na części rosyjskiej lepiej uregulowaną, niż to ma miejsce w Austrii.

Izba wyraziła przekonanie, iż chwila obecna nie nadaje się jeszcze do merytorycznego traktowania tej sprawy, sądzi jednakowoż, że samo wydanie norm prawno-prywatnych nie zdoła odpowiedzieć potrzebom żeglugi na wodach galicyjskich.

Ruch żegluzny na tych rzekach wymaga w pierwszym rzędzie uregulowania stosunków prawno-publicznych, które podpadają częścią pod przepisy austriackiego ustawodawstwa względnie austriackiej władzy administracyjnej, częścią wymagają międzynarodowego uregulowania, mianowicie o ile rozchodzi się o wspólne Austrii i Rosyi przestrzenie Wisły.

Tu należy przedewszystkiem wymienić:

unormowanie policyi rzecznej dla spraw żeglugi i spławu ;
przepisy dla spławu drzewa ;

unormowanie praw przewozu na Wiśle, która to kwestya poruszona została na jednym z ostatnich zjazdów międzynarodowej komisji dla regulacji Wisły, nie doczekała się jednakowoż do dnia dzisiejszego załatwienia ;

wydanie przepisów nadbrzeżnych dla własnych i wspólnych przestrzeni granicznych.

przepisy dla używania brzegów do holowania. Odnosi się to w szczególności do brzegu rosyjskiego;

przepisy meldunkowe dla okrętów i ich załogi;

regulaminy portowe dla zbudowanych już względnie powstać mających portów wiślanych;

zawarcie odpowiednich celowi konwencji żegluznych w duchu potrzeb nowoczesnych między Austryą a Rosyą, względnie Austryą a Niemcami, w wykonaniu zasad istniejących już traktatów handlowych z temi państwami;

zaprowadzenie rejestrów okrętowych;

unormowanie stosunku między właścicielem towaru, przewoźnikiem i właścicielem okrętu;

uregulowanie stopnia odpowiedzialności właścicieli i kapitanów okrętowych za towar;

unormowanie stosunku przewoźników do załogi okrętowej;

odpowiedzialność za szkody, hawarye i termin dostawy;

zaprowadzenie konosamentów (listów przewozowych wodnych);

kwestya właściwości sądu na rzekach granicznych.

Na odnośne zapytanie ministerstwa doniosła Izba wkońcu, iż się dotąd dla przewozu na Wiśle nie wytworzył osobny typ umowy przewozowej. Właściciel okrętu jest z reguły sam przewoźnikiem i podejmuje się za zapłatą przewozu towarów. Ponośi on za przewóz jedynie tę odpowiedzialność, która określona jest istniejącymi przepisami ustawowymi.

107. Budowa dróg wodnych.

W czerwcu b. r. odbył się w Libercu VII. kongres austriackich Izb handlowych i przemysłowych, poświęcony ważniejszym sprawom gospodarczym Przedlitawii.

Imieniem Izby krakowskiej wzięli udział w obradach kongresu pp. Maurycy Dattner, delegat i Dr. Artur Benis, sekretarz Izby.

Izba krakowska uważała chwilę tę za stosowną, aby zwrócić uwagę interesowanych sfer Przedlitawii na doniosłą

sprawę budowy dróg wodnych, uchwaloną przez parlament i sankcjonowaną przez Koronę, która mimo wyraźnego brzmienia ustawy dotychczas przez rząd nie została wprowadzoną w życie.

Ustawa o budowie dróg wodnych i regulowaniu rzek, otrzymała jeszcze 11. czerwca 1901 r. najwyższą sankcję. Według § 1. tej ustawy winno państwo dokonać następujących sztucznych dróg wodnych, o ile poszczególne królestwa i kraje, przez które prowadzić mają kanały, zobowiążą się przyczynić do kosztów budowy przewidzianymi w ustawie dodatkami:

- a) kanału spławnego od Dunaju od Odry;
- b) „ „ „ Dunaju do Mołdawy koło Budziejowic wraz z kanalizacją Mołdawy od Budziejowic do Pragi;
- c) kanału spławnego, prowadzącego od kanału Dunaj-Odra do środkowego biegu Łaby, wraz z kanalizacją Łaby od Mielnika do Jaromierza;
- d) spławnego połączenia kanału Dunaj-Odra z dorzeczem Wisły i spławną częścią Dniestru.

§ 6. ustawy obejmuje postanowienie, że budowa wyluczonych w § 1. dróg wodnych, co do których reprezentacje poszczególnych krajów powzięły uchwałę w myśl § 1., ma być rozpoczętą najdalej w roku 1904. Ustawa przepisuje dalej, iż potrzebne roboty wstępne należy w takim tempie przeprowadzić, aby termin rozpoczęcia budowy w roku 1904 mógł być zatrzymany i aby cała budowa ukończoną została najdalej w ciągu 20 lat.

Wedle programu budowy, ustalonego swego czasu przez ministerstwo handlu w porozumieniu z radą przybyoczną dla dróg wodnych, miały być w pierwszym okresie budowy, od r. 1904—1912, wykonane następujące roboty:

- 1) kanalizacja Mołdawy koło Pragi,
- 2) „ „ Łaby od Mielnika do Jaromierza,
- 3) kanał Kraków-Wiedeń.

Niezwykła doniosłość gospodarcza dróg wodnych uznana została przez całą opinię publiczną Przedlitawii, a korzyści

połączone z wykształceniem sieci komunikacyjnych w Austrii były tylekrotnie przedstawione i uzasadnione, że nie zachodzi więcej potrzeba powtarzania znanych powszechnie argumentów. Wystarczy wskazać na ostatnią mowę tronową, która sprawie budowy dróg wodnych poświęca uwagi, dające świadectwo o zrozumieniu ważności tej kwestyi dla całego państwa.

Sankcyonowana przez Koronę ustawa dotychczas nie została przez rząd wykonaną.

Odzywają się nawet głosy, iż rząd niema wogóle zamiaru dokonać budowy sztucznych dróg wodnych, w szczególności kanału Kraków-Wiedeń, tej niesłychanie doniosłej arteryi komunikacyjnej pomiędzy Austrią Dolną, Morawami, Śląskiem i Galicyą.

Reprezentacye interesowanych krajów, najbardziej poważane korporacye gospodarcze i wszelkiego rodzaju związki polityczne, wywierają nieustanny nacisk na sfery miarodajne, aby doprowadzić do przepisanej w ustawie rozwiązania kwestyi budowy kanałów. Wszelkie usiłowania spotykają się jednak z tajemnym, zaciętym i konsekwentnym oporem, który bądźto pod pozorem nieukończenia szczegółowych projektów i kosztorysów, bądź nierozwiązanych jeszcze technicznych problemów uniemożliwia rozpoczęcie robót budowlanych.

Zauważyć wypada, iż od sankcyonowania ustawy upłynęło lat 5, któryto czasokres wedle opinii miarodajnych sfer technicznych wystarczy w zupełności do ukończenia wszystkich robót przedwstępnych dla pierwszego okresu budowy, o ile tylko rząd nosi się na seryo z zamiarem wykonania przepisów ustawy.

W szczególności odnosi się to do kanału Kraków-Wiedeń, położonego na poziomie płaskim, którego trasa prawie na całej długości poddaną już została komisyjnemu zbadaniu.

Stoimy obecnie wobec wprost niezrozumiałego stanu rzeczy, zdumiewającego cały świat gospodarczy Austrii.

Istnieje sankcyonowana ustawa o budowie dróg wodnych, która przepisuje rozpoczęcie prac w r. 1904, istnieje

ministeryalny program robót dla pierwszego okresu budowy; Rada państwa uchwała na pierwszą ratę kosztów budowlanych ćwierć miliarda koron; — poszczególne sejmy uchwały wypłatę dodatków krajowych; obchody polityczne znacznej części tras kanałowych już się odbyły; mimo tego wszystkiego odsuwa się na niedający się przewidzieć czasokres budowę kanału Kraków-Wiedeń i to właśnie w epoce najostrzejszej konkurencji gospodarczej, pozbawiając w ten sposób interesowane koła Galicyi, krajów sudeckich i dolnej Austrii, nieocenionych korzyści dogodnej komunikacji wodnej.

Na wniosek Izby krakowskiej uchwalił VII. Kongres austriackich Izb handlowych jednogłośnie rezolucyę z wezwaniem do rządu, aby poczynił bezzwłocznie przygotowania potrzebne do natychmiastowego rozpoczęcia budowy, wyliczonych w ustawie z 11. czerwca 1901 dróg wodnych, które według § 6. tej ustawy miały być najdalej w r. 1904 rozpoczęte, w szczególności budowy kanału z Krakowa do Wiednia.

108. Wykształcenie instytucji zleceń pocztowych.

W roku 1905 wydało ministerstwo handlu zarządzenie, na podstawie którego może wierzyciel, posiadający własne konto w obrocie czekowym, ściągnąć w drodze zlecenia pocztowego swą należność od dłużnika i polecić wpisanie jej na swoje konto w pocztowej kasie oszczędności.

Aby w większej jeszcze mierze uprzystępnąć światowi kupieckiemu tę nowość w instytucji zleceń pocztowych, zamierza ministerstwo handlu rozszerzyć możliwość używania zleceń pocztowych także do kwot przenoszących ponad 1000 kor. Dotychczas bowiem można było przekazywać ściągnięte kwoty tylko do wysokości 1000 koron.

Obrót zleceniami pocztowymi z powyższem uprawnieniem ogranicza się jednakowoż tylko do wewnętrznego obrotu z urzędami pocztowymi w krajach reprezentowanych w Radzie państwa i przysługuje tylko takim nadawcom, którzy biorą udział w obrocie czekowym urzędu pocztowych Kas

oszczędności. Zlecenie podobne obejmować może jedną tylko pretensję.

Urząd pocztowy liczy sobie należność w kwocie 1 K. 50 hal. od pierwszego tysiąca koron; od każdego dalszego tysiąca względnie jego części opłata wynosi 50 hal. Należności te strąca urząd pocztowy z ściągniętej kwoty.

Dokumentów poświadczających ściąganie kwot ponad 1000 kor. nie doręcza się dłużnikowi, który jedynie otrzymuje odpowiednie uwiadomienie. Za złożeniem gotówki może dłużnik dokument odebrać w urzędzie oddawczym.

W razie zmiany miejsca pobytu dłużnika, następuje doręczenie zlecenia tylko o ile dłużnik przebywa dalej w obrębie Przedlitawii. Do Węgier i krajów okupowanych zleceń się nie przesyła.

Izba wezwana do wydania opinii o powyższym projekcie, który wykształcić ma obrót inkasowy pocztowej Kasy oszczędności analogicznie do podobnych czynności innych instytucji finansowych, podniosła w swem oświadczeniu, iż wita z zadowoleniem zamierzone rozszerzenie agend bankowych urzędu pocztowych Kas oszczędności, jako leżące w interesie kupieckiego obrotu. Izba uważa jednak za konieczne wyrazić pewne wątpliwości co do wysokości opłat, które strony uiszczają mają za ściąganie pretensji w drodze pocztowych Kas oszczędności. Zażądano w tym względzie przyjęcia niższych znacznie taryf inkasowych, jakie obowiązują w pięwszorzędnym zakładach finansowych.

Ministerstwo handlu zamierza atoli wprowadzić w życie dalsze jeszcze wykształcenie instytucji zleceń pocztowych. Projektowanem jest mianowicie ściąganie akceptów wekslowych w drodze zleceń pocztowych.

Myśl ta rozważaną była już w chwili, gdy miano umożliwić wnoszenie protestów wekslowych przez pocztę. Z powodu trudności jednak, jakie się w tej sprawie wyłoniły, odstąpiło ministerstwo wówczas od swojego planu.

Reforma instytucji zleceń pocztowych w zamierzonym obecnie zakresie, spotkać się musi z życliwym przyjęciem w sferach kupieckich i przemysłowych. Dla uspokojenia

sfer interesowanych dodaje ministerstwo, że poczta pobierać będzie jako wynagrodzenie za swoje czynności przy ściąganiu podpisów opłatę bardzo umiarkowaną, gdyż wynoszącą tylko 40 hal. za weksel przyjęty.

Izba powitała ten projekt ministerstwa handlu z nieskłamanem zadowoleniem i zauważyła w swojej opinii, że nowa instytucja spełnić może ważne usługi dla kupiectwa w tych zwłaszcza miejscowościach, gdzie niema dotąd instytucji finansowych, któreby mogły skutecznie przesyłać weksli do przyjęcia.

109. Doręczanie przesyłek i próbek zagranicznych.

Grono kupców krakowskich zwróciło się do Izby z przedstawieniem niedogodności, jakie zakradły się od pewnego czasu przy doręczaniu nadeszłych z zagranicy przesyłek i próbek towarowych.

Zdarza się coraz częściej, że urząd pocztowy nie doręcza stronom przesyłek zagranicznych, lecz zawiadamia je tylko o nadejściu towaru, który strony odbierać muszą osobiście w urzędzie cłowym względnie w urzędzie pocztowym. Dzieje się to wbrew woli stron, które bynajmniej nie pragną same odbierać odnośnych przesyłek z wymienionych urzędów i nie uchylają się wcale od uiszczania należności za ich doręczanie.

Podobnie mnożą się skargi miejscowych kupców i przemysłowców na nierównomierne postępowanie urzędów pocztowych przy doręczaniu przychodzących z zagranicy próbek towarowych. Próbki te wolne są w myśl ustawy celnej od opłaty cła wchodowego i powinny być doręczane stronom przez pocztę jako przesyłki listowe. W bardzo wielu atoli wypadkach urzędy pocztowe w Krakowie nie doręczają tych próbek bezpośrednio stronom, tylko odsyłają je na urząd celny, gdzie strony dopiero z wielką stratą czasu próbkę bez cła odbierają. Niejednokrotnie doręcza poczta stronie próbkę towaru bezpośrednio do domu, wzywając ją w kilka dni później do podjęcia próbki tegosamego towaru w urzędzie cłowym.

Izba przedstawiła powyższy stan rzeczy Dyrekcyi poczt i telegrafów we Lwowie, prosząc o wydanie stosownych zarządzeń, aby próbki i przesyłki zagraniczne doręczano interesentom bez narażania ich na straty czasu i koszta.

110. Budowa telefonów.

Krakowska sieć telefoniczna obliczona pierwotnie na 500 stacyi, liczy obecnie blisko 700 abonentów.

Teraźniejsza centrala nie jest żadną miarą w stanie odpowiedzieć swym zadaniom, a niedogodności, jakie łączą się z bardzo niedostateczną obsługą telefonów w Krakowie zmusiły wreszcie rząd do zajęcia decydującego stanowiska w tej sprawie. Przyrzeczono mianowicie miastu, iż w Krakowie zostanie wkrótce zaprowadzona nowa automatyczna centrala telefoniczna. W ostatnich czasach zaczynają się rozchodzić pogłoski, jakoby rząd odstąpić miał od swego pierwotnego zamiaru i chciał przenieść do Krakowa starą centralę telefoniczną z Berna, które otrzyma nową centralę automatyczną. Wskazaniem będzie wobec tego wystąpić wobec ministerstwa handlu z energicznym protestem przeciwko temu zamiarowi.

Z drugiej strony zachodzi obawa, iż wobec konieczności połączenia abonentów z centralą drugim drutem, nałożoną zostanie na interesentów należytość budowlana w wysokości 200, 300 a nawet 400 koron. Wedle obowiązującego rozporządzenia nie da się koszt ten ominąć, tak, iż możnaby jedynie domagać się pewnych ułatwień dla posiadaczy telefonów przez rozłożenie opłat tych na raty.

Druga sprawa telefoniczna dotyczy objawianego już kilkakrotnie przez Izbę życzenia, aby najbardziej przemysłową część zachodniej Galicyi mianowicie Oświęcim, Trzebinę, Chrzanów i Szczakowę, włączyć w międzymiastową sieć telefoniczną.

Po długich pertraktacyach zgodziło się ministerstwo handlu na wybudowanie odnośnych linii pod warunkiem, że interesowane gminy przyczynią się do kosztów budowy sieci kwotą 6.600 koron. Gminy żadną miarą złożyły nie

mogą tej wygórowanej zresztą sumy ze względu na to, że budżety ich są bardzo szczupłe, a korzyści z urządzenia telefonicznego odniosą w pierwszym rzędzie wielkie przedsiębiorstwa przemysłowe, położone w tym okręgu. Wobec tego należałoby oprzeć się stanowczo przewalaniu kosztów instalacji telefonicznych na gminy i zaproponować inne ich pokrycie np. w drodze rozłożenia ich na należności abonentowe.

Nad powyższymi sprawami wywiązała się dłuższa dyskusja w ciągu której pp. Anczyc, Szarski i Judkiewicz przytaczają liczne przykłady na bardzo niedbałą manipulację telefoniczną w Krakowie, która zarówno kupców jak i przemysłowców naraża na wielkie przykrości i stratę czasu.

Radca Uderski proponuje, aby Izba akcyę odnośną wdrożyła łącznie z gminą miasta, która w niemniejszym stopniu interesowaną jest w należytem funkcjonowaniu stacji telefonicznej.

Po zamknięciu dyskusyi przyjmuje Izba jednogłośnie wnioszek, wzywający prezydium, aby wystosowało do ministerstwa handlu memoriał, obejmujący wszystkie postulaty okręgu izbowego na polu komunikacji telefonicznej i memoriał ten w porozumieniu z Radą miasta przez osobną deputacyę przedłożyło rządowi.

IV.

Sprawy przemysłowe.

111. Niedzielny odpoczynek w kantorach i biurach.

Obwieszczeniem z dnia 26. października 1905 Dz. u. kr. L. 114 unormowało c. k. Namiestnictwo spoczynek niedzielny w kantorach i biurach w następujący sposób :

Praca biurowa i kantorowa w niedzielę w przemyśle handlowym i produkcyjnym, o ile w tym ostatnim praca tyczy się sprzedaży towarów wchodzących w zakres tego przemysłu, dozwoloną jest od 9 do 11 rano z tem, że zatrudnionym w tej pracy pomocnikom należy przyznać co drugą niedzielę zupełnie wolną“.

Ministerstwo handlu, które spostrzegło wielką różnicę w unormowaniu tej kwestyi przez poszczególne namiestnictwa, zwróciło się do politycznych władz krajowych II. instancyi o wzięcie pod rozwagę ujednostajnienia przepisów o spoczynku niedzielnym w biurach i kantorach. Przyznając słuszość zapatrywaniu, iż normy dla odpoczynku niedzielnego i świątecznego winny być zastosowane do sposobu ukształtowania się stosunków pracy w poszczególnych prowincjach, wskazało ministerstwo na przykład Austrii dolnej, gdzie rozporządzeniem namiestnictwa z dnia 22. października 1905 L. I. 6907 uregulowaną została kwestya spoczynku niedzielnego w ten sposób, że w jedną niedzielę nie może być zajętych więcej niż 2 urzędników i 1 służący, a każdy z personelu ma pracować tylko co czwartą niedzielę.

Przepis ten rozciąga się na przemysł fabryczny, rozporządzający odrębnym personelem biurowym względnie kantorowym, na handel bydłem i końmi, na przemysły transportowe, na agencje telegraficzne i biura podróży.

C. k. Namiestnictwo we Lwowie zwróciło się do Izby z zapytaniem, czy wydane w roku 1905 dla Galicyi a przytoczone poprzednio postanowienia odpowiadają potrzebom okręgu Izby i stosunkom pracy, które się wyrobiły w kantorach i biurach przemysłów handlowych i produkcyjnych, czy też należałoby unormować sprawę tą na modłę norm, zaprowadzonych przez dolno-austriackie namiestnictwo.

Po przeprowadzeniu dłuższych studyów i dochodzeń, uchwaliła Izba odpowiedzieć namiestnictwu, że unormowanie pracy niedzielnej w kantorach i biurach w przemyśle handlowym i produkcyjnym, zawarte w § 10. obwieszczenia c. k. namiestnictwa z dnia 26. października 1905 Dz. u. kr. Nr. 114, odpowiada zdaniem Izby w zupełności potrzebom i stosunkom kraju naszego.

Wprowadzenie w tym względzie zmiany wedle wzoru dolno-austriackiego namiestnictwa byłoby zupełnie nieuzasadnione. Czterotygodniowy turnus przy 2-osobowej obsadzie w każdą niedzielę może mieć miejsce tylko w przedsiębiorstwach, liczących przynajmniej 8-miu urzędników, co u nas

należy do rzadkości. Sposób uregulowania pracy niedzielnej, zachwalany tak przez ministerstwo handlu, obliczony jest tylko na stosunki wiedeńskie. U nas brak mu faktycznych premis.

112. Subwencje na kursa majsterskie.

Na pokrycie kosztów kursu majsterskiego dla szewców w Tarnowie, którego urządzeniem zajmuje się Wydział krajowy, uchwaliła Izba udzielić subwencji w wysokości 200 koron.

W dalszym ciągu udzielono dwóch subwencji po 200 koron na 6-tygodniowe kursa praktyczne dla szewców i krawców w Krakowie, urządzone staraniem gminy miasta Krakowa.

113. Charakter przemysłowy zakładu wyrobów cementowych.

Na zapytanie Starostwa w Jaśle udzieliła Izba opinii w tym kierunku, że przemysł wyrobów cementowych nie może być zaliczony do rzędu przemysłów koncesyjonowanych i stanowi przemysłowość wolną.

113. Charakter przemysłowy wypiekania placków z serem.

Na zapytanie Starostwa krakowskiego odpowiedziała Izba, iż ludność gminy Czernichówka i okolicy trudni się notorycznie wedle zwyczaju miejscowego wypiekaniem placków z serem (t. zw. mosiężników). Czynność tę wykonuje tamtejsza ludność rolnicza jako zajęcie uboczne bez posługiwania się przemysłowym personelem pomocniczym, wobec czego przemysłowość ta uważaną być musi za przemysł domowy.

115. Charakter przemysłowy wymiany pieniędzy,

Na zapytanie Starostwa w Białej wydała Izba opinię, iż wymiana pieniędzy należy do kategorii przemysłów wolnych.

V.

Sprawy handlowe.**116. Austriacka Izba handlowa w Paryżu.**

Austriacka Izba handlowa w Paryżu, powołana do spełnienia ważnych zadań dla całego świata handlowego monarchii, walczy dotąd wskutek niedostatecznego udotowania z trudnościami, które nie pozwalają jej na należyte rozwinięcie swych agend i każą jej pozostawać w tyle za reprezentacjami handlowymi innych mocarstw w stolicy Francji. Z tego powodu zwróciło się prezydium tej Izby do wszystkich Izb austriackich z przedstawieniem swego obecnego położenia finansowego i prośbę o wydatniejsze poparcie materyalne.

Izba krakowska idąc za przykładem przeważnej części Izb austriackich, uchwaliła przystąpić do Izby handlowej w Paryżu w charakterze zwyczajnego członka z roczną wkładką w wysokości 25 franków.

117. Sprzedaż starego żelaza przez Dyrekcyje kolejowe.

Ministerstwo kolei żelaznych zaprowadziło przy ostatnim rozpisaniu licytacji ofertowych na sprzedaż starego żelaza innowację, która jest w stanie wyrządzić ciężką szkodę zarówno domowemu i rękodzielniczemu, jak i fabrycznemu przemysłowi żelaznemu w Galicyi. Znaczne ilości starego żelaza, które dotychczas corocznie oddawane były oferentom na podstawie licytacji, rozpisanych przez pojedyncze dyrekcyje kolei państwowych, mogą być zakupione wedle postanowień obecnego konkursu w drodze jednej oferty generalnej, obejmującej cały stary materiał żelazny, nagromadzony we wszystkich dyrekcyjach kolei państwowych w Przedlitawii.

Dopuszczenie ofert generalnych przy sprzedaży starego żelaza przedstawia, zwłaszcza iż rozchodzi się o nabycie starego materiału za lata 1906 i 1907, groźne niebezpieczeństwo dla handlu i produkcji żelaza poszczególnych prowincyi.

W zarządzeniu tem przebija się widocznie tendencya władz centralnych, aby ułatwić powstałej niedawno organizacji handlarzy starego żelaza „Alteisen-Vereinigung“ zyskanie monopolu dla skupienia całego starego żelaza kolejowego z lat 1906 i 1907.

Zamach ten na niezależność krajowego handlu i krajowej produkcji artykułów żelaznych wywołać musiał protest ze strony interesentów galicyjskich. Na prośbę pośredników i producentów sułkowickich, zwróciła się Izba w drodze telegraficznej do ministerstwa kolei żelaznych i ministerstwa dla Galicyi z energicznym przedstawieniem przeciwko zamiarowi władz kolejowych i żądaniem, aby oferty generalne w ogólności od licytacji wykluczone zostały.

W tym samym kierunku rozwinął także akcyę Centralny Związek galicyjskiego przemysłu fabrycznego we Lwowie.

Staraniom czynników krajowych zawdzięczać należy, iż rozpisana została ponowna licytacja, w której znalazły szersze uwzględnienie interesa krajowych nabywców starego żelaza.

118. Określenie pojęcia „opieczętowanych flaszek“ w handlu napojami spirytusowymi.

Ministerstwo handlu zwróciło się do namiestnictwa we Lwowie reskryptem z dnia 23. maja 1906 L. 65453 w sprawie ustawowego określenia pojęcia opieczętowanych flaszek w handlu napojami spirytusowymi.

Ustawa z dnia 23. czerwca 1881 Dz. pp. L. 62 różnia pod względem sprzedaży napojów gorących trzy kategorie uprawnień. Pierwszą stanowi handel napojami gorącymi, który jest przemysłem wolnym, drugą wyszynk, podlegający koncesyi, trzecią wreszcie drobna sprzedaż napojów, również podległa koncesyi.

Wolny handel napojami spirytusowymi różni się od wyszynku i drobnej sprzedaży, tem, że obejmuje tylko prawo sprzedaży palonych napojów gorących „w zamkniętych naczyniach“. Wedle ostatniego ustępu powołanej ustawy ro-

zumieć należy pod określeniem „naczyń zamkniętych“ opieczętowane flaszki jakoteż wiązania, zamknięte w sposób powszechnie w handlu praktykowany. Rozporządzenie ministerjalne z dnia 7. października 1904 L. 121 Dz. p. p., które zaliczyło handel palonymi napojami do rzędu przemysłów koncesyonowanych, ograniczyło też stosownie do powyższego postanowienia uprawnienia tego handlu do sprzedaży palonych napojów alkoholicznych w opieczętowanych flaszkach i wiązaniach, zamkniętych na sposób powszechnie w handlu praktykowany.

Dla objaśnienia pojęcia opieczętowanych flaszek po myśli powołanej ustawy, orzekło ministerstwo handlu w restrykcji z dnia 16. października 1881 L. 3.1342, że flaszki, zaopatrzone w staniolowe kapsle lub pieczętunki, wtedy uchodzą jako zamknięte na sposób powszechnie w handlu praktykowany, jeżeli fabrykant albo kupiec, który flaszki napełnia lub sprzedaje, uwidoczni swą firmą na zamknięciu flaszki.

W dalszym ciągu postanawia przesłany władzom skarbowym reskrypt ministerstwa skarbu, wydany w porozumieniu z ministerstwem handlu, że flaszki na wódki, zaopatrzone w korki i winiety papierowe z firmą wytwórcy lub sprzedawcy, uchodzą jako zamknięte w sposób praktykowany w handlu, jeżeli winiety papierowe umieszczone są na flaszkach nietylko dla oznaczenia towaru, lecz także w celu przytwierdzenia korków.

W ostatnich czasach okazało się, że powyższe objaśnienia nie odpowiadają więcej stosunkom, które się wyrobiły w handlu napojami gorącymi.

Brak jest przedewszystkiem jednolitości przy ocenie wymogów, którym odpowiadać muszą flaszki w handlu wódkami, aby uchodzić mogły jako opieczętowane w myśl powyższych przepisów, brak jest dalej ścisłych norm przy postępowaniu władz przemysłowych i skarbowych w wypadkach używania flaszek, które nie mogą uchodzić jako opieczętowane.

Izby handlowe i przemysłowe, których opinii zasiągnięto w kierunku rozszerzenia i ustalenia pojęcia opieczętowanych flaszek, dały w kwestyi tej wyraz rozbieżnym zapatrywaniom. Izby stawały w sprawie określenia pojęcia zamknięć flaszkowych częstokroć wyłącznie na stanowisku zabezpieczenia konsumentów przeciwko podrabianiu oryginalnych napełniań. Ministerstwo natomiast ma przy traktowaniu tej sprawy przedewszystkiem na oku zamierzony przez ustawę cel, aby ustalić odgraniczenie handlu od wyszynku i drobnej sprzedaży.

Celem usunięcia tej niejasności i osiągnięcia jednolitości w stosowaniu ustawy, zamierza ministerstwo handlu w porozumieniu z ministerstwem skarbu wydać odpowiednie pouczenie dla władz przemysłowych. Przed ogłoszeniem tych przepisów zawiadomiło ministerstwo handlu o ich treści namiestnictwo we Lwowie z prośbą o objawienie zdania, czy i o ile projektowane określenie pojęcia opieczętowanych flaszek odpowiada stosunkom faktycznym w handlu wódkami.

Projektowany reskrypt obejmować ma w szczególności następujące ważniejsze postanowienia:

Jako opieczętowane w myśl § 1. ustawy z dnia 23. czerwca 1881 Dz. pp. Nr. 60 uchodzić mają wedle wymogów powyższej ustawy i na podstawie obecnych stosunków obrotu wódkami, te flaszki, których zamknięcie:

1) jest w ten sposób urządzone, że nie mogą one być otworzone z łatwością bez środków pomocniczych (korkociągu, noża, nożyc, obcąg i t. p.) i

2) jest zaopatrzone w tego rodzaju urządzenie, po którego naruszeniu dopiero możliwe jest otwarcie zamknięcia i gdzie równocześnie widocznem jest z naruszenia, że otwarcie nastąpiło.

W zastosowaniu tych zasad do zamknięć, praktykowanych w handlu, przedstawiają się jako opieczętowane flaszki przykładowo:

1) Flaszki, zamknięte korkiem wpuszczonym szczelnie mniej więcej aż do poziomu krawędzi szyjki, na których nadto

- a) znajduje się pieczętka, przytwierdzona do korka albo też podobna powłoka z laku, wosku, parafiny lub innego materiału, albo
- b) nalepioną jest marka, winieta, pasek papierowy, przytwierdzone do korka i do krawędzi flaszki, albo też
- c) umieszczoną jest kapsla staniolowa, zamykająca szyjkę flaszki, czy też
- d) inna zamykająca szyjkę flaszki osłona z metalu (np. korek śrubowy) pergaminu, papieru, skóry, włókna itp., która połączona jest z flaszka pieczęcią, sznurkiem, plombą, nalepioną winietą lub paskiem papierowym w ten sposób, że otwarcie zamknięcia staje się zaraz widocznym, albo
- e) szyjka opasana jest drutem, włóknem, wstążką lub sznurem, po naruszeniu których poznać można, że flaszka otworzona.

2) Flaszki z zamknięciem śrubowym (bez osobnego korka), zatyczką szklaną lub korkiem, który wystaje z szyjki lub jest zaopatrzony rączką, a który nadto przez oblepienie, obwiązanie, plombowanie etc. w ten sposób do szyjki jest przytwierdzony, że zamknięcie nie może z łatwością być otworzone bez zastosowania środków pomocniczych. Nadto ma naruszenie tego zamknięcia wskazywać, że flaszka została otworzoną.

Umieszczenie firmy na zamknięciu, które ma w każdym razie znaczenie jako gwarancja oryginalnego napełnienia flaszki, nie stanowi wymogu opieczętowania flaszek w opisanym wyżej duchu; nie ma tedy więcej zastosowania odnośny wymóg, ustanowiony reskryptem ministerstwa skarbu z dnia 16. października 1881 L. 29146.

Izba przeprowadziła szczegółowe dochodzenia z interesowanymi kołami, z których się okazało, że ze stanowiska obrotu napojami gorącymi w okręgu Izby nie można podnieść zarzutów przeciwko projektowanemu przez ministerstwo ustaleniu pojęcia opieczętowanych flaszek.

119. Bielenie rodzynek siarką.

Izba handlowa i przemysłowa w Solnogradzie poruszyła w ministerstwie handlu myśl, aby wydano zakaz wprowadzania do Austrii rodzynek preparowanych siarką. Proceder ten uprawiany zwłaszcza przez eksporterów lewantyńskich, ma na celu nadanie towarowi lepszego wyglądu i upozorowanie przedniej jakości.

W Niemczech unormowaną jest ustawowo granica, do której sięgać może zawartość siarki przy wprowadzaniu w obrót handlowy rodzynek.

U nas podpada siarkowanie rodzynek jedynie pod postanowienie ustawy o fałszowaniu środków spożywczych. Postanowienia te nie są jednak dość ściśle wykonywane, wskutek czego ponosi zwyczajnie szkodę detalista, który nie wie zupełnie o manipulacji, dokonanej przy bieleniu rodzynek.

Wydanie zakazu, którego żąda Izba solnogradzka leży w istocie w interesie uczciwego kupiectwa, które narażone jest dziś na znaczne straty przez postępowanie kupców lewantyńskich, zwłaszcza eksporterów, wysyłających rodzynki ze Smyrny.

Na wniosek komisji połączonych sekcji, uchwalono poprzeć podanie Izby solnogradzkiej w ministerstwie handlu.

VI.

Sprawy handlowo-polityczne.

120. Cło na książki polskie do Rosyi.

W myśl traktatu handlowego, zawartego z Rosją dnia 15. lutego 1906 przysługuje książkom polskim, przy wywozie do Rosyi wolność celna wedle punktu 2. poz. 178 taryfy celnej. Postanowienie to brzmi w tłumaczeniu: „Książki i czasopisma w obcych językach, bez względu na to, jaką metodą są drukowane, wraz z takimi, które zawierają w tekście lub w załącznikach nuty, karty geograficzne, plany, sztychy i rysunki; słowniki z tekstem rosyjskim, — są wolne od cła“.

Wedle doniesienia jednej z drukarni krakowskich wydał Główny Departament cłowy w Petersburgu rozporządzenie, iż według nowej taryfy celnej książki polskie podlegają cłu na równi z książkami rosyjskimi tj. w wysokości 17 rubli za pud.

Rozporządzenie to polegać może tylko na fałszywej interpretacji art. 178 p. 2. taryfy. Widocznie Departament cłowy w Petersburgu nie uważa języka polskiego za język obcy i na tej podstawie pragnie wykluczyć książki polskie od zagwarantowanej traktatem wolności celnej. Tymczasem i w samym tekście traktatu znaleźć można wyraźne dowody na mylność tego zapatrywania. Uwaga do punktu 2. postanawia bowiem: „Kalendarze w języku polskim są wolne od cła, a w e t jeżeli zawierają tablice chronologiczne w języku rosyjskim“. Z przepisu tego tem pewniej wnioskować można, że książki z tekstem polskim nie podlegają opłacie celnej.

Na skutek prośby wspomnianej drukarni, która najbardziej interesowaną jest w wywozie książek polskich do Rosyi, zwróciła się Izba w drodze telegraficznej do ministerstwa handlu z energicznym protestem przeciwko temu zarządzeniu, które paraliżuje zupełnie korzyści, osiągnięte dla naszego przemysłu księgarskiego przez nowy traktat z Rosyą. Reklamacya Izby odniosła pożądany skutek, gdyż interwencya ministerstwa spraw zewnętrznych jakoteż c. i k. ambasady austriackiej w Petersburgu u władz rosyjskich spowodowała wysłanie okólnika do wszystkich rosyjskich urzędów celnych, w którym Departament cłowy poleca ściśle trzymanie się poz. 178 p. 2. taryfy celnej, pozwalającej na wprowadzenie książek polskich do Rosyi bez uiszczania jakiegokolwiek opłaty celnej.

121. Cło rosyjskie na korale.

Według poz. 214 § 1. rosyjskiej taryfy celnej i uwagi pierwszej do tego paragrafu, opłacają korale z celuloidu przy wywozie do Rosyi cło w wysokości 9 rubli za 1 pud. Rosyjskie graniczne urzędy celne w Michałowicach, Baranie

i Granicy, poczęły atoli stosować przy imporcie koralu celuloidowych stawkę celną w wysokości 2 rubli za 1 funt.

Eksporтеры koralu osiedli w okręgu krakowskim zwrócili się do Izby z prośbą o interwencję, celem przywrócenia cła w wysokości zagwarantowanej traktatem handlowym z Rosją.

Wystosowana w drodze telegraficznej do ministerstwa handlu reklamacja odniosła pożądany skutek, gdyż rosyjskie ministerstwo skarbu wydało do wspomnianych urzędów celnych rozporządzenie, nakazujące stosować przy imporcie koralu celuloidowych stawkę traktatową 9 rubli za 1 pud.

VII.

Sprawy ogólnogospodarcze.

122. Projekt ustawy o zakładach ubezpieczeń i o kontrakcie ubezpieczenia.

Izbie przesłany został do zaopiniowania wypracowany przez ministerstwo sprawiedliwości obszerny projekt ustawy, mającej uregulować stanowisko prawne i zakres czynności zakładów ubezpieczeń, jakoteż projekt ustawy, która ma unormować wszystkie kwestye, wiążące się z umową o ubezpieczenie.

Projekt tej ostatniej ustawy spotkał się z bardzo surową krytyką wszystkich interesowanych, którzy przeciwko licznym jego postanowieniom tak w drodze publicystycznej jak i w drodze opinii przedstawionych rządowi, podnieśli uzasadnione zarzuty. Ponieważ ustawa w zmienionej formie jeszcze raz przedłożoną zostanie Izbie do wydania opinii, wstrzymano się na razie od wydania oświadczenia.

Projekt ustawy o towarzystwach ubezpieczeń wywołał nader obszerną i gruntowną dyskusję, zarówno ze strony zakładów ubezpieczeń, jak i ze strony sfer ubezpieczonych. Ministerstwo poinformowane jest tedy dokładnie o rozbieżnych często życzeniach kół handlowych i przemysłowych w tej sprawie. Z tego względu uważała Izba za sto-

sowne, ograniczyć się do omówienia tych tylko kwestyi, które dotyczą bliżej ogólnych interesów kupieckich okręgu krakowskiego.

Ustęp 2. § 86. projektu dozwala lokowania kapitałów, służących do pokrycia rezerw i nadwyżek premii, tylko w pożyczkach udzielonych państwu i poszczególnym krajom koronnym, zastąpionym w Radzie państwa.

Zdaniem Izby niema powodu, aby tak doniosłe źródło lokacyi kapitałów zastrzedz wyłącznie dla kredytu państwa i krajów. Pożyczki powiatowe i gminne także dopuszczone być winny do umieszczania kapitałów ubezpieczeniowych.

Izba oświadczyła się dalej przeciwko trzeciemu ustępowi tego samego paragrafu, który pozwala na udzielanie pożyczek hipotecznych jedynie na realności miejskie. I w tym wypadku nie zachodzi przyczyna przeprowadzania zmian w dotychczasowych przepisach. Przy udzielaniu pożyczek hipotecznych nie powinien zdaniem Izby rozstrzygać miejski względnie wiejski charakter realności, lecz jedynie pewność lokacyi.

Ostatni ustęp § 86. przepisuje, że czwarta część papierów wartościowych ma być lokowana w austr. papierach państwowych. Jakkolwiek odnośna ustawa niemiecka zawiera podobne postanowienia, nie uważa Izba za słuszne, aby ustawowe unormowanie prawnych stosunków zakładów ubezpieczeń służyło do tworzenia nowego monopolicznego zbytu dla papierów państwowych. Do kwestyi zakupna papierów wartościowych odnosi się ta sama uwaga, którą czyniliśmy przy omawianiu hipotek. W pierwszej i ostatniej linii rozstrzyga tutaj pewność papieru a nie uprzywilejowane stanowisko emitenta.

§ 89. dozwala udzielania pożyczek hipotecznych tylko na pierwszym miejscu wierzytelności. Przepis ten odpowiada wprawdzie słusznemu zupełnie wymogowi, aby dla rezerwy premiowej zyskać jak najwyższe bezpieczeństwo, w praktyce spotkałoby się jednak wykonanie jego treści z bardzo poważnemi przeszkodami. Towarzystwa ubezpie-

czeń zmuszone są przy lokowaniu swych kapitałów do szukania wyższego oprocentowania, obecnie zaś zajęte są pierwsze hipoteki w regule przez zakłady kredytowe ziemskie, towarzystwa kredytowe ziemskie, kasy oszczędności i pierwszorzędne banki akcyjne, gdyż instytucje te zadowolnić się mogą znacznie niższym zyskiem procentowym. Ze względu na bezpieczeństwo kapitałów byłoby zupełnie wystarczającym, gdyby pożyczki udzielane przez towarzystwa ubezpieczeń znajdowały pokrycie w $\frac{2}{3}$ wartości, bez względu na pierwszeństwo hipoteczne.

Wkońcu uważa Izba za wskazane oświadczyć się przeciwko postanowieniom § 164. Paragraf ten nakłada na towarzystwa ubezpieczeń obowiązek, aby przy obsadzaniu posad, które nie wymagają wykształcenia akademickiego lub specjalnych studyów zawodowych, zatrudniały w pierwszym rzędzie wysłużonych podoficerów. Stanowisko urzędnika towarzystwa ubezpieczeń, nawet nie posiadającego studyów akademickich, ma w każdym razie charakter komercyjny. Izba wyraziła powątpiewanie, czy karyera podoficerska dostarcza certyfikatystom tego rodzaju kwalifikacji na urzędników towarzystw ubezpieczeń, aby ich należało wyszczególnić w drodze ustawy przed innymi kompetentami.

123. Biuro meldunkowe w Dyrekcji policji.

Na wniosek r. Mandla, przyjęty jednogłośnie przez Izbę, uchwalono zwrócić się do c. k. Dyrekcji policji w Krakowie z wnioskiem w następującej sprawie:

Istniejące przy c. k. Dyrekcji policji biuro meldunkowe nie odpowiada swym zadaniom jako jedyne urzędowe biuro wywiadowcze w Krakowie. Korzystające z tej instytucji sfery handlowe i przemysłowe jakoteż władze sądowe, urząd pocztowy i telegraficzny, jak niemniej publiczność miejscowa i przejezdna żądanych wyjaśnień często w zupełności otrzymać nie mogą a informacje biura meldunkowego rzadko tylko zgadzają się z rzeczywistym stanem rzeczy. Zdarzały się wypadki, iż oznaczono jako nieznanych w Krakowie

członków Izby, długoletnich mieszkańców miasta, którzy są nawet właścicielami realności.

Gdy zmiana w tym stanie rzeczy jest nieodzowną koniecznością, zwróciła się Izba do c. k. Dyrekcyi policyi z prośbą o przystąpienie do utworzenia biura wywiadowczego, zorganizowanego w sposób odpowiadający wymogom publiczności, a w szczególności świata handlowego i przemysłowego. Izba wskazała w tym względzie na podobne biuro istniejące we Wiedniu, gdzie otrzymać można za drobną opłatą wiarygodne informacye o miejscu zamieszkania lub adresie mieszkańców miasta.

VIII.

124. Powitanie nowych członków gabinetu.

Z okazji zmian w składzie ministerstwa wysłała Izba telegramy gratulacyjne do nowomianowanych członków gabinetu, mianowicie ministra handlu dra Józefa Fořta, ministra kolei żelaznych Dra Juliusza Derschatty, ministra skarbu Dra Witolda Korytowskiego, ministra rolnictwa hr. Leopolda Auersperga i ministra dla Galicyi hr. Wojciecha Dzieduszyckiego.

W pismach, wystosowanych do ministrów nie ograniczyła się Izba do zwykłych frazesów powitalnych, ale wystąpiła zarazem z żądaniem zmiany dotychczasowego nieprzyjaznego dla kraju systemu, który panował w urzędniczych ministerstwach handlu i kolei żelaznych.

125. Kredyt dodatkowy na budowę i urządzenie gmachu Izby.

Na wniosek komisji budżetowej, przedstawiony przez p. radcę Kwiatkowskiego, uchwalono podwyższyć kredyt na budowę nowego gmachu Izby o kwotę 65.000 koron. Na pokrycie tego kredytu uchwaliła Izba zaciągnąć pożyczkę we własnym funduszu pensyjnym. Gotówka ma być uzyskaną w miarę potrzeby w drodze lombardu lub sprzedaży walorów tego funduszu. Kwoty podjęte z funduszu pensyjnego będą przez Izbę oprocentowane w stosunku 4⁰/₀.

Pożyczka ma być funduszowi pensyjnemu w krótkim czasie zwróconą a sposób zwrotu obmyśli komisya budżetowa przy układaniu budżetu na r. 1907.

Wykonanie powyższych uchwał poruczyła Izba prezydum, które ma także poczynić potrzebne kroki, aby uzyskać zatwierdzenie ministerstwa handlu.

126. Dyety i koszta podróży członków Izby.

Ministerstwo handlu zamierza uregulować kwestyę zwrotu kosztów podróży jakoteż dyet członków Izb handlowych i zwróciło się w tej sprawie do Izby krakowskiej o oświadczenie się i doniesienie, wiele wyniesie w przybliżeniu roczny wydatek, spowodowany odszkodowaniem członków za jazdy zarówno w okręgu Izby, jakoteż i poza jego granicami.

Wedle obecnego stanu, zamieszkałych jest tylko ośmiu członków poza Krakowem. Przyjmując przeciętnie koszta jazdy jednej osoby na 15 koron, wynosiłby zwrot kosztów za jazdy, wobec rocznej ilości dziesięciu posiedzeń plenarnych, około 1000 koron, nie wliczając w tę cyfrę dyet członków.

Izba stanęła w kwestyi tej na zasadniczem stanowisku, że członkowie wraz z otrzymaniem mandatu przyjmują na siebie obowiązek uczęszczania na posiedzenia Izby i że im z tego tytułu nie przysługuje prawo do odszkodowania.

Inaczej ma się rzecz w wypadkach delegacyi poszczególnych członków względnie w wypadkach podróży, przedsięwziętych z polecenia Izby.

W tych razach uchwaliła Izba udzielać odszkodowania w wymiarze, obowiązującym dla członków państwowej Rady przemysłowej t. j. zwrot kosztów za jazdę I. klasą pociągami pospieszными i za używanie pojazdów.

Na pokrycie powyższych wydatków ma zostać wstawioną w budżet Izby kwota koron 3000.

Uchwały Izby w tym przedmiocie wymagają zatwierdzenia ze strony c. k. ministerstwa handlu.

127. Upoważnienie prezydium na czas feryi.

Na wniosek del. Dattnera uchwała Izba upoważnić prezydium do samodzielnego załatwienia wszystkich ważniejszych spraw, przekazanych kompetencji plenum, które w Izbie zalegają, względnie zostaną wniesione w czasie feryi.

Orwanie nowego gmachu Izby
z okazji odwiedzin ministra handlu
w dniu 15. września 1906.

**IZBA
HANDLOWA I PRZEMYSŁOWA W KRAKOWIE.**

**Otwarcie nowego gmachu Izby
z okazji odwiedzin ministra handlu
w dniu 15. września 1906.**

IZBA
HANDLOWA I PRZEMYSŁOWA W KRAKOWIE

**Otwarcie nowego gmachu Izby z okazji odwiedzin
ministra handlu.**

Przy sposobności odwiedzin J. E. p. ministra handlu Dra Józefa Fořta, odbyło się w dniu 15 września 1906 uroczyste otwarcie nowego gmachu Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie.

O godzinie 10 przed południem zjawił się w gmachu Izby J. E. p. minister handlu, wprowadzony do sali posiedzeń przez prezesa p. Alberta Mendelsburga, wiceprezesa p. Jana Goetza Okocimskiego, delegata Izby do prezydium p. Maurycego Dattnera i szefa biura Dra Artura Benisa.

W orszaku J. E. znajdowali się pp. delegat Namieśtnika radca dworu Dr. Adam Fedorowicz, radca ministerjalny i szef biura prezydyalnego Dr. Alfred Friess, wicesekretarz ministerjalny Dr. Juliusz Twardowski; z Dyrekcji budowy dróg wodnych przybyli radca dworu Jan Mrasick i starszy radca budownictwa Ryszard Kuhn.

Członkowie Izby ustawili się półkołem w uroczyście przystrojonej sali a wiceprezes p. Jan Goetz Okocimski przemówił do dostojnego gościa w następujące słowa:

Imieniem Izby handlowej i przemysłowej mam zaszczyt na tem pierwszym zebraniu, jakie odbywa Izba w swym nowym przybytku powitać gościa bliskiego naszemu sercu, J. E. Pana Ministra handlu.

Witam Waszą Ekscelencyę z tem większą radością, że Wasza Ekscelencya pozostając w pierwszym okresie znakomitej swej działalności publicznej w ścisłym kontakcie z jedną z najpierwszych Izb handlowych w monarchii i poważniejszy zadania i pierwszorzędne cele tych instytucji, zerwał

z tradycyjalnym zwyczajem austriackich ministrów handlu i zdecydował się osobiście przypatrzeć naszym stosunkom i osobiście zbadać gospodarcze potrzeby także w okręgu tutejszej Izby.

Do wizyty Waszej Ekscelencyi wielką przywiązujemy dlatego wagę i bardzoby nas cieszyło, gdyby za przykładem szefa ministryum, którego znakomita organizacya i wybitna na każdym polu działalność w całym jest uznawana świecie, także inni panowie z tego urzędu powołani do rozstrzygania o naszych sprawach bez znajomości dotychczas kraju i jego mowy, tu do nas czasem przybyli dla wymiany zdań i zetknięcia się z interesowanemi stronami. Bliższy kontakt między produkującą ludnością a temże właśnie ministryum handlu przyniosłby dla obu stron niezmiernie w swoich skutkach korzyści.

W tej od lat wielu pierwszej wizycie ministra handlu liczne pokładamy nadzieje. Nie chcemy jej uważać tylko za akt grzeczności wobec naszej Izby, lecz przedewszystkiem za stanowczo i poważnie pojęte spełnienie obowiązku ze strony męża, którego dotychczasowa działalność upoważnia nas i ośmiela do pełnej otwartości i zaufania, z jakim bez względu na niektóre nieprzyjemne może trochę tematy dziś występuję.

Wasza Ekscelencya pozwoli zatem, że w imieniu Izby poruszę niektóre sprawy, stojące w jak najściślejszym związku z potrzebami i dalszym rozwojem kraju a załatwienie których od uznania i życzliwości Waszej Ekscelencyi przedewszystkiem zależy.

Na pierwszym miejscu stawiam tutaj budowę dróg i kanałów wodnych. Nie tylko nasza Izba, lecz wszystkie koła i wogóle kraj cały niczego nie żąda więcej, jak tylko przeprowadzenia całej dotyczącej ustawy i musi z tem większym żądać tego naciskiem, iż między budową dróg wodnych w Galicyi a dokonaną już budową kolei alpejskich, jakoteż rozszerzeniem portu w Tryeście istnieje ścisły ustawowy związek i wszystkie kraje koronne mają jednakie prawa do większych inwestycyjnych świadczeń ze strony państwa.

Niedomagania naszych poczt, telegrafów i połączeń telefonicznych są Waszej Ekszelency niezawodnie już znane. Od dłuższego czasu są one przedmiotem ustawicznych petycji i zażaleń ze strony Izby i nie wchodząc obecnie w szczególności, pozwalam sobie w jej imieniu jeszcze raz apelować o rozszerzenie i udoskonalenie komunikacyjnych tych środków, abyśmy w tym względzie choć w przybliżeniu tylko byli zrównani z innymi częściami monarchii.

Krakowska Izba świadoma jest także swych obowiązków, jako zastępczyni rękodzieł i drobnego przemysłu. W ich więc imieniu zwracam się z prośbą, aby organa Waszej Ekszelency podległe w wyższym jak dotychczas stopniu popierały czynną i praktyczną politykę, mającą na celu podniesienie się i dobrobyt stanu średniego. Obecny system nauczania w obcym języku, jak i scentralizowany, na odległość wykonany zarząd nie wydał tu tak korzystnych rezultatów, jakichby się po tak znakomitej organizacji należało spodziewać. W stosunku do drobnych rękodzielników i stowarzyszeń wskazaną byłaby pomoc, zastosowana do każdorazowych indywidualnych warunków, przyczem trzeba by się koniecznie ich tylko własnym posługiwać językiem.

Chciałbym nakoniec podnieść jeszcze dwie sprawy, dla nas niezmierniej wagi. Jestto mianowicie organizacja służby handlowo-politycznej, w której interesy Galicyi nie są może należycie uwzględniane, a co głównie wspomnianemu już brakowi osobistego zetknięcia się celem poznania naszych stosunków i stanu naszej produkcji, jak niemniej naszego eksportu i obrotu z zagranicą przypisać trzeba, zaś po drugie sprawa emigracji zamorskiej, mająca dla całego kraju pierwszorzędne, jak najdonioślejsze znaczenie.

Obecnie, gdy wykonywanie i przestrzeganie ustawy przemysłowej a w szczególności udzielanie koncesyi i cała żegluga morska należy do wydziału c. k. ministerstwa handlu, byłoby w swych skutkach bardzo chyba wdzięcznym zadaniem zwrócić większą uwagę na ruch ten, który co roku około 100.000 osób za ocean wyprawia i obcym kolejom, jakoteż obcym towarzystwom żeglugi milionowe przynosi zyski.

Nie zapoznając korzyści, jakie ma kraj z emigracyi, byłoby bardzo na czasie położyć stanowczo koniec niezdrowej często nagonce obcych, zagranicznych agentów, jak wogóle trzymać się i przestrzegać ściśle zasady, że wszelkie ekonomiczne ruchy i przejawy w łonie ludności zawsze tylko na naszą własną a nie zagranicy powinny wypadać korzyść.

Odpowiednie rychłe załatwienie tej sprawy tem byłoby zatem więcej wskazane, że materialne korzyści kraju schodzą i łączą się tutaj z korzyścią i potrzebą ochrony dla samych wychodźców.

Raczy Wasza Ekscelencya przyjąć zapewnienie, że intencją naszą i pragnieniem jest uzyskanie ze strony ministerstwa handlu tej tylko opieki i tego uwzględnienia ekonomicznych interesów naszego kraju, które są już dawno udziałem innych krajów koronnych. Nie jest to tylko dopominaniem się o nasze formalne prawa. Galicya przeżyła już szczęśliwie krytyczne czasy w swem gospodarstwie i tak w produkcji, jak w przemyśle i handlu objawiają się widoczne początki trwałego postępu. Obecnie więc jest rzeczą państwa postęp ten podtrzymywać i dalszy mu wzrost ułatwiać przez podjęcie szerokiej inwestycyjnej polityki i dostarczenie krajowi tych komunikacyjnych środków i pomocy, które z natury swej dla prywatnej inicjatywy całkiem są niedostępne, a od których zawisł rozwój przemysłu, rękodzieł i handlu. Tylko tą naturalną zdrową drogą, pracą i zarobkiem da się utrwalić dobrobyt społeczeństwa i skutecznie zatamować odpływ naszych sił roboczych zagranicę.

Szczęśliwym zbiegiem okoliczności łączy się przyjazd Waszej Ekscelencyi z chwilą, w której oddajemy nasz gmach na użytek publiczny.

Gorąco pragnąc, aby ten dzień uroczysty był nam zwiastunem rychłego spełnienia słusznych naszych życzeń, witam najserdeczniej Waszą Ekscelencyę w naszych progach.

Na przemówienie wiceprezesa odpowiedział J. E. p. minister handlu co następuje :

(Po polsku): „Szanowny Panie Prezydencie! Szanowna Izba handlowa i przemysłowa! Najserdeczniejsze dzięki składam za uprzejme słowa przywitania.

(Po niemiecku): „Przyjmijcie Panowie wyraz najserdeczniejszego podziękowania za przyjazne słowa, które p. wiceprezydent Izby zechciał uprzejmie zwrócić do mnie na powitanie. Liczne życzenia, które p. wiceprezydent wyraził, projekty jakie poruszał w sprawie ekonomicznych stosunków w Galicyi, nie były mi w zasadzie nieznane. Że ożywia mnie dążność zwrócić na nie, stosownie do mego obowiązku, największą uwagę, niech będzie dowodem fakt, że mam przyjemność być dzisiaj pośród Panów. Przyczyny które mnie sprowadziły do Krakowa, znacie Panowie dokładnie, a pan wiceprezydent je poruszył. Do zakresu działania, który powierzyła mi łaska Najj. Pana, należy także opieka nad ważnymi zarządzeniami, których przeprowadzenie przewidziała ustawa o drogach wodnych z roku 1901. Rozumie się samo przez się, że w pełnej świadomości cięższej na mnie odpowiedzialności, nie pomnę żadnej sposobności, ażeby zapoznać się jak najdokładniej z zasadami i szczegółami tego problemu, że na podstawie odniesionych wrażeń wdrożę rozwiązanie go jak najdokładniej i najkorzystniej.

Nie potrzebuję zapewniać, że oprócz kwestyi dróg wodnych, z którą ekonomiczna przyszłość waszego pięknego miasta jest najściślej złączona, z jak najwyższem zainteresowaniem odnoszę się do spraw i potrzeb, poruszonych przez p. wiceprezydenta. Państwo współczesne ze swojemi nieustannie rosnącymi a różnorodnymi potrzebami, wykazuje na polu ekonomicznem z dnia na dzień nowe problemy, których rozwiązanie staje przed ustawodawstwem i administracją państwową z siłą kategorycznego imperatywu.

Wynik zależy od stopnia poparcia, jakiego interesenci sami udzielą administracji państwowej.

Izby handlowe są łącznikiem między potężnie płynącym prądem ekonomicznego życia a czynnością państwowych organów na polu polityki handlowej, przemysłowej,

rękodzielniczej i socyalnej. W dwudziestu latach mej zawodowej działalności bardzo często miałem sposobność przekonać się, że w wieńcu austryackich Izb zajmuje Izba krakowska jedno z pierwszych miejsc. Stwierdzając z przyjemnością ten fakt, pragnę dodać wyraz nadziei i życzenia, że krakowska Izba handlowo-przemysłowa w swej nowej siedzibie ku korzyści i pożytkowi ekonomicznego rozwoju Państwa i kraju, a na chlubę całej Monarchii, rozwinie skrzydła duchowe jeszcze szerzej, niż dotychczas. W tym duchu pozwólcie sobie Panowie złożyć w dzisiejszym uroczystym dniu serdeczne życzenia“.

Mowę J. E. p. ministra przyjęli obecni żywymi oklaskami.

Po odbyciu cercle z członkami Izby i zwiedzeniu biur opuścił J. E. p. minister gmach Izby o godzinie 11^{1/2} przedpołudniem.

**IZBA
HANDLOWA I PRZEMYSŁOWA W KRAKOWIE.**

SPRAWOZDANIE

z posiedzenia plenarnego

IZBY HANDLOWEJ i PRZEMYSŁOWEJ w KRAKOWIE

z dnia 30 października 1906 roku.

TREŚĆ.

I.

Sprawozdanie z czynności biura.

- 129. Sprawy bieżące. Str. 150.
- 130. Karty legitymacyjne. Str. 150.
- 131. Marki ochronne. Str. 150.
- 132. Wzory przemysłowe. Str. 150.
- 133. Świadectwa pochodzenia. Str. 150.
- 134. Poświadczenia cen. Str. 151.
- 135. Ulgi cłowe. Str. 151.
- 136. Ulgi paszportowe. Str. 151.
- 137. Ulgi podatkowe. Str. 151.
- 138. Adresy firm. Str. 151.
- 139. Ogłoszenia dostaw i sprzedaży. Str. 152.

II.

Upamiętnienie otwarcia gmachu.

- 140. Stworzenie funduszu na cele zawodowego wykształcenia osób pracujących w przemyśle, handlu i rękodzielnictwie. Str. 152.

III.

Wybory i sprawy personalne.

141. Asesorowie dla c. k. Sądu obwodowego w Tarnowie. Str. 153.
 142. Urlopy. Str. 154.

IV.

Sprawy ogólnogospodarcze.

143. Prowadzenie robót publicznych we własnym zarządzie państwa. Str. 154.
 144. Krajowe składy publiczne w Krakowie. Str. 156.
 145. Podniesienie handlu i chowu nierogacizny w kraju. Str. 158.
 146. Oznaczenie stopy procentowej dla szacowania nieruchomości. Str. 169.

V.

Komunikacje.

147. Podwyższenie należności pocztowych i telegraficznych. Str. 169.
 148. Kolej lokalna Zakopane-Świnnica. Str. 172.
 149. Stacje telegraficzne w Antoniowie i Przegini duchownej. Str. 174.
 150. Przeniesienie filii urzędu pocztowego i telegraficznego w Tarnowie. Str. 174.

VI.

Sprawy przemysłowe.

151. Spoczynek niedzielny w przemyśle sprzedaży kwiatów. Str. 175.
 152. Spoczynek niedzielny w przemyśle fryzjerskim. Str. 176.
 153. Charakter przemysłowy wyrobu rur i płyt cementowych i betonowych. Str. 176.
 154. Charakter przemysłowy wyrobu cukrów tureckich. Str. 177.
 155. Charakter przemysłowy wykonywania ozdób na nagrobkach. Str. 177.
 156. Charakter przemysłowy kopiowania zapomocą światła. Str. 177.
 157. Dowód uzdolnienia w lakiernictwie. Str. 178.
 158. Uprawnienia przemysłu sprzedaży towarów norwimberskich. Str. 178.
 159. Wykonywanie przemysłu fotograficznego w sposób wędrowny. Str. 179.

VII.

Sprawy targowe.

160. Notowanie cen targowych w Krakowie. Str. 179.
 161. Podwyższenie opłat targowych. Str. 186.

VIII.

Zwyczaje handlowe.

162. Znaczenie terminu „starka litewska“. Str. 186.

IX.

163. Interpelacya r. Judkiewicza w sprawie kompetencji komisji izbowych. Str. 187.

I.

W nieobecności prezesa konstatuje wiceprezes p. Jan Goetz Okocimski komplet i zagają posiedzenie o godzinie 4-tej popołudniu:

„Otwierając dzisiejsze pierwsze zwyczajne posiedzenie w nowym gmachu Izby, konstatuję z przyjemnością, że Izba rozpoczyna swą działalność w nowym przybytku pod dobrym znakiem upaństwowienia kolei północnej, do którego sfery handlowe i przemysłowe w kraju tak wielkie przywiązują znaczenie.

Wyrażam pragnienie, aby Izba w tym pięknym swym przybytku podtrzymywała wszystkie swoje dobre tradycje; aby zachowała i umocniła to swoje wybitne stanowisko, jakie umiała sobie zdobyć wśród innych Izb austriackich dotychczasową swoją pracą i działalnością.

Wreszcie sędzę, że odpowiem życzeniu wszystkich tu obecnych Panów, jeżeli imieniem Izby wyrażę najserdeczniejsze podziękowanie i uznanie komitetowi budowy, który wybrany dnia 16 lutego 1904 r. aż do ukończenia budowy pełnił swe czynności z całą sumiennością i gorliwością, z poświęceniem czasu i trudu, z pełną znajomością rzeczy, tak, że tylko tym momentom zawdzięczamy doprowadzenie do skutku pięknego dzieła, jakim jest nowy przybytek naszej Izby.

Również należy mi podziękować naszemu doradcy technicznemu p. nadradcy Saremu, Panom architektom Stryjeńskiemu i Mączyńskiemu, którym był pomocny budowniczy p. Lamensdorf.

Wreszcie spełnić muszę miły obowiązek złożenia podziękowania artyście p. Józefowi Mehofferowi, który się za-

jął dekoracją sali, niemniej rękodzielnikom naszym, którzy przez wykonanie wszelkiego rodzaju robót potrzebnych do wykończenia i urządzenia gmachu, dali dowód, że nie ustępują w niczem firmom zagranicznym.“

Sprawozdanie z czynności biura za czas od ostatniego posiedzenia.

129. Sprawy bieżące.

W czasie od ostatniej sesji do dnia 30. października 1906 załatwiono 2.866 aktów, które pociągnęły za sobą potrzebę wysłania 5.593 pism do stron i władz.

130. Karty legitymacyjne.

Kart legitymacyjnych dla ajentów podróźnych wydano 19 a mianowicie: na biżuterye 3, na towary bławatne 4, na cukierki 1, na chustki 1, na towary galanteryjne 5, na towary masarskie 1, na towary norymberskie 1, na płótna 2 i na towary sukiennicze 1.

131. Marki ochronne.

Marek ochronnych zaprotokołowano 32, a mianowicie: na bibułki do papierosów 1, na bieliznę 1, na czapki 2, na cykoryę 10, na towary druciane 6, na herbatę 1, na masło roślinne 1, na musztardę 1, na nasiona 1, na nawozy 1, na piwo 1, na przybory wojskowe 1, na spirytus 1, na ser 2, na zapałki 2.

132. Wzory przemysłowe.

Wzorów przemysłowych zaprotokołowano 8, a mianowicie: 1 model na podkładki do czapek, 1 model na druki, 3 modele na podpałki i 3 na sukna.

133. Świadcetwa pochodzenia.

Świadcetw pochodzenia wydano 5, a mianowicie: na cynk do Rosyi 3, na likiery do Francyi 1, na śliwownicę do Rosyi 1.

134. Poświadczenia stosowności cen.

Władzom wojskowym wydano 74 poświadczeń stosowności cen.

135. Ulgi cłowe.

Wydano 8 certyfikatów na ulgi cłowe przy sprowadzaniu maszyn z zagranicy; na zniżkę celną przy sprowadzaniu odpadków z kości do fabrykacji sztucznego nawozu, wydano jeden certyfikat.

136. Ulgi paszportowe.

Wydano 6 poświadczeń celem doznania ulg paszportowych przy wyjeździe do Rosyi.

137. Ulgi podatkowe.

Opinii w sprawie uwolnienia od podatku konsumcyjnego benzyny, przeznaczonej dla celów przemysłowych wydano 27.

Wydano jedną opinię w sprawie pozwolenia na pobór wolnego od podatku spożywczego cukru do wyrobu marmelad i soków owocowych.

138. Adresy firm.

Władzom oraz stronom prywatnym podano adresy:

Eksporterów: granitu, grochu, jarzyn suszonych, mąsła, porfiru, piór gęsich, siana, słomy.

Fabryk: blachy, drutu, kazeiny, koców, kleju, mąki kartoflanej, sznurowadeł.

Handlarzy: aparatów fotograficznych, drzewa budulcowego, gramofonów, mebli, metali galwanizowanych, nasion dyni, smoły, suszonych jarzyn, szkatulek drewnianych, wełny drzewnej, wyrobów trykotowych, zabawek.

Krawców damskich i męskich.

Malarni porcelany.

Rafineryi nafty.

Rzeźników.

139. Ogłoszenia dostaw i sprzedaży.

Ogłoszono w dziennikach dostawy na: cukier, chleb, drzewo, roboty introligatorskie, kamienie, kaszę, koks, roboty krawieckie, kuśnierskie i litograficzne, mąkę, wyroby metalowe, mydło, oleje, wyroby powroźnicze, ryż, wyroby rymarskie, siano, słomę, wyroby szmuklerskie, szpagat, wagi pomostowe, węgle, wełnę drzewną i żyto oraz licytacje na roboty budowlane dla Dyrekcyi kolei państwowej w Krakowie i na sprzedaż odpadków starego żelaza, materiałów wełnianych i bawełnianych.

Posiedzeń komisyjnych odbyła Izba 13, a mianowicie: jedno posiedzenie komisji dla komunikacji kolejowych i wodnych, trzy posiedzenia komisji prezydyjalnej, cztery połączonych sekcji, pięć zarządu gmachu.

Nadto odbyły się dwa posiedzenia komitetu dla przywitania J. E. Ministra handlu, jedno posiedzenie komitetu dla zaopiniowania podań o koncesyę na biura podróży i jedno posiedzenie komitetu dla zaopiniowania projektu zwyczajów w handlu płodami rolniczymi.

II.

Upamiętnienie otwarcia gmachu.

140. Stworzenie funduszu na cele zawodowego wykształcenia osób pracujących w przemyśle, handlu i rękodzielnictwach.

Na wniosek komisji połączonych sekcji, przedstawiony przez r. Dra Szarskiego, powzięła Izba jednogłośnie następującą uchwałę:

„Chcąc utrwalić pamięć otwarcia swego nowego gmachu dziełem publicznego użytku, przeznacza Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie na cele wykształcenia osób pracujących w przemyśle, handlu i rękodzielnictwach, fundusz 60.000 koron.

Z funduszu tego będzie w ramach ogólnego przeznaczenia wydzielaną przez Izbę corocznie, począwszy od roku 1907, stosowna kwota.

Izba zarazem określi corocznie szczegóły użycia wydzielonej sumy“.

III.

Wybory i sprawy personalne.

141. Asesorowie dla c. k. sądu obwodowego w Tarnowie.

Z dniem 9. lutego 1906 kończy się 3 letni peryod urzędowania 12 sędziów obywatelskich, zamianowanych w r. 1904 dla c. k. Sądu obwodowego w Tarnowie. Z tego powodu zwróciło się Prezydium tamtejszego Sądu do Izby o zaproponowanie 20 kandydatów na powyższy urząd.

Na wniosek komisji połączonych sekcji uchwalono przedstawić następujących kandydatów :

Bartik Franciszek,
 Bloch Zygmunt,
 Brandstätter Markus,
 Buczyński Leopold,
 Eibenschütz Michał,
 Gaschke Maurycy,
 Hahn Zygmunt,
 Izraelowicz Herman,
 Kaempf Alojzy,
 Kusz Józef,
 Maschler Joachim,
 Monderer Herman,
 Paszcza Wincenty,
 Schwanenfeld Leon,
 Silbiger Juliusz,
 Sokalski Józef,
 Tarkowski Augustyan,
 Wierzycki Hipolit,

Zaremba Szczęsny.

Zins Samuel,

142. Urlopy.

Prezes Izby p. Albert Mendelsburg rozpoczął dnia 16. października br. 4-tygodniowy urlop i zdał urządowanie zastępcy przewodniczącego p. Janowi Goetzowi Okocimskiemu.

IV.

Sprawy ogólnogospodarcze.

143. Prowadzenie robót publicznych we własnym zarządzie państwa.

R. Uderski: „Stowarzyszenie budowniczych koncesyjonowanych w Krakowie zaniepokojone zostało w ostatnim czasie faktem, że bardzo liczne roboty rządowe wykonywane bywają we własnym zarządzie z zupełnym pominięciem nie tylko samoistnych i upoważnionych przedsiębiorców, ale nawet koncesyjonowanych majstrów.

I tak budowie stacyjne w Bochni, Bierzanowie i w Podgórzu wykonuje Dyrekcyja c. k. kolei państwowych we własnym zarządzie — pomimo, że oferty na te roboty zostały wniesione na skutek rozpisanego konkursu.

Budowę łaźni w Wieliczce zdecydował się c. k. Zarząd salinarny przeprowadzić również we własnym zarządzie.

Nakoniec bardzo znaczne roboty w Nadbrzeziu przy budowie portu na Wiśle — zostały wykonane we własnym zarządzie przez c. k. Namiestnictwo, a obecnie zachodzi uzasadniona obawa, że roboty przy uregulowaniu i obwałowaniu Rudawy pod Krakowem zamierza c. k. Namiestnictwo wykonać we własnym zarządzie z pominięciem rozpisywania ofert i oddawania w przedsiębiorstwo.

Krakowskie stowarzyszenie budowniczych wystosowało w tej sprawie przedstawienia do odnośnych ministerjów

a do Izby handlowej i przemysłowej udało się pod dniem 26. września b. r. z prośbą o poparcie. Sprawa ta była już raz poruszoną w Izbie krakowskiej, mianowicie w dniu 19. czerwca 1903 wystosowało prezydium do ministerstwa dla Galicyi obszerny memoriał w sprawie dostaw i robót publicznych w Galicyi. W memoryale tym postawione były 3 żądania: 1) aby roboty publiczne nie były prowadzone we własnym zarządzie; 2) aby warunki ofert nie były tak układane, by krajowi dostawcy nie byli w stanie oferować; 3) aby nie pomijano krajowego przemysłu.

Nie ulega wątpliwości, że ten sposób postępowania c. k. władz rządowych, który powtarzając się tylokrotnie grozi stać się systemem, szkodzi w najwyższym stopniu cywilnym technikom, którzy obrali sobie zawód przedsiębiorców i którzy wykonują przeważnie roboty rządowe. Naprzód takie większe budowlane firmy utrzymują stale ukwalifikowany personal rzemieślniczy i majstrów, dla których muszą się starać o ciągłe zatrudnienie. Zawód ten rozwijający indywidualną samodzielność i przedsiębiorczość, może wskutek odebrania mu pola do działania zupełnie zniknąć, a wątpić należy, czy które państwo zechciałoby dopuścić do tego, gdyż jak wiemy li tylko inicjatywie techników prywatnych i przedsiębiorców zawdzięcza nowożytnie społeczeństwo najżywotniejsze ulepszenia i wynalazki.

Urzednicy rządowi głoszą, że roboty wykonywane we własnym zarządzie kosztują taniej. Na pozór, a mianowicie na podstawie zestawień cyfrowych ksiąg rachunkowych możnaby rzeczywiście dojść do tego przekonania. Wniknąwszy jednak we wszystkie szczegóły przekonamy się, że rzecz się ma zupełnie inaczej. I tak musi przedsiębiorca zapłacić za kierownictwo budowy i za nadzór, a przy budowie we własnym zarządzie używa się urzędników i dozorców rządowych pobierających stałe płace, które w zamknięciu rachunkowym budowy nie figurują zupełnie i nie obciążają odnośnych kosztów. Przedsiębiorca opłaca podatki, składa kaucye, płaci procenta od obrotowego kapitału a wszystkie te wydatki również rząd ponosi, pośrednio albo bezpośrednio,

i to nawet w wyższym stopniu, ale tego w zamknięciach rachunkowych nie widać. Nakoniec Dyrekcyja kolejowa wozi własnymi pociągami materiały budowlane i robotników, czego sobie zupełnie nie liczy, a przedsiębiorcy każe sobie za wszystko płacić. Należy przytem wziąć i to pod uwagę, że przedsiębiorca chcąc coś zarobić, pilnuje daleko lepiej roboty, aniżeli urzędnicy, dla których wynik finansowy ma mniejsze znaczenie jak dla przedsiębiorcy. Wreszcie wchodzi tu w rachubę i ta okoliczność, że w kontrakcie budowy, w opisanii jej, jakoteż w warunkach ogólnych i szczegółowych jest ogromna ilość surowych rygorów dla przedsiębiorcy, które nie są zupełnie przestrzegane w razie prowadzenia robót we własnym zarządzie, a ponieważ przezorny przedsiębiorca oblicza przy zestawieniu oferty wszystkie te rygory na pieniądze, więc nic dziwnego, że oferta ta bardzo często wyższą jest od kosztorysu.

Krzywdę wielką wyrządza Rząd przedsiębiorcom już nawet tem, że rozpisawszy oferty na pewną robotę, naraża przedsiębiorców na ponoszenie kosztów celem dokonania skomplikowanych studyów, podróży, zestawień, obrachunków, stempli i t. d., któreto koszty, szczególnie przy robotach oddawanych za kwoty ryczałtowe, są nawet bardzo znaczne. Po narażeniu przedsiębiorcy na wszystkie te trudy i koszty rząd częstokroć podane oferty odrzuca i wykonuje budowę we własnym zarządzie.“

W uwzględnieniu przytoczonych przez referenta motywów, uchwaliła Izba handlowa i przemysłowa poprzeć prośbę krakowskiego Stowarzyszenia budowniczych w odnośnych c. k. ministerstwach.

144. Krajowe składy publiczne w Krakowie.

R. Blumenfeld: „Wydział krajowy wystosował pod dniem 26. czerwca 1906 do Izby handlowej i przemysłowej następujące pismo:

«Ciągle od szeregu lat powtarzające się deficyty w budżetach krajowego składu publicznego, połączonego ze skła-

dem wolnym w Krakowie i bardzo nierówna frekwencja składu, a z drugiej strony dające się słyszeć z różnych stron głosy, że zakład ten nie spełnia nadziei, jakie przywiązano do jego działalności, powodują, że Wydział krajowy postanowił wziąć pod rozwagę sprawę ewentualnego zwinienia tego przedsiębiorstwa.

Przed powzięciem decyzji i przedłożeniem ewentualnego wniosku w tej sprawie Sejmowi, uważa Wydział krajowy za swój obowiązek, wysłuchać zdania tych czynników, których opinia w chwili zakładania krajowych składów publicznych była podstawą decyzji Sejmu, a które reprezentując producentów i kupców interesowanych w istnieniu krajowego Składu w Krakowie, mogą przemawiać w imię tychże interesów.

Zwracając się równocześnie do obu krajowych Towarzystw rolniczych z prośbą o opinię, o ile istnienie dalsze krajowego składu publicznego w Krakowie uważają za potrzebne w interesie krajowego rolnictwa, względnie, o ile ich zdaniem interes ten cierpiałby na zwinieniu tego publicznego składu, zwracamy się równocześnie do Prezydium Izby z uprzejmą prośbą, by zechciało określić nam, swe zapatrywania ze względu na interesa handlowe w grę w tej sprawie wchodzące.»

Wydział krajowy dąży tedy do zniesienia krajowego składu publicznego w Krakowie. Zdaniem mowcy w interesie handlu i rolnictwa należałoby wszelkimi siłami sprzeciwić się temu zamiarowi.

Tego rodzaju składy tworzą środowiska handlu, gdzie producenci sprzedać mogą swój towar, gdzie kupcy mają sposobność nabycia potrzebnych im artykułów, gdzie pośrednicy skutecznie działać mogą dla przyspieszenia obrotu. Towar pojawia się tam niejako w stanie zmobilizowanym.

Jeżeli rezultaty działalności składów dotychczas nie odpowiedziały nadziejom, to wina leży w okoliczności, że nie były należycie po kupiecku prowadzone. Zjawisko to nie stanowi jednak zdaniem mowcy dostatecznego powodu, aby składy zwinąć. Każde miasto w ekonomicznym roz-

kwicie będące, utrzymuje tego rodzaju dom składowy a prosperują one prawie wszędzie.

Sam postęp w rolnictwie i handlu niemniej upaństwowienie kolei północnej nie pozwalają na zniesienie domów składowych. Nie powinniśmy nigdy ręki przykładać do zwinięcia tego co istnieje, zwłaszcza u nas, gdzie handel, przemysł i rolnictwo są upośledzone pod wielu względami.

W tem przeświadczeniu, że nam należy raczej budować a nie burzyć, — powinna Izba stanowczo oświadczyć się za utrzymaniem krajowego składu publicznego w Krakowie.

Skoro Wydział krajowy nie posiada odpowiednich sił kupieckich aby interes ten prowadzić we własnym zarządzie, należałoby się zastanowić, czyby nie było wskazaniem ewentualne wydzierżawienie składu pod warunkiem zachowania dotychczasowego jego przeznaczenia.

Po krótkiej dyskusyi, w której zabierają głos pp. Uderiski i Kwiatkowski, uchwała Izba przedstawiony przez referenta wniosek następującej treści:

„Izba uważa za wskazane dalsze utrzymanie krajowego składu publicznego w Krakowie, jako leżące w interesie handlu i rolnictwa.

W zarządzie składów należałoby uwzględnić zasady czysto kupieckiej administracyi, przyczem wypadałoby także zbadać, czyby nie było wskazaniem ewentualne wydzierżawienie składu pod warunkiem zachowania dotychczasowego jego przeznaczenia“.

145. Podniesienie handlu i chowu nierogaczyny w kraju.

Wydział krajowy zwrócił się do Izby handlowej z piśmie następującej treści:

„Od szeregu lat stanowi sprawa krajowego handlu nierogaczyną i jej eksportu poza granice kraju przedmiot obrad sejmiku krajowego, jako sprawa ważnej gałęzi gospodarstwa krajowego, która w razie otoczenia jej należyłą opieką mogłaby nabrać niepospolitego znaczenia i roz-

wojem swym podnieść znacznie bogactwo krajowe. Konkurencya krajów węgierskich na targu wiedeńskim i targach zachodnich prowincyi monarchii, szykany sfer handlowych i rzeźniczych, umiejących wyzyskać przepisy weterynaryjno - policyjne na niekorzyść naszych krajowych producentów i handlarzy nierogaczyny, polityka cłowa państwa niemieckiego, ograniczająca dowóz nierogaczyny do krajów tego państwa szczupłym kontyngentem rocznym, utrudniająca go wysokiem ocleniem i szykanująca stosowaniem przepisów weterynaryjno-policyjnych zarówno do żywego towaru jak i do mięsa i przetworów mięsnych, oto szereg czynników, które działając z zewnątrz wpływają szkodliwie w pierwszym rzędzie na handel nierogaczyną naszego kraju a oddziałują też i na interesa hodowców nierogaczyny w wysokim stopniu ujemnie. Z drugiej strony wykonywanie ustaw o zarazach i chorobach zwierzęcych odnośnie do nierogaczyny w kraju, wynikające stąd zarządzenia, krępujące swobodę w krajowym handlu nierogaczyną i podnoszące ryzyko hodowców jak n. p. zarządzenie mające na celu utrzymanie ewidencji świń, dalej niepomysłne warunki geograficzne, których nie usuwają ani nawet nie łagodzą taryfy kolejowe, wreszcie brak organizacyi handlowej, to znowu czynniki wewnętrzne, które nie pozwalają dzwignąć tej gałęzi gospodarstwa krajowego, które też sprawiają, że interesowani a więc zarówno handlarze jak hodowcy nie mogą prowadzić skutecznej walki z owymi zewnętrznymi warunkami niepomysłnymi, które wyżej ogólnie scharakteryzowano.

Tak w ogólnych zarysach przedstawiający się stan rzeczy wkłada na czynniki, którym powierzono pieczę nad sprawą dobrobytu kraju i jego mieszkańców obowiązek obmyślenia sposobów, mających na celu jeśli już nie usunięcie niepomysłnego stanu, to przynajmniej złagodzenie go.

Wydział krajowy spełniając ten obowiązek zwraca się do Prezydyum Izby handlowej i przemysłowej z prośbą, by sprawę podniesienia handlu nierogaczyną, sprawę jego właściwej organizacyi, sprawę podniesienia gałęzi przemysłu przetwarzającego mięso wieprzowe, uczyniło przedmiotem

obrad Izby handlowej i przemysłowej i wyniki obrad, tudzież wnioski w tych sprawach przedstawione przedłożyło Wydziałowi krajowemu, którego zadaniem będzie zużytkować przedłożony sobie w ten sposób materiał w dalszej na tem polu akcji.

Nie wątpiąc, że sprawa powyższa ze względu na swą doniosłość obudzi w gronie członków Izby handlowej i przemysłowej żywe zajęcie i dostarczy do dalszej akcji pewnego materiału, uprasza Wydział krajowy Prezydium Izby handlowej i przemysłowej, by w właściwym czasie oznajmiło nam, co w tej sprawie Izba uchwaliła.

Izba uważała za swój obowiązek przed wydaniem opinii w sprawie tak skomplikowanej i pod wielu względami tak spornej, przeprowadzić szczegółowe badania i dochodzenia, w szczególności obrady z interesentami ze sfer hodowców, handlarzy wielkich, handlarzy mniejszych, komisjonerów, konsumentów (rzeźników), zastępców kolei państwowej, wreszcie finansistów, interesowanych w udzielaniu zaliczek na nierogaciznę, oraz weterynarzy.

Izba powierzyła wstępny referat w tej sprawie swemu członkowi p. D. Mandlowi, którego obszernie i wyczerpujące sprawozdanie było też podstawą dalszych nad tym przedmiotem przeprowadzonych dochodzeń w szczególności dnia 8. lutego b. r. odbytej ankiety.

Dla lepszej przejrzystości podzielono cały materiał na pewien szereg zasadniczych kwestyi, które Izba Wydziałowi krajowemu kolejno przedstawiła.

I. Sprawy handlowo-polityczne. Byłoby wskazaniem, aby przywrócono istniejący przed rokiem 1903 zakaz wprowadzania z Węgier nierogacizny o wadze niżej 120 kg. — Nierogacizna galicyjska używana przeważnie na wyroby masarskie i wskutek tego za jednostkę żywej wagi lepiej płacona, zwyczajnie nie dochodzi wagi 120 kg., tak, że konkurencja lekkiej nierogacizny węgierskiej stanowi bardzo poważne dla krajowego chowu współzawodnictwo.

Oznaczenie wagi 120 kg. jako granicznej, poniżej której import świń tak, jakto obowiązywało przed r. 1903, nie powinien być dopuszczonym, odpowiada też naturze trzody hodowanej w Węgrzech i w Galicyi.

Tosamo ograniczenie przywozu należałoby zastosować wobec Serbii i przy zawarciu konwencji weterynaryjnej z Serbią, względnie traktatu handlowego, o który rokowania są obecnie w toku, wykluczyć od importu do Austrii nierogaciznę serbską niżej 120 kg.

Nadto winny być wobec nierogacizny obcej, importowanej do Austrii zastosowane te same stawki celne i te same przezorności, jakie państwo niemieckie stosuje na granicach swoich wobec eksportu nierogacizny z Austrii do Niemiec.

Jeżeli bowiem towar austriacki a specjalnie galicyjski, przychodząc z monarchii na rynki niemieckie napotyka na pewne trudności i obostrzenia, przeto chociażby tylko celem utrzymania równowagi, byłoby rzeczą słuszną i ze stanowiska chowu pożądaną, ażeby dowóz obcej nierogacizny nie był dopuszczonym pod warunkami łagodniejszymi, aniżeli eksport nierogacizny krajowej.

Najważniejsza może dla krajowego handlu nierogacizną sprawa eksportu do Niemiec, została niestety w konwencji weterynaryjnej z r. 1905 w sposób dla Galicyi ze wszech miar niekorzystny rozwiązana. Gdy obecnie niema praktycznych widoków, aby w ciągu najbliższych 12-tu lat t. j. do r. 1917 dały się wprowadzić zmiany w tekst traktatu rosyjsko-niemiecko-austriackiego, wstrzymuje się Izba w tej sprawie od stawiania konkretnych wniosków, uważa sobie jednak za obowiązek zwrócić uwagę Świątecznego Wydziału krajowego na następującą okoliczność, która zdoła może przynajmniej w części sparaliżować ujemne skutki niekorzystnego traktatu handlowego.

Jak wiadomo zostały granice Galicyi bliskie, (Oświęcim, Mysłowice i inne) otworzone przez Niemcy wyłącznie tylko dla nierogacizny pochodzenia rosyjskiego, podczas gdy eksport trzody austriackiej do Niemiec odbywać się może tylko przez urzędy cłowe położone na granicy sa-

skiej i bawarskiej. Rezultatem tego zarządzenia jest, że nierogaczna galicyjska musi przebywać koleją daleko większą przestrzeń w obrębie monarchii, zanim się dostanie na miejsce konsumpcji położone w Niemczech, aniżeli nierogaczna proveniencji rosyjskiej, która znajduje dobry i zawsze chętny pokup w blisko położonych górno-śląskich rewirach przemysłowych.

Na towarze rosyjskim, przychodzącym do Niemiec, ciąży więc stosunkowo mały fracht wstępny t. zw. Vorfracht, podczas gdy fracht wstępny n. p. z jakiegokolwiek miejscowości Galicyi wschodniej do Passau albo do granicy czesko-saskiej znacznie jest droższy.

Dla nierogaczny, przeznaczonej do wywozu do Niemiec należałoby wprowadzić specjalne zniżenie taryfy kolejowej, aby przynajmniej w części polityką taryfową sparaliżować skutki nieodpowiadającej potrzebom naszego kraju polityki handlowej.

Spełnienie tego żądania powinno tem mniej natrafiać na poważniejsze przeszkody, ile że obecnie cała komunikacja kolejowa z Galicyi aż do Niemiec, zwłaszcza na granicy bawarskiej znajduje się w rękach państwa, oraz że dla innych artykułów eksportowych tego rodzaju zniżki zasadniczo przez c. k. kolej państwową zawsze są przyznawane.

II. Następnym momentem, który upośledza konkurencyę trzody galicyjskiej w porównaniu z trzodą węgierską jest obecny system opłat konsumcyjnych, wymierzanych nie od wagi ale od sztuki.

Sprawa ta była już dotychczas kilka razy przez podpisaną Izbę bezskutecznie poruszana. Jasną jest rzeczą, że przy poborze opłaty konsumcyjnej od sztuki wychodzi bardzo dobrze sprzedawca nierogaczny cięższej pochodzenia węgierskiego, podczas gdy ta sama opłata trafia daleko dotkliwiej sprzedawcę lekkiej nierogaczny galicyjskiej. Na ogół jest nierogaczna węgierska 3 razy cięższą od nierogaczny galicyjskiej tak, że na 100 kg. trzody galicyjskiej przypada opłata konsumcyjna w kwocie kor. 9, podczas gdy od 100 kg. trzody węgierskiej wynosi opłata konsumcyjna około 3 K.

III. Stosunki weterynaryjne w Galicyi dają również powód do wielu skarg ze strony hodowców i handlarzy nierogaczny, przede wszystkim w kierunku nierównomierności, co każdemu przedsiębiorstwu handlu trzodą nadaje charakter aleatoryjny oraz wyciska na niem piętno niedającej się z góry obliczyć, a czasem od prywatnego zapatrywania powiatowego weterynarza zależnej przypadkowości.

Faktem jest niezaprzeczonem, że zapatrywania weterynarzy powiatowych, którzy w stosunku do handlarzy i hodowców nierogaczny mają nieograniczoną władzę, nie są równomierne, że jeden weterynarz zakazuje tego, na co drugi pozwolił. Natura zaś interesu jest taka, że strona ładująca albo wysyłająca trzodę, nie może udawać się na zwykłą drogę prawa i czekać załatwienia rekursu ze Lwowa, gdyż szkoda, jaką ponosi przez to, że nierogaczna na stacyi czeka, jest czasem wprost nieobliczalna.

Stosunki faktyczne są tego rodzaju, że handlarz, który raz trzodę przypędził na stacyę, musi się zastosować do tego, co mu nakaze lokalny weterynarz, chociażby nakaz ten nie był ugruntowany ani w ustawie, ani w zasadach nauki weterynaryjnej.

Znane są Izbie wypadki, że na jednej stacyi kolejowej dopuszczał weterynarz ładowania trzody na starych drewnianych rampach, na innych znowu stacyach rampy wyłożone kamieniem i betonem nie odpowiadały wymogom surowego weterynarza, a nie będzie obcym Wysokiemu Wydziałowi fakt, że przy zupełnie nowo wybudowanej linii lokalnej Tarnów-Szczucin w kilku stacyach weterynarze powiatowi zabronili używania ramp, których wykonanie zostało zatwierdzone przez władzę krajową polityczną.

Chów nierogaczny i handel zastosować się może do wszelkich racjonalnych przepisów, musi się atoli domagać, aby przepisy te były każdemu z góry dostępne i w sposób racjonalny a zwłaszcza jednolity wszędzie traktowane. Strona powinna z góry wiedzieć, co jej wolno a czego nie może czynić.

IV. Również skonstatowała Izba, że w ankiecie pomiędzy bardzo wytrawnymi weterynarzami i hodowcami nie było zgodności zdań co do skuteczności podziału Galicyi na trzy strefy weterynaryjne. Podział ten, który z natury rzeczy w wysokim stopniu hamuje, jest przez powagi weterynaryjne tak zaczepianym, że w każdym razie nasuwa się potrzeba, aby z kompetentnej strony sprawę tę jeszcze raz zbadano. O ileby podział na strefy nie był istotnie niezawodnie skutecznym środkiem do doszczętnego wyłapania pomoru, a to właśnie ulega zaczepieniu przez bardzo poważnych weterynarzy, należałoby metodę podziału na strefy w zupełności porzucić.

Podział ten, deprecyonując w wysokim stopniu galicyjską nierogaciznę, wtenczas tylko mógłby być utrzymanym, gdyby istotnie był w stanie w krótkim czasie przyczynić się w Galicyi do doszczętnego wygaśnięcia pomoru. W każdym razie atoli już teraz należałoby powiaty niezarażone ze strefy drugiej wcielać kolejno do strefy pierwszej, tak aby przynajmniej stopniowo zwiększać obszar, w którym jest dopuszczony wolny obrót nierogacizną.

Wobec tego dalej, że pomór obecnie występuje w daleko mniejszym stopniu, należałoby złagodzić surowe przepisy weterynaryjne wprowadzone w czasie, kiedy ta epizootycya występowała z niezwykłą gwałtownością.

Nierównomierność zapatrywań kół fachowych na najważniejsze kwestye weterynaryjno-handlowe jest w każdym razie faktem nader poważnym, który wobec olbrzymiego wpływu, jaki zarządzenia weterynaryjne wywierają na handel i chów bydła, musi być należycie uwzględniony.

Przy tej sposobności podnieśli także interesenci krzywdę, jaka spotyka hodowców i handlarzy w razie dowolnego wybicia trzody zagrożonej pomorem. Wynagrodzenie otrzymuje wybijający obecnie tylko wtedy, jeżeli wybicie nastąpiło na skutek nakazu krajowej władzy weterynaryjnej. Pomór tymczasem występuje tak szybko, że właściciel trzody niema czasu czekać tych 4—5 dni, zanim otrzyma ze Lwowa pozwolenie na wybicie. Chcąc uniknąć większej szkody, wy-

bija tedy trzodę odrazu, ale w tym wypadku mija go znowu odszkodowanie. Należałoby tedy lokalne władze weterynaryjne upoważnić pod stosownymi kautelami do udzielania pozwoleń na wybijanie podejrzanej o pomór trzody.

V. Stosunki obecne wymagają naprawy a Izba sądzi, iż naprawę tę możnaby znaleźć tylko przez wprowadzenie ściślejszego kontaktu pomiędzy sferami weterynarzy, handlarzy i hodowców nierogacizny. Tylko bowiem na wspólnym porozumieniu się i na poznaniu wzajemnych potrzeb opierająca się akcja, może zapewnić handlowi i hodowli wszelkich potrzebnych ułatwień przy równoczesnym przestrzeganiu wszystkich tych przepisów, które ze względu na stan zdrowia zwierząt są potrzebne.

W państwowej Radzie weterynaryjnej, utworzonej rozporządzeniem minist. rolnictwa z dnia 13. stycznia 1907 L. 13 Dz. p. p., względnie L. 3 urzęd. dziennika weter. istnieje przy władzy centralnej taki organ, przy którym atoli sfery handlowe pozbawione są wszelkiego współdziałania. Zmiana statutu przybocznej Rady weterynaryjnej w tym kierunku, aby w odpowiedniej formie dopuszczeni byli do udziału w obradach także przedstawiciele handlu nierogacizną (handlarze i komisyjonerzy) byłaby rzeczą równie słuszną jak i pożyteczną.

Dalej sądzi Izba, że przy bardzo wielkim wpływie, jaki na legislację i egzekutywę weterynarską posiada państwowa władza krajowa, byłoby rzeczą bardzo wskazaną i korzystną, aby przy c. k. Namiestnictwie, względnie przy oddziale weterynaryjnym tegoż c. k. Namiestnictwa utworzono organ doradczy, złożony z hodowców, weterynarzy i handlarzy, któryby z jednej strony umożliwił c. k. Rządowi krajowemu czerpanie ze skarbnicy praktycznego doświadczenia a z drugiej strony przez zbliżenie owych trzech czynników, łagodził istniejące obecnie przeciwieństwa i zapobiegł wydawaniu rozporządzeń, które może ze stanowiska weterynaryjnego przynoszą pożytek mały a handlowi i hodowli szkodzą w niezwykły sposób. Utworzenie pewnej spójni pomiędzy wszystkimi, którzy w handlu i chowie nierogacizny są inte-

sowani, byłoby w każdym razie pewnym krokiem naprzód do pomyślnego załatwienia tej kwestyi i umożebnieniem zgodnego współdziałania tych czynników, które obecnie, skazane na wspólną pracę, nawzajem uważają się za wrogów.

VI. Ze strony fachowej podniesiono także, że zakaz wypuszczania trzody na pastwiska przyczynił się znacznie do upadku chowu, gdyż odżywianie trzody zamkniętej w chlewach sprzyja szerzeniu się róży wąglikowej oraz zmniejsza odporność młodych zwierząt na wpływy klimatyczne i atmosferyczne, co znowu działa nader ujemnie na ilość trzody znajdującej się w kraju.

VII. Chów nierogacizny w kraju naszym wydaje w stosunku do zaludnienia i przestrzeni bardzo niedostateczne rezultaty. Jedną z głównych przyczyn tego stanu rzeczy zdaje się leżeć w dotychczasowym systemie hodowlanym, gdyż chów i wypas trzody odbywa się dotąd we formie ubocznej gałęzi gospodarstwa rolnego. Stosunki dzisiejsze wymagają przejścia do systemu intensywnej produkcji w urządzonych na większą skalę zakładach hodowli i tuczenia świń. Zakłady takie przyczyniły się zwłaszcza na Węgrzech znakomicie do podniesienia stosunków hodowlanych a wprowadzenie tej nowej i rentownej gałęzi produkcji w naszym kraju wpłynęłoby również ożywczo na eksport trzody galicyjskiej. W związku z tymi zakładami stoi sprawa masowej fabrykacyi przeznaczonych na eksport artykułów masarskich. Wysłka mięsa i wyrobów masarskich przedstawia bardzo korzystne widoki powodzenia i zapewnia już dzisiaj, przy zupełnym braku dogodnej organizacyi, znaczne dochody krajowemu gospodarstwu. Obok zakładów hodowli i tuczenia nierogacizny powstałyby też niewątpliwie większe przedsiębiorstwa fabryczne, mające na celu produkcję wytworów mięsnych i ich zbyt za granice kraju.

Tworzenie takich zakładów, których natura jest przeważnie komercyjną, musi być wprawdzie pozostawione inicjatywie prywatnej, rzeczą jednak czynników państwowych i krajowych będzie, przez daleko idące poparcie i wy-

datne subwencyonowanie udzielić zachęty i pomocy powstającym dla tego celu przedsiębiorstwom.

VIII. Handel nierogacizną. Dzisiejsze niekorzystne stosunki handlu nierogacizną znajdują swe wytlómaczenie przede wszystkim w zupełnym braku wszelkiej organizacji handlowej.

Rozrzuciona po całym kraju produkcya trzody niema dotychczas możności zbytu swego towaru na centralnym targu krajowym, nastęrczącą sposobność rentownej i regularnej sprzedaży.

Producenci i handlarze galicyjscy zmuszeni są posługiwać się pośrednikami, którzy korzystając z sytuacji sprowadzają ceny trzody do poziomu, uszczuplającego znacznie rentowność hodowli. Taniość nierogacizny w kraju nie przynosi jednakowoż korzyści, nawet galicyjskim handlarzom. Z powodu braku organizacji przeważną część zysku z interesu eksportowego zabierają komisyonerzy, dzierżący monopol sprzedaży na pozagalicyjskich targach.

Stosunki te domagają się koniecznej i rychłej poprawy przez zaprowadzenie organizacji sprzedaży i kupna w granicach kraju.

Aby uniknąć z jednej strony wycisku hodowców przez handlarzy a z drugiej umożliwić handlowi korzystny wywóz poza granice kraju, należy stworzyć warunki dla funkcjonowania wielkich i regularnie obsyłanych targów w takim punkcie Galicyi, który może najlepiej odpowiadać potrzebom eksportu.

Przesłuchani przez Izbę interesenci z kół weterynaryjnych, hodowlanych i handlowych wyrazili jednoznacznie zapatrywanie, że podniesienie krajowego handlu trzodą wymaga koniecznie istnienia wielkiego targu w Krakowie. Życzenia hodowców i handlarzy galicyjskich spotykają się w tym względzie z interesami najważniejszych odbiorców galicyjskiej nierogacizny z Czech, Moraw, Śląska i t. d., którym również bardzo zależy na możności bezpośredniego zakupna od galicyjskiego hodowcy lub handlarza.

Kraków posiada zarówno przez swoją sytuację geograficzną jak i przez wyposażenie w urządzoną według najnowszych wymogów sanitarnych targowicę, wszystkie warunki do odbywania krajowych targów na nierogaciznę.

Cel ten atoli osiągnięty być może jedynie przez obowiązkowe zatrzymanie się w Krakowie chociażby przez krótki przeciąg czasu, wychodzącej z kraju trzody.

Zarządzenie takie, na które i sfery hodowlane zgodę swą objawiły, mogłoby wejść w życie we formie obligatoryjnej superrewizyi a stworzony w ten sposób przymus używania targów krakowskich przy sprzedaży i wywozie trzody stanowiłby niezawodny środek dla udogodnienia handlu i eksportu trzody krajowej.

Obowiązkowa superrewizya dostarczyłaby nadto bardzo dogodnej broni przeciwko szykanom weterynaryjno-policyjnym ze strony Niemiec. Targ w Krakowie podniósłby także wartość krajowej trzody przez możebność sortowania towaru. Konsumenci pozakrajowi poszukują zwykle partyi 25—75 sztuk równej wagi. Przy obecnym nieskoncentrowanym handlu, komisyoner otrzymuje od galicyjskiego handlarza lub hodowcy partye niesortowane, różnej wagi. Z okoliczności tej korzysta i komisyoner i nabywca, aby pod pozorem braku sortymentu obniżać ceny lub liczyć potrącenia. W razie większych spędów na targu, sprawa sortowania rozwiązałaby się sama z siebie.

IX. Ścisłejsza kwestya organizacyi handlu trzodą, stanie się aktualną dopiero po spełnieniu przedstawionego przez nas powyżej postulatu sfer interesowanych w handlu i w chowie nierogacizny.

W toku obrad nad tym przedmiotem objawiono zdanie, że gmina miasta Krakowa jako posiadająca wszelkie ku temu warunki, miałaby w pierwszym rzędzie obowiązek zajęcia się stworzeniem organizacyi krajowego handlu nierogacizną, obejmującej jak największą ilość galicyjskich hodowców i handlarzy, celem skoncentrowania skupu i targowej sprzedaży trzody.

Izba ze swego stanowiska mogłaby tylko jak najener-

giczniej poprzeć akcyę gminy w tym kierunku i sądzi, że wezwanie gminy przez Wydział krajowy do zajęcia się tą sprawą odniesie najlepszy skutek, o ile kraj przyczyni się także wydatną subwencją do umożliwienia gminie krakowskiej tego zadania.

146. Oznaczenie stopy procentowej dla szacowania nieruchomości.

Namiestnictwo we Lwowie zwróciło się do Izby z prośbą o udzielenie opinii, jaką stopę procentową należy ustanowić na rok 1906 w okręgu Sądu krajowego wyższego w Krakowie dla szacowania:

- 1) budynków niepołączonych z gospodarstwami rolnymi, lasowemi lub przedsiębiorstwem przemysłowem;
- 2) gospodarstw przeważnie rolnych;
- 3) gospodarstw przeważnie lasowych, przy uwzględnieniu przeciętnego dochodu rocznego w każdej z grup powyższych posiadłości.

W myśl wniosku komisji połączonych sekcji uchwała Izba zaproponować Namiestnictwu, aby dla budynków wiejskich niepołączonych z gospodarstwem rolnem, lasowem lub przedsiębiorstwem przemysłowem, t. zn. dla chałup, zniżyć dotychczasową stopę 6 do 8⁰/₀ i podać stopę 5 do 7⁰/₀.

Dla gospodarstw przeważnie rolnych zaproponowała Izba utrzymanie stopy w dotychczasowej wysokości 3 do 5⁰/₀,

Podobnie zaproponowała Izba dla gospodarstw przeważnie lasowych dotychczasową stopę 4 do 6⁰/₀ od wypośredkowanego czystego dochodu takich nieruchomości, przy czem zastosowanie wyższej lub niższej stopy kapitalizacji zależeć winno od ocenienia stosunków miejscowych.

V.

Komunikacye.

147. Podwyższenie należitości pocztowych i telegraficznych.

Dr. Szarski przedstawia sprawę zamierzonego przez ministerstwo handlu podwyższenia należitości pocztowych i telegraficznych.

Kwestya ta wywołała zarówno w dziennikach, jak

i enuncyacjach licznych bardzo korporacji i związków gospodarczych bardzo energiczne protesty, zwracające się częścią przeciwko formalnemu uprawnieniu ministra handlu do przeprowadzania tak poważnych zmian w drodze rozporządzenia, częścią przeciwko osobie Dra Fořta, który jednak przy objęciu urzędowania znalazł już gotowy, przez swego poprzednika wypracowany plan podwyższenia opłat.

Podwyższeniu ulegną zarówno opłaty za korespondencję pocztową, jak i za wiadomości telegraficzne i telefoniczne.

Co do porta pocztowego projektowane było początkowo podwyższenie ogólne z 10 h na 12 h. Projekt ten odrzucono z góry z powodu odpornego stanowiska, jakie przeciwko niemu Węgrzy zajęli.

Pozostało zatem przy drugiej części planu ministerialnego, mianowicie przy podwyższeniu portorya za listy lokalne z 6 na 10 hal. W tym względzie jedynie interesenci Wiednia i Pragi stawiali żądania odmienne, których jednakowoż ministerstwo nie uwzględniło.

Właściwe podwyższenie i to w dość wydatnym stopniu ma mieć miejsce w drukach, sprzedawanych przez urzędy pocztowe. Różne sorty tych druków, które kosztowały dotąd 1 h. sprzedawane będą odtąd po 2 h.

Również i doręczanie przekazów, za które się obecnie płaci do 10 K.—3 h. powyżej 10 K.—5 h., ma wynosić na przyszłość bez różnicy przekazanej kwoty 6 h.

Należytość za skrzynki do odbioru listów na poczcie podwyższoną będzie z 2 K. na 3 K. miesięcznie.

Zaprowadzoną ma być dalej należytość składowa w wysokości 5 h. od sztuki i dnia w razie niepodjęcia przesyłki do 2 dni po jej nadejściu.

Co do należytości telegraficznych proponuje ministerstwo sprzedawanie blankietów po 2 h. od sztuki. Blankiety telegraficzne dotychczas otrzymywano bezpłatnie.

Dalej ma być zaprowadzoną należytość za doręczanie depesz w wysokości 10 h. od sztuki. Należytość za depesze miejscowe ma zostać zrównaną z opłatą pozamiejscową i wynosić 6 a nie 4 h., jak dotychczas od słowa.

Nowe należności telegraficzne byłyby bezwątpienia bardzo znacznym ciężarem dla kupiectwa. Największa jednak opozycja powstała przeciwko podwyższeniom należności za rozmowy telefoniczne.

Projekt ministeryalny staje na zasadzie, że należność powinna być tem większą, im częściej abonent korzysta z telefonu.

Telefony podzielono na dwie kategorie, a mianowicie: 1) telefony w przedsiębiorstwach t. zw. „Geschäftstelephone“ i 2) telefony mieszkalne t. zw. „Wohnungstelephone“.

Telefon w przedsiębiorstwie będzie kosztował w miejscowościach o ilości większej niż 20.000 abonentów w promieniu 2—6 klm. 600 koron. Stosownie do promienia sieci telefonicznej rośnie należność do 1350 koron. Dotychczas wynosiła należność ta 450—900 koron, tak że projektowane podwyższenie trafić musi bardzo dotkliwie interesentów ze świata kupieckiego i przemysłowego, którzy zmuszeni są posługiwać się urządzeniem telefonicznem.

W sieciach, wynoszących od 5 do 20 tysięcy abonentów będzie należność wynosiła 500 koron.

Telefony w przedsiębiorstwach podzielono dalej na trzy gatunki, a mianowicie:

1) na telefony o bardzo silnym ruchu, 2) telefony o silnym ruchu i 3) telefony o słabym ruchu.

Pierwsza kategoria opłacać będzie w miejscowościach powyżej 20.000 abonentów 450 koron, w większych promieniach 500 do 1200 koron.

Sieci w miejscowościach powyżej 5000 do 20 tysięcy abonentów będą opłacały 250 koron, a należność ta zniża się w miarę ilości uczestników do 200 koron.

Ostatnia kategoria (telefony o słabym ruchu) będzie wynosiła w miejscowościach do 20.000 abonentów w promieniu 2 do 6 klm. 300 koron, w większych promieniach 350 do 1500 koron.

Przy telefonie w przedsiębiorstwie należność za połączenie „spółkowe“ będzie wynosiła przy większych sieciach 200 koron, przy mniejszych sieciach od 100 do 150 koron.

Co się tyczy wreszcie telefonów mieszkalnych, podzielono je na jednostkowe, półspółkowe i ćwierćspółkowe.

Telefon jednostkowy kosztować ma w większej sieci w promieniu 2 do 6 klm. 250 koron, w mniejszych sieciach 120 do 175 koron.

Za telefon półspółkowy w tych samych warunkach ma wynosić należyłość K. 180.

Wreszcie telefon ćwierćspółkowy ma kosztować w wielkiej sieci w promieniu 6 klm. 100 koron, zaś w małej sieci od 65 do 90 koron.

Drogą tych podwyższeń spodziewa się ministerstwo już w pierwszym roku uzyskać sumę 2 milionów koron, która użytą zostanie na pokrycie wydatków, spowodowanych podwyższeniem pensji podurzędników pocztowych.

Mowca stawia następujący wniosek:

„Izba wyraża przekonanie, że podwyższenie należytości pocztowych obciążałoby silnie kupiectwo i nie zgadza się na projekt ministerstwa“.

W dyskusji oświadcza się radca Ehrenpreis za przyjęciem wniosku Dra Szarskiego i wskazuje, że wydatki spowodowane podwyższeniem pensji urzędników pocztowych znaleźć mogą pokrycie w nadwyżce dochodów państwowych, którą wykazał minister skarbu w ostatnim exposé budżetowym.

Izba uchwała jednogłośnie przedstawiony przez Dra Szarskiego wniosek, a odsyła do komisji połączonych sekcji poruszoną przez radcę Mandla sprawę utrudnień przy sprzedaży marek pocztowych w Krakowie.

148. Kolej lokalna Zakopane-Świnnica.

Stowarzyszenie majstrów kamieniarskich w Krakowie wystosowało do Rady miasta Krakowa obszerny memoriał, w którym powołując się na trudności napotymane dzisiaj przy sprowadzaniu granitu ze Śląska, albo z Czech, prosi o poparcie budowy kolei lokalnej Zakopane-Świnnica.

Stowarzyszenie kamieniarskie wskazuje na bogactwo pokładów granitowych w Tatrach i obiecuje sobie znaczny

rozkwit przemysłu kamieniarskiego w razie odkrycia łomów granitowych w Tatrach.

Magistrat odstąpił podanie to Izbie z prośbą o objawienie fachowej opinii.

R. Kwiatkowski podnosi, że projekt budowy linii lokalnej z Zakopanego na Świnnicę spotyka się w pierwszym rzędzie ze surową krytyką sfer turystycznych, które obawiają się zeszpecenia pięknych okolic tatrzańskich.

Zdaniem mowcy nie dorównuje granit tatrzański żadną miarą granitowi śląskiemu, który jest nadto tak tani, że konkurencya byłaby dla granitu tatrzańskiego prawie niemożliwą.

Projekt budowy linii Zakopane-Świnnica nie jest oparty na dość realnych podstawach i narazić może kraj na znaczne straty finansowe.

R. Uderski oświadcza się także ze względów technicznych przeciwko budowie projektowanej kolei. Koszta budowy byłyby bardzo znaczne, gdyż z powodu wielkich łuków w Tatrach, zachodziłaby potrzeba silnych i wielkich mostów, odpowiednich szyn itd., coby za sobą pociągnęło bardzo znaczne koszta.

Uchwalono odpowiedzieć Magistratowi, że zdaniem Izby, projektowana kolej lokalna nie może liczyć na rentowność z punktu widzenia, którym się powoduje Stowarzyszenie majstrów kamieniarskich w Krakowie.

Przedewszystkiem należy wziąć pod uwagę trudności techniczne, na jakie napotyka eksploatacya granitu w tatrach. Pokłady granitowe są bowiem rozrzucone po całym kompleksie gór tatrzańskich i często albo wcale nie nadają się do łomu skutkiem utrudnionego dostępu, albo też łom jest tylko możliwy przy niestosunkowo wysokich kosztach.

Nieobojętnym jest dalej fakt, iż kolej na Świnnicę jest pomyślana jako zębata. Ta okoliczność podroży znacznie koszta transportu i sprowadzi potrzebę przeładowywania granitu przy wejściu na linię o szerokości normalnej. Nadto przewóz granitu do Krakowa odbywać się będzie na trzech liniach kolejowych (kolej lokalna Świnnica-Zakopane, kolej

lokalna Zakopane-Chabówka i kolej transwersalna Chabówka-Kraków, co również wpłynie na podrożenie frachtu.

Wobec powyższego stanu rzeczy nie nabrała Izba przekonania, aby eksploatacja granitu tatrzańskiego mogła w sposób decydujący wpłynąć na rentowność kolei Zakopane-Świnnica.

149. Stacje telegraficzne w Antoniowie i Przegini duchownej.

Dyrekcya poczt i telegrafów we Lwowie nosi się z zamiarem urządzenia stacyi telegraficznej przy c. k. Urzędzie pocztowym w gminie Antoniowa, położonej w powiecie tarnobrzeskim.

Izba wezwana o wydanie opinii, czy i z jakich względów zachodzi potrzeba urządzenia stacyi telegraficznej w tej miejscowości, odpowiedziała Dyrekcyi, że Antoniowa jest siedzibą stosunkowo silnie rozwiniętego ruchu przemysłowego i handlowego, i jako miasteczko liczące ponad 1000 mieszkańców nie powinno być nadal pozbawione połączenia telegraficznego.

Z podobnych względów oświadczyła się Izba za urządzeniem stacyi telegraficznej w Przegini duchownej, gdzie mają swoją siedzibę liczne przedsiębiorstwa przemysłowe, odczuwające dotkliwie brak stacyi telegraficznej na miejscu.

150. Przeniesienie filii urzędu pocztowego i telegraficznego w Tarnowie.

Grono kupców i przemysłowców w Tarnowie zwróciło się do Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie z prośbą o interwencyę w sprawie przeniesienia filialnego urzędu pocztowego i telegraficznego Nr. 4 w Tarnowie z ulicy Szpitalnej na ulicę Lwowską.

Izba sprawdziła przez swego męża zaufania, że ze względu na stosunki lokalne powyższe życzenie zasługuje ze wszechmiar na poparcie, gdyż obecna siedziba filii Nr. 4 oddaloną jest znacznie od głównej arteryi ruchu. Nadto jest pomieszczenie tego lokalu urzędowego ze względu na szcu-

płość ubikacji bardzo niedogodne a sama ulica Szpitalna w porze deszczowej mało dostępna.

Izba przedstawiła tę sprawę c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów we Lwowie z prośbą o rychłe zadośćuczynienie życzeniom osiadłego w Tarnowie kupiectwa.

VI.

Sprawy przemysłowe.

151. Spoczynek niedzielny w przemyśle sprzedaży kwiatów.

Wiązanie i sprzedaż naturalnych kwiatów dozwoloną jest obecnie w niedzielę do godz. 11-tej przedpołudniem, w niedziele karnawałowe nadto od godz. 5-tej do 8-mej wieczorem, a w dniach 31. października, 1. i 2. listopada przez cały dzień.

Towarzystwo zawodowych ogrodników we Lwowie wniosło do c. k. Namiestnictwa prośbę o zmianę powyższych przepisów w tym kierunku, aby sprzedaż dozwoloną była w niedziele przez cały dzień lub przynajmniej do godz. 2-giej popołudniu.

Izba zarządziła w tej sprawie przesłuchanie interesowanych właścicieli sklepów z kwiatami w Krakowie celem przekonania się, czy zaproponowana przez lwowskie Towarzystwo ogrodników zmiana odpoczynku niedzielnego odpowiada lokalnym potrzebom tej gałęzi przemysłu.

Z przesłuchania okazało się, że część handlarzy życzy sobie rozszerzenia godzin niedzielnej pracy do 2-ej, a część do 1-ej popołudniu. Odnośnie do godzin pracy w niedziele karnawałowe żądają jedne sklepy dozwolenia sprzedaży przez cały dzień, inne pozostania przy dzisiejszych godzinach pracy t. j. od 5-ej do 8-ej wieczorem. Wreszcie wystąpili właściciele sklepów kwiatowych w Krakowie z żądaniem, aby w dniach imienin jednorazowych, w których zapotrzebowanie kwiatów jest bardzo wielkie, dozwoloną była sprzedaż popołudniowa w tych rozmiarach, jak to ma miejsce w niedziele karnawałowe.

Na wniosek komisji połączonych sekcji uchwalono zaproponować, aby w niedziele praca była dozwolona do godziny 1-ej popołudniu, w niedziele karnawałowe nadto od 4¹/₂-ej do 6¹/₂-ej wieczorem, w dniach 31. października, 1. i 2. listopada przez cały dzień. Wreszcie ma być w dniach św. Józefa (19. marca), św. Heleny (21. maja) i św. Zofii (15. maja), o ile przypadają na niedziele, praca dozwoloną w tych godzinach popołudniowych, w których jest dozwoloną w czasie niedziel karnawałowych.

152. Spoczynek niedzielny w przemyśle fryzyerskim.

Cech fryzyerów w Krakowie wniósł w porozumieniu z fryzyerami podgórkimi do Namiestnictwa prośbę o zmianę godzin spoczynku niedzielnego.

Fryzyerom krakowskim chodzi o to, aby niedziele karnawałowe, w których dzisiaj sklepy mogą mieć otwarte przez cały dzień, zrównane zostały pod względem godzin pracy z resztą niedziel w roku, t. zn. aby i w niedziele karnawałowe kończyła się praca o godz. 2-ej popołudniu.

Prośbę swą motywują fryzyerzy tem, iż przekonali się na podstawie kilkoletniego doświadczenia, że niezamykanie interesów w niedziele karnawałowe nie przynosi im większych dochodów a stanowi dotkliwe uszczuplenie spoczynku niedzielnego.

Na wniosek komisji połączonych sekcji uchwalono oświadczyć się za żądaniem przez fryzyerów rozszerzeniem spoczynku niedzielnego i przesłać Magistratowi opinię w tym duchu.

153. Charakter przemysłowy wyrobu rur i płyt cementowych i betonowych.

W opinii udzielonej Starostwu w Podgórzu wyraziła Izba zapatrywanie, iż przemysł wyrobu rur i płyt cementowych i betowych uważać należy jako zarobkowość wolną, która nie wymaga zezwolenia na otwarcie w myśl § 25 ust. przem.

154. Charakter przemysłowy wyrobu cukrów tureckich.

Na zapytanie Starostwa w Podgórzu odpowiedziała Izba, iż wyrób hałwy, lokum i innych t. zw. bakalii tureckich przedstawia się, o ile chodzi o zachodnią Galicyę, jako gałąź przemysłu niepraktykowana wcale przez cukierników i nie będąca przedmiotem nauki w przemyśle cukierniczym.

Wobec tego określiła Izba przemysł ten jako wolny.

155. Charakter przemysłowy wykonywania ozdób na nagrobkach.

Na odnośne zapytanie c. k. Namiestnictwa oświadczone, iż zdaniem Izby należy wykonywanie ozdób na nagrobkach do zakresu uprawnień przemysłu rzeźbiarskiego, który rozporządzeniem ministeryalnym z dnia 24. września 1905 Dz. p. p. Nr. 152 wcielony został pomiędzy przemysły rękodzielnicze.

Do czasu ogłoszenia wspomnianego rozporządzenia należał przemysł rzeźbiarstwa w kamieniu do kategorii przemysłów wolnych, którymi się mógł trudnić każdy posiadający ogólne warunki wykonywania przemysłu. O ile w danym wypadku petent jeszcze przed wejściem w życie w mowie będącego rozporządzenia przemysł rzeźbiarstwa w kamieniu, — choćby nawet bez karty przemysłowej, która przy przemysłach wolnych ma tylko znaczenie deklaratoryjne, — rzeczywiście wykonywał, nie miałoby to rozporządzenie do niego zastosowania i nie mogłoby też naruszyć w niczem nabytych poprzednio przez niego uprawnień do wykonywania przemysłowego rzeźbiarstwa w kamieniu jako przemysłu wolnego.

156. Charakter przemysłowy kopiowania zapomocą światła.

Na zapytanie Starostwa w Krakowie odpowiedziała Izba, iż kopiowanie planów, rysunków etc. zapomocą światła jest przemysłem wolnym, gdyż odbywa się bez użycia pras i nie nadaje się do masowego rozmnażania odbitek.

Postępowanie to, t. zw. „Lichtpausverfahren“, należy odróżnić od sporządzania światłodruków „Lichtdruckverfahren“, które polega na mechanicznej reprodukcji zapomocą klisz, uzyskanych w drodze fotochemicznej. To ostatnie postępowanie należy jak wszystkie metody mechanicznego rozmnażania druku i przedstawień obrazowych do przemysłów koncesyjonowanych.

Analogiczne stanowisko zajmują zawarte w zbiorze Frey-Marescha orzeczenia Izb handlowych w Pradze (tom 4. L. 5.488) i we Wiedniu (tom 2. L. 2.922).

157. Dowód uzdolnienia w lakiernictwie.

Namiestnictwo we Lwowie wzywa Izbę do wydania opinii, czy dowód uzdolnienia, uzyskany w roku 1903 na malarstwo i pokostnictwo, uprawnia petenta także do wykonywania lakiernictwa.

Izba wyraziła w tym względzie opinię, że malarstwo i pokostnictwo stanowiło aż do roku 1905 jeden przemysł. Dopiero rozporządzenie ministerstwa handlu z dnia 24. września 1905 L. 152 Dz. p. p. rozdziela w ustępie 53 pokostników (Anstreicher) od lakierników (Lackierer).

Ponieważ jednak w danym wypadku świadectwo pracy wystawione zostało w roku 1903, nie może rozporządzenie to mieć żadnego wpływu na poprzednio nabyte uzdolnienie.

Izba zauważyła nadto, że u nas, zwłaszcza po mniejszych miastach przemysł lakierniczy z małymi wyjątkami n. p. lakiernictwa powozowego, nie wyodrębnił się jeszcze od przemysłu pokostniczego, tak że w naszych stosunkach produkcyjnych pokostnictwo i lakiernictwo tworzy faktycznie jeden łączny przemysł.

158. Uprawnienia przemysłu sprzedaży towarów norymberskich.

Na zapytanie Magistratu oświadczyła Izba, że karta przemysłowa na sprzedaż towarów norymberskich nie mieści w sobie uprawnienia także na sporządzanie i wykończenie towarów norymberskich.

Nie zachodzi jednak, zdaniem Izby, żadna przeszkoda przeciw wystawieniu karty przemysłowej na sprzedaż jako też wyporządkanie i wykończanie towarów norymberskich, o ile odnośne czynności nie należą do zakresu uprawnień, zastrzeżonych poszczególnym przemysłom rękodzielniczym.

159. Wykonywanie przemysłu fotograficznego w sposób wędrowny.

Na zapytanie Starostwa w Białej odpowiedziano, że do wykonywania przemysłu fotograficznego w sposób wędrowny t. j. jeżdżąc z miejsca na miejsce, potrzebną jest licencya w myśl reskryptu ministerstwa handlu z dnia 23. grudnia 1881 L. 20.049.

VII.

Sprawy targowe.

160. Notowanie cen targowych w Krakowie.

Sprawa unormowania cen targowych ziemiopłodów i innych artykułów żywności w Krakowie, stanowi od kilku lat przedmiot pertraktacji pomiędzy Izłą handlową a Magistratem.

Na skutek porozumienia się delegatów Izby i Hali zbożowej wypracowany został przez miejski Komisaryat targowy następujący projekt cennika:

I. Cennik ziemiopłodów.

Tendencya:

Ceny ziemiopłodów notowane są za 50 kg. bez opłaty spożywczej.

Artykuł	od		do	
	K	h	K	h
Pszenica.				
Pszenica biała				
„ „ tranzyto				
„ czerwona i żółta				
„ „ „ tranzyto				
„ węgierska				

Artykuł	od		do	
	K	h	K	h
Żyto.				
Żyto dworskie				
„ targowe				
„ tranzyto				
„ węgierskie				
Jęczmień.				
Jęczmień browarny				
„ „ węgierski				
„ tranzyto				
„ na krupy				
„ „ węgierski				
„ tranzyto				
„ na paszę				
„ tranzyto				
Owies.				
Owies do siewu				
„ „ „ z opłatą spożywczą				
„ na paszę, dworski				
„ „ „ „ z opłatą spoż.				
„ „ „ targowy				
„ „ „ „ z opłatą spoż.				
Proso.				
Proso zwykłe				
Kukurydza.				
Kukurydza nowa				
„ stara				
„ nowa węgierska				
„ stara „				
„ nowa rosyjska				
„ stara „				
„ Cinquantin nowa				
„ „ stara				

Artykuł	od		do	
	K	h	K	h
Artykuły strączkowe.				
Tatarka				
„ surowa				
Groch.				
Groch Victoria				
„ zwykły				
„ pastewny				
Fasola.				
Fasola turecka				
„ cukrowa				
„ długa				
„ krótka				
„ krasa				
„ perłowa				
Soczewica średnia				
„ wyborowa				
Bobik				
Wyka				
Łubin żółty				
„ niebieski				
Artykuły pastewne.				
Otręby pszenne				
„ „ rosyjskie na eksport				
„ żytnie				
„ „ rosyjskie				
Mąka czerwona				
Ofagi				
Makuchy rzepakowe				
„ lniane				
Siano zwyczajne z opłatą spożywczą				
Koniczyna pastewna z opłatą spoż.				
Słoma żytnia długa „ „				
„ pszenna „ „				

Artykuł	od		do	
	K	h	K	h
Nasiona olejne.				
Rzepak zimowy				
„ tranzyto				
Rzepak				
Siemię lniane				
„ konopne				
Lnica				
Mak niebieski				
„ szary				
Kminek krajowy				
„ holenderski				
Koniczyna nasienna czerwona				
„ „ biała				
„ „ szwedzka				
Esparetta				
Tymotka				

II. Cennik innych artykułów żywności.

Artykuł	za	od		od	
		K	h	K	h
Nabiał.					
Mleko słodkie zbierane	1 litr				
„ „ niezberane	„				
Mleko kwaśne niezberane	„				
„ „ zbierane	„				
Śmietanka słodka	„				
Śmietanka kwaśna	„				
Masło	1 kg.				
Ser	„				
Jaja kurze	kope				
Kaszy pszenicznej	1 kg.				
„ „ (grysiu)	„				
„ tatarskiej (częstoch.)	„				
„ pszenicznej łupanej	„				
„ „ całej	„				

Artykuł	za	od		do	
		K	h	K	h
Kaszy jęczmiennej drobnej zwycz.	1 kg.				
„ „ średniej	„				
„ „ perłowej	„				
„ „ pencaku	„				
„ jaglanej	„				
Mąki pszenicznej Nr. 0	„				
„ „ Nr. 3	„				
„ „ Nr. 6	„				
„ żytniej Nr. 1	„				
„ „ Nr. 3	„				
„ razowej	„				
„ kukurydzanej	„				
Drób.					
Kury	szt.				
Kurczęta	parę				
Kaczki	szt.				
Gęsi	„				
Indyki	„				
Perlice	„				
Dziczyzna.					
Sarnina udziec					
„ comber					
Zające	szt.				
Bażanty	„				
Kuropatwy	„				
Ryby.					
Szczupaki	1 kg.				
Karpie	„				
Liny	„				
Sandacze żywe	„				
„ mrożone	„				
Raki	60szt.				

Artykuł	za	od		do	
		K	h	K	h
Jarzyzny.					
Ziemniaki	50 kg.				
Buraki	1 kg.				
Marchew	"				
Selery	"				
Pietruszka	"				
Cebula	"				
Czosnek	"				
Kapusta kiszona	"				
" w głowach świeża	kopec				
Karpiele	"				
Kalarepa	"				
Ogórki	"				
Sałata	"				
Szparagi	"				
Kalafiory	"				
Spiritus.					
Spirytus z opłatą spożywczą o tężości od 95 ^o wzwyż . . .	1 hl.				

Kraków, dnia.....

Komisarz targowy.

Do projektu cennika dodaje Magistrat następujące uwagi:
„Urzędowym wykazem cen targowych ziemiołdów i innych artykułów spożywczych, będących przedmiotem handlu na targu krakowskim, ma być wykaz wydany przez Komisaryat targowy. Wykaz ten składać się będzie z dwóch części: 1) cennika ziemiołdów i 2) innych artykułów żywności.

Za podstawę cennika ziemiołdów służyć będzie cennik „Hali zbożowej“ i obejmować będzie wszystkie artykuły, których ceny Hala zbożowa w swym cenniku podaje. Ceny notowane będą „od do“ za 50 klg. bez opłaty spożywczej.

Ceny ziemiopłodów w Hali zbożowej układane będą — jak to już od niejakiemu czasu się praktykuje — w obecności przedstawiciela Komisaryatu targowego, który przy układaniu cen spełniać ma czynność kontrolującą jako urzędowy organ Magistratu; przy obradach nad ułożeniem cennika ma on mieć głos stanowczy. Po ułożeniu cen i wpisaniu ich w główną księgę, przedstawiciel Komisaryatu targowego zaopatrzyć ma odnośny wpis klauzulą: „Prawdziwość powyższych cen stwierdza się ze strony Komisaryatu targowego“, oraz pieczęcią i podpisem.

W razie jeżeli Izba handlowa i przemysłowa uzna projektowany formularz cennika za odpowiedni potrzebie, wyda Magistrat zarządzenia celem zaprowadzenia cennika według tegoż formularza; przedtem komisaryat targowy ma dać jeszcze niektóre techniczne objaśnienia, które dodatkowo Magistrat udzieli Izbie handlowej i przemysłowej do wiadomości“.

Na wniosek komisji połączonych sekcji uchwalono odpowiedzieć, że Izba godzi się na przedłożony przez Magistrat sposób notowania cen targowych oraz na formularz wydać się mającego cennika, w którym Magistrat przeprowadził pewne zmiany, proponowane przez Izbę. I tak wykreślono w cenniku rubrykę „okowita“, któryto artykuł nie jest zupełnie przedmiotem obrotu handlowego w Krakowie, zwłaszcza że nawet praktyka nie zna ścisłej granicy pomiędzy okowitą t. zn. bezpośrednio do konsumpcji przeznaczonym i nierafinowanym alkoholem, a spirytusem.

Przy rubryce „spirytus z opłatą spożywczą“ umieszczono na wniosek Izby dodatek: „o tężości 95 stopni wzwyż“. Bez określenia stopnia tężości byłaby bowiem niezrozumiałą notatka cennika za hektolitr spirytusu. W handlu bowiem sprzedaje się obecnie spirytus wedle wagi i tężości. W obrocie lokalnym możnaby się zgodzić na notowanie wedle hektolitra, cena jednak odnosić się musi w tym wypadku do pewnej zawartości procentowej czystego alkoholu.

161. Podwyższenie opłat targowych.

Położone w zachodniej Galicyi gminy Frysztak, Lubiń, Lipnica murowana, Myślenice, Niepołomice, Ropczyce, Strzyżów i Wojnicz zwróciły się do Namiestnictwa z prośbą o pozwolenie na podwyższenie opłat targowych.

Gminy te zmuszone są łożyć na utrzymanie targów coraz większe koszta. Wydatki połączone z utrzymaniem porządku i czystości na targowicach, koszta nadzoru, weterynaryjnej kontroli oraz innych zarządzeń natury publicznej stają się powodem, że cały szereg gmin musi do targów dopłacać, co jest zjawiskiem anormalnem.

Dochodzenia przeprowadzone przez Izbę wykazały, że podwyższenie opłat do tej wysokości, aby dochody z targowicy pokrywały wydatki połączone z jej utrzymaniem, uznać należy w każdym wypadku za usprawiedliwione lokalnymi warunkami.

Na wniosek r. Kwiatkowskiego uchwała Izba oświadczyć się za podwyższeniem opłat targowych w myśl życzenia przytoczonych na wstępie gmin.

VIII.

Zwyczaje handlowe.

162. Znaczenie terminu „starka litewska“.

Izba wezwaną została przez władzę sądową o wyjaśnienie, czy nazwa „starka litewska“ używaną jest powszechnie dla sztucznych wyrobów starki, czy też służy tylko do fałszywego upozorowania wódek lepszej jakości.

Po zasięgnięciu opinii wybitnych znawców handlu i produkcji wódek, odpowiedziała Izba, że nazwa „starka“ oznaczała dawniej starą okowitę. W dzisiejszym obrocie handlowym rozumie się pod starką spirytus rafinowany, zredukowany do około 50% Trallesa i odpowiednio zaprawiony olejkim winnym, winem, duszonymi śliwkami, prażonym żytem i t. p.

Określenie „starka litewska“ służy powszechnie na oznaczenie w ten sposób (sztucznie) wyrobionej starki. Na-

poje na tej drodze sporządzone znachodzą się ogólnie w obrocie handlowym pod nazwą „starki litewskiej“, która nie może być uważaną jako nadana w celu wprowadzenia w błąd kupującej publiczności pod względem istoty i gatunku starki.

IX.

163. Interpelacya r. Judkiewicza w sprawie kompetencji komisji izbowych.

R. Judkiewicz zwraca się z interpelacją do przewodniczącego, czy kompetencye poszczególnych sekcji i komisji izbowych są dokładnie określone i czyni wniosek, aby biuro Izby przygotowało w najbliższym czasie regulamin obrad tych komisji i przedstawiło go plenum do zatwierdzenia.

Mowca przytacza jako przykład stworzoną w ostatnim czasie komisję prezydyalną, której zakres działania nie jest ściśle określony.

Przewodniczący zwraca uwagę interpelanta na przepisy §§ 8 i 9 regulamin obrad Izby, które traktują o tych sprawach:

„Sprawy, które mają być załatwiane na pełnym posiedzeniu Izby, muszą być przedmiotem obrad komisji z wyjątkiem spraw uznanych za nagłe.

Celem uregulowania pracy w komisjach wybiera Izba przy swem ukonstytuowaniu się następujące komisje:

I. Komisję budżetową. Zakres działania: gospodarka pieniężna Izby, uchwalenie projektu budżetu, kontrola kasy i rachunków Izby, sprawy dotyczące urządzenia lokali i t. p.

II. Komisję sekcji handlowej. Zakres działania: sprawy dotyczące wyłącznie handlu, giełdy, targów i jarmarków, sprawy pieniężne i bankowe, towarzystwa akcyjne, stosunki osób zatrudnionych w handlu i t. p.

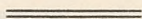
III. Komisję sekcji przemysłowej. Zakres działania: sprawy wyłącznie przemysłowe, techniczne i górnicze, marki i wzory, stosunki osób zatrudnionych w przemyśle i t. p.

IV. Komisję połączonych sekcji. Zakres działania: ustawodawstwo przemysłowe i handlowe, sprawy kolejowe, celne, poczt i telegrafów, traktaty handlowe, wystawy, stowarzyszenia przemysłowe, szkoły zawodowe i statystyka“.

W tym paragrafie jest tedy najdokładniej określony zakres działania komisji stałych — nadto ma Izba prawo, jak opiewa statut, w miarę potrzeby wybrać komisye o ściślejszym zakresie działania lub mające na celu przygotowanie jednego tylko przedmiotu.

Przewodniczący dodaje wkońcu, że kompetencyę komisji prezydyjalnej określiła uchwała pełnej Izby równocześnie z jej ustanowieniem, w następujący sposób:

„Charakter komisji prezydyjalnej jest doradczy. Do jej zakresu działania należą wszystkie owe sprawy, które w myśl regulaminu załatwia prezes pod własną odpowiedzialnością“.

**IZBA
HANDLOWA I PRZEMYSŁOWA W KRAKOWIE.**

SPRAWOZDANIE

z posiedzenia plenarnego

IZBY HANDLOWEJ i PRZEMYSŁOWEJ W KRAKOWIE

z dnia 11 grudnia 1906 roku.

TREŚĆ:

I.

Sprawozdanie z czynności biura.

- 164. Sprawy bieżące. Str. 193.
- 165. Karty legitymacyjne. Str. 193.
- 166. Marki ochronne. Str. 193.
- 167. Wzory przemysłowe. Str. 193.
- 168. Świadczenia pochodzenia. Str. 193.
- 169. Poświadczenia stosowności cen. Str. 194.
- 170. Ulgi cłowe. Str. 194.
- 171. Ulgi paszportowe. Str. 194.
- 172. Ulgi podatkowe. Str. 194.
- 173. Adresy firm. Str. 194.
- 174. Ogłoszenia dostaw. Str. 194.

II.

Wybory i delegacje.

- 175. Asesorzy dla Krakowa, Rzeszowa i Wadowic. Str. 195.
- 176. Cenzorzy dla filii Banku austro-węgierskiego. Str. 196.

177. Wybór delegatów do komitetu wystawy jubileuszowej 1908.
Str. 197.
178. Utworzenie komisji dla spraw koncesyjnych i osobistych.
Str. 197.

III.

Komunikacje.

179. Sprawozdanie z ostatniej sesji państwowej Rady kolejowej.
Str. 200.
180. Budowa nowego dworca kolejowego w Krakowie. Str. 206.
181. Podwyższenie składowego w krakowskich magazynach kolei północnej. Str. 207.
182. Budowa dróg wodnych. Str. 207.
183. Taryfa eksportowa na jaja via Kocmyrzów. Str. 211.
184. Zaprowadzenie drugiego wagonu III. klasy przy pociągach pospiesznych Kraków-Czerniowce. Str. 212.
185. Dostawa narzędzi kolejowych. Str. 213.
186. Zmiana nazwy stacji Słotwina. Str. 213.
187. Telefon Żywiec-Bielsko. Str. 214.
188. Niedogodności przy sprzedaży marek pocztowych. Str. 214.
189. Kolej lokalna Łodygowice-Buczkowice. Str. 215.

IV.

Sprawy ogólnogospodarcze.

190. Zniżenie ustawowej stopy procentowej. Str. 215.
191. Koncesye na biura podróży. Str. 219.
192. Wynagrodzenie pracy więźniów. Str. 221.

V.

Sprawy handlowe.

193. Reforma służby informacyjnej o stosunkach handlowych.
Str. 221.
194. Stemplowanie krótkoterminowych przekazów kupieckich.
Str. 233.

VI.

Sprawy przemysłowe.

195. Odpoczynek niedzielny na pocztach. Str. 234.
196. Zmiana ustawy o opodatkowaniu olejów mineralnych. Str. 236.
197. Handel towarów „korzennych“ a „kolonialnych“ Str. 238.

198. Sprzedaż gotowych podków. Str. 238.
 199. Charakter przemysłowy wyrobu betonu. Str. 238.
 200. Charakter przemysłowy wykonywania oszkleń artystycznych.
 Str. 239.
 201. Charakter przemysłowy wykuwania napisów na nagrobkach.
 Str. 239.
 202. Charakter przemysłowy wyrobu kompotów i konserw.
 Str. 239.
-

187 Charakter przemysłowy województwa polskiego. Str. 127
 188 Charakter przemysłowy województwa polskiego. Str. 128
 189 Charakter przemysłowy województwa polskiego. Str. 129
 190 Charakter przemysłowy województwa polskiego. Str. 130
 191 Charakter przemysłowy województwa polskiego. Str. 131
 192 Charakter przemysłowy województwa polskiego. Str. 132

193 Charakter przemysłowy województwa polskiego. Str. 133
 194 Charakter przemysłowy województwa polskiego. Str. 134
 195 Charakter przemysłowy województwa polskiego. Str. 135
 196 Charakter przemysłowy województwa polskiego. Str. 136
 197 Charakter przemysłowy województwa polskiego. Str. 137
 198 Charakter przemysłowy województwa polskiego. Str. 138
 199 Charakter przemysłowy województwa polskiego. Str. 139
 200 Charakter przemysłowy województwa polskiego. Str. 140
 201 Charakter przemysłowy województwa polskiego. Str. 141
 202 Charakter przemysłowy województwa polskiego. Str. 142
 203 Charakter przemysłowy województwa polskiego. Str. 143
 204 Charakter przemysłowy województwa polskiego. Str. 144
 205 Charakter przemysłowy województwa polskiego. Str. 145
 206 Charakter przemysłowy województwa polskiego. Str. 146
 207 Charakter przemysłowy województwa polskiego. Str. 147
 208 Charakter przemysłowy województwa polskiego. Str. 148
 209 Charakter przemysłowy województwa polskiego. Str. 149
 210 Charakter przemysłowy województwa polskiego. Str. 150

IV.

Sprawy ogólnogospodarcze.

211 Zakład przemysłowy województwa polskiego. Str. 151
 212 Zakład przemysłowy województwa polskiego. Str. 152
 213 Zakład przemysłowy województwa polskiego. Str. 153

V.

Sprawy handlowe.

214 Zakład przemysłowy województwa polskiego. Str. 154
 215 Zakład przemysłowy województwa polskiego. Str. 155
 216 Zakład przemysłowy województwa polskiego. Str. 156

VI.

Sprawy przemysłowe.

217 Zakład przemysłowy województwa polskiego. Str. 157
 218 Zakład przemysłowy województwa polskiego. Str. 158
 219 Zakład przemysłowy województwa polskiego. Str. 159

I.

Sprawozdanie z czynności biura za czas od ostatniego posiedzenia.

164. Sprawy bieżące.

W czasie od ostatniej sesji do dnia 11. grudnia 1906 załatwiono 945 aktów, które pociągnęły za sobą potrzebę wysłania 1617 pism do stron i władz.

165. Karty legitymacyjne.

Kart legitymacyjnych dla agentów podróżujących wydano 7, a mianowicie: po 1 na towary bławatne i na towary jubilerskie, 3 na towary modne, 1 na kapelusze i 1 na zegary.

166. Marki ochronne.

Marki ochronnych zaprotokołowano 7, a mianowicie: 2 na bibułki, 1 na kosmetyki, 1 na papier, 1 na płótno i 2 na zapalki.

167. Wzory przemysłowe.

Wzorów przemysłowych zaprotokołowano 4, a mianowicie: 1 na koperty reklamowe, 2 na podpałki i 1 na stragan żelazny.

168. Świadcstwa pochodzenia.

Świadcstw pochodzenia wydano 3, a mianowicie: 1 na cynk do Rosyi, 1 na meble gięte do Francyi i 1 na zamczki do sakiewek do Rosyi.

169. Poświadczenia stosowności cen.

Władzom wojskowym wydano 23 poświadczeń stosowności cen.

170. Ulgi cłowe.

Wydano 6 certyfikatów na ulgi cłowe przy sprowadzaniu maszyn z zagranicy. Poświadczenia te dotyczyły maszyn blacharskich, maszyn do fabrykacji farb, maszyn tkackich oraz maszyn dla walcowni cynku.

Wydano jeden certyfikat na ulgi cłowe przy sprowadzaniu z Rosji odpadków kości dla fabrykacji nawozów sztucznych.

171. Ulgi paszportowe.

Firmom protokołowanym wydano 2 poświadczenia celem doznania ulg paszportowych przy wyjeździe do Rosyi.

172. Ulgi podatkowe.

Wydano ośm opinii w sprawie uwolnienia od podatku spożywczego benzyny, przeznaczonej dla celów przemysłowych.

173. Adresy firm.

Władzom oraz stronom prywatnym podano adresy: agentów mąki, handlarzy drzewa budulcowego, handlarzy fasoli, fabryk koszyków, mebli giętych, oleju solarnego, papieru, pasów maszynowych, handlarzy wyrobów bawełnianych, pierza, wikliny, wina i wódek.

174. Ogłoszenia dostaw.

Ogłoszono w dziennikach rozpisanie dostaw drzewa, faszyn dla regulacji Wisły, konserw i obuwia dla wojska, wyrobów powroźniczych dla zarządu kopalni w Bochni oraz środków żywności dla wojska.

Również ogłoszono sprzedaż starych materiałów w Dyrekcyi kolei państwowych w Stanisławowie.

Posiedzeń komisyjnych odbyła Izba 6, a mianowicie: 1 posiedzenie komisji dla komunikacji kolejowych i wodnych, 1 posiedzenie komisji koncesyjnej, 3 posiedzenia komisji połączonych sekcji i 1 posiedzenie komisji zarządu gmachu.

II.

Wybory i delegacye.

175. Asesorzy dla Krakowa, Rzeszowa i Wadowic.

Na wniosek r. Bazesa uchwaliła Izba przedstawić następujące osoby jako kandydatów na urząd sędziów fachowych zawodu kupieckiego:

1) dla c. k. Sądu krajowego w Krakowie:

Fischera Jana Józefa,
Mikuckiego Ksawerego,
Niesiołowskiego Kazimierza i
Zdanowicza Zdzisława;

2) dla c. k. Sądu obwodowego w Rzeszowie:

Czernego Henryka,
Holzera Izaka i
Jaśkiewicza Stanisława z grona kupców samodzielnych,
Baua Wilhelma i
Rylskiego Edmunda, z grona kupców niesamodzielnych;

dla c. k. Sądu obwodowego w Wadowicach:

Gołamba Michała,
Hupperta Izraela,
Kluka Teofila,
Münza Ferdynanda,
Offnera Szymona,

Prażmowskiego Wincentego,
Thoma Jana i
Żaroffego Kornela.

176. Cenzorzy dla filii Banku austro-węgierskiego.

W myśl art. 40 i 64 statutów Banku austriacko-węgierskiego uskutecznia Izba handlowa i przemysłowa propozycje na urząd cenzorów dla położonych w jej okręgu filii Banku.

Dyrekcya Banku zwróciła się tedy pismem z dnia 5. listopada br. do Izby z prośbą o przedstawienie kandydatów na urząd cenzorów dla filii w Krakowie, Jaśle, Rzeszowie i Tarnowie.

Na wniosek p. r. Bazesa zaproponowane zostały następujące osoby:

Dla filii w Krakowie:

- 1) Anczyc Waclaw,
- 2) Beringer Wandalin,
- 3) Birnbaum Juda,
- 4) Dattner Maurycy,
- 5) Federowicz Jan Kanty,
- 6) Konopka Stanisław,
- 7) Porębski August,
- 8) Schwarz Henryk.

Dla filii w Jaśle:

- 1) Brąglewicz Tytus Władysław,
- 2) Chrapieński Jan,
- 3) Palch Romuald,
- 4) Polak Franciszek,
- 5) Steinhaus Bogusław.

Dla filii w Rzeszowie:

- 1) Czerny Henryk,
- 2) Dont Robert,
- 3) Gartner Fryderyk,

- 4) Geschwind Mojżesz,
- 5) Jędrzejowicz Stanisław.

Dla filii w Tarnowie:

- 1) Baum Kamil,
- 2) Bujnowski Tytus,
- 3) Edelstein Dawid Mojżesz,
- 4) Föbus Dr. Salomon.

177. Wybór delegatów do Komitetu wystawy jubileuszowej 1908.

Z okazji 60-letniego jubileuszu Najjaśniejszego Pana zamierzone jest w roku 1908 urządzenie we Wiedniu powszechnej austriackiej wystawy jubileuszowej.

Komitet wystawy zaprosił Izbę handlową i przemysłową w Krakowie, aby w zastępstwie interesów gospodarczych zachodniej Galicyi wzięła udział w przygotowawczych pracach komitetu.

Na wniosek r. Bazesa uchwalono wydelegować imieniem Izby w skład komitetu pp. wiceprezesa Jana Götza Okocimskiego i delegata Maurycego Dattnera.

178. Utworzenie komisji dla spraw koncesyjnych i osobistych.

Imieniem prezydium czyni sekretarz Dr. Benis wniosek w następującej sprawie:

Na podstawie § 8. regulaminu Izby, zatwierdzonego przez ministerstwo handlu pod dniem 13. maja 1898 L. 24.392 załatwia się sprawy należące do zakresu działania Izby albo na posiedzeniu plenarnem, albo też wprost przez prezydium. Sprawy dotyczące budżetu Izby, następnie sprawy dotyczące mianowania ławników handlowych (sędziów obywatelskich), cenzorów bankowych oraz delegatów w ważnych sprawach reprezentacyjnych, następnie sprawy dotyczące przyjmowania lub pensjonowania urzędników stałych i sług Izby, muszą być traktowane na posiedzeniach plenarnych.

Na sesji plenarnej nie muszą być traktowane przedmioty, których załatwienie jest w sposób niewątpliwy wskazane dotychczasową praktyką Izby lub obowiązującymi ustawami.

Prezes, wiceprezes lub sekretarz zawiadamiają Izbę na najbliższym pełnym posiedzeniu o sprawach załatwionych *ex praesidio*.

Według § 9. sprawy, które mają być załatwione na pełnym posiedzeniu Izby, muszą być przedtem przedmiotem obrad komisji, z wyjątkiem spraw uznanych za nagłe.

Istotnie przy układaniu tego regulaminu utworzyła Izba 4 komisje, których zakres działania jest objęty § 9. regulaminu Izbowego.

Z zakresu działania komisji połączonych sekcji, który obejmuje ustawodawstwo przemysłowe i handlowe, sprawy kolejowe, celne, poczt i telegrafów, traktaty handlowe, wystawy, stowarzyszenia przemysłowe, szkoły zawodowe i statystykę — wydzielono sprawy kolejowe i przekazano osobnej komisji kolejowej. W ten sposób liczba komisji została zwiększoną.

W ostatnich czasach poczęły się kształtować w Izbie pewne kategorie spraw, których załatwienie na posiedzeniach komisji połączonych sekcji, przedstawiało pewne niedogodności i strony ujemne. Są to sprawy koncesyjne i osobiste. Sprawy te z powodu zachodzących bardzo często kolizji interesów osób prywatnych traktowane być muszą bezwarunkowo w sposób dyskretny. Traktowanie takich spraw na komisji złożonej z 19 członków albo na plenum, które z natury rzeczy jest publicznem, okazało się wprost niemożliwem. To właśnie było motywem, że Izba na ostatniej swojej sesji plenarnej część spraw koncesyjnych przekazała komisji złożonej z 4-ch członków, *ad hoc* wybranych.

Według § 8. regulaminu Izby do zakresu działania sesji plenarnej należy także mianowanie ławników t. zn. ase-

sorów handlowych, następnie cenzorów bankowych i delegatów w ważnych sprawach reprezentacyjnych. Regulamin nie przewidział dotychczas organu, któryby z propozycjami powyższych osób przychodził na sesję plenarną. To było powodem, że często nikt się nie czuł powołanym do postawienia na sesji odnośnych propozycji a sprawa sama na tem cierpiała.

Prezydyum podejmując wniosek p. r. Tad. Epsteina ma zaszczyt przedłożyć Świątecznej Izbie następujący wniosek :

„Na podstawie § 9. reskryptu c. k. ministerstwa handlu z dnia 13 maja 1898 L. 24.392 ustanawia Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie komisję dla spraw koncesyjnych i osobistych.

Do zakresu działania tej komisji należą :

1. Załatwianie samodzielnie spraw koncesyi przemysłowych.

2. Przygotowanie propozycji na sesję plenarną w sprawach mianowania asesorów handlowych i asesorów bankowych oraz mianowania delegatów w ważnych sprawach reprezentacyjnych. >

Komisya składa się z 4-ch członków obieranych na 3 lata przy każdoczesnem ukonstytuowaniu się Izby, oraz z prezesa, wiceprezesa i delegata Izby.

Przewodniczącym komisji jest prezes, względnie jego zastępca“.

Izba uchwała w myśl wniosku prezydyum utworzyć nową komisję dla załatwiania spraw koncesyjnych i osobistych.

Przewodniczący zarządza przerwę celem dokonania wyboru członków tej komisji, poczem uchwalono na propozycję r. Wachtla wybrać w skład komisji koncesyjnej pp. Bazesa Gustawa, Epsteina Tadeusza, Federowicza Jana Kantego i Kwiatkowskiego Jana.

III.

Komunikacje.**179. Sprawozdanie z ostatniej sesji państwowej Rady kolejowej.**

Delegat Izby do państwowej Rady kolejowej, p. Maurycy Dattner podnosi w sprawozdaniu z ostatniej sesji korzystne rezultaty pertraktacji z ministerstwem kolejowem o udogodnienie połączeń pomiędzy Wiedniem i Krakowem a nowo wybudowaną linią Sambor-Użok, dokoła której grupują się bardzo poważne przedsiębiorstwa przemysłowe działu drzewnego.

Reprezentanci Lwowa w państwowej Radzie kolejowej ponowili i tym razem przedstawiony już kilkakrotnie wniosek o zaprowadzenie nowego pociągu pospiesznego na przestrzeni Lwów-Wiedeń. Ministerstwo kolei żelaznych przyrzekło obecnie, że wkrótce uskuteczniom zostanie żądane połączenie, które może i dla Krakowa mieć pewne znaczenie, albowiem przyczyni się do udogodnienia ruchu z Warszawą.

Rozkład jazdy, ustanowiony dla nowej kolei lokalnej Tarnów-Szczucin uledez ma wedle zapewnień ministerstwa rychłej zmianie. Sprawa ta była także i w Izbie krakowskiej poruszaną, gdyż interesenci zgłosili zażalenia na niekorzystne połączenia Krakowa i Tarnowa z tą linią lokalną.

W sprawie należytości manipulacyjnych zdołano osiągnąć niżkę dla kilku ważnych artykułów konsumcyjnych, które idąc w przesyłkach masowych ulegają znacznemu podrożeniu wskutek stosowania nowych opłat manipulacyjnych. Miarodajną przy niżeniach jest także kwestya konkurencyi ruchu wozowego z transportem kolejowym.

Sprawozdawca podnosi wkońcu, że związany z upaństwowieniem kolei Północnej całokształt spraw komercyjnych i organizacyi ruchu, traktowany będzie przez ministerstwo łącznie, po zaciągnięciu opinii Rady kolejowej.

W zastępstwie drugiego delegata Izby p. Juliusza Epsteina, brał udział w obradach państwowej Rady kolejowej r. Wachtel, która omawia szereg spraw, traktowanych na komisji dla spraw ogólnych.

Bardzo ożywioną dyskusję wywołała sprawa reorganizacji państwowej Rady kolejowej.

Materyał który ma być załatwiony na jednej sesji Rady jest zawsze bardzo obszerny. Dwa dni przeznaczone na obrady bezwarunkowo nie wystarczają; celem wyczerpania wszystkich punktów porządku dziennego rozstrzyga się sprawy częstokroć z niepożądanym pośpiechem.

To jest powodem, że z wielu stron podniosły się żądania reorganizacji Rady.

Rząd oświadczył się przychylnie wobec tych żądań. Zamierzoną jest mianowicie reorganizacja państwowej Rady kolejowej w tym duchu, że sprawy lokalne, jako nieobchodzące całej Przedlitawii, miałyby być przekazane nowym prowincjonalnym Radom kolejowym przy poszczególnych Dyrekcjach kolejowych. Państwowa Rada kolejowa miałaby w tym wypadku obradować tylko nad sprawami dotyczącymi całego państwa.

O reformie i reorganizacji kolei państwowych wspominał już delegat Dattner; mowca dodaje, iż według zapewnień J. E. Ministra kolei, projekt reorganizacji kolei państwowych zostanie przedłożony państwowej Radzie kolejowej w jej nowym składzie, przeznaczonym do rozstrzygnięcia spraw ogólnopaństwowych.

Poruszona przez niektórych członków z Galicyi sprawa upaństwowienia kolei lokalnej Lwów-Belzec nie zostanie prawdopodobnie rychło załatwioną. Podobne projekty upaństwowienia kolei prywatnych pojawiły się w znacznej ilości na Radzie. Sprawy te potrzebują pewnej rozważności, dłuższych studyów i znajomości stosunków lokalnych. Dlatego przyjęty został wniosek o wybranie komisji złożonej z 17-tu członków, którejby przydzielono do rozpatrzenia wszystkie projekty upaństwowienia kolei. Sprawy te mają potem przyjść pod obrady pełnej Rady kolejowej.

Bardzo długą i szczegółową dyskusję wywołała sprawa braku wagonów. Ze strony agrarnej, która stanowi obecnie w państwowej Radzie kolejowej osobną organizację, wystąpiono z radykalnym wnioskiem, aby rząd zaciągnął pożyczkę w kwocie 250 milionów koron i za tę kwotę zamówił potrzebną ilość wagonów. Już na pierwszy rzut oka wniosek ten jest niemożliwy do wykonania. Nie można sobie bowiem wyobrazić, aby fabryki austriackie mogły w przeciągu krótkiego czasu zbudować 25.000 wagonów.

Okazała się natomiast potrzeba, aby budżet państwowy regularnie i corocznie obejmował pozycję, przeznaczoną na powiększenie parku wagonów. Ponieważ ruch kolejowy stale się wzmacnia, musiałaby rubryka ta w budżecie ciągle się zwiększać.

Zastępca rządu na podstawie dat statystycznych wykazał, że wniosek agrarny nie może być wykonany, mimo to wszyscy delegaci ze strony agrarnej konsekwentnie za wnioskiem tym głosowali, podczas gdy przemysł i handel, które może najbardziej w sprawie powiększenia liczby wagonów są interesowane, oświadczyły się przeciwko jego treści.

Wedle oświadczenia J. E. Ministra kolei zamierza rząd na przyszły rok zamówić 4.500 wagonów.

Przy tej sposobności omawiano na sesji brak wagonów na kolei północnej. Kolej północna w stosunku do długości kilometrycznej szyn ma znacznie większą ilość wagonów, niż koleje państwowe. Mimoto okazało doświadczenie, że wagonów tych jest za mało.

Minister kolei przyrzekł też, że specjalnie dla kolei północnej zostanie pewna ilość wagonów zbudowaną; między innymi zostanie zamówionych kilkaset wagonów o pojemności 20.000 kg. na przewóz węgla.

Poruszoną została następnie sprawa rozdawnictwa restauracji kolejowych. Dotychczasowa praktyka powodowała, że restaurację dostawał ten, kto oferował pozornie wyższą

cenę, nie uwzględniano zaś zupełnie osobistych i fachowych kwalifikacji restauratora.

Ministerstwo kolejowe zajmuje się sprawą tą od pewnego czasu i wkrótce wyda w tym duchu nowe zarządzenia do wszystkich Dyrekcyi kolejowych.

Szeroko omawianą była na sesyi sprawa składów spożywczych dla urzędników i sług kolei państwowych. Ze strony agrarnej postawiono wniosek, aby tym składom spożywczym odebrać prawo strącania z pensyi t. zw. „Lohnabzüge“, a następnie, aby stowarzyszeniom odmówić prawa zniżek taryfowych na towary przez nich sprowadzane. Motywowano to okolicznością, że takie składy spożywcze szkodzą tylko interesom drobnego handlu, zwłaszcza wobec powtarzających się często nadużyć, że obok funkcjonaryszów kolejowych, korzystają także osoby prywatne z takich składów spożywczych.

Wniosek ten upadł, gdyż cały handel i przemysł reprezentowany w Radzie kolejowej oświadczył się przeciwko niemu. Nie chciano funkcjonaryszy kolejowych pozbawiać dobrodziejstwa tych zniżek.

Sprawy budowy nowego dworca kolejowego w Krakowie nie było na porządku dziennym państwowej Rady kolejowej. Wobec interpelacji mowcy oświadczył jednak zastępca Rządu, że obecnie nie zamierza Rząd nic w Krakowie budować.

Komisya, która przed niedawnym czasem nad tą kwestyą się zastanawiała, doszła do przekonania, że co do ruchu towarowego rzecz się da znacznie uprościć przez przesunięcie manipulacyi towarowej na stacyę Podgórze-Płaszów; co się zaś tyczy ruchu osobowego, rząd ma inne zamiary — o dworcu krakowskim teraz nie myśli.

Wobec tego stanowiska rządu podnosi mowca potrzebę zajęcia się sprawą dworca krakowskiego na najbliższem posiedzeniu państwowej Rady kolejowej.

Dla galicyjskiego przemysłu naftowego otwierają się obecnie wielkie widoki. Od pewnego czasu odbywają się

próby z lokomotywami opalanymi naftą i motorami naftowymi. Z konkursu wyszły dotychczas zwycięsko lokomotywy naftowe i gdyby rzeczywiście okazały się te lokomotywy dla ruchu komunikacyjnego praktyczniejsze — przemysł naftowy znalazłby wielkie pole zbytu.

Przewodniczący otwiera dyskusję nad sprawozdaniem delegatów.

R. Uderski podnosi, że na Radzie kolejowej zajmowano się kwestyą udogodnienia podróży I klasą i znizeniem kosztów wagonów sypialnych. Mowca w imieniu tej ludności uboższej, która jeździ III. klasą, porusza sprawę zaprowadzenia wagonów III. klasy przy wszystkich pociągach pospiesznych. Tę kwestyę należy jak najenergiczniej poruszyć na przyszłej sesji państwowej Rady kolejowej. Ludność pozbawiona środków nie może być dla swego ubóstwa narażaną na stratę czasu przez używanie pociągów osobowych. Sprawa ta przedstawia zdaniem mowcy większą doniosłość, niż kwestya wozów restauracyjnych i sypialnych.

Mowca podnosi dalej potrzebę rozszerzenia kart abonentowych na linie dawnej kolei północnej.

Zaprowadzeniu tak wielkiej ilości wagonów, jak tego żądali agraryusze, stoją na przeszkodzie poważne względy techniczne. Między ilością wagonów kursujących na pewnej linii a długością torów stacyjnych zachodzi ścisły stosunek. Nadmierne zwiększenie liczby wagonów pociąga za sobą potrzebę rozszerzenia wszystkich stacyi i torów stacyjnych. Wszak i tak niektóre stacje wskutek ciągłych powiększeń doszły do nadmiernej długości.

Zaprowadzenie lokomotyw naftowych uważa mowca za rzecz bardzo pożądaną. Należałoby je przynajmniej na razie zastosować na kolejach lokalnych. Stworzyłoby się w ten sposób nowe pole zbytu dla naszej produkcji nafty.

Dr. Szarski nie uważa kwestyi wagonów restauracyjnych i wozów sypialnych za rzecz podrzędną. Na kolejach dbają dziś wszędzie o wygody podróżującej publiczności i jeżeli Austria w tym względzie pozostanie za innymi

państwami, będzie ją omijał międzynarodowy ruch podróży.

R. Kwiatkowski podnosi potrzebę utrzymania nadal stowarzyszeń spożywczych urzędników, ale muszą być tutaj wykluczone wszelkie nadużycia. Stowarzyszenia spożywcze powinny zaspakajać wyłącznie potrzeby członków danego stowarzyszenia.

Jeżeli się jednak weźmie pod uwagę, że 50, czasem nawet 100% towaru sprzedaje się osobom prywatnym, wynika z tego ogromna strata nawet dla większego handlu. Mowca powołuje się przytem na swoje doświadczenie przy dostarczaniu węgla dla stowarzyszeń spożywczych urzędników.

Co się tyczy wagonów, które ma zamówić zarząd kolei, uważa mowca projektowaną ilość nowych wagonów 4.500 za niedostateczną. Trzeba wziąć na uwagę potrzeby przemysłu, który się nieustannie rozwija. Mowca podnosi konieczną wprost i nieodwłoczną potrzebę zaradzenia obecnemu brakowi wagonów. Jak długo kolej północna istniała, w Krakowie i w okolicy nie dawał się odczuwać brak wagonów. Z chwilą upaństwowienia kolei północnej stosunki się zupełnie zmieniły. Od 7-miu dni Kraków jest bez wagonów i jeżeli ten stan potrwa jeszcze 10 dni, zostanie miasto bez węgla. W ostatnich czasach tylko z trudnością można było dostać wagony, pomimo że ruch burakowy ustał.

Opalaniu lokomotyw naftą zdaniem mowcy stoi na przeszkodzie ta okoliczność, że kolej nie może sobie zapewnić stałej i pewnej dostawy nafty. To też jest powodem, że mimo przeświadczenia o korzystnym wyniku opalania lokomotyw naftą, zmian tych dotychczas nie zaprowadzono. Kwestya ta jakkolwiek dla galicyjskiego przemysłu naftowego bardzo pożądana, nie może być tak łatwo rozwiązana.

Z drugiej strony ucierpiałby na tem przemysł węglowy. Kopalnie węgla, straciwszy tak poważnego odbiorcę jakim jest kolej, byłyby bardzo poszkodowane.

Dr. Maryan Starzewski wyjaśnia jako zastępca Dyrektora kolei państwowych, że karty roczne na koleje państwowe w Galicyi i na linie dotychczasowej kolei północnej, zostaną od 1. stycznia w życie wprowadzone. Decyzya co do kart obonamentowych zapadnie prawdopodobnie w krótkim czasie.

Dalej zniesionym zostanie w najbliższym czasie, ograniczony do 6-ciu godzin czas wyładowania wagonów i przywróconym będzie pierwotny termin 24 godzin.

Po zamknięciu dyskusyi przyjmuje Izba do wiadomości sprawozdanie obydwóch delegatów.

180. Budowa nowego dworca kolejowego w Krakowie.

Imieniem komisji kolejowej przedstawia r. Judkiewicz sprawę niedogodności i braków obecnego dworca kolei północnej w Krakowie. Budynki stacyjne i magazyny, tory i ubikacje urzędowe pozostały od szeregu lat w dawnych, zupełnie niewystarczających wymiarach, mimo że ruch towarowy wzmagą się z roku na rok. Kolej pomaga sobie półśrodkami w rodzaju podwyższenia składowego, a zarządzenia te obciążając jedynie kupiectwo, w niczem się nie przyczyniają do naprawy stosunków.

Obecny stan dworca krakowskiego wzbudza poważne obawy, że nietylko zaopatrzenie miasta w najważniejsze artykuły konsumpcyi narażone jest na niebezpieczeństwo, ale co gorsza, że brak koniecznych urządzeń stacyjnych i przeładowniczych staje się powodem, że ruch transportowy w najważniejszych artykułach masowych poczyna omijać stację krakowską ku nieobliczalnej szkodzie całego krakowskiego kupiectwa.

Na wniosek referenta uchwała Izba jednogłośnie wniosek następującej treści:

„Wobec notorycznej niedostateczności krakowskiego dworca kolejowego, pod którego brakami cierpi od wielu lat nader dotkliwie cały rozwój handlu i ruchu w mieście Krakowie, zwraca się Izba handlowa i przemysłowa do ministerstwa kolejowego z przedstawieniem nieodzownej i nieod-

włocznej konieczności budowy nowego a zwłaszcza towarowego dworca i z usilną prośbą, aby c. k. ministerstwo kolejowe z możliwym pośpiechem i z całą energią przystąpiło do przygotowania wykonania budowy.

Izba uznaje budowę nowego dworca, zwłaszcza towarowego, za sprawę pierwszorzędnej wagi i najwyższej doniosłości, oraz uważa za swój obowiązek czuwać nad jej korzystnym rozwiązaniem.“

181. Podwyższenie składowego w krakowskich magazynach kolei północnej.

Dr. Szarski zgłasza wniosek nagły w sprawie nadmiernego podwyższenia opłaty składowego w tutejszych składach celnych kolei ces. Ferdynanda. Dotychczasowe składowe w wymiarze 1·2 halerzy od 100 kg. i dnia, zostało począwszy od dnia 16. listopada nagle w trójnasób powiększone i wynosi 3·6 halerzy. Zarządzeniem tem pragnie zarząd kolei zmusić kupców do szybszego opróżniania składów. Świat kupiecki narażony jest przez to niezwykle podwyższenie składowego na bardzo dotkliwe straty i domaga się jak najszybszego przywrócenia opłaty w dawnej wysokości.

Mowca prosi o uchwalenie nagłości sprawy i czyni wniosek, aby prezydyum w telegraficznej drodze domagało się w dyrekcyi kolei północnej natychmiastowego przywrócenia składowego w dawnym wymiarze.

Po uchwaleniu nagłości wyjaśnia del. Dattner, że w sprawie tej zgłosiła się do Izby z zażaleniem deputacya krakowskiego kupiectwa. Prezydyum interweniowało tak u Generalnej Dyrekcyi kolei północnej, jak i w ministerstwie kolejowem.

Uchwalenie wniosku Dr. Szarskiego będzie poparciem życzeń i dalszą obroną interesów kupiectwa.

Po przemówieniach pp. Mandla i Wachtla uchwała Izba jednogłośnie wniosek przedstawiony przez r. Dr. Szarskiego.

182. Budowa dróg wodnych.

W nieobecności referenta r. Zieleniewskiego przedstawia r. Epstein Tad. co następuje:

„Ustawą z dnia 11. czerwca 1901 Dzpp. Nr. 66 (§ 1.) uchwalono budowę:

- a) kanału spławnego między Dunajem a Odrą,
- b) kanału spławnego między Dunajem a Wełtawą około Budziejowic wraz z kanalizacją Wełtawy od Budziejowic do Pragi,
- c) kanału spławnego pomiędzy kanałem, łączącym Dunaj z Odrą a średnim biegiem Wełtawy, łącznie z kanalizacją Łaby na przestrzeni Mielnik-Jaromierz,
- d) spławnego połączenia kanału pomiędzy Dunajem i Odrą z dorzeczem Wisły i ze spławną przestrzenią Dniestru./

Warunkiem wykonania tej ustawy miały być zobowiązania krajów do zapłacenia kwoty, która wystarczy na oprocentowanie i umorzenie $12\frac{1}{2}\%$ kosztów budowy.

§ 5 tej samej ustawy nakazuje rozpoczęcie rokowań z krajami co do regulacji owych rzek, które z przyszłymi kanałami tworzą pod względem technicznym (zasilenie wodą) albo pod względem komunikacyjnym jednolitą część wód.

Wedle § 6 roboty w §§ 1 i 5 oznaczone, powinny być rozpoczęte najpóźniej w r. 1904 a ukończone najpóźniej w r. 1924.

Na pierwszy peryod budowy, sięgający od r. 1904 do 1912 otrzymał rząd upoważnienie do emisji maksymalnej kwoty 250 milionów koron, z czego 75 milionów miało być użyte na cele regulacji.

Dnia 18. września 1901 Dz. u. k. Nr. 103 ogłoszoną została ustawa krajowa, wedle treści której kraj zobowiązał się do płacenia owych $12\frac{1}{2}\%$ na koszt.

Celem pokrycia kosztów regulacji rzek utworzono osobny fundusz budowy, do którego wpłynąć miało datków państwowych 19.398,600 K. oraz datków krajowych 5.962,400 Kor., razem 26.361,000 Kor.

Do ustawy państwowej nie zostało dotychczas opublikowane właściwe rozporządzenie wykonawcze.

Ministerstwo handlu atoli wydało w r. 1905 t. zw. program budowy dotyczący okresu 1904—1912. Główna treść tego programu budowy jest następująca :

Z pożyczki 250 milionów przeznaczają się 175 milionów na cele budowy kanałów a 75 milionów na cele regulacyjne.

Licząc 5% straty na emisji 75 milionów regulacyjnych należy emitować na cele regulacji 79.948,009 tak, że na cele budowy dróg wodnych pozostaje reszta 171.520,000 K.

Jeżeli się do kwoty tej doda 12¹/₂% udziału krajów, otrzyma się fundusz budowy 195.488,000 K.

Do programu budowy pierwszego okresu 1904—1912 wciągnięto :

a) kanał Kraków-Wiedeń.

Na przestrzeń galicyjską preliminowano kosztą budowy 30 milionów K., co odpowiada emisji K. 31.578,950 i udziałowi Galicji K. 3.947,369.

b) skanalizowanie Mołdawy w obrębie Pragi kosztem **14.400,000 K.**

c) skanalizowanie Elby na przestrzeni Mielnik-Jaromierz kosztem **16.100,000 K.**

Roboty w Czechach w pierwszym programie budowy preliminowane były na 15.157,896 K. i 21.684,220 K., razem na 36.842,106 K.

Program budowy został w ciągu lat o tyle zmieniony, że do budowy kanału Kraków-Wiedeń wciągnięto także skanalizowanie Wisły pod Krakowem wraz z portem w Krakowie.

W r. 1903 odbyła się reambulacja trasy kanałowej Kraków-granica Śląska, przyczem ze strony Namiestnictwa względnie Ministerstwa spraw wewnętrznych podniesionym został związek pomiędzy kanalizacją Wisły pod Krakowem a zabezpieczeniem miasta przed powodzią.

Następnie powiększono w r. 1904 fundusz budowy przeznaczony na Czechy o kwotę **16.400,000 K.** tak, że według rozkładu funduszy w r. 1904 miało być użyte z funduszu kanałowego w Czechach 51.400,000, w Galicji 30.000,000, w Austrii dolnej i na Morawach 106.000,000 K.

Co do Śląska nie zapadła jeszcze uchwała, gdyż wówczas sejm śląski z powodu zamieszek narodowościowych nie uchwalił jeszcze owego datku krajowego 12¹/₂‰.

Od tego czasu sprawa co do kanału Kraków-Wiedeń faktycznie nie postąpiła naprzód.

Pomiędzy Ministerstwem handlu a Ministerstwem spraw wewnętrznych, Namiestnictwem i gminą miasta Krakowa toczą się ciągle pertraktacje o szczegóły krakowskiego portu i kanalizacji Wisły, ale o samej budowie kanału zupełnie jest głucho.

W Czechach natomiast prowadzi się w ramach powyższej kwoty 31.000,000 K. — roboty kanałowe i regulacyjne z całą intensywnością, czego są dowodem częścią wykończone a częścią będące w toku wielkie budowle na Mołdawie i na Łabie.

— Sprawa budowy dróg wodnych w Galicyi ma także swoją stronę polityczną.

Równocześnie z ustawą o drogach wodnych uchwalone zostały w sposób acz nie formalnego ale materialnego iunctim budowa kolei alpejskich oraz budowa portu w Tryeście, co razem pochłoneło blisko ³/₄ miliarda K.

Przy robotach tych zyskały wielkie korzyści nie tylko kraje alpejskie i Tryest, ale także Czechy, Morawy i Śląsk, których przemysł korzystał z ożywczego tchnienia wielkich inwestycji.

Dla Galicyi miały być zbudowane kanały. Tymczasem iunctim nie zostało dotrzymane. Koleje alpejskie są w ruchu, port w Tryeście się buduje, a dla Galicyi nie uczyniono nic.

Zamiast wdrożenia akcji mającej na celu rozpoczęcie budowy kanałów, mnożą się w ostatnim czasie objawy nasuwające nie tylko poważne wątpliwości, lecz zmierzające wprost do przygotowania opinii publicznej, iż budowa kanałów w obrębie Galicyi będzie zupełnie zaniechaną, a fundusze uchwalone ustawą z dnia 11. czerwca 1901 będą na inne cele użyte.

Oprócz wstępnego artykułu, zamieszczonego w „Czasie“ z dnia 8. listopada br. Nr. 256, który najwidoczniej ma na

celu przygotowanie opinii publicznej na zamierzoną i przez pewne sfery pożądaną zmianę użycia funduszków kanałowych — jeszcze druga okoliczność potwierdza powyżej wyrażone obawy.

Z końcem listopada odbyła się inspekcyjna podróż inżynierów z Dyrekcyi budowy dróg wodnych. Objazd ten ograniczył się tylko do badania górnych biegów rzek i do rozpatrzenia sprawy zalesienia górskich potoków.

Wobec okoliczności, iż krakowska Izba handlowa i przemysłowa niejednokrotnie z naciskiem zaznaczała swoje stanowisko w sprawie budowy kanałów i kilkakrotnie domagała się w swoich enuncyacjach przyspieszenia budowy, uchwała Izba jednogłośnie przedstawioną przez referenta rezolucyę następującej treści :

1) Krakowska Izba handlowa i przemysłowa wyraża ponownie przekonanie, iż budowa kanału Dunaj-Wisła jest konieczną dla całego przemysłu, górnictwa i handlu galicyjskiego.

Izba stwierdza jednomyślnie, iż niewykonywanie uchwalonej przez Radę państwa i przez Koronę sankcyonowanej ustawy o drogach wodnych, tudzież zamiar użycia funduszków uchwalonych na budowę kanałów, na inne cele, wywołałby pod względem gospodarczym, politycznym i społecznym nieobliczalne, a ze wszech miar ujemne skutki.

2) Krakowska Izba uchwała zwrócić się do Koła polskiego, do Sejmu, do Rządu krajowego tudzież do Rządu centralnego z żądaniem, aby w myśl ustawy oraz uchwalonego programu budowy, budowa kanałów w obrębie Galicyi z możliwym pospiechem została przeprowadzoną.

W sprawie wniesienia tych petycji porozumie się Izba z Prezydium miasta Krakowa.

183. Taryfa eksportowa na jaja via Kocmyrzów.

Dla ruchu tranzytowego jaj rosyjskich przez linie kolei państwowych w Galicyi w kierunku do Niemiec północnych ustanowioną jest w taryfie związkowej t. zw. „Norddeutsch-Galizisch-Südwestrussischer Grenzverkehr“ specjalna stawka wyjątkowa, która przysługuje transportom idącym

przez wszystkie galicyjskie stacye graniczne (Bełzec, Brody, Husiatyn, Iwanie puste, Nadbrzezie-port, Nowosielica, Podwołoczyska, Tarnopol, Skała, Sokal i Szczucin).

Jedyną z pomiędzy galicyjskich stacyi granicznych, pozbawioną dotąd korzyści wyjątkowej taryfy eksportowej jest Kocmyrzów, który posiada bardzo ożywiony ruch handlowy i wykazuje wzrastającą z każdym rokiem cyfrę transportu jaj.

Na prośbę interesentów tamtejszych uczyniła Izba przez swego delegata w państwowej Radzie kolejowej wniosek na wciągnięcie stacyi Kocmyrzów w powyższą taryfę wyjątkową.

Zarządzenie takie nie zaszkodzi zupełnie ruchowi innych stacyi granicznych, gdyż Kocmyrzów powołanym jest do ściągnięcia transportów z tej części państwa rosyjskiego, która nie posiada dotąd zupełnie bezpośrednich stawek frachtowych dla ruchu tranzytowego z Austryą.

184. Zaprowadzenie drugiego wagonu III. klasy przy pociągach pospiesznych Kraków-Czerniowce.

Stowarzyszenie podróżujących kupców Galicyi w Krakowie żali się na stałe przepełnienie wagonów III. klasy przy nocnym pociągu pospiesznym na linii Kraków-Czerniowce i Czerniowce-Kraków.

Ajenci podróżni opuszczają Kraków zazwyczaj w niedzielę wieczór, wyjeżdżając do Galicyi i Bukowiny pociągiem pospiesznym o godz. 8·38 wieczorem. Po załatwieniu interesów wracają oni z Czerniowiec we czwartki, pociągiem pospiesznym o godz. 7·02 wieczorem. W obydwóch relacjach panuje w tym czasie tak silne przepełnienie, że kupcy używający wspomnianych pociągów stale i w tych samych dniach, często nie mogą znaleźć pomieszczenia.

Liczba agentów podróżujących, o których się tutaj rozchodzi jest bardzo znaczną. W roku 1905 wystawiła Izba 157 kart legitymacyjnych dla komiwojażerów, z których 110 przypada na sam Kraków, 20 na Tarnów, 10 na Białą a 6 na Rzeszów. Podróżni ci objeżdżają prawie bez wyjątku Galicyę i Bukowinę.

Stowarzyszenie kupców występuje z prośbą, aby przy pociągach pospiesznych, odchodzących z Krakowa o godz. 8:38 wieczorem i z Czerniowiec o godz. 7:02 wieczorem zaprowadzonym został drugi wagon III. klasy.

Na wniosek komisji kolejowej uchwaliła Izba przedstawić sprawę tę Dyrekcyi kolei państwowych w Krakowie celem uczynienia odpowiedniego wniosku w ministerstwie kolejowem.

185. Dostawa narzędzi kolejowych.

Towarzystwo kowali w Sułkowicach zwróciło się do Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie z prośbą, aby Izba poparła wyroby tegoż Towarzystwa przy dostawach narzędzi kolejowych dla warsztatów tudzież dla robót nadtorowych.

Izba czyniąc zadość temu życzeniu zawiadomiła Dyrekcyje kolei państwowych we Lwowie, Krakowie i Stanisławowie, że Towarzystwo kowali w Sułkowicach posiada założoną z funduszków Ministerstwa handlu zbiorową kuźnię mechaniczną, zaopatrzoną w pędzone siłą motoryczną (para, elektryczność) narzędzia (nożyce, młoty i prasy kowalskie), oraz w racjonalnie urządzone piece i ogniska.

Dalej rozporządza Towarzystwo kowali w Sułkowicach istniejącą przy c. k. Szkole zawodowej dla przemysłu żelaznego w Sułkowicach wzorowo urządzoną i w najnowsze maszyny wyposażoną pracownią ślusarską do wyrobu narzędzi.

Towarzystwo jest w stanie dostarczać wszelkiego rodzaju młotów, kilofów, oskarów oraz wielu narzędzi warsztatowych.

186. Zmiana nazwy stacji Słotwina.

Ze strony interesentów miasta Brzeska poruszoną została sprawa zmiany nazwy stacji kolei państwowych Słotwina, na Słotwina-Brzesko.

Życzenie to umotywowane jest okolicznością, że celem całego ruchu kolejowego na stacji Słotwina jest właściwie

Brzesko, miasto handlowe i ruchliwe, podczas gdy Słotwina sama nie posiada żadnego prawie ruchu.

Powyższe życzenie interesentów poleciła Izba Dyrekcyi kolei państwowych do uwzględnienia.

187. Telefon Żywiec-Bielsko.

Dyrekcya poczt i telegrafów we Lwowie zawiadamia Izbę, że z dniem 10. listopada br. oddaną została do publicznego użytku międzymiastowa linia telefoniczna z Żywca do Bielska.

Równocześnie otwartą została miejscowa sieć telefoniczna w Żywcu, która na razie obejmuje 21 stacyi.

Należytość za zwykłą rozmowę trzyminutową pomiędzy Żywcem a Krakowem wynosi 1 kor. 60 hal., rozmowa telefoniczna między Żywcem a Wiedniem 3 korony.

188. Niedogodności przy sprzedaży marek pocztowych.

R. Mandel przedstawia niedogodności, jakie panują w ostatnich czasach przy sprzedaży znaczków pocztowych w Krakowie.

Trafikanci i sprzedawcy znaczków pocztowych czynią obecnie rozmaite utrudnienia stronom kupującym marki. Jedne sklepy sprzedają marki tylko w pewnych godzinach, inne odmawiają zupełnie sprzedaży lub ograniczają się do zaopatrywania swoich stałych odbiorców.

To zachowanie się sprzedawców marek pozostawać ma w związku z odmownem załatwieniem prośby trafikantów o podwyższenie procentu zysku przy sprzedaży znaczków pocztowych.

Wobec tego widzi się kupiec lub przemysłowiec często zmuszonym, pokrywać swoje zapotrzebowanie w oddalonym nieraz urzędzie pocztowym. Wiadomo zaś powszechnie wiele czasu kosztuje zakupienie marek na pocztie, gdzie po każdą większą ilość udać się trzeba do kasy urzędu pocztowego.

Strony narażone na znaczną stratę czasu i wielkie przeszkody w szybkim załatwieniu ekspedycyi, mają zda-

niem mowcy prawo domagania się od rządu, aby przy uregulowaniu sprzedaży państwowych znaczków pocztowych większą zwracał uwagę na potrzeby i życzenia interesentów.

Izba uchwaliła wniosek mowcy, aby zażądać w ministerstwie handlu podwyższenia procentu zysku przy sprzedaży marek pocztowych i usunięcia niedogodności, jakie się przy sprzedaży marek w Krakowie pojawiły.

189. Kolej lokalna Łodygowice-Buczkwice.

Do Izby wpłynęło podanie o poparcie sprawy budowy kolei lokalnej z Łodygowic do Buczkowic.

Przestrzeń między położonemi w powiecie bialskim gminami Łodygowice a Buczkowice wynosi blisko 9 km. Ponieważ okolica ta jest bardzo silnie zaludniona i posiada kilka znacznych przedsiębiorstw fabrycznych, czyni del. Dattner imieniem komisji kolejowej wniosek na poparcie podania. Zdaniem mowcy przyczynić się może każde wykształcenie stosunków komunikacyjnych w kraju naszym do podniesienia wytwórczości rodzimej i ożywienia stosunków handlowych.

R. Judkiewicz żąda poprzedniego zbadania, czy zachodzi rzeczywiście potrzeba budowy takiej linii i czy nie będą narażone na ryzyko kapitały, które kraj musiałby w tem przedsiębiorstwie inwestować.

Po udzieleniu wyjaśnień ze strony del. Dattnera i r. Tad. Epsteina, przyjmuje Izba wniosek komisji.

IV.

Sprawy ogólnogospodarcze.

190. Zniżenie ustawowej stopy procentowej.

Ministerstwo sprawiedliwości nosi się z zamiarem zniżenia stopy odsetek ustawowych tak w dziedzinie powszechnego prawa cywilnego, jak i w dziedzinie ustawy handlowej.

Chodziłoby zatem o zmianę § 2. ustawy z dnia 14. czerwca 1868 Dz. p. p. Nr. 62 w brzmieniu art. I. ustawy

z dnia 15. maja 1885 Dz. p. p. Nr. 77, względnie o zmianę artykułu 287 kodeksu handlowego.

Ministerstwo zauważa, że już przy sposobności obrad nad ustawą z r. 1885 pojawiły się żądania, aby przynajmniej dla pewnych części państwa ustalić stopę procentową poniżej 5%, przez co zbliżonoby się do stopy mającej powszechne zastosowanie w danym terytoryum. Przyjęcie jednolitej stopy w wysokości 5% nastąpiło wówczas w tym jedynie celu, aby uregulować sprawę tę w całym państwie na tych samych podstawach.

Od tego czasu spostrzedz się daje zdaniem ministerstwa dalsze stałe spadanie stopy procentowej, tak iż staje się aktualnem niżenie stopy ustawowej w obrębie powszechnego prawa cywilnego na 4%, w obrębie ustawy handlowej na 5%. Ministerstwo powołuje się przytem na okoliczność, że stopa procentowa kas sierocych we wszystkich prawie prowincjach Przedlitawii wynosi tylko 4%, jakoteż że kurs publicznych zapisów długu, listów zastawnych i innych papierów pupilarnych utrzymuje się od lat na wysokości, która w regule nie zapewnia rentowności większej niż 4%.

Pozostawienie wyższej stopy procentowej na polu ustawy handlowej odpowie tylko stanowi faktycznemu, gdyż kupiec używa kapitału swego produktywnie i stara się go możliwie często zreprodukować. Wchodzi tu także w grę wzgląd na ryzyko kupieckie i okoliczność, że kupiec nie tylko otrzymuje, ale i płacić musi wyższy procent.

W związku z tą sprawą pozostaje kwestya, czyby nie należało zastosowanie wyższych procentów ograniczyć jedynie do obustronnych interesów kupieckich, podczas gdy wedle obecnego stanu ustawy odnosi się 7% stopa odsetek kupieckich do wszelkich interesów handlowych, a więc także do interesów zawartych pomiędzy kupcami a niekupcami.

Ministerstwo sprawiedliwości rozważa w dalszym ciągu kwestyę rozszerzenia praw wierzyciela do żądania odszkodowania i ponad ustawowe procenty zwłoki. Dzisiaj ma wierzyciel pretensyi pieniężnej położenie gorsze od wierzy-

ciela każdej innej pretensyi, którą można dochodzić w całej wysokości wyrządzonej rzeczywiście szkody, bez względu na stopień winy.

Ministerstwo dodaje wkońcu, że unormowana w ustawie czekowej i wekslowej 6°/_o stopa miałyby pozostać i nadal w wysokości dzisiejszego wymiaru.

Wedle powyższego przedstawienia rzeczy, rozchodziłoby się tedy o następujące zasady prawne:

a) § 2 ustawy z dnia 14. czerwca 1868 miałyby brzmieć: „Jeżeli strony umówiły się o zapłatę odsetek bez podania wysokości, albo jeżeli się odsetki należą z ustawy, należy się 4 od sta za rok.

Jeżeli dłużnik pozostaje w zwłoce z zapłatą pretensyi pieniężnej (§ 1333 powszechnej ustawy cywilnej) nie jest wykluczonem dochodzenie szkody, przewyższającej ustawowe procenty zwłoki“.

b) Art. 287 kodeksu handlowego otrzymałby brzmienie: „Stopa odsetek ustawowych, w szczególności także odsetek zwłoki wynosi przy obustronnych interesach handlowych 5 od sta na rok. Odnosi się to także do pretensyi z takiego interesu handlowego, w którym umówiono zapłatę procentów bez ustalenia wysokości.

We wszystkich wypadkach, w których niniejsza ustawa nakłada obowiązek zapłaty procentów bez podania wysokości, rozumieć należy 5 od sta na rok“.

c) Art. 288 kodeksu handlowego miałyby odpaść.

Po przeprowadzeniu szczegółowych dochodzeń i gruntownem zbadaniu całej kwestyi, przyszła komisya połączonych sekcji, która referat poruczyła p. dyr. Blumenfeldowi, do przekonania, że Izba nie może zgodzić się na zapatrywanie ministerstwa sprawiedliwości i nie uważa znizienia ustawowej stopy procentowej za rzecz pożądaną.

Stan rynku pieniężnego z ostatnich miesięcy dostarcza dowodów na zupełne przeciwieństwo zapatrywania reskryptu

ministeryalnego, jakoby koszta wypożyczania kapitału zeszyły poniżej wymiaru procentów ustawowych.

Jeżeli londyńska rata bankowa podnieść się może choćby na krótki czas do wysokości 6%, stanowi to co najmniej dowód, że nie może być mowy o stałym, ciągłym potanieniu kapitału, które objawia się w niższej stopie procentowej, a tylko tego rodzaju potanienie pieniędzy może być podstawą gospodarczą zamierzonej przez rząd reformy. Wszak nie może być zamiarem ministerstwa sprawiedliwości, aby dłużnik tytułem procentów zwłoki płacił mniej, niż płacić musi w banku za wypożyczenie pieniędzy do interesu bieżącego każdy kupiec. Byłoby to wprost premią dla przeciągania zapłaty poza termin, gdyż dłużnik chętnie zatrzymałby pieniądze wierzyciela, za któreby płacił zaledwie 4, względnie przy obustronnych interesach handlowych 5% zwłoki.

Znaną jest powszechnie rzeczą, że w Austrii odbywa się już dzisiaj bardzo powoli inkaso otwartych pretensyj książkowych, faktur i innych długów i niema zupełnie powodu, aby przez zapewnienie niepunktualnemu dłużnikowi zysków materialnych, przyczynić się do pogorszenia istniejących dzisiaj stosunków. Wyższa stopa procentowa przy zapłacie odsetek zwłoki działa przyspieszająco na likwidację długów, gdyż odbiera dłużnikowi możliwość zysku przy dalszych zwłokach.

Podobnie sprzeciwić się musi Izba ze stanowiska praktycznego życia kupieckiego dopuszczeniu żądań o dochodzenie szkody przewyższającej ustawowe odsetki zwłoki.

Szybkość i pewność obrotu stanowią zawsze podstawę wszelkich czynności handlowych. Zarówno dla dłużnika jak i dla wierzyciela jest rzeczą znacznie korzystniejszą, jeżeli przez zapłatę ustawowych odsetek załatwia się wzajemny stosunek ostatecznie i bez procesów o odszkodowanie. Już samo przeprowadzenie dowodu na szkodę jest niesłychanie trudne. Dowód ten nie mógłby być uważany za przeprowadzony, jeżeli stopa bankowa jest wyższą aniżeli ustawowe

procenta zwłoki, gdyż tylko rzeczywiście poniesiona szkoda a nie możność jej poniesienia byłyby przedmiotem dowodu.

Motywytem gospodarczym wyższej stopy procentowej, którą przyjęto w kodeksie handlowym, była właśnie okoliczność, że kupiec w interesie oprocentować musi swój kapitał z powodu większego ryzyka wyżej, niż to ma miejsce w zwyczajnym obrocie. Wysokość kupieckich odsetek uzasadnioną jest tedy w naturze kredytu kupieckiego. Wszak kupiec ponosi jako wierzyciel, w razie niezapłacenia jego pretensyi w terminie, zupełnie tę samą szkodę bez względu na to, czy interes był po stronie dłużnika prawniczo interesem handlowym, czy też nie. Dla kwestyi ustawowych odsetek, jako odszkodowania za utratę możności obracania kapitałem może być miarodajnem jedynie stanowisko tej szkody, którą ponosi faktycznie wierzyciel

191. Koncesye na biura podróży.

Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie otrzymała w ostatnich czasach od c. k. Namiestnictwa, z wezwaniem do wydania opinii, cały szereg podań o udzielenie koncesyi na biura podróży w Krakowie.

Fakt, że stosunkowo w bardzo krótkim czasie zbiegło się razem kilkanaście podań z Krakowa o takąsamą koncesyę, musi na siebie zwrócić szczególną uwagę, zwłaszcza jeżeli się zważy, że współubiegający się reprezentują najrozmaitsze zajęcia zawodowe i różne sfery społeczne. Izbie wydawało się tedy koniecznem zająć się sprawą z ogólniejszego punktu widzenia i objawić c. k. Namiestnictwu z całą szczerością swe zdanie.

Komulacya podań o koncesyę na biuro podróży nie jest dziełem czystego przypadku. Łączy się ona, wedle przekonania Izby, ze wzmożonym ruchem emigracyjnym, skierowanym do Ameryki Północnej i innych zamorskich krajów. Koncesya na biuro podróży bardzo łatwo da się przekształcić na przedsiębiorstwo, którego celem będzie masowe sprzedawanie międzypokładowych biletów okrętowych dla wychodźców. Zwyczajny ruch pasażerów,

udających się z Krakowa w podróż kolejową czy to w interesach, czy to dla przyjemności, nie jest ani tak wielkim, ani sprzedaż biletów kolejowych w Krakowie tak intratną, aby mogła się stać przedmiotem zabiegów z tak różnych stron.

Izba sądzi, że jednym, acz nie głównym z powodów emigracji zamorskiej, jest forsowna agitacja agentów sprzedających bilety okrętowe. Praktyka uczy, że natarczywość sprzedających takie bilety, oraz ich agitacyjna czynność emigracji wprawdzie nie tworzy, ale ją niewątpliwie zwiększa przez ułatwienie i udogodnienie nabycia t. zw. szykart i wyjazdu.

Odływ sił roboczych z Galicyi jest zaś faktem, z którym się teraz bardzo poważnie w ogólnym interesie kraju liczyć należy. Przedsiębiorstwa przemysłowe i rolnicze cierpią dotkliwie pod brakiem robotnika, mimo że raptownie rosnące ceny robocizny doszły u nas do wysokości, która robotnikowi gwarantuje wystarczającą i sprawiedliwą zapłatę, tem bardziej, jeżeli się ją zestawi z małą intensywnością i małą wydatnością jego pracy, oraz z ogólnymi kosztami utrzymania.

Izba uznając w zupełności, że emigracja jest do pewnych rozmiarów naturalnym u nas objawem i wynikiem stosunków, uważa jednak jej popieranie i ułatwienie za zgoła niewskazane i nieodpowiednie i dlatego też sądzi, że z ewentualnie udzielić się mających koncesyi na biura podróży mają być zasadniczo wykluczone uprawnienia objęte ustępem c) rozp. z 23 listopada 1895 Dz. p. p. Nr. 181 (sprzedaż kart okrętowych).

Izba kierowała się przy tem także rozważą, że sprzedaż okrętowych biletów kajutowych I. i II. klasy niema dla Krakowa najmniejszego znaczenia, a bilety kajutowe III. kl. są tylko odmienną, przez niektóre towarzystwa okrętowe wprowadzoną nazwą na bilety międzypokładowe, przeznaczone do masowego transportu wychodźców.

192. Wynagrodzenie pracy więźniów.

Wskutek polecenia c. k. Sądu krajowego wyższego w Krakowie, zwróciły się Sądy karne w Krakowie, Jaśle i Tarnowie do Izby o opinię, czy istniejące taryfy wynagrodzenia pracy więźniów w tych miastach odpowiadają obecnym stosunkom lokalnym.

Izba podała każdemu z zapytujących sądów żądane informacje i wyraziła zarazem zapatrywanie, iż dniówka więźnia — biorąc za zasadę porównania tę samą ilość godzin pracy — posiada wartość o 30⁰/₀, a robota akordowa wartość o 15⁰/₀ mniejszą, aniżeli praca robotnika zwykłego.

Izba uważała atoli za swój obowiązek zwrócić uwagę Prezydium Sądu krajowego wyższego na to, iż strony prywatne, mimo wielkiego braku robotnika, posługują się tylko nader niechętnie pracą więźniów. Przyczyna tego leży w jej niezwykle małej wydatności. Nawet przy uwzględnieniu bardzo wielkiej taniości robotnika-więźnia pracodawca zwyczajnie wychodzi lepiej na tem, jeżeli płaci wolnemu robotnikowi wyższe zarobki.

Powodem małej wydatności pracy więziennej jest nieproporcjonalnie mała korzyść, jaką więzień odnosi ze swej pracy. Trudno żądać od więźnia, który dla siebie za cały dzień pracy otrzymuje 16, względnie przy rewertentach 8 halerzy, aby pracował z ochotą i do roboty się istotnie przykładał. Rezultatem tego braku chęci do pracy jest, że pracodawca wprost stroni od robotników więziennych.

Jeżeli Zarząd sprawiedliwości istotnie i szczerze myśli o zmianie obecnie istniejących stosunków, należałoby od tego punktu rozpocząć reformę.

V.

Sprawy handlowe.

193. Reforma służby informacyjnej o stosunkach handlowych.

C. k. Ministerstwo handlu wystosowało do Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie reskrypt następującej treści:

„Im Hinblick auf das Inkrafttreten der neuen Handelsverträge und die noch offenen Fragen bezüglich der Regelung unserer internen Produktions- und Absatzverhältnisse erachtet es das k. k. Handelsministerium für geboten, der Frage einer zielbewussten und zweckentsprechenden Organisation des kommerziellen Informationswesens näherzutreten zu sollen.

In voller Würdigung der Tätigkeit, welche eine Reihe wirtschaftlicher Korporationen bei der Pflege dieses für unseren Aussenhandel gewiss hochbedeutsamen Dienst entwickeln, erschiene es immerhin wünschenswert, wenn — und einzelne dem k. k. Handelsministerium vorliegende Anregungen lassen diesbezüglich vorhandene Bestrebungen unmittelbar erkennen — das k. k. Handelsministerium in die Lage versetzt würde, über die den bestehenden Interessen entsprechendste Art und Weise der Einrichtung dieses Dienstes die Meinung der Handels- und Gewerbekammer zu vernehmen und auf Grund des hienach vom k. k. Handelsministerium zu sammelnden Materiales an eine Lösung dieser Frage schreiten zu können.

Die Handels- und Gewerbekammer wird eingeladen, unter Bedachtnahme auf die einschlägigen im Auslande bestehenden und seit geraumer Zeit dortselbst funktionierenden Einrichtungen eine Äusserung anher gelangen zu lassen“.

Przed załatwieniem tej sprawy wypracowało biuro Izby dla użytku komisji, która się nad nią zastanawiała, sprawozdanie wstępne.

Jak z treści reskryptu wynika, zamierza Rząd, skłoniony własną potrzebą i utyskiwaniami świata handlowego, przystąpić do zasadniczej reorganizacji państwowej służby informacyjnej o stosunkach handlowych i to tak ze względu na stosunki pomiędzy Austrią a zagranicą, jak ze względu na uregulowanie wewnętrznej produkcji i zbytu.

Przed sformułowaniem pewnych żądań albo projektów, należy poznać stronę faktyczną sprawy w Austrii i w innych państwach.

Uwzględnić przy tem wypadnie służbę informacyjną, o ile dotyczy A) handlu zagranicznego, B) stosunków wewnętrznych.

A. Stosunki z zagranicą.

Wedle organizacji austriackiej spoczywa służba informacyjna zagraniczna w rękach 1) konsulatów, 2) stałych i przygodnych sprawozdawców różnego rodzaju.

1) Urządzenia konsularne w Austrii są powszechnie znane. Konsulaty składają raporty miesięczne, czerpane głównie z notowań i ze sprawozdań giełdowych oraz sprawozdanie roczne, obejmujące ogólny pogląd na gospodarcze stosunki okręgu, w którym konsul ma swą siedzibę. Ogłasza się je drukiem jako dodatek do czasopisma „Handels-Museum“, oraz w krótszych wyciągach w czasopiśmie „Consular-Correspondenz“.

Wartość sprawozdań konsularnych jest bardzo rozmaita. Zależy ona przedewszystkiem od stopnia wykształcenia komercyjnego, jakie konsul posiada, tudzież od stosunków osobistych, które w obcym mieście utrzymuje. W tej mierze w konsulatach naszych zachodzą wielkie braki.

W przeciwstawieniu do konsulatów innych krajów, kierują się do służby konsularnej austriackiej młodzi ludzie ze sfery wysokiej biurokracji, względnie arystokracji, a więc z warstw towarzyskich, które z handlem i przemysłem osobście pozostają tylko w bardzo małym kontakcie.

Rzecz się ma przeciwnie np. w Niemczech, gdzie ciało konsularne rekrutuje się głównie z synów zamożnych rodzin fabrykantów albo kupców.

Konsulowie austriaccy, przejęci duchem i tradycją biurokratyczną, opuszczają Austrię jako młodzi ludzie wprost po ukończeniu akademii. Ministerstwo spraw zagranicznych przed wysyłaniem młodych konsulów, przeprowadza dla nich wprawdzie rodzaj praktyki, która atoli w rezultacie polega na bardzo krótkiej służbie zwykle w Izbie handlowej wiedeńskiej lub liberzeckiej i na pobieżnym objeździe po najważniejszych centrach przemysłowych. Bez przesady twierdzić też można, że adepci konsularnej służby poczynają wykonywać swój urząd zagranicą bez znajomości austriackiej produkcji. Wobec tego jest naturalnem, że stosunki galicyjskie są im całkowicie obce, acz Galicya utrzymuje bardzo wielki eksport i bardzo poważne stosunki z zagranicą (pro-

dukty surowe, drzewo, oleje mineralne, cynk, spirytus, wódki, sukno, przetwory chemiczne, meble gięte i i.).

W ciągu ostatnich dwunastu lat było w Galicyi względnie w Krakowie tylko dwóch młodych absolwentów akademii konsularnej, których studia galicyjskie ograniczyły się do jednodniowego pobytu w Krakowie i Wieliczce. Młodzi ci panowie zostali potem dziwnym trafem wysłani w okolice, z którymi Galicya nie utrzymuje żadnych związków (jeden do Chin a drugi do Egiptu).

Nieznajomość ogólnych stosunków gospodarczych panujących w Austrii oraz w poszczególnych krajach koronnych sprawia, że konsulowie na swych późniejszych zagranicznych stanowiskach zwracają główną uwagę na objawy zapewne bardzo ciekawe i interesujące, ale dla Austrii praktycznie mniej ważne.

Większość konsulów austriackich, to zwyczajnie ludzie średniego lub małego majątku. Prowadzą oni dom na skromną skalę i stosunków wielkich nie utrzymują.

Sprawozdania konsularne są po większej części bardzo pilnie i starannie zebranemi, pod względem języka i stylu wzorowo opracowanemi informacjami z drugiej ręki, przeważnie z lektury obcych dzienników i sprawozdań.

Charakterystycznym jest np., że konsulaty nasze zostały zaskoczone wypadkami w dwu dla Austrii niesłychanie ważnych sprawach. A mianowicie: stanowiskiem konferencji brukselskiej cukrowej wobec austriackiej ustawy o kontyngencie oraz zawarciem unii celnej pomiędzy Serbią a Bułgarią, o którychto faktach notorycznie rząd austriacki mimo swej całej zagranicznej służby wywiadowczej, poprzednio nie wiedział.

Sprawozdania konsularne okazują się nadto zwyczajnie bardzo późno tak, że jako źródło informacji do interesów bieżących służyć nie mogą. Z roku na rok rosnąca objętość także się nie przyczynia do ich poczytności. Niektóre sprawozdania to formalne książki, których studyować kupiec albo fabrykant nie ma czasu zwłaszcza, że prze-

cież z góry nie wie, czy w tym grubym tomie znajdzie dla siebie coś ciekawego lub interesującego.

Wielu konsulów jest narodowości węgierskiej. Tych interesuje naturalnie tylko to, co w pierwszej linii obchodzi Węgry.

Wartość praktyczna sprawozdań konsularnych jeszcze się umniejsza, skoro konsulem austriackim jest obcy poddany, a takich konsulów jest niestety bardzo dużo, nawet w Niemczech (np. w Gdańsku).

Trudno wkońcu żądać nawet od najbardziej wykształconego człowieka, aby równie dobrze poinformowany był o całokształcie stosunków gospodarczych. Sprawozdania konsularne muszą obejmować wszystko, począwszy od stanu rolnictwa aż do najbardziej zawikłanych spraw międzynarodowego handlu pieniężnego. Konsulaty wskutek tego padają niejednokrotnie ofiarą błędnych lub nienależycie sprawdzonych informacji. Rząd przenosi też bardzo często konsulów z kraju do kraju, tak że konsul nawet niema sposobności zasiedzieć się w pewnej okolicy i swój okręg, jego sprawy i ludzi, szczegółowo poznać.

Sprawozdania roczne ogłasza się nadto bardzo późno, zwykle w drugiej połowie następnego roku (np. w jesieni 1906 za rok 1905).

Dla organów rządowych przedstawiają sprawozdania konsularne niewątpliwie cenny materiał, pozwalający siedzącemu stale w biurze urzędnikowi, poznać przynajmniej w ogólnych zarysach obce gospodarcze stosunki.

Dla praktyki kupieckiej, dla informacji w bieżących interesach są sprawozdania konsularne przestarzałe już w chwili, w której opuszczają prasę.

Niedomagania służby konsularnej dobrze są rządowi znane, zwłaszcza że w miarę ożywienia się stosunków Austrii z zagranicą, coraz częściej odzywają się z publiczności głosy krytyczne. Rząd starał się stałą służbę konsularną uzupełnić przez wprowadzenie instytucji przygodnych lub stałych sprawozdawców nie należących do korpusu konsularnego, którzy czyto sposobem dłuższego pobytu w jednym miejscu, czyto

sposobem odbywania większych podróży mają wypełnić luki konsularnych sprawozdań.

Do służby tej używa rząd austriacki albo urzędników ministeryalnych, albo też urzędników Izb handlowych. I tak w ostatnim czasie ustanowiono stałego sprawozdawcę na Niemcy w osobie radcy ministeryalnego Dra Bacha ze stałą siedzibą w Berlinie. Pierwotnie w Konstantynopolu a obecnie w Aleksandryi pełni obowiązki sprawozdawcy na całą Lewantę Dr. Grunzel, były profesor akademii eksportowej we Wiedniu. Oprócz tego wysyłał rząd austriacki kilka razy sprawozdawców do krajów zamorskich, i tak radcę sekcyjnego Karmińskiego do Japonii, Dra Pistora z Izby handlowej we Wiedniu do Syberyi, Nowej Zelandyi i Australii, Dra Tauschego z Izby handlowej w Libercu do Persyi, Indyi i Siamu. Czynność tych sprawozdawców była tylko informatywną. Zastępstwo konkretnych interesów gospodarczych było wedle programu wykluczone. Relacje, które owi wysłannicy ministeryum złożyli i które potem ogłoszono drukiem są bardzo interesujące i bardzo instruktywne ale również nie nadające się do praktycznego użytku kupca lub przemysłowca. Są to książki biblioteczne obejmujące każda po 200—300 stron. Trudno wkońcu żądać od kupca albo przemysłowca, którego interesuje tylko własny artykuł, aby przeczytał tego rodzaju grube sprawozdanie o wszystkich możliwych artykułach i przedmiotach. Sprawozdawcy mieli zbierać także po drodze próbki i ceny towarów najbardziej poszukiwanych na targach zagranicznych. W przeprowadzeniu okazało się to niesłychanie trudnem. Z jednej strony trudno było uzyskać sprawozdawcom prawdziwe ceny en gros, a z drugiej korzystanie z tych próbek przez krajowych interesentów napotykało na wielkie przeszkody. Wszystkie te próbki spoczywają obecnie jako objekty muzealne w muzeum handlowem we Wiedniu. Co do rzeczywistej wartości tych próbek są zdania bardzo podzielone. W jednym konkretnym wypadku, który dotyczył interesentów z Białej, okazało się, że przywiezione z Persyi próbki były starymi od 20-tu kilku lat nie będącymi więcej w obiegu wzorami.

W ostatnich czasach wyrobił się także zwyczaj, że austriackie okręty wojenne, udające się w misjach zagranicę, biorą na swój pokład także sprawozdawców, których zadaniem jest poznanie ruchu w obcych portach. Sprawozdawcy ci brani są przeważnie ze sfer wiedeńskiej plutokracji. Czy i o ile wycieczki te przyniosły inną korzyść, oprócz rozszerzenia horyzontu umysłowego tych, którzy je odbywali, nie jest wiadomem. Sprawozdań tych wysłanników drukiem się nie ogłasza.

Wkońcu wspomnieć wypada, że młodzi kupcy, którzy z pomocą rządu osiadają zagranicą, t. zw. „Export-Aussendlinge“ mają obowiązek składania sprawozdań wobec ministerstwa handlu. Raporty te odnoszą się do postępu własnego interesu i jak z natury rzeczy wynika, nie podlegają publikacji.

Stosunki w Niemczech, które do niedawna były zupełnie podobne jak w Austrii, obecnie pod wpływem angielskich wzorów ukształtowały się zupełnie odmiennie.

Konsulaty niemieckie upatrują swą rację bytu w dwóch kierunkach: 1) w czynnem popieraniu niemieckich przedsiębiorców i kupców robiących interesa zagranicą i w tej mierze konsulowie niemieccy rozwijają bardzo żywą działalność i wielką energię, 2) w informowaniu rządu o zagranicznych stosunkach handlowych i produkcyjnych.

Sprawozdania roczne konsulów niemieckich, ukazujące się równie późno jak i austriackie, publikuje rząd niemiecki w czasopiśmie „Deutsches Handels-Archiv“. Stoją one co do swej wewnętrznej wartości zupełnie na równi ze sprawozdaniami austriackimi. Różnica pomiędzy nimi polega głównie na tem, że konsulowie austriaccy w swych sprawozdaniach kładą większy nacisk na część opisową, podczas gdy konsulaty niemieckie kładą głównie wagę na część statystyczną oraz na jak najobszerniejsze omówienie postępów, które w danym kraju uczynił niemiecki handel lub przemysł.

Do spełnienia obydwu zadań, które ciążą na niemieckich konsulach, pomagają im w bardzo wybitnej mierze stosunki osobiste, które utrzymują głównie dzięki wielkiemu prywa-

tnemu majątkowi, który pozwala konsulom niemieckim prowadzić t. zw. wielki dom, oraz dzięki powadze, jaką państwo niemieckie cieszy się teraz zagranicą.

Konsulowie austriaccy zagranicą są też w całym swym wystąpieniu urzędnikami austriackimi, podczas gdy konsul niemiecki czuje się jako reprezentant państwa niemieckiego i dba przede wszystkim o to, aby przedsiębiorca niemiecki wszędzie czuł nad sobą opiekuńcze skrzydła cesarstwa.

Niemiecki handel i przemysł z informacji konsularnych prawie że nie korzysta. Handel i przemysł niemiecki posługuje się w tej mierze podróżami i dziennikami.

Niektóre dzienniki np. „Frankfurter Zeitung“, „Kölnische Zeitung“, „Münchener Allgemeine Zeitung“, „Berliner Börsen-Courier“ oraz inne przystosowały się w tej mierze w zupełności do wymagań swych czytelników i zawierają bardzo dokładne i szczegółowe informacje handlowe i przemysłowe prawie ze wszystkich stron świata, w których handel i przemysł niemiecki jest interesowany. Nadto handel i przemysł niemiecki używa z rosnącą intensywnością podróży. I tutaj w pewnym odróżnieniu od Austrii podróżują głównie albo sami szefowie firm albo ich synowie tak, że podróżny nie tylko sprzedaje towar, ale zarazem orientuje się co do sposobu, jak ma własny interes dalej prowadzić.

Informację o stosunkach zagranicznych ułatwia wreszcie Niemcom organizacja tamtejszego handlu eksportowego. Niemiecki fabrykant sprzedaje zagranicę zwyczajnie nie bezpośrednio ale przez eksportera w Hamburgu albo w Bremie. Domy te eksportowe albo handlują wieloma różnorodnymi artykułami do pewnego kraju, albowiem specjalizują się w pewnym artykule w eksporcie światowym. Firmy takie utrzymują w krajach, z którymi mają stosunki, własne faktorie względnie filie, studyują ciągle ową gałąź handlu, którą się trudnią i są stałym łącznikiem pomiędzy niemieckim fabrykantem a zagranicą.

Jak już wspomniano, niemiecka służba wywiadowcza wzorowała się na angielskiej.

W Anglii rząd zupełnie nie troszczy się o informowanie osób prywatnych. Każdy kupiec, czy przemysłowiec, czy eksporter musi sam własnym przemysłem i własnym kosztem starać się o potrzebne informacye o stosunkach zagranicznych. Konsul wchodzi w grę dopiero jako reprezentant brytyjskiego imperyum, jeżeli chodzi o konkretną i faktyczną pomoc dla angielskiego interesenta zagranicą, czyto w ściągnięciu prentensi, czyto w uzyskaniu pierwszeństwa przy pewnych dostawach, czy w usunięciu przeszkód administracyjnych lub celnych. Państwo angielskie w tej mierze nie waha się ani chwili, aby nawet siłę zbrojną postawić w służbę prywatnego dostawcy, który od obcego rządu nie może wyegzekwować należących mu się pieniędzy.

Raporty konsulów angielskich publikowane są tylko w bardzo drobnych wyjątkach. Wobec stosunku Anglii z zagranicą noszą one na sobie charakter poufny i przeznaczone są wyłącznie tylko dla rządu.

O ile społeczeństwo samo, reprezentowane w Izbie gmin lub w ciałach samorządnych, pragnie informacji o pewnych wielkich zdarzeniach gospodarczych zagranicą, wysyła specjalną komisję, która potem rezultaty swej pracy ogłasza drukiem. W ostatnich czasach znane są dwa takie wielkie sprawozdania komisyjne, a mianowicie komisji Izby handlowej w Londynie, która po 8-miesięcznej podróży wydała sprawozdanie o przyczynach, dla których zagraniczny handel angielski nie rośnie obecnie w tak szybkim tempie jak dawniej, tudzież sprawozdanie specjalnej komisji wysłanej przez Izbę gmin dla zbadania przyczyn i powodów szybkiego rozwoju przemysłu węglowego, żelaznego i metalowego w Niemczech i Stanach Zjednoczonych. Raporty takie są potem w prasie angielskiej przedmiotem długiej dyskusji i wpływają pośrednio na rząd i na ustawodawstwo przez urobienie opinii publicznej.

B. Stosunki wewnętrzne.

Niedostateczność austriackiej służby wywiadowczej zagranicą tłómaczy małe doświadczenie Austrii w handlu eksportowym oraz względnie małe rozmiary austriackiego han-

dłu wywozowego. Obraz zmienia się atoli, jeżeli się weźmie pod uwagę braki informacji rządu austriackiego a właściwie władz centralnych, o ile chodzi o stosunki wewnętrzne naszej produkcji i naszego handlu. Tutaj panuje wszechwładnie biurokracya, która dziedzicznie, z ojca na syna zapełnia pewne urzędy centralne. Młody człowiek po wyjściu z uniwersytetu przyjęty przez ministerstwo handlu albo ministerstwo kolejowe, spędza we Wiedniu przy zielonym stoliku prawie całe życie bez praktycznej znajomości świata i ludzi. Nieliczne acz bardzo świetne wyjątki, nie zmieniają tego ogólnego charakteru. O ile chodzi o prowincye niemieckie i czeskie, wyrównywują się te usterki osobistymi stosunkami, wyniesionymi z domu. Część urzędników ministeryalnych nie-że jest poinformowaną o dziale przemysłu, z którego reprezentantami w pewnym kraju koronnym czyto przez przypadek, czy przez relacye rodzinne utrzymuje bliższe związki. Natomiast inni urzędnicy zwyczajnie znają tylko Wiedeń i uważają stosunki wiedeńskie za modłę dla całej Austrii. Najgorzej oczywiście na tem wychodzi Galicya, stanowiąca dla większości władz centralnych teren nieznany. Widzimy też w każdej sprawie gospodarczej kraju, z jak wielkimi trudnościami i uprzedzeniami, z jak wielką nieznanomością stosunków na każdym kroku walczyć trzeba.

Projekt reformy.

Krytyka obecnego stanu daleko jest łatwiejszą aniżeli postawienie konkretnych projektów reformy. Niedomagania, na które wyżej wskazano, są tylko ostatnim wynikiem całego biurokratycznego systemu, są objawem ducha publicznego, który pracę zarobkową w handlu i przemyśle uważa za mniej wartościową i w organizacyi społecznej mniej dostojną, aniżeli wyższe zajęcia urzędnicze. Z drugiej strony publiczność austriacka przywykła w każdej poszczególniej sprawie a więc i w sprawie informacji o stosunkach zagranicznych, oglądać się zawsze na pomoc rządu a mniej polegać na własnej przedsiębiorczości i własnych siłach.

Z jednej więc naprzykład strony konsulaty austriackie nie stoją na owej praktycznej wyżynie, jak konsulaty np. niemieckie, a z drugiej publiczność żąda niejednokrotnie od konsulatów informacji, których żaden konsulat jej udzielić nie może.

Z powodzi projektów, które wyłoniły się w tej sprawie należałoby podnieść następujące :

1. Lepsze wychowanie konsularnych adeptów. Akademia konsularna do dzisiaj żyje całym swym planem nauczania w ideałach handlu z Lewantą, podczas gdy cyfry uczą, że główny eksport Austrii odbywa się obecnie w kierunku innym.

2. Rozszerzenie koła społecznego, w którym Akademia konsularna werbuje swych frekwententów. Tutaj byłoby niewątpliwie pożytecznem, aby w większej niż dotychczas mierze młodzież związana pochodzeniem i majątkiem z handlem i produkcją, brała udział w służbie konsularnej.

3. Wprowadzenie instytucji stałych handlowych sprawozdawców przy owych konsulatach, które mają swą siedzibę w punktach, ważnych jako centra handlowe i konsumcyjne. Przez instytucję sprawozdawców handlowych, którzyby mogli być brani wprost z praktycznego życia, bez biurokratycznych studyów szkolnych, możnaby uzyskać organa, któreby były w stanie zawodowo obserwować obce zjawiska gospodarcze i któreby oprócz fachowości wnosily także w służbę konsularną pewną stałość. Brak jej obecnie przy częstem przenoszeniu konsulów z miejsca na miejsce.

4. Oprócz sprawozdań drukowanych, któremi konsul obejmuje wszystkie obserwacje, jakie z urzędu musi czynić, należałoby może wprowadzić relacje wzgl. sprawozdania zbierane na zapytanie poszczególnych firm, dotyczące specjalnie pewnej materii i udzielać się mające bezpośrednio tym firmom w drodze prywatnej i poufnej. W tej mierze powinno się także dbać o utrzymanie kontaktu pomiędzy pytającą firmą austriacką a sprawozdawcą zagranicznym. Tylko bowiem przez dokładne poznanie potrzeb pytającego można dojść do należytej, wyczerpującej odpowiedzi. Odpowiedzi tego rodzaju powinny być ogłaszane drukiem.

W ogólności jako zasadę należałoby postawić, że sprawność zagranicznej służby informacyjnej nie zależy ani od instrukcji ani od przepisów urzędowych, ale wyłącznie tylko od ludzi. W tej mierze każde krępowanie szablonem byłoby szkodliwe. Informacje zagraniczne w ten tylko sposób można uzyskać, jeżeli się zagranicę wysyła zdolnych, tegich, należycie przygotowanych ludzi i pozwala im się pod własną odpowiedzialnością w każdym poszczególnym wypadku w ten sposób informacje zbierać i tak z nich korzystać, jak im to dyktuje potrzeba, okoliczności i własne poczucie obowiązku. W tej mierze może być dobrą każda forma. Mają rację bytu i konsulaty i sprawozdawcy objazdowi i stali i przygodni i specjalne misye, słowem każda forma prócz szablonu może być pożyteczną.

5. Wkońcu należałoby obmyśleć środki do przełamania niechęci naszego świata gospodarczego przeciwko podróżom. Najlepszym informatorem jest własne spostrzeżenie, własna obserwacja. Ta prawda w Austrii nie cieszy się do dzisiaj należytem uznaniem. Istnieje jeszcze zawsze pewne lekceważenie, które otacza ajenta podróżnego. Da się ono może przełamać przez ułatwianie młodzieży wyjazdów zagranicę. Taką drogą uda się może odpowiednio oddziaływać na owe nieuchwytnie czynniki społeczne, które sprawiają, że austriacki kupiec i przemysłowiec jest ogółem ociążały i do dalekich podróży nieskory.

6. Niemalą pomoc mogłoby także oddać tej sprawie dziennikarstwo, gdyby za przykładem Niemiec i Anglii więcej uwzględniało interesa gospodarcze, teraz na drugi plan usunięte przez literacko-estetyczny kierunek, zwłaszcza w dziennikach prowincjonalnych.

7. Dalszem żądaniem w tej sprawie jest intensywniejsze niż dotychczas zasilanie ministerstw handlu i kolei siłami krajowemi jak niemniej silniejsze zastępstwo Galicyi w ciachach doradczych, istniejących przy władzach centralnych, w którym to kierunku krakowska Izba niejednokrotnie już interweniowała. Wszystko to są atoli środki drugorzędne. Braki w dziale informacyjnym, to tylko drobna część pro-

blemu austriackiego. Austria przekształca się w państwo przemysłowe. Ustrój władz i ducha publicznego nie idzie jeszcze tym torem i tkwi w ideach państwa agrarnego, rządzonego urzędniczo. Gdy w tej mierze nastąpi zmiana, gdy kupiec i fabrykant uzyskają w państwie takie znaczenie, jakie się im należy, i jakim się cieszą zagranicą, stworzy się dopiero skuteczna możliwość reformy.

194. Stemplowanie krótkoterminowych przekazów kupieckich.

Krajowa Dyrekcyja skarbu we Lwowie zwróciła się do Izby z prośbą o wydanie opinii w kierunku:

1) Czy przekazy kupieckie o brzmieniu „zapłaci Pan w ciągu dni ośmiu“ płatne są wedle powszechnego zwyczaju kupieckiego w ciągu ośmiodniowego okresu, biegnącego od dnia wystawienia, czy też dodatek ten używany jest przez interesowane koła na oznaczenie ośmiodniowego biegu płatności od dnia prezentacji przekazu?

2) Czy używana w przekazach formułka „płatne w ciągu dni ośmiu“ posiada w sferach kupieckich to samo zupełnie znaczenie jak dodatek „zapłaci Pan w ciągu dni ośmiu“ czy też istnieją i jakie różnice w interpretacji tych formułek?

3) Czy przy obliczaniu powyższych terminów objawiają się i jakie różnice pomiędzy przekazami wystawionymi w kraju a wystawionymi zagranicą, względnie przekazami wystawionymi w krajach korony węgierskiej jakoteż Bośni i Hercegowinie? Czy w szczególności nie należy okresu płatności normować odrębnie dla przekazów wystawionych w państwach zagranicznych?

Na wniosek komisji połączonych sekcji, przedstawiony przez p. Dyr. Blumenfelda, uchwaliła Izba odpowiedzieć, że wedle powszechnego zwyczaju kupieckiego, liczy się w tut. okręgu termin płatności ośmiodniowych przekazów kupieckich wyłącznie od dnia wystawienia. Nie stanowi też żadnej różnicy, czy odnośna formułka w przekazie brzmi

„zapłaci Pan do dni ośmiu“ czy też „płatne w ciągu dni ośmiu“.

Co się tyczy różnicy w traktowaniu krótkoterminowych przekazów kupieckich wystawionych w kraju, a takich, które wystawione zostały zagranicą, sądzi Izba, że należałoby termin płatności dla tych ostatnich odpowiednio przedłużyć, gdyż zakreślony przekazem termin ośmiodniowy może uleść znacznej redukcji skutkiem dłuższego trwania biegu pocztowego. Przedłużenie terminu miałyby się zdaniem Izby stopniować wedle mniejszej lub większej odległości zagranicznego miejsca wystawienia, względnie wedle czasu trwania biegu pocztowego.

VI.

Sprawy przemysłowe.

195. Odpoczynek niedzielny na pocztach.

Z galicyjskiej Dyrekcyi poczt i telegrafów otrzymała Izba zapytanie następującej treści:

„Od szeregu lat pozyskuje myśl jak najdalej idącego rozszerzenia odpoczynku niedzielnego coraz to szersze koła.

Następstwem tego prądu jest, że we wielu już miejscowościach lokale nie tylko wielkich przedsiębiorstw ale i mniejszych przemysłowców są w niedziele z reguły a niekiedy i w uroczyste święta zupełnie zamknięte, co znów pociąga za sobą, że tylko nieznaczną część przesyłek pocztowych, zwłaszcza listów pieniężnych i przekazów, bywa w te dni doręczaną.

Spostrzeżenia te upoważniają Dyrekcyę do wniosku, że w razie zastanowienia doręczania listów pieniężnych i przekazów w niedziele i w uroczyste święta interesenci z pośród grona przemysłowców, kupców etc. nie odczuliby tego ograniczenia względnie nie doznałoby żadnej szkody zwłaszcza, gdyby biorąc wzgląd na wypadki nie cierpiące zwłoki dozwolono w odnośne dni odbierać pomienione przesyłki

w urzędzie w godzinach przedpołudniowych, wyznaczonych dla służby ze stronami.

Ograniczenie to miałyby tę korzyść, że nie narażają interesowanych stron na szkody, umożliwiłoby Zarządowi pocztowemu udzielenie odpoczynku szerszemu gronu pracowników pocztowych, o co koła te oddawna już czynią zabiegi.

Stosownie do wyników podobnego zarządzenia mogłaby następnie zastanowić także doręczanie pakietów w niedziele względnie uroczyste święta.

Dyrekcya poczt i telegrafów pragnęłaby jednak, zanim postawi odpowiedni wniosek ministerstwu, poznać zapatrywanie Świetnej Izby w tej mierze i uprasza przeto o udzielenie w możliwie najkrótszym czasie odnośnej opinii“.

Izba w sprawie tej stanęła na stanowisku, że niedzielny ruch pocztowy musi się w pierwszej linii stosować do dozwolonej obowiązującymi ustawami pracy niedzielnej. O ile bowiem w myśl obowiązujących ustaw w niedzielę praca jest dozwolona, o tyle też przemysłowiec i kupiec, który z tego upoważnienia korzysta, ma nietylko prawo, ale stoi wprost pod przymusem odbierania całej poczty niedzielnej a więc także listów pieniężnych, przekazów i pakietów.

Wstrzymanie niedzielnego ruchu pocztowego da się skutecznie tylko tam, gdzie przez cały dzień niedzielny obowiązuje ustawowo albo zwyczajowo bezwarunkowy odpoczynek w przemyśle i handlu. Gdzie zaś, tak jak w Austrii, dopuszczona jest ustawowo praca niedzielna, tam także i ruch na poczcie, jako w publicznym zakładzie komunikacyjnym, do tych ustawowych przepisów zastosować się winien.

Za doręczaniem listów pieniężnych, przekazów i pakietów w niedzielę przemawiają jeszcze oprócz tych względów także i inne, natury czysto rzeczowej.

Wstrzymanie doręczania listów pieniężnych i przekazów w niedzielę pociągnęłoby za sobą ten skutek, że odnośne kwoty dostawałyby się do rąk adresatów dopiero w poniedziałek i to o godzinie zwykle spóźnionej, gdyż jak

doświadczenie uczy, poczta poniedziałkowa nawet bez re-stancyi niedzielnych doręczaną bywa później, aniżeli poczta w inne dni powszednie. Gdy zaś niedziela nie jest wyłączoną z biegu dni wekslowych, mogłyby z tego powodu nastąpić bardzo daleko idące kolizye i materialne straty.

Co do pakietów należy zauważyć, że w niektórych gałęziach handlu główny obrot koncentruje się na niedzielę. Wymieniamy tutaj owoce, kwiaty, drożdże i inne. Doręczanie pakietów z temi przesyłkami w poniedziałek spowodowałoby, że ani w niedzielę ani w poniedziałek w godzinach wczesnych porannych handle nie miałyby zasobu towarów do sprzedaży.

Izba pozwala sobie wkońcu powołać się na swe pi-smo z dnia 24. lutego 1904 L. 939, stanowiące odpowiedź na zapytanie c. k. Dyrekcyi z dnia 19. grudnia 1903 L. 143.127, w którym podniesiono, że w okręgu izbowym znaczna część kupiectwa, święcąc soboty, nie otrzymuje w tym dniu ani poczty ani przesyłek. Wobec tej części kupiectwa byłoby dwudniowe wstrzymanie poczty krzywdzącem zarządzeniem.

Izba wita z wszelkiem uznaniem starania Świetnej Dy-rekcyi, aby służbie pocztowej zapewnić wydatniejszy odpo-czynek niedzielny, pozwala sobie atoli zauważyć, iż nie może się to dziać kosztem sprawności i szybkości ruchu po-cztowego.

196. Zmiana ustawy o opodatkowaniu olejów mineralnych.

Według ustawy z dnia 29. czerwca 1896 Dz. p. p. Nr. 105 wolnymi są od opłaty podatku spożywczego oleje mi-neralne o gęstości niżej 0.770 stopni, przeznaczone do po-pędu motorów i do czyszczenia kopalni nafty.

Związek austriackich rafinerji nafty poruszył obecnie w ministerstwie skarbu potrzebę zmiany ustawy o opoda-tkowaniu takich olejów mineralnych, używanych do celów przemysłowych.

Związek podnosi w swym memoryale, że w ostatnich czasach rozwinął się silnie przemysł wyrobu motorów, które

poruszane są nie benzyną, lecz cięższymi olejami mineralnymi, wykazującymi gęstość mniejszą niż 0·880 stopni.

W interesie przemysłu wogóle, a rękodziel używających małych motorów w szczególności, leży dalsze popieranie produkcji tych maszyn, gdyż ceny benzyny t. j. olejów mineralnych o gęstości niżej 0·770 stopni stale wzrastają. Przeciwnie zauważyć można, iż cięższe oleje mineralne notują w ostatnich czasach znacznie niżej.

Ustawa z roku 1896 nie pozwala jednakowoż rafinerjom na wolną od podatku ekspedycję olejów mineralnych poniżej 0·880 stopni gęstości, co stanowi poważną przeszkodę w używaniu takich motorów.

Związek austriackich rafinerów wyraził życzenie, aby także ciemne oleje mineralne o ciężarze poniżej 0·880 stopni pod przewidzianymi w ustawie kautelami korzystać mogły z ulg podatkowych, przysługujących benzynie używanej do popędu motorów.

Izba uchwała sprawę tą ze stanowiska interesów swego okręgu jak najgoręcej poprzeć w ministerstwie skarbu.

Wysokie ceny lekkich gatunków olejów mineralnych utrudniają w niezwykły sposób używanie ich do popędu motorów przemysłowych, przy zastosowaniu których koszt wytworzenia siły odgrywają ważną rolę w kalkulacji kosztów produkcji.

Zwyżka cen benzyny doprowadzić musi wkońcu do takiego podrożenia tego artykułu, że dalsze użycie jej do popędu motorów przestanie się rentować.

Stan ten utrudnia także i w okręgu Izby większe rozpowszechnienie popędu motorycznego, gdyż inne źródła siły jak gaz i elektryczność w niewielu tylko miejscowościach stoją interesentom do dyspozycji.

Nie podlega także żadnej wątpliwości, że dopuszczenie olejów mineralnych o ciężarze gatunkowym 0·770° do 0·880° do wolnego od podatku spożywczego użycia w przedsiębiorstwach przemysłowych, leży w interesie zarówno rafinerji jak i konsumentów nafty tego okręgu.

Izba poparła w tym duchu starania Związku austriackich rafinerów w ministerstwie skarbu.

197. Handel towarów „korzennych“ a „kolonialnych“.

C. k. Namiestnictwo zwróciło się do Izby z zapytaniem, czy między handlem towarów kolonialnych a korzennych zachodzi istotna różnica, czy też wyrażenia te służą na oznaczenie jednego i tego samego rodzaju handlu.

Izba wyraziła w tym względzie opinię, że dekret kancelaryi nadwornej z dnia 31. maja 1839 L. 23.627, stanowiący podstawę prawną przy określeniu sprzedaży towarów korzennych, posługuje się wyrażeniem „befugte Spezereiwarenhandlung“. Zakres uprawnień tej kategorii handlowców da się oznaczyć jedynie przy uwzględnieniu historycznego stanu ustawodawstwa przemysłowego z przed r. 1859.

Na oddanie terminu „Spezereiwarenhandlung“ służą równoznaczne wyrażenia polskie „handel towarów korzennych“ i „handel towarów kolonialnych“.

198. Sprzedaż gotowych podków.

Na zapytanie c. k. Starostwa w Białej objawiono opinię, że zdaniem Izby uprawnione są handle towarów żelaznych i kramy towarów mieszanych, zwłaszcza na wsi, do sprzedaży gotowych podków. Od uzyskania koncesyi zależnem jest tylko wykonywanie samego podkuwania, które atoli niema nic wspólnego ze sprzedażą gotowych podków.

199. Charakter przemysłowy wyrobu towarów z betonu.

Na zapytanie c. k. Starostwa w Nisku odpowiedziała Izba, że przemysł wyrobu towarów z betonu uważać należy za wolny.

Przemysł ten, polegający na wgniataniu mieszaniny piasku, szutru, cementu i wody do stałych form, nie może żadną miarą uchodzić za gałąź koncesyjonowanego przemysłu kamieniarskiego.

200. Charakter przemysłowy wykonywania oszkleń artystycznych.

Na zapytanie c. k. Starostwa w Jaśle odpowiedziała Izba, że zgodnie z zapatrywaniem Starostwa uważa przemysł wykonywania oszkleń artystycznych za przemysł wolny, o ile ostateczny wytwór szklarski przedstawia się jako dzieło sztuki.

201. Charakter przemysłowy wykuwania napisów na nagrobkach.

C. k. Namiestnictwu udzieliła Izba opinii w tym kierunku, iż według powszechnej praktyki wolny przemysł wykuwania napisów hebrajskich na nagrobkach obejmuje zarówno prawo wykuwania, jak złocenia i barwienia wykutych liter, dalej wykonywania ornamentów i ozdób, jak ptaki, drzewa i t. p., które wraz z tekstem hebrajskim stanowią dopiero całość napisu na nagrobkach.

202. Charakter przemysłowy wyrobu kompotów i konserw.

Na zapytanie Magistratu miasta Krakowa odpowiedziała Izba, że wedle zwyczajów miejscowych uważać należy wyrób kompotów, konserw jarzynowych i soków owocowych za wolny przemysł wyrobu środków spożywczych, którego wykonanie nie jest zależnem od uzyskania dowodu uzdolnienia w cukiernictwie.

Kompoty i soki owocowe, wyrabiane przedewszystkiem w każdym prawie gospodarstwie domowym, znachodzą się w obrocie handlowym głównie jako produkt fabryczny, wytwarzany także na znaczną skalę przez apteki, droguerye, restauracye i t. d.

Wyrób konserw jarzynowych jest bezwątpienia także przemysłem wolnym.

W podobnym wypadku oświadczyła Izba c. k. Starostwu w Podgórzu, że wyrób dyetetycznych konserw mącznych uważać należy za przemysł wolny.

Zmiany zasze w roku 1906 w stanie protokolacyi firm, położonych w okręgu Izby.

A) W rejestrze firm pojedynczych :

Rodzaj przedsiębiorstwa	Zapro- tokoło- wano	Wykre- ślono
Ajencye handlowe	3	6
Apretury	1	1
Apteki	4	4
Bankierstwo	1	1
Beczkami handel	1	—
Błaszanych wyrobów fabryki	1	—
Bławatnych towarów handel	1	10
Browary	1	—
Browarów dzierżawa	—	2
Bydłem handel	—	1
Cegielnie	3	—
Chemiczne fabryki	3	—
Drukarnie	2	1
Drzewem handel	1	2
Elektryczne zakłady	1	—
Farbami handel	1	—
Garbarnie	—	2
Gruntami spekulacye	—	1
Guzików fabryki	1	—
Hotele	1	—
Jaj handel	—	2
Jubilerstwo	—	1
Kawiarnie	1	—
Końmi handel	1	—
Korzennych towarów handel	1	4
Krawiectwo	—	1
Lampami handel	1	1
Masarstwo	—	1
Maszyn fabryki	1	—
Do przeniesienia	31	41

Rodzaj przedsiębiorstwa	Zaprotokolo- wano	Wykre- ślono
Z przeniesienia	31	41
Maszyn handel	1	—
Mąki handel	1	1
Mebli handel	—	1
Metalowych wyrobów fabryki	—	1
Mieszanych towarów handel	—	2
Mlekiem handel	1	—
Młyny parowe	4	1
Mydła i świec fabryki	1	—
Nafty handel	1	1
Nafty kopalnie	4	1
Octu fabryki	1	—
Optycznych wyrobów handel	—	1
Papierni handel	—	1
Piwem handel	1	—
Propinacyi dzierżawy	7	9
Rzeźnictwo	—	3
Skór handel	2	—
Spedytorstwo	1	—
Stolarstwo	—	1
Szkła fabryki	1	—
Techniczno-artystyczny handel	1	—
Tkackich wyrobów fabryki	1	1
Trunków wyszynk	1	3
Ubrań handel	1	1
Węglem handel	—	1
Wiktuałów handel	—	1
Wina handel	2	—
Wody sodowej wyrób	—	1
Wódek fabryki	—	1
Wyrąb lasów i handel drzewem	7	7
Zbożem handel	1	1
Żelaza starego handel	1	—
Razem	72	81

B) W rejestrze firm spółkowych.

Rodzaj przedsiębiorstwa	Zapro- tokoło- wano	Wykre- siono
Spółki dla chowu drobiu	1	—
„ handlowe	1	—
„ koszykarskie	1	—
„ kredytowe	21	4
„ księgarskie wydawnicze	2	—
„ mleczarskie	1	1
„ oszczędności i pożyczek	49	—
„ przemysłowe	2	—
„ rolnicze	2	—
„ rybackie	1	—
„ stolarskie	1	—
„ tkackie	—	2
Razem	82	7

